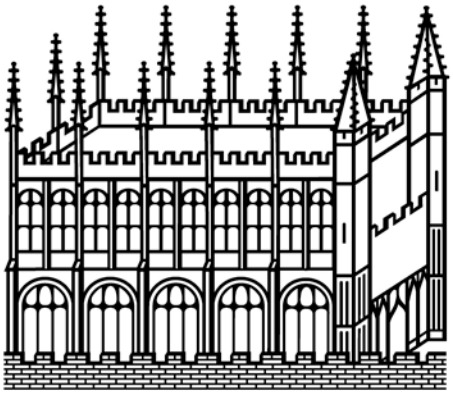

Bodleian Libraries

UNIVERSITY OF OXFORD

This book is part of the collection held by the Bodleian Libraries and scanned by Google, Inc. for the Google Books Library Project.

For more information see:

http://www.bodleian.ox.ac.uk/dbooks

This work is licensed under a Creative Commons Attribution-NonCommercial-ShareAlike 2.0 UK: England & Wales (CC BY-NC-SA 2.0) licence.

107. d. 3

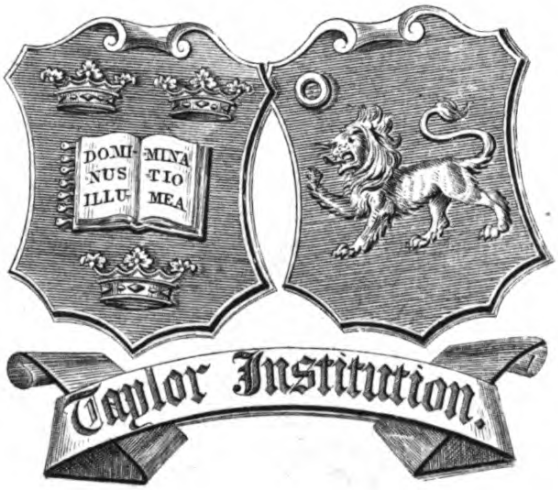

Oldnordiske Sagaer

efter den

af

det nordiske Oldskrift-Selskab

udgivne Grundskrift

oversatte

af

Carl Christian Rafn.

Urdes Ord
Kan ingen modsige.
Fiølsvinsmaal.

Tredie Bind.

Kong Olaf Tryggvesons Sagas

Slutning
og tilhørende Fortællinger.

Kiøbenhavn.

Trykt i Hartv. Fred. Popps Bogtrykkeri.

1827.

Kong Olaf Tryggvesøns Saga

efter den

af

det nordiske Oldskrift-Selskab

udgivne Grundskrift

oversat

af

C. C. Rafn, Dr. phil.,

Professor, Lærer ved Landkadet-Akademiet, Sekretær i det nordiske Oldskrift-Selskab, Æresmedlem, ordentligt eller corresponderende Medlem af Danevennernes Selskab ved Donau, det skandinaviske Litteratur-Selskab, det kongl. norske Videnskabers Selskab, det kongl. svenske Vitterhets-, Historie- og Antigvitets Akademi, og Krigs-Videnskabers Akademiet i Stokholm, samt de antigvariske og andre videnskabelige Selskaber i Newcastle, Reikevig, Bergen, Christiania, Gothenborg, Odense, Altona, Stettin, Konigsberg, Breslau og Halle.

Tredie Deel,

Sagaens Slutning og tilhørende Fortællinger.

Kjöbenhavn.

Trykt i Hartv. Fred. Popps Bogtrykkeri.

1827.

Til Læseren.

Den Udgave i Oldsproget af det gamle Nordens historiske Sagaer, som det Nordiske Oldskrift-Selskab har foresat sig at besørge, under Benævnelsen Fornmanna Sögur, er i Aarene 1825 til 1827 fremmet saavidt, at de tre første i disse Aar lovede Bind ere udgivne. Af disse Sagaers danske Oversættelse forelægges herved Almeenheden det tredie Bind, som tilligemed Slutningen af Kong Olaf Tryggvessons Saga indeholder ti kortere Fortællinger, der høre til det Tidsrum og den Sagakreds, Kong Olafs Saga omfatter. Enkelte af disse, især de om Helge Thoressøn og Thorstein Bæjarmagn indeholde saa meget Eventyrligt, at de maa antages at være forfattede i en sildigere Tid og ikke fortjene den Troværdighed, som historiske Kilder, der, i det Hele taget, maa tillægges selve Sagaen og de øvrige Fortællinger. Skjønt saadanne Sagaer have liden eller ingen Værd for Historien, fortjene de dog, som Skrifter af en fem til sex Aarhundreders Alder, at udgives baade for Sprogets Skyld og som Vidnesbyrd om den Retning, Smagen og Folkeaanden i det trettende og fjortende Aarhundrede havde taget.

Om Planen for Oversættelsen af Værkets 2det Bind saavelsom af dette her fremtrædende 3die Bind har Oversætteren det samme at sige som om 1ste Bind, og blot at tilføje, at han har Hr. Th. Helgason, som ogsaa har forfattet det bag til dette Bind føjede Navne-Register til de tre udkomne Bind, at takke for Oplysninger til adskillige af Viserne i 3die Bind.

Den af Selskabet lovede latinske Oversættelse af Sagaerne er nu saa vidt fremmet, at de tre første Bind kunne ventes færdige i næste Aar.

Indhold af dette Bind.

Slutningen af Kong Olaf Tryggveſons Saga, S. 1 til 57.
Kong Harald Haarfagers Skjaldes Saga . — 58 — 74.
Fortælling om Kong Sigurd Slefa . . . — 75 — 79.
Fortælling om Thorlejf Jarleſkjald . . . — 80 — 94.
Fortælling om Thorſtejn Oxefod . . . . — 95 — 120.
Fortælling om Helge Thorersſøn . . . . — 121 — 126.
Fortælling om Romund Halte . . . . . — 127 — 135.
Fortælling om Haldor Snorreſøn . . . . — 136 — 154.
Thorſtejn Bæjarmagns Saga . . . . . — 155 — 175.
Fortælling om Thorſtejn Skelk . . . . — 176 — 179.
Fortælling om Orm Storolfsſøn . . . . — 180 — 201.

Slutningen
af
Kong Olaf Tryggveſøns Saga.

256de Kapitel.
Snorres og andres Beretninger om Kong Olafs Bortkomſt.

Nu ere der mange Beretninger om de Tildragelſer, ſom der ſkede. Snorre Sturleſøn ſiger ſaa: at da Kong Olaf mærkede, at det Meſte af hans Mandſkab var faldet, og Erik Jarl med en Mængde Folk trængte med Hidſighed agter ud henimod Løftingen, ſprang Kongen og Kolbjørn Staller begge over Bord, hver til ſin Side af Skibet; men Jarlens Folk laae underneden med Smaaſkuder, og dræbte dem, ſom ſprang i Vandet. Da Kongen ſelv var ſprungen i Søen, vilde de, ſom vare paa Skuderne, gribe ham og føre ham til Jarlen, men Kong Olaf ſprang ud med Skjoldet over ſig, og dukkede ſtrax under, Kolbjørn Staller ſkød derimod Skjoldet under ſig, for at dække ſig mod de Spyd, ſom bleve udſkudte fra de underliggende Skibe, og faldt ſaaledes paa Vandet, at Skjoldet var under ham, og han kom derfor ikke under Vandet, inden han bleb greben

Dette er Snorres Beretning. Men saa er sagt efter Kolbjørn Stallers eget Udsagn, at, da han var kommen op i Løftingen, og Kongen begyndte at skyde mod Erik Jarl, da saae Kolbjørn, hvad andre forud havde seet, at der randt Blod ud fra Kongens Armskinner, og kort efter forekom det ham ligesom Kongen sprang ud over Bord i sin Brynje og hele den Rustning, som han havde haft paa om Dagen, og at han holdt Skjoldet over sig, da hans Fjender vilde tage ham, og i det samme saae Kolbjørn om til sine Modstridere, og saae da, at der vare komne saa mange af dem op paa Ormen, at man kunde sige at hele Skibet var fuldt af dem; Kolbjørn sagde siden, at der da kom lidt Frygt over ham, og han trængte sig nu hen til det Bord, hvor Kong Olaf forud havde været; men efterdi han nu ikke saae Kongen mere, lod han sit Skjold efter sig, og sprang over Bord, men da han kom ned i Vandet, var der et meget smukt Skjold under ham, og det forekom ham, at det var det samme, som Kong Olaf havde baaret om Dagen; og da Kolbjørn kom ned paa Skjoldet, fornam han, at en Mand svømmede med Færdighed under Skjoldet, men denne Mand forlod Skjoldet, saasnart han mærkede, at der kom noget tungt paa det. Dernæst blev Kolbjørn greben og trukken op i en Skude; de tænkte, at det var Kong Olaf, og han blev da ført for Erik Jarl, men da Jarlen saae, at det var Kolbjørn og ikke Kongen, gav han Kolbjørn Fred. I det samme Øjeblik sprang der over Bord ud fra Ormen mange af Kong Olafs Mænd, som endnu vare i Live, og forud havde gjort et mandigt Modværn, saa at Folk have deres Tapperhed i hæderligt Minde. Dog beretter Halfred, at Thorkel Refja skal efter Folks Sagn have ydet sin Broder

Kong Olaf det herligſte Værn og den ſtærkeſte Biſtand; han ſiger ſaa:

Sønden for Havet holdtes
Kamp, ſom vide ſpørges,
Døendes Sværde bede,
Mænd da Livet tabte;
Han af tapre Helte
Sagdes djærveſt at have
Olaf fulgt i Striden;
Simpel Viſe jeg kvæder.

Halfred bevidner tillige, at Thorkel var den ſidſte af alle Kong Olafs Mænd, der ſprang over Bord:

Tranen og begge Orme
Saae den Drablyſtne ligge
Øde, glad i Kampen
Thorkel Spydet farved;
Inden den ſnilde Kæmper
Uforſagt i Striden
Modig paa Søens Heſt fra
Haarden Træfning undveg.

Thorkel ſvømmede i Land, og frelſte ſaaledes ſit Liv den Gang; dog tog han ſiden imod Fred af Erik Jarl ligeſom de andre, der havde været Kong Olafs Mænd. Der ſiges, at, foruden Kolbjørn Staller, bleve ſex andre Mænd tagne op af Vandet og givne Fred, nemlig: Ejnar Tamberſkælver, Thrand Skjalg, Ømund Sande, Thorſtejn Oxefod, Bjørn fra Studla og Asbjørn fra Moſter. Sigvald Jarl havde om Dagen ligget med ſine ti Skibe uden at deeltage i Slaget; men da Kong Olaf

var ſprungen over Bord, raabte hele Hæren Sejersraab, og Sigvald lod da ſine Mænd gribe til Aarerne og roe hen til Striden; dette omtaler Halfred:

Vendernes Skibe droge
Vide fra til Striden,
Higede efter Heltes
Liv de ſkarpe Vaaben;
Sværdegny ſig paa Søen
Hæved, Ørne ſlede
Lig; da Heltes Fører
Kæmped, flyede mange.

Men i den ſamme Stund, ſom der blev raabt, og Sigvald roede til Krigsſkibene, ſloge ogſaa de, ſom vare paa den vendiſke Snekke, ſom to Gange om Dagen var kommen til Samtale med Kong Olaf, Aarerne i Vandet, og roede bort ſaa hurtig mueligt tilbage ind under Venden, og der vare ſtrax mange, ſom ſagde, at Kong Olaf ſkulde have krænget Brynjen af ſig under Vandet, og ſaa dukket under Langſkibene hen til den vendiſke Snekke, paa hvilken Aſtrids Mænd da havde ført ham i Land. For at bringe dette om Kong Olafs Bortkomſt til Rimelighed har man ſiden ſammenholdt alt det, ſom de Mænd, der vare med i Slaget, berette om, hvad de ſidſt have ſeet til ham, og tillige de Fraſagn, der, ſom Snorre Sturleſøn bevidner, ſiden have været gjorte om Kong Olafs Færd, og nogle Mænd have kjendt ham i Udlandene af de Jærtegn, ſom han ſelv havde ſendt hid til de nordiſke Lande, hvorom ſiden ſkal fortælles. For at gjøre dette rimeligt, anføre ogſaa nogle, at alle de Mænd, ſom vare undkomne fra Slaget, vidſte beſtemt, at han

ikke var falden paa Ormen, men dog siger Halfred Vanraadeskjald saaledes:

Ej jeg veed, om den djærve
Helt, som død, jeg skal prise,
Eller den gavmilde Drot for
Levende endnu holde;
Begge Ting fortælles,
Vist dog Kongen var saaret,
Og det sige alle,
At i Fare han svæved.

Men hvorledes det end forholder sig hermed, vist er det, at Olaf Tryggvesøn aldrig siden kom til Regjeringen i Norge; men dog siger Halfred, at han og andre Kong Olafs Venner, som mest sørgede over at miste en saadan Høvding, havde nogen Lettelse i deres Sorg, ved den Tanke, at han kunde være i Live, skjønt han var fjærnet fra sit Rige og Fædreland, som Halfred kvad:

Mig blev sagt, at Kongen
Rovedes hin Side Havet
Folk og Land, ej større
Sorg vi kunne vænte;
Lindres dog vilde vor Kummer,
Om vi vidste, at Kongen
Leved, skjønt Guldets Elsker [1])
Denne Svig udførte.

Men uagtet forstandige Mænd, som vare med i Slaget, sagde, hvad enhver saae sidst til Kong Olaf, syntes der dog ikke at være nogen fuldkommen Vished om, enten Kongen er kommen bort derfra eller ikke. Nu er forhen skrevet, hvad Kolbjørn Staller sagde, han, som var Kong

[1]) Erik Hakonsøn.

Olaf nærmeſt, før han ſprang over Bord. Men dette er Ejnar Tamberſkælvers Udſagn: at da Erik Jarl trængte op i Forrummet paa Ormen agter ud til Løftingen, da ſaae Ejnar det paa Kong Olaf, at Bloddraaber randt ned ad Kongens Kind under Hjælmen, ſom han havde paa Hovedet; men da Ejnar vilde lægge Mærke til, hvad Beſlutning Kongen vilde tage, naar Jarlen kom til ham, da, ſagde Ejnar, traf der ham ſaa ſtort et Steenhug ved Øret, at han faldt i Beſvimelſe, og da han kom til ſig ſelv igjen og ſtod op, ſaae han ingenſteds Kongen. Skule Thorſtejnsſøn, en Sønneſøn af Egil paa Borg, fortalte ſaaledes: at han ſaae Kong Olaf ſtaae i Løftingen paa Ormen, da han trængte frem paa Skibet med Erik Jarl, men han bøjede ſig da ned for at vælte de døde Menneſkekroppe bort fra Jarlens Fødder, og da han igjen rejſte ſig op, var Kongen forſvunden; men kort efter, da Sejersraabet blev opløftet, ſaae nogle af Kong Olafs Modſtridere, at en Mand i røde Klæder ſvømmede hen til den vendiſke Snekke, paa hvilken, ſom der ſiges, Sigvald Jarls Kone, Vendernes Kongedatter Aſtrids Mænd vare, og at de Mænd, ſom vare paa dette Skib, ſtøde op imod ham, og trak ham op i Skibet og roede ſtrax bort, ſaa ſtærkt de kunde, ſom før blev fortalt; og har det Rygte derfor beſtandig ſiden holdt ſig blandt Almuen, at diſſe Mænd have ført Kong Olaf levende med ſig, ſkjønt nogle have modſagt dette; det ſees ogſaa i Halfreds Kvad, at det forekom ham rimeligſt, at Kong Olaf ikke er kommen derfra med Livet formedelſt den ſtore Forſkjel paa Mandſkab, men der vare dog flere, ſom ſagde, at han var i Live; her ſiges ſaa:

Han, ſom mig fortalte
Det, at den tapre Konning
Lever end, var længe
Tryggveſøns egen Tjener;
Sige Folk, at Olaf
Bort fra Striden er kommen,
Fjærnt fra det Sande ofte
Folk, desværre! gisne.

Og fremdeles kvad han:

Hele Landets Hær den
Tapre Konning anfaldt;
Hørte jeg, at Skjæbnen
Ej tilſtæde vilde,
At den herlige Guldets
Ejer maatte af ſaadan
Drabning komme, dog troligt
Synes Folk det Rygte.

I Førſtningen vare der dog iſær to Meninger om denne Begivenhed; den ene gik ud paa, at Kong Olaf er undkommen af Slaget, men den anden nægtede det, ligeſom Halfred ſiger:

End den ſamme Mand mig
Siger, at Kongen er ſaaret
Øſter i Vaabnenes Bulder
Eller og undkommen;
Nu for viſt man ſpørger
Søndenfra den ſtore
Træfning Kongens Død, ej
Uviſt Rygte jeg agter.

Men da der kom Beretninger fra Udlandene om Kong Olafs Færd, vare der mange, ſom troede, at han var

kommen bort fra Slaget, men Halfred maatte kvæde, ſom der i Førſtningen blev fortalt ham, ſom han bevidner for ſig ſelv, naar han harmer ſig over, at han ikke var der tilſtede at ſtride med Kong Olaf:

Ilde det var, at jeg ofte
Fjærnt fra Helten ſtod, naar
Staalene braſt, ſkjønt lidet
Een kun kan udrette;
At jeg er ſkilt fra Kongen,
Krigens Tid har voldt mig;
Vengſtes Mængden af Sorrig,
Uvis om Folkets Herſker.

Dette Slag ſkal efter Beretningerne have været det navnkundigſte her i Norden for mange Ting, førſt formedelſt det ypperlige Modværn, ſom Kong Olaf og hans Mænd gjorde paa Ormen, da man intet Exempel kjender paa, at nogen ſaalænge, og med ſaadan Tapperhed har forſvaret ſig mod en ſaadan Overmagt af Fjender, ſom de havde at ſtride imod, og dernæſt formedelſt det haarde Angreb, ſom Erik Jarl og hans Mænd gjorde, hvilket har været vidt berømt, ſom Halfred ſiger:

Heftigt Anfald gjorde
Kampens vældige Fører
Paa det brede Sund, hvor
Stridens Uvejr raſed;
Inden Erik mægted
Ormen eller meer at
Tage, rødnedes mange
Skarpe Landſer for Olaf.

Dette Slag blev ogſaa meget omtalt formedelſt det ſtore Mandefald og den Sejer, Jarlen vandt ved at rydde det

ſtørſte og ſkjønneſte Skib paa de Tider i Norge, om hvilket mange havde ſagt, at der aldrig vilde blive taget, ſaalænge det flød paa Vandet, om det var beſat med ſaadanne Mænd, ſom der den Gang vare paa det; men allermeſt blev dette Slag navnkundigt, fordi den Konge deri blev overvunden, ſom var den berømteſte i den danſke Tunge, ſom Halfred ſiger:

Jeg har faaet den Fadder,
Som under Nordres Byrde [1])
Vældigſt var af alle
Strænge og djærve Fyrſter;
Aldrig vil mig erſtattes
Tabet af ſaadan Høvding,.
Han, ſom øvede Stridsmænds
Skjolde ſønderhugged.

Og ſaa ſtor var Kong Olafs Venneſælhed, at det var en almindelig Mening blandt Almuen, at der aldrig mere vilde fødes ſaadan Høvding i Norge eller vidt omkring andenſteds; ſaa ſiger Halfred:

Briſte vil Jorden og Himlen
Sønder, inden ſaadan
Raſk og herlig Fyrſte
Fødes vil ſom Olaf;
Bedſt han var af alle
Menneſker paa Jorden;
Kriſt bevare den kloge
Konges Sjæl i Himlen!

Det ſiges, at dette Slag ſtod paa den anden Dag i Ugen, den 9de September, det er een Nat efter den ſidſte Mariemeſſe; da vare forløbne fra vor Herres Jeſu Kriſti

[1]) Himlen.

Fødsel 1000 Aar; det var i det 38de Aar af Kong Adelraads Regjering i England, i det 8de Aar af den danske Konge Svend Tveskægs Regjering; i det samme Aar døde Otto, som var den tredie Kejser med det Navn, og Henrik kom til Regjeringen.

Om Dronning Thyres Død.

257. Da Manddrabet paa Ormen var ophørt, og Skibet blev eftersee og de døde Kropper ryddede bort, blev Dronning Thyre ført op nede fra Rummet; hun var meget bedrøvet og græd bitterlig. Da Erik Jarl saae dette, gik han til hende, og sagde med megen Bekymring: „Her er foregaaet en stor Tildragelse ved mange anseelige Mænds Fald; vi have gjort ikke blot dig, Dronning! men ogsaa alt Folket i Norrig en stor Sorg, skjønt det gaaer dig nærmest, som man kan tænke. Da gjort Gjerning nu ikke staaer til at ændre, saa skal jeg bøde det, saa godt som jeg kan, og om jeg faaer noget Herredømme i Norrig, skal jeg paa alle Maader hævde eders Anseelse i det Land, saa meget som jeg kan, og hædre eder ved alle Lejligheder." Dronningen svarede: „Dette dit Løfte gjør du af stor Højmod og god Villie, som du ofte udviser, og gjærne vilde jeg leve, om jeg kunde, og tage imod din Velvillighed, men saaledes er mit Hjærte sønderslaaet af Sorg, at jeg ikke troer at kunne holde Livet." Og det var som hun sagde, at hun for Sorg hverken kunde spise eller drikke. Hun spurgde derpaa Biskop Sigurd om, hvad der var Menneskets mindst forbudt af Gud at nyde af Føde til Livets Ophold, og siden spiste hun, eftersom han sagde, af det, der var mindst forbudt, og med dette Lydigheds Mærke døde Dronning Thyre efter ni Dage.

Erik Jarl faaer Ormen lange.

258. Erik Jarl fik ved den vundne Sejer Ormen lange og en stor Andeel i Byttet; saa siger Haldor:

Hjælmbedækket Konning
Did bar Ormen lange
Til den store Træfning;
Folkene pryded Skuder;
Sønderpaa i Striden
Jarlen tog glad mod Ormen,
Først maatte Sværd dog rødne
Hemings raske Broder.

Jarlen besatte Ormen saa godt, som han kunde, og styrede den selv; det omtaler Halfred:

Nordenfra mod Erik
Ormen veludrustet
Styrede den berømte
Drot, og skarp blev Striden;
Men da den gode Konning
Vældig havde kæmpet,
Styred den fangetagne
Søhest [1]) Hakons Hævner [2]).

Efterdi Ormen lange var meget stærkt besat med raske Mænd, fik de den, saa at sige, men dog med Nød og næppe, ført op til Vigen, men den stod bestandig skævt, og lod sig ikke styre; derfor lod Erik Jarl den ophugge; somme sige, at han lod den brænde.

259. Ejnar Tamberskælver og de andre, som Erik Jarl havde givet Fred efter Slaget, droge op til Norge med Jarlen. Kong Olafs Hund Vige havde ligget i Forrummet paa Ormen foran Løftingen om Dagen, medens

[1]) Ormen lange. [2]) Hakons Søn Erik.

Slaget stod, og saaledes hele Tiden siden; men da Jarlen kom østerpaa til Vigen med Ormen, da gik Ejnar Tamberskælver, før han gik i Land, derhen; hvor Hunden laa, og sagde: „Herreløse ere vi nu, Vige!" Ved disse Ord sprang Hunden tudende op, og peeb højt, som om den havde Hjærteværk; den løb derpaa i Land med Ejnar, og gik op paa en Høj, hvor den lagde sig ned, og vilde ikke tage Mad af nogen, men dog holdt den andre Hunde, Dyr og Fugle borte fra sin Føde; Taarerne løb den fra Øjnene ned over Snuden, saa bitterlig begræd den sin Herre, og der laa den, til den var død. Saaledes mistede Nordmændene, dem til stor Sorg, disse fire fortrinligste Ting i deres Land, eftersom den blinde Bonde paa Moster havde forudsagt.

De Danskes og Svenskes Konger og Erik Jarl skifte Norge imellem sig.

260. Jarlen Svend Hakonsøn havde opholdt sig i Sverrig, siden han flyede ud af Norge efter sin Faders Drab. Han havde da ægtet Holmfrid, en Søster til de Svenskes Konge Olaf. Da nu den danske Konge Svend, den svenske Konge Olaf og Erik Jarl skiftede Norge imellem sig, fik den svenske Konge fire Fylker i Throndhjem, og begge Mørerne, Romsdalen, og Øster-Ranrige fra Gøtelven til Svinesund; dette Rige overdrog Kong Olaf til sin Svoger Svend Hakonsøn paa samme Vilkaar, som Skattekonger eller Jarler før havde haft Rigers Styrelse af Overkongerne, og derhos gav han Svend Jarlsnavn. Erik Jarl fik fire Fylker i Throndhjem og Rummedalen og Halogeland, Fjordene og Fjaler, Sogn, Hørdeland, Rogeland og Nørreagder lige til Lindesnæs. Saa siger Thord Kolbejnsøn:

Veed jeg, at Jarlernes Venner
Vare de fleſte Herſer,
Erling ene undtagen,
Guldets Giver [1]) jeg roſer;
Men kort efter Drabet [2])
Landet nordenfra Veiga
Ned til Agder og længer
Lagdes under Jarlen.

Og fremdeles kvad han:

Fyrſten gavnede Folket,
Derved vi os glæder,
Sagde han, at han burde
Norrigs Mænd beſkytte;
Men Kong Svend i Sønden
Siges død at være,
Hændes Ondt de fleſte,
Faa hans Gaarde vare.

Den danſke Konge Svend fik ene Vigen, ſom han havde før haft, men han overdrog Erik Jarl Rommerige og Hedemarken. Erik Jarl og Svend Jarl lode ſig begge døbe, og antoge den ſande Tro; men medens de herſkede over Norge, lode de enhver gjøre, ligeſom han vilde, i Henſeende til Kriſtendommens Holdelſe, men de gamle Love og alle Landets Skikke holdt de vel over; de vare venneſælle, men dog myndige Mænd. Erik Jarl var for det meſte den, der ſtyrede det Hele, men Svend Jarl var den ſkjønneſte Mand, man nogenſinde havde ſeet.

Om Kong Olafs Svoger Erling.

261. Da Kong Olafs Svoger Erling Skjalgsſøn og de andre, der havde ſejlet fra Kongen, ſpurgde denne

[1]) den gavmilde Herre. [2]) Olafs.

vigtige Tildragelſe, ſom var ſkeet ud for Svølder, bedrøvedes de meget, og harmede ſig over, at de havde været ſaa uforſigtige at ſkille ſig fra ham, og lade ham blive tilbage i ſaa ſtor en Fare. Allermeſt gjorde det Erling ondt, at miſte en ſaadan Høvding, da han var nærmere forbunden med Kong Olaf Tryggveſøn end andre; han var den eneſte af alle Lehnsmænd i Norge, ſom ikke ſøgte at indgaae Forlig med Jarlerne Erik og Svend, da de antoge Regjeringen. Da nu Erik Jarl havde faaet faſt Fod i Landet, og havde taget Troſkabsed af Stormændene og hele Almuen, ſaa kunde han ikke finde ſig i, at Erling Skjalgsſøn havde ſaa ſtort et Rige, og han inddrev alle de Erlingen tilhørende Indtægter, ſom Kong Olaf havde tillagt Erling, men Erling tog, ligeſom før, Landſkyld over hele Rogeland, og Bønderne i dette Land betalte ofte to Gange Landſkyld, eller ogſaa Erling ødelagde Bøjgderne. Erik Jarl fik kun lidet af Sagøre [1]), thi Sysſelmændene kunde ikke holde ſig der, og alligevel drog Jarlen om paa Gjæſteri, naar han havde en betydelig Mængde Mennesker hos ſig. Dette omtaler Sighvat Skjald:

Erling var den bolde
Olaf Tryggveſøns Svoger;
Jarlers Ætt han ſtrækked,
Som ej Kongen mægted;
Siden Bønders ſtrænge
Herre gav ſin anden
Søſter til Rognvald, Baade
Var det for Ulfs Fader [2])

Erik Jarl kom ikke afſted med at ſtride mod Erling, fordi denne havde mange anſeelige Frænder, var ſelv venne-

[1]) d. e. Penge, ſom tilfaldt Kongen af Sager. [2]) Rognvald.

sæl og mægtig, og havde bestandig en stor Mængde Folk om sig, ligesom en kongelig Huustrop. Erling var ofte om Sommeren ude paa Krigstoge for at samle sig Gods, thi han vedblev med den samme Gavmildhed og Pragt som forhen, skjønt han nu ikke havde saa store og indbringende Lehn, som i sin Svoger Kong Olafs Dage. Erling var en meget smuk, stor og stærk Mand, mere stridbar end de fleste andre, og i mange Idrætter gik han Kong Olaf Tryggvesøn nærmest; han var en viis Mand, driftig i mange Henseender, og en stor Kriger, og saa tapper og haard i Angreb, at han gik først og fremmerst i hver Strid. Det omtaler Sighvat:

Flere Kampe ingen
Mægtig Lehnsmand førte,
End den raske Erling,
Djærv han stod i Striden;
Hjemmefra den gjæve
Mand bar fyrigt Hjærte;
Fremmerst gik han i Slaget,
Højt blandt Helte anseet.

Det har stedse været et almindeligt Ord, at Erling har været den anseeligste af alle Lehnsmænd i Norge. Disse vare Erlings og Astrid Tryggvedatters Børn: Aslak, Skjalg, Sigurd, Lodin, Thorer og Ragnhild, som var gift med Thorberg Arnesøn. Erling havde stedse 90 eller flere Frigivne om sig, og baade Vinter og Sommer blev enhver tilmaalt sin Drik ved Davrebordet, men ved Aftenbordet blev der drukket saa meget enhver lystede; naar Jarlerne vare i Nærheden havde han 200 Mand eller flere; aldrig foer han med mindre Mandskab mellem sine Gaarde eller i sine andre Ærender end med en fuldt-

bemandet tyveaaret Skude. Erling havde beſtandig hjemme 30 Trælle foruden ſine andre Karle; han foreſatte ſine Trælle et Dagsarbejde, og gav dem ſiden Tid og Lov til, at arbejde for ſig ſelv, naar de havde fuldført det foreſatte Arbejde; han gav dem Agerland til at ſaae Korn i for dem ſelv, og anvende Afgrøden til egne Midlers Forøgelſe; han beſtemte enhver af dem en Sum, for hvilken han kunde løſe ſig, og mange løſte ſig det første eller andet Halvaar, og alle de, ſom der var nogen Driftighed hos, løſte ſig inden tre Aar. For disſe Penge kjøbte Erling ſig andre Trælle, men ſine Frigivne anviiſte han ſomme til Sildefiſkeri, andre til anden Næringsbrug; nogle ryddede Skovpladſer og byggede ſig Gaarde; alle ſkaffede han dem i god Opkomſt.

Om Ejnar Tamberſkælver.

262. Erik Jarl havde, ſom før blev fortalt, givet Endrid Styrkarsſøns Søn Ejnar Tamberſkælver Fred. Ejnar var da atten Aar gammel. Det ſiges, at Ejnar var den ſtærkeſte og bedſte Bueſkytte, ſom har været i Norge, og han ſkød med ſtørre Eftertryk end alle andre; han ſkød med en Kolbe igjennem en raa Oxehud, der hang over en Stang; han løb bedre paa Skier end enhver anden; han var en tapper Mand, og meget øvet i alſkens Færdigheder; han var derhos rig og af fornem Slægt. Da Ejnar var kommen op til Norge efter Slaget ved Svolder, indgik Jarlerne Erik og Svend Forlig med ham, og giftede ham deres Søſter Bergljot, Hakon Jarls Datter, en ſmuk og myndig Kvinde. Deres Søn hed Endrid, han blev tidlig ſtor og ſtærk, og lignede i meget ſin Fader Ejnar. Jarlerne gave Ejnar ſtore Forleninger ude i Ørkedalen, og han blev den mægtigſte

og anseeligste af alle Lehnsmænd i Thrøndelaugen; han var Jarlerne til stor Bestyrkelse og deres fortrolige Ven.

Stefner Thorgilssons Drab.

263. Stefner Thorgilsson havde været hos Kong Olaf Tryggveson, siden Kongen havde sendt ham til Island, som før blev omtalt. Stefner var paa den Kong Olafs Flaade, som var sejlet fra ham i Venden. Men da det spurgdes op til Norge, at Kong Olaf var berøvet Riget, forvoldte det Stefner ligesom andre Kongens fortrolige Venner stor Sorg, og denne Tidende gjorde mest Indtryk paa alle dem, som havde været længst og i størst Kjærlighed hos Kong Olaf. Stefner holdt ej af at blive i Norge efter Kong Olaf, han begav sig derfor paa en Rejse til de sydlige Lande, og gik til Rom, men da han kom tilbage til Danmark, traf han en Dag til et Sted, hvor Sigvald Jarl var, og da Stefner saae Jarlen, kvad han dette;

Vil jeg ham ej nævne,
Men nær betegne,
Nedbøjet er Næsen
Som paa en Niding,
Han som Svend Konning
Sveg fra Landet,
Og Tryggves Søn
I Snarer førte.

Dette blev fortalt Jarlen; han syntes at finde sig truffen ved denne Vise, og han lod strax Stefner gribe og dræbe; det var Stefners eneste Dødssag.

Om Halfred Vanraadeskjald.

264. Nu skal der fortsættes med den før begyndte

Fortælling, at Halfred Vanraadeſkjald ſejlede ud til Island om Sommeren, forend Striden paa Ormen ſkede. Halfred kom i Land paa Nordlandet, og red mod Sønden over Heden, ſom før blev ſagt. Der blev da paa ny Uenighed mellem Halfred og Gris Sæmingsſøn baade formedelſt Sagen med Kolſinna og Ejnar Thorersſøns Drab. Den Gang boede Thorkel Thorgrimsſøn med Tilnavn Kraſla paa Hof i Vatnsdal; han var gift med Vigdis, en Datter af Olaf paa Haukagil. Thorkel var da den ſtørſte Høvding i de der omliggende Bøjgder. Til ſamme Tid boede Hunrød Vefreydsſøn paa Moberg i Langedal; hans Thingmand eller Undergivne var Gris. Halfred Vanraadeſkjald opholdt ſig om Vinteren hos ſin Broder Galte, og digtede da de ſaakaldte Grisviſer, det var Halvnid [1]). Da Gris ſpurgde det, drog han til Hunrød, og da han kom til ham, ſagde han: „I det Ærende er jeg kommen her, at jeg vilde raadſpørge dig, hvorledes jeg ſkal bære mig ad med Halfred, at det kan anſtaae ſig, thi det er nu ikke nok med at han ſøger at beſkæmme mig, han udviſer nu endogſaa aabenbart Fjendſkab imod mig." Hunrød ſvarede: „Det raader jeg dig, at du anlægger Sag imod Halfred, og indſtævner ham til Hunevatns Thing, men dog ikke for Sagen om Kolſinna." Gris fulgde hans Raad. Han red ſydpaa til Redavatn om Foraaret, og ſtævnede Halfred til Hunevatns Thing for ſin Frænde Ejnars Drab og for Kvadene. Siden red Gris tilbage. Om Vaaren efter rede nu Brødrene ſøndenfra med 30 Mænd, og Halfred anholdt om ſin Svoger Thorkel Kraſlas Biſtand. Thorkel ſagde, at han vilde ſtaae ham bi i Sagen, om der blev tilbudt

[1]) d. e. næſten Nidviſer.

Gris nogen Oprejsning. „Saa vil jeg lade det være," svarede Halfred; „thi jeg indseer, at jeg har gjort Gris for meget af det." Men da Folk vare forsamlede paa Hunevatns Thing, hug Brand Avaldsson, Kolfinnas Broder, Galte Ottarsson Banehug, da han gik ud af Thorkels Telt. Halfred søgte efter sin Broders Banemand Brand, men han undkom fra ham; derpaa udbød Halfred Gris til Holmgang [1]) der paa Thinget; men næste Nat, som de skulde stride Dagen efter, hændtes det, at han drømte, at han syntes at see Kong Olaf Tryggveson; Halfred syntes at han blev glad, men dog bange; det forekom ham at Kongen talte saaledes til ham: „Sover du, Halfred! men dog maa det være, ligesom om du vaagede; du har fattet en slet Beslutning, at stride mod Gris med saa slet en Sag, som du har, men han har bedet Gud om, at den, som har den retfærdigste Sag, maa overvinde sin Modstander; følg du derfor nu mit Raad, at tage med Takke imod, at der intet bliver af Holmgangen, og bød heller de Bøder, som du er ham skyldig, og bryd dig ej om, at man bebrejder dig for at være bange; men gaa i Morgen, naar du er klædt paa, ud i den Skov, som ligger nær ved Thingstedet, der hvor Vejene mødes; du vil da see nogle Mænd ride, tal med dem, og kan være, at du vil tykkes, at der er andet, der er betydeligere at tænke paa end Holmgangen med Gris." Halfred vaagnede, og tænkte over, hvad der var forekommet ham; han fortalte Drømmen til een af Mændene i Teltet. Denne svarede: „Er du nu bange for Grisen? det havde været bedre for dig, at du forhen havde forligt

[1]) d. e. Tvekamp paa en Holm eller afmaalt Plads.

dig med ham, den Gang han var villig dertil, men nu vil det blive anseet af dine Fjender, som du ikke tør stride." „Lad enhver tænke derom, hvad han vil," sagde Halfred, „men følge vil jeg Kong Olafs Raad; det vil fremdeles som forhen komme mig mest til Gode; kan være, at det nu vil gaae i Opfyldelse, hvad han sagde til mig, da vi skiltes sidste Gang, at det snart vilde synes mig bedre at have været hos ham end her paa Island." Om Morgenen gik Halfred ud paa en Skovvej, og saae nogle Mænd komme ridende i farvede Klæder; han gik til dem, og spurgde dem om Tidender; de fortalte ham Kong Olaf Tryggvesøns Fald. Halfred blev meget bestyrtset ved denne Tidende; han gik strax tilbage paa Thinget og fortalte den, og lagde sig siden ned paa sit Leje med stor Bekymring. Da sagde Gris's Mænd, at dette var Halfred til stor Vanære. „Det er ikke saa," svarede Gris; „i mindre Anseelse stod jeg hos Miklegaards Kongen end Halfred hos Kong Olaf, og det syntes mig en vigtig Begivenhed, da jeg spurgde Stolkongens Fald, og den allene, som mister sin Herre, veed, hvor varm Kjærligheden til sin Drot kan være; nu synes det mig godt, at jeg ikke skal kæmpe mod Kongens Lykke, som stedse vil følge Halfred, og da der i Forstningen var talt om, at Thorkel skulde afgjøre vor Sag, vil jeg endnu holde det." Dette tilstod ogsaa Halfred. Da sagde Thorkel: „Det er min Afgjørelse af denne Sag, at imod Galtes Drab kommer Ejnar Thorersøns Drab og derhos Besøget hos Kolfinna imod Angrebet med overlegent Mandskab, men for de Spotteviser, som Halfred har gjort om Gris, skal Halfred give ham een eller anden god Kostbarhed. Da kvad Halfred denne Vise:

Med det klingrende Guld mig
Hædred en Jarl og en Konning,
Gods i en Uhelds Time
Har jeg ved Daad erhvervet,
Om til Madsvenden Gris jeg
For et ringe Kvad skal
Pengebøder udrede,
Kvinden dog ej have.

Thorkel bad ham høre op med at kvæde; „Kom nu frem," sagde han, „med en Kostbarhed til Gris, om det end ikke er af de Ting, du har faaet af Kongen." Halfred gav da Ringen, som han havde faaet af Sigvald, og dermed skiltes de. Halfred red fra Thinget først sydpaa over Heden, og opholdt sig paa sin Gaard en Tid kun med liden Tilfredshed; siden overdrog han Gaarden til sin Søster Valgerde, og red nordefter til Skagefjord, og gjordesit Skib i Stand i Mundingen paa Kolbejnsaa. Den samme Sommer foer han bort fra Landet temmelig sildig; han kom til Ørkenøerne, og foer strax derfra over til Norge, og kom ved Vinterens Begyndelse ind til Sogn; da spurgde han paa ny den Tildragelse, som var skeet den forrige Sommer, og han gjorde da strax om Kong Olaf en Drape, hvori dette er Omkvædet:

Øde ved Kongens Død er
Hele Landet blevet;
Freden heelt ved den tapre
Tryggvesøns Fald forstyrres.

Saa meget tog Halfred sig Kong Olafs Tab nær, at han ikke var fornøjet med nogen Ting, og agtede da at styre med sit Skib syd til Danmark eller øster over til Sverrig; de laae i en Lønvig, og havde kun lidt Forbindelse med

Folk. Halfred spurgde dog, at Jarlen Erik Hakonsson var oppe i Landet ikke langt derfra; han fik da i Sinde, at han vilde dræbe Jarlen, skjønt han saae sin visse Død for sig; men næste Nat efterat han havde besluttet dette, drømte Halfred, at Kong Olaf kom til ham, og sagde: „Dette er et daarligt Anslag, som du nu har for, Halfred! at dræbe Erik Jarl, gjør du heller en Drape om ham!" Morgenen efter gik Halfred ene fra Skibet op i Land lige til den Gaard, hvor Erik Jarl da var; han gik strax til den Stue, inde i hvilken Jarlen sad og drak. Halfred var strax kjendt, og blev greben og ført til Jarlen, som sagde, at han skulde dræbes, fordi han havde lemlæstet hans Ven Thorlejf hin Vise, og bød ham strax at sættes i Fjæder og føres ud, men da Fjæderen blev bragt til Halfred, greb han til og rykkede den ud af Hænderne paa de Mænd, som vilde lægge den paa ham; Halfred hævede Fjæderen i Vejret, og slog den i Hovedet paa een af dem, saa at han døde paa Stedet. Jarlen bød da, at man skulde dræbe ham snarest mueligt, for at han ikke skulde gjøre mere Ondt; da stod op en gammel Mand, som indtil da havde siddet paa Bænken; Halfred kjendte ham, at det var Thorlejf hin Vise. Han gik for Jarlen og bad ham give Halfred Fred. Jarlen svarede: „Det er temmelig uforskyldt, at du beder om Liv og Fred for ham, husker du ikke, at han lemlæstede dig, og stak Øjet ud paa dig?" Thorlejf sagde: „Det stod da i Halfreds Magt, at gjøre ved mig, hvad han vilde, men han skjenkede mig Livet og desuden det andet Øje imod Kong Olafs Bud, og satte sig saaledes i Fare for min Skyld; nu ønsker jeg, Herre! at Halfred for min Bøn skjenkes Livet." Jarlen bød, at det skulde være,

ſom han ønſkede. Thorlejf tog da Halfred til ſig og ſagde: „Vil du nu, at jeg dømmer imellem Erik Jarl og dig?" „Det vil jeg gjærne," ſagde Halfred. „Da ſkal du gjøre et Kvad om Jarlen," ſagde Thorlejf, „og have det færdigt inden tre Dages Friſt." Halfred ſagde, at ſaa ſkulde ſkee. Og da tre Dage vare forløbne, førte Halfred Erik Jarl Kvadet, hvis Begyndelſe lyder ſaaledes:

Maa du Tapre! høre
Kvadet, om dig digtet.

Jarlen lønnede ham vel for Kvadet, „men ej vil jeg have dig hos mig," ſagde han, „for Kong Olafs Skyld." Thorlejf bød ham da til ſig. Det tog Halfred imod; og han var da den Vinter hos Thorlejf, men ikke ret vel tilfreds, uagtet Thorlejf beværtede ham paa det bedſte, og opførte ſig ſom en brav Mand imod ham. Sommeren efter gjorde Halfred ſit Skib i Stand, og foer ud til Island; han var da en Tid paa Rejſer, men blev aldrig glad, ſaa nær tog han ſig Kong Olafs Afgang, og hverken paa Island eller i Norge var han tilfreds; han drog da over til Sverrig, at ſee til ſin Søn Audgils, og det Gods, ſom han der havde at vogte; thi da var hans Svigerfader Thorar død. Halfred var den Gang 40 Aar gammel, da han foer til Island at hente ſit Gods derfra, og agtede at boſætte ſig i Sverrig. I Følge med ham droge da hans Broder, ſom hed Thorvald og hans Søn Halfred. De havde en haard Rejſe formedelſt Storme og ſvære Søgange; Halfred yſte for ſin Deel, men var dog meget ſyg, og da han en Gang gik fra Øsningen, ſatte han ſig paa Sejlſtangen, og i det ſamme ſlog en Sø ham ned i Skibet, og Sejlſtangen

oven paa ham. Da ſagde Thorvald: „Fik du nogen Skade? Broder!“ Han kvad:

Paa min Hjærteſide
Bølgen, oprørt af Byger,
Raaen ſtødte, aldrig
Saadan Sø mig ramte;
Søen tumler min Knørre [1],
Pyntelig før, jeg er bleven
Vaad, den ſkvalpende Vove
Vil ſin Skjald ej ſkaane.

Thorvald mærkede, at han var ſyg, og ledte ham tilbage i Skibet, lagde tillave om ham, og ſpurgde, hvorledes han fandt ſin Sygdom. Han kvad:

Vil den vakre Mø med
Hvide Haand det bløde
Øjenlaag aftørre,
(Ømt er Kvindens Hjærte)
Hvis mit Folk nu ſkulde
Over Bord mig kaſte,
Før jeg var den unge,
Kvinde tit til Sorrig.

Da ſagde Halfred til ſin Søn Halfred: „Dig, Frænde! vil jeg give Sværdet, ſom jeg har faaet af Kongen, men de andre Koſtbarheder, ſom Kong Olaf gav mig, ſkulle lægges i Kiſten hos mig, om jeg døer her paa Skibet.“ Da kvad han denne Viſe:

Døe jeg ſorgløs vilde,
Om min Sjæl jeg vidſte
Frelſt, tit i min Ungdom
Haard jeg var i Tungen;

[1] Skib.

Jeg for intet ængſtes,
Helvede dog jeg frygter;
Raade Gud for min Alder!
Døe engang ſkulle alle.

Den ſamme Dag døde Halfred, og blev lagt i Kiſte tilligemed de af hans Koſtbarheder, ſom han havde faaet af Kongen, ligeſom han havde anordnet, nemlig: Kappen, Ringen og Hjælmen; ſiden blev Kiſten ſkudt over Bord; den kom i Land paa Øen Helga blandt Syderſerne, og blev funden af den der værende Abbeds Tjeneſtefolk. De opbrøde Kiſten, og ſtjale Koſtbarhederne, men ſænkede Halfreds Lig ned i en Sump. Men næſte Nat drømte Abbeden, at Kong Olaf Tryggveſøn kom til ham, og ſagde med megen Vrede: „Du har ſlette Tjeneſtekarle; de have ſønderbrudt min Skjalds Skib og ſtjaalet hans Gods, bundet en Steen om hans Hals og ſænket ham ned i en Sump; faa dem nu til at bekjende Sandheden, ellers vil der hænde eder ſkrækkelige Ting!" Siden forſvandt Kongen for hans Øjne. Da Abbeden vaagnede, lod han Tjeneſtekarlene gribe, men de bekiendte ſtrax, da de bleve beſkyldte, og de fik da Tilgivelſe derfor. Halfreds Lig fandtes, og blev hæderlig begravet i en Kirke. En Kalk blev gjort af Ringen, et Alterklæde af den koſtbare Purpurkappe og Lyſeſtager af Hjælmen. Thorvald og de andre naaede til Island om Høſten, og vare paa Ottarsſted om Vinteren. Siden foer Thorvald udenlands, men Halfred byggede ſig en Bopæl, og boede paa Ottarsſted; han blev ogſaa kaldt Vanraadeſkjald ligeſom hans Fader; han blev en anſeelig og fornem Mand, og mange nedſtamme fra ham.

Kong Svends Død.

265. Da den danske Konge Svend Tveskæg havde forordnet, hvorledes der skulde forholdes med den Deel af Norges Rige, som tilfaldt ham i Skiftet med den svenske Konge Olaf og Erik Jarl efter Slaget ved Svolder, drog han ned til Danmark, og opholdt sig i sit Rige, indtil han kort efter drog over til England imod Kong Adelraad Edgejrsson; de holdt mange Træfninger med hinanden, og havde vexelviis Sejer. Omsider rømte Kong Adelraad Landet, men den danske Konge indtog det med væbnet Magt, og forblev der i nogle Aar med den danske Hær. Men ni Aar efterat Ormen lange blev frataget Kong Olaf Tryggveson udenfor Venden, skede den Begivenhed i England, at Kong Svend døde pludselig om Natten i sin Seng, og det er Englændernes Sagn, at Kong Edmund den Hellige har dræbt ham paa den samme Maade, som Merkurius Rise dræbte Nidingen Julianus. Da Kong Adelraad, som den Gang opholdt sig i Flæmingeland [1]), spurgde dette, drog han strax tilbage til England; der strømmede da mange Folk til ham, og han fik igjen sit Rige. Han døde to Aar efter, og da antog hans Søn Edmund Regjeringen.

Erik Jarls Død.

266. Kong Svends Søn Knud i Danmark kom til Regjeringen efter sin Fader; han rustede en Hær for at drage over til England den Sommer, som Kong Adelraad var død Sommeren forud. Kong Knud sendte da Bud op til sin Svoger Erik Jarl i Norge, at han skulde drage med ham over til England med en Hær; thi Erik Jarl var meget navnkundig af sin Krigsfærd, og deraf,

[1]) d. e. Flandern.

at han havde vundet Sejer og Berømmelse i de to Slag, som havde været de haardeſte i Norden; det ene nemlig, da han og hans Fader Hakon ſtred mod Jomsvikingerne; det andet da Erik ſtred mod Kong Olaf Tryggveſøn. Dette Sendebud omtaler Thord Kolbejnsſøn i Eriks Drape:

End et Kvad jeg begynder:
Bud de berømte Fyrſter [1])
Sendte da til Landets
Hjælpydende Styrer,
At nu Erik atter
Til deres Venneſamfund
Skyldigſt komme ſkulde,
Kongens Henſigt jeg indſeer.

Jarlen gjorde ſig ſtrax færdig, ſaaſnart han fik ſin Svoger Kong Knuds Budſkab, og beredte ſig til at drage bort fra Landet, ſatte ſin Søn Hakon Jarl til at vaſſe Landet i ſin Fraværelſe, og gav ham ſin Svoger Ejnar Tamberſkælver til Formynder, ſaa at han ſkulde ſtyre Landet for Hakon, thi denne var ikke ældre end ſytten Aar; men Svend Jarl havde da Halvt af Landet imod Hakon. Erik Jarl kom til England og traf Kong Knud, og var med ham, da han indtog London. Der fældte han Ulfkel Snilling; det omtaler Thord:

Veſtenfor London Fyrſten
Svens Heſte lod binde
Sammen til Strid, og Helten
Stred for Land at vinde;
Farlige Hug fik Ulfkel,
Der hvor Pileregnen

[1]) Kong Knud og Thorkel.

Over Thingmænd [1]) randt, og
Blanke Sværde sunge.

Erik Jarl var een Vinter i England, og holdt nogle Træfninger, men den anden Høst derefter fik han i Sinde at rejse til Rom. Før han tiltraadte denne Rejse, fik han en Læge til at skære Drøvelen i Halsen paa sig, men i det Lægen medede til, hvor han skulde skære, kom der en Mand til dem, somme sige, at det var Kong Knud, men der ere flere, som sige, at det var een af de Mænd, som vare paa Ormen lange med Kong Olaf; denne Mand sagde til Lægen: „Der vilde jeg nu noget mere." „Hvorledes mere," spurgde Lægen. „Saa," sagde han, „at der ej behøvedes oftere at skæres end denneſinde." Derpaa gik Manden bort, men Lægen gjorde efter hans Ord, og skar mere af Jarlens Drøvel, end han forud havde agtet. Det blødte da saa overordentlig stærkt, at Blodet ikke kunde standses, og deraf døde Erik Jarl. Da vare 13 Vintre forløbne fra den Tid, han stred mod Kong Olaf Tryggveſøn udenfor Venden.

Om Kong Olafs Bortkomst af Ormen lange.

267. Nu skal der tales om de Fraſagn, som sande det, at Kong Olaf er kommen med Livet bort fra Slaget, da Ormen blev tagen. Det er Sigvalds Kone Astrids Udsagn, at Kong Olaf blev efter Slaget ført til Venden paa den samme vendiske Snekke, som før blev omtalt. Kong Olaf havde mange Saar, dog de fleste smaae, undtagen to, som vare noget større, det ene i Panden af et Steenkast, det andet paa Armen af en Piil, som fløj ham ind under Armskinnen, og denne Beretning stemmer med det, at Kolbjørn Staller og nogle andre Mænd

[1]) Saaledes kaldtes Krigerne i Knuds Hær Thinglid.

paa Ormen saae, at der randt Blod ud under Kong Olafs Armskinne, men det var det sidste Ejnar Tambersskælver saae til Kongen, at der løb Bloddraaber ned paa hans Kind fra Hjælmen. Kong Olaf var hos Astrid, og blev da helbredet; der blev han kjendt af mange, og mægtige Mænd tilbøde at ville skaffe ham hans Land igjen, men han sagde, at han ikke vilde stride mod sine aandelige Slægtninger, „thi jeg troer," sagde han, „at Gud vil, at de nu skulle have Norges Rige; jeg maa ogsaa være bange for, at min Regjering har mishaget Gud." Da tilbød Astrid, at han skulde have de Ejendomme og det Rige, som hun ejede i Venden, og Sigvald Jarl ingen Magt havde over. Han sagde, at han ikke vilde det. Da sagde Astrid: „Vil du, at jeg skal følge dig over til England til Kong Adelraad; han er saa god en Ven af dig, at han vil tilstaae dig al den Anseelse, du vil modtage af ham." Ogsaa dette nægtede Kong Olaf. „Hvad Bistand kan jeg da yde dig," sagde Astrid, „som du vil tage imod?" Han sagde, at han vilde drage til Rom. Hun udstyrede ham da saa godt hun kunde til Rejsen, og drog selv med ham ned til Rhinen selv trettende, og ved Skilsmissen gav hun ham en Hest belæsset med Penge og mange andre gode Gaver. Astrid drog da tilbage selv fjerde, men otte Mand gav hun Kong Olaf til Følge. Han drog nu til Rom; paa denne Rejse strømmede mange til ham, thi han tog sig paa at være Tolk for alle Pilegrimme, som kom til ham; han udgav sig for en norsk Kjøbmand.

268. Kong Olaf besøgte Paven, og fortalte ham nøjagtig hele sin Forfatning, og tillige hvo han var. Dermed slutter Astrid sin Fortælling. Siden foer Olaf ud

over Havet til Jorsale [1]), og besøgte der Patriarken og Jorsale-Konge, de modtoge ham med megen Hædersbevisning, og de syntes begge meget om hans Skjønhed, thi de saae af hans Udseende, at han maatte være en højbyrdig Mand og af herlige Naturgaver; han fortalte dem, at han havde været Konge i sit Fædreland; da tilbøde de ham at tage et stort Rige af dem, men han vilde det ikke; de gave ham da to Borge og tre Kasteller; det tog han imod, men iførte sig dog Munkeklæder.

Kong Olaf sender Erling Skjalgsson sin Kniv og sit Belte.

269. Da Olaf Tryggvesøn havde været fem Vintre borte fra Norge, drog nogle Englændere til Jorsale. Da de kom tilbage til England, bragde de Kong Adelraad en Bog, som Olaf Tryggvesøn havde overgivet dem til Kong Adelraad med tydelige Tegn. I denne Bog var Kong Olaf Tryggvesøns Historie og sex andre Helgenhistorier. Der var nøjagtig fortalt, hvorledes Kong Olaf kom bort fra Slaget og siden om hans Rejser aldeles paa samme Maade, som Astrid havde sagt og nu blev fortalt, og det end ydermere, at deri var nøjagtig fortalt om den vendiske Snekke, som førte Kong Olaf i Land, at der var paa den Astrid, som var en Søster til Dronning Gejra, hvem Kong Olaf havde haft tilægte, og Kong Olafs Ven Dixin, som havde været Dronning Gejras Raadgiver; ligesom ogsaa, at dette havde været Kong Olafs og alle deres overlagte Beslutning og Aftale, da de lagde to Gange til Samtale med ham om Dagen, da Slaget stod, at de skulde ligge der med det ene Skib om Dagen til Slaget var endt. Der berettedes ogsaa, at, ef-

[1]) d. e. Jerusalem.

terat de kom til Venden, havde de alle sammen været to Dage i Buſtaborg. Saa fortælles tillige, at næſten ved samme Tid, som denne Bog kom til Kong Adelraad i England, kom der en forſtandig og troværdig Mand, ſkjønt han ikke her navngives, over til Norge, og sagde, at han var sendt fra Olaf Tryggveſon til hans Svoger Erling og hans Søſter Aſtrid; denne Mand sagde, at Kong Olaf levede, og var hinſides Havet i et Munkekloſter. Denne Mand havde, for at sande ſit Udsagn, en Fingerring, en Kniv og et Belte at bringe Aſtrid, hvilke Ting han sagde hendes Broder Olaf havde sendt hende. Aſtrid sagde, at hun kjendte nøje, at Kong Olaf havde ejet disse Koſtbarheder.

Olaf Haraldsſons og Jarlerne Svends og Hakons Forhandling.

270. Da Jarlen Svend Hakonsſøn og Hakon Eriksſøn herſkede over Norge, gjorde de Forlig med Erling Skjalgsſøn, hvilket blev befæſtet ved at Erlings Søn Aslak fik Svend Jarls Datter Gunhild. Erling og Aslak ſkulde have alle de Forleninger, som Kong Olaf havde tilſtaaet dem. Erling blev da fuldkommen Jarlernes Ven, og de ſtadfæſtede Forliget ved Eder imellem ſig. Da Jarlerne Svend og Hakon havde herſket i to Vintre over Norge, efterat Erik Jarl drog ud af Landet, kom Olaf Haraldsſøn til Norge fra Veſterlandene; han ſejlede ud fra England, og kom til den Ø, som hed Sæla og er beliggende ud for Stat; derfra ſejlede han ſydpaa ned til Ulveſund; men da han kom ned forbi Fjaler, ſtyrede han ind ad den almindelige Vej; han havde to Knørrer eller Kjøbmandsfartøjer, og 60 Krigsmænd paa hver; de drejede ind til Saudungsſund, og lagde ſig der. Der i Sundet tog Kong Olaf Jarlen

Hakon Eriksſøn fangen og tillige mange andre, og Kong Olaf gav dem alle Fred paa det Vilkaar, at Hakon Jarl opgav Kong Olaf det Rige i Norge, ſom han anſaae ſig berettiget til at beſidde. Jarlen ſvor Kongen Ed paa, at han vilde aldrig ſlaaes imod ham, og hverken forſvare Norge med Magt imod ham eller ſelv angribe ham. Dette ſkede fjorten Vintre efter Slaget ved Svolder. Om Vaaren efter ſlogs Kong Olaf og Jarlen Svend Hakonsſøn Palmeſøndag ud for Næs. Erling Skjalgsſøn var med i dette Slag paa Svend Jarls Side tilligemed Ejnar Tamberſkælver og mange andre Lehnsmænd. Kong Olaf havde mindre Mandſkab, men ſejrede dog. Svend flyede, og drog ſiden ud af Landet til ſin Svoger den ſvenſke Konge, og fortalte ham, hvad der var foregaaet mellem ham og Olaf Digre [1]). Svend Jarl drog til Oſtervegen [2]), og hærjede om Sommeren i Garderige, men da han om Høſten kom tilbage til Sverrig; faldt han i en Sygdom, ſom blev hans Død. Olaf Haraldsſøn blev tagen til Konge i Norge, ſom fortælles i hans Saga.

Thord Sjareksſøns Sagn om Kong Olaf Tryggveſøn.

271. Der var en Mand ved Navn Thord Sjareksſøn, en Islænder af Æt; han drog bort fra Landet i Kong Olaf den Helliges Dage, og agtede ſig til Jorſale, men da han kom ud over Havet til Syrland, hændtes det en Dag, at han i Følge med mange Pilegrimme drog forbi en Borg; han ſaae, hvor der ſtod en meget høj og ſtor Mand i eet af Borgens Skydehuller denne Mand var iført en Kofte, og ſtøttede ſig ved M

[1]) d. e. den Tykke. [2]) Oſterſøens oſtlige Kyſtlande.

ren. Den kofteklædte Mand spurgde paa det danske Sprog, om der var nogle Nordmænd i deres Flok; de sagde, at der vare Nordmænd. Thord sagde da, at han var fra Island. Manden sagde, at han vidste, hvor det Land laa, og spurgde om Hjalte Skeggeson. Thord sagde, at han var besvogret med ham. Derpaa spurgde den store Mand, hvorhen de agtede sig. Thord sagde, at de agtede sig til Jorsale. „Vender da tilbage!" sagde Manden, „thi derhen kan man ikke drage for Ufred." Da spurgde han, hvo der var Konge i Norge. Thord sagde, at det var Olaf Haraldsson. Manden sagde: „Bær du Hjalte Skeggeson min Hilsen, naar du kommer til Island." „Hvad skal jeg sige Hjalte?" spurgde Thord, „for at han kan vide, hvo det er, der sender ham Hilsen." „Ej siger jeg mit Navn," svarede den kofteklædte Mand, „men det kan du sige, at den Mand sender ham Hilsen, som talte med ham paa Hlade i Norge, og holdt jeg paa et Sværd, men Hjalte tog med sine Hænder om Sværdet mellem mine Hænder; derpaa drog han ud til Island, og vi saaes aldrig mere." Efter denne Samtale skiltes de ad, og Thord vendte om formedelst Ufreden. Da han kom til Island, fortalte han Hjalte denne Tidende; men Hjalte sagde saa, at han havde gjort dette Mærke med Kong Olaf Tryggveson, før de skiltes paa Hlade, til Tegn, om de siden skulde sende hinanden Bud. Thord Sjareksson var en troværdig og skjønsom Mand, og tillige Skjald; han gjorde en Drape til Ære for Kong Olaf den Hellige som er kaldt Roda-Drape.

Kong Olafs og Erlings Forhandlinger.

272. Da man i Norge fik paalidelig Efterretning om Jarlen Svend Hakonsſøns Død, gik mange anſeelige Mænd Kong Olaf Haraldsſøn til Haande, hvilke ikke havde villet tjene ham, ſaalænge de troede at Jarlen var i Live. Kong Olaf opholdt ſig den Vinter oppe i Nidaros. Vaaren derefter drog han til den oſtlige Deel af Landet, og da Kongen laa i Karmſund, gik der Bud imellem ham og Erling Skjalgsſøn, at de ſkulde forliges, og der blev en Sammenkomſt i den Anledning berammet imellem dem paa Hvitingsø. Da de begyndte at tale om Forliget, forlangte Erling at beholde alle de Forleninger, ſom Kong Olaf Tryggveſøn havde tilſtaaet ham; men Kongen vilde intet Forlig indgaae, uden han ene maatte raade for baade at tilſtaae Forleninger efter eget Tykke og ligeſaa andre Ting. Dette var Erling uvillig til at antage, men ved ſine Frænders og Venners Bøn lod han ſig dog bevæge til at gaae Kong Olaf til Haande paa de Vilkaar, ſom Kongen beſtemte. Dermed ſkiltes de, og vare forligte at kalde. Erling Skjalgsſøn beholdt ſaaledes ſit Rige, at han raadte alt med Bønderne nord oppe fra Sognſø og mod Øſten til Lindesnæs, men han havde langt mindre Forleninger af Kongen end før; dog var han endnu fremdeles ſaa frygtet, at intet Menneſke talte eller gjorde andet, end hvad han vilde; og Kongens Sysſelmænd og Forvaltere kunde ikke holde ſig der, ſkjønt Kongen overdrog dem de Forleninger, ſom Erling før havde haft. Kong Olaf ſyntes da, at Erlings Magt gik for vidt, og ſtævnede ham til ſig. Der vare da velſindede Mænd, begges Venner, der ſøgte at bringe Forlig tilveje imellem dem; og ved

deres Overtalelser bragdes det atter saavidt, at de bleve forligte saaledes, at Erling skulde have alle de samme Forleninger, som Kongen tilforn havde tilstaaet ham, men ikke flere, og alle de Sager, som Kong Olaf havde mod Erling, skulde bortfalde; saa skulde ogsaa Erlings Søn Skjalg være hos Kong Olaf, men Erling maatte ikke gjøre de Mænd, som Kongen satte til Sysselmænd eller Forvaltere, Indgreb i deres Embede; dermed skiltes de nu atter, saa at de kaldtes forligte. Erling drog da hjem til sine Gaarde, og blev ved, som han havde begyndt, at føre et stort Huus. Saaledes gik det nu, indtil Erling og hans Sønner efter Selthorers Drab trak en Hær til sig. De droge da med femten hundrede Mand nord op til Ogvaldsnæs, og udfriede Asbjørn Selsbane fra Fjæder og Kong Olafs Magt, og dernæst gik deres Forhandling saaledes, som der fortælles i Kong Olafs Saga. Dette var Anledning til ny Uenighed mellem dem, som siden voxte til fuldkomment Fjendskab.

Ordsendinger mellem Kong Knud og Kong Olaf.

273. Da Kong Olaf den Hellige havde regjeret i Norge i ti Vintre, efterat Svend Jarl flyede ud af Landet, kom Knud den Mægtiges Udsendinge til Kong Olaf med det Ærende, at Knud gjorde Fordring paa hele Norges Rige. De traf Kong Olaf i Tønsberg, og bragde ham Kong Knuds Brev, som indeholdt dette. Kong Olaf nægtede at opgive Riget, og med saa Besked droge de Udsendte tilbage. Kong Olaf opholdt sig i Vigen om Sommeren, og havde sit Sæde i Sarpsborg om Vinteren, men Kong Knud var i Danmark. Den Vinter drog Kong Onund gjennem Vestergotland med over 3000

Mand; han mødte Kong Olaf i Elven ved Konghel, og de holdt da Raadslagninger indbyrdes; men da Kong Knud var dragen med sin Hær over til England, skiltes Svogrene som de fortroligste Venner; Kong Ønund drog da tilbage ind i Gotland, og Kong Olaf op i Vigen og derfra nordpaa langs Kysten; han laa længe og ventede efter Bør i Ejkundesund, og han spurgde da, at Erling Skjalgsøn og Jæderboerne havde samlet en betydelig Hær. Erling havde en stor Skejd [1]) paa 32 Rum, og dog stor efter det at regne; denne plejede han at have, naar han drog i Vikingsfærd eller i udbudt Leding, og der vare 200 Mand eller flere paa den.

Kong Knuds Krigstog til Norge.

274. Kong Olaf sejlede fra Ejkundesund, saasnart der gaves Bør, nordefter omkring Jæder; Kongen drog da paa Gjæsteri omkring i Hørdeland; om Vinteren havde han sit Sæde nordoppe i Kjøbstaden; dette var den trettende Vinter i hans Regjering. Kong Olaf beredte sig om Vaaren til at drage bort fra Nidaros, og udbød en Hær fra hele Landet; han foer da sydefter langs Kysten. Da han var kommen til Hørdeland, spurgde han den Tidende, at Erling Skjalgsøn var dragen bort fra Landet til England til Kong Knud med en stor Hær, han havde haft fire eller fem Skibe, og havde selv den store før omtalte Skejd. Denne Sommer hærjede Kongerne Olaf og Ønund paa Danmarks Rige, som det fortælles i Kong Olafs Saga. Om Høsten lod Kong Olaf sine Skibe efter sig, og drog landvejs op til Norge, og havde om Vinteren sit Sæde i Sarpsborg til over Juul, men drog siden til Oplandene. Erling Skjalgsøn og

[1]) et Slags Langskib.

alle hans Sønner havde om Sommeren været i Knuds Hær. Erling foer om Høsten med sin Flaade tilbage til Norge og med ham Kong Knuds Udsendinge, som ved Pengegaver og skjønne Løfter paa Knuds Vegne svege Land og Folk fra Kong Olaf. Dette gjorde de under Erlings Beskyttelse. Kong Olaf drog om Vaaren fra Oplandene ned til Vigen; han opholdt sig længe i Tønsberg, og sendte Bud til Sverrig efter sine Skibe. Tidlig om Sommeren kom Kong Knud med hele sin Hær til Norge; han havde ikke færre end 1200 Skibe. Han sejlede med hele Flaaden ud fra Limfjorden, og styrede nordpaa op til Vigen. Han foer frem med Jil, og laa ikke ved Land paa den østlige Side af Fjorden. Kong Olaf var i Tønsberg, den Gang Kong Knud sejlede forbi Folden. Knud laa i Ejkundesund i nogen Tid; der kom Erling Skjalgsøn til ham med en stor Hær, og da befæstede Kong Knud og han paa ny deres Venskab; blandt andet lovede Knud da Erling, at han skulde have Bestyrelsen over Landet mellem Stat og Rygjarbit. Kong Knud sejlede da lige op til Throndhjem, og underlagde sig hele Landet, thi ingen modsagde ham; han gav da sin Frænde Jarlen Hakon Eriksøn den højeste Bestyrelse over alt Norges Land. Siden drog Kong Knud sydpaa langs med Landet og holdt Thing i hvert Fylke, og han blev paa hvert Thing tagen til Konge, og Landet ham tilsvoret.

275. Da Kong Olafs Skibe kom til ham østenfra Sverrig, styrede han med dem ind i Oslofjord og op i den Sø, som hedder Rand, der holdt han sig om Sommeren, indtil Kong Knud var faren ned til Danmark, da styrede Kong Olaf med sine Skibe ud til Tønsberg.

Siden beredte han sig til at sejle nordpaa med det Mandskab, som vilde følge ham; han havde da tretten Skibe, med hvilke han styrede ud af Vigen; det var i Begyndelsen af Vinteren; de maatte længe vænte efter Vør, og laa meget længe ved Soløerne. Der spurgde Kongen, at Erling havde betydeligt Mandskab samlet paa Jæderen, og hans Skejd laa fuldt udrustet foran Landet tilligemed en Mængde andre Skibe, som Bønderne ejede. Kongen styrede østenfra med sin Flaade, og laa en Tid i Eskundesund. De spurgde da til hinanden. Erling samlede da saa mange Folk, som han kunde faae.

Slag imellem Kong Olaf og Erling.

276. Thomasmesdag før Juul styrede Kong Olaf strax i Dagningen ud af Havnen; det var da en meget god og temmelig hvas Vør; Spejdere droge da strax op gjennem Jæderen med den Efterretning, at Kong Olaf sejlede udenom Landet; Erling lod strax hele sit Mandskab blæse sammen til Skibene, og alt Folket strømmede da om Bord, og beredte sig til Kamp. Kongens Skib kom snart ind omkring Jæderen, Kongen styrede da indad, thi han agtede sig ind i Fjordene, at skaffe sig Folk og Penge. Erling sejlede efter ham, og havde en betydelig Hær og en Mængde Skibe; deres Skibe sejlede hurtig, da de ikke havde uden Vaaben og Mænd inden Borde. Erlings Skejd gik langt hurtigere end de andre Skibe, han lod da rebe Sejlene, og vænte de efter sin Flaade. Kong Olaf blev nu vaer, at Erling satte stærkt efter ham, thi Kongens Skibe sejlede meget langsomt, da de vare gjennemtrukne, fordi de havde flydt paa Vandet, ikke allene hele Sommeren og Høsten, men ogsaa Vinteren desuden. Kongen syntes

at ſee ſtor Forſkjel paa deres Magt, hvis han paa een Gang ſkulde møde hele Erlings Flaade; han lod da raabe fra Skib til Skib, at de ſkulde lade Sejlene ſynke, men dog kun lidt efter lidt, og rebe dem neden til; og ſaa blev gjort. Erling blev ſnart vaer, at deres Sejl ſank; han raabte da, opmuntrede ſine Folk, og bød dem ſejle ſtærkere; „Seer I ikke," ſagde han, „at deres Sejl ſynke, ſaa undflye de os." Han lod da Sejlene ſlaae ud igjen paa ſit Langſkib, og det gik da hurtig frem fra de andre Skibe. Kong Olaf ſtyrede indenfor Bokn, og da kunde de ikke ſee hinanden; derpaa bød Kongen at ſtryge Sejlene, og roe Skibene frem i Sundet; de lagde da Skibene ſammen; der gik en Næspynt udenfor, ſaa at Erling ikke ſaae deres Skibe, da han ſejlede til Sundet, førend Kongens Mænd roede med alle Skibene imod dem; det kom da til en meget hidſig Træfning; og ſaa fuldkommen faldt alle Erlings Mænd, ſom vare paa Skejden, at han ſtod ene tilbage, og værgede ſig ſaa tappert, at ingen kjendte Exempel paa, at een Mand havde ſaalænge modſtaaet ſaa manges Angreb, og aldrig ſøgte han at undkomme, førend Kongen tilbød ham Fred, hvilken han tog imod. Da opgav han Forſvaret, og tog Hjælmen af ſig, og blev da dræbt vaabenløs imod Kong Olafs Villie, ſom det fortælles i hans Saga.

Erlings Skildring.

277. Det er et almindeligt Ord, at Erling har været den ypperſte Mand i Norge af alle, ſom ikke vare Konger eller Jarler, førſt formedelſt hans Slægt og Giftermaal, hans Legemsfuldkommenheder og Idrætter, hans Beſiddelſer og Rigdomme, hans Gavmildhed og alſkens Pragt; han var ogſaa en huld og god Raadgiver

for alle ſine Undermænd, ſom fuldkommen gave ſig under hans Magt og Herredømme, og rettede ſig efter hans Bud. Men ſaa ſtor var hans Myndighed og Opſætſighed imod dem, der vare mægtigere end han, at han kunde ikke finde ſig i at være nogen Høvdings Undermand, uden at han kunde faae alt det, han forlangte, ſaavel Rige, ſom andre Ting, og faae alt det frem, ſom han vilde. Hans Sinds Heftighed var ham til megen Ulykke, thi han paſſede ikke at holde Maade i ſin Færd, ſom det viſte ſig, da han ſejlede paa ſin Skejd med altfor overdreven Skyndſomhed og Rejſelyſt bort fra ſin Svoger Kong Olaf Tryggveſøn, den Mand, ſom han vilde ligeſaa gjærne have fulgt, ſom at leve, og nu anden Gang, da han haſtede ſaa meget til ſin Død med overilet Hidſighed, ſaa at han ſejlede med det ſamme Skib langt frem foran hele ſin Flaade lige i Hænderne paa ſine Fjender. Det var ikke underligt, at hans Sinds Heftighed omſider knækkede ham, da han driſtede ſig ſom en Bondeſøn til at ſtride imod en ſaa berømmelig Konge ſom Olaf Haraldsſøn, og havde dog forud to Gange eller oftere indgaaet Forlig med ham. Der var ogſaa Svogerſkab imellem dem, da Kong Olaf og Erlings Kone Aſtrid Tryggvesdatter vare Næſtſøskendebørn. Dette var det fjortende Aar efter Slaget ved Næs.

Om Ejnar Tamberſkælver.

278. Efter Slaget ved Næs drog Ejnar Tamberſkælver ud af Landet over til Sverrig med ſin Svoger Svend Jarl; men efter Jarlens Død var han hos den ſvenſke Konge Olaf, indtil denne døde; ſiden drog han tilbage til Norge, og traf Kong Olaf Haraldsſøn i den øſtlige Deel af Landet; de ſluttede da Forlig paa den

Maade, at Ejnar ſkulde reiſe op til Throndhjem og have alle ſine Ejendomme og tillige de Jorder, ſom havde været Bergljots Medgift. Ejnar drog da nordpaa, og opholdt ſig paa ſine Gaarde, men tjente ikke Kongen; han førte ſig og ſine Mænd med Pragt, ſkjønt han ikke havde de kongelige Forleninger, thi han havde særdeles ſtore Ejendomme. Da Kong Knud underlagde ſig Norge og ſatte Hakon Jarl til at ſtyre Landet, indgik han Forbindelſe med ſin Svoger Hakon Jarl; han tog da igjen til ſig alle de Forleninger, ſom han havde før haft, da Jarlerne beherſkede Landet. Kong Knud gav Ejnar ſtore Gaver, og forbandt ham ſaaledes i Kjærlighed til ſig; han lovede derfor ogſaa, at Ejnar ſkulde være den ſtørſte og anſeeligſte af alle Mænd i Norge, der ikke bare Høvdinge-Navn, ſaalænge han havde Herredømmet derover, og lagde endogſaa til, at Ejnar ſyntes ham bedſt ſkikket til at bære Værdigheds Navn, eller hans Søn Endrid, formedelſt deres Æt, naar der ingen Jarl var længer.

Kong Olaf drager over til Garderige.

279. Efter Erling Skjalgsſøns Fald ſtyrede Kong Olaf med ſine Skibe nordefter langs Landet lige op forbi Stat; men da han ſpurgde, at Hakon Jarl drog med en ſtor Hær nordfra imod ham, drejede han af og ſtyrede øſterpaa langs Kyſten; det viſte ſig da ſnart, hvo af hans Mænd der havde tjent ham med Troſkab, thi da ſejlede meget af Flaaden fra ham og til Hakon Jarl, ſaa at Kongen ikke havde flere end ſex Skibe, da han kom ind i Rodrarfjord; han lagde til i Valdal, og ſatte der ſine Skibe op. Derpaa drog Kongen op gjennem Dalene med mange og ſtore Jærtegn, ſom Gud gjorde for ham,

og derfra op paa Lesjar, som det berettes i hans Saga. Kong Olaf drog til Lands lige til Nærike; der opholdt han sig længe om Vaaren, og skaffede sig der et Skib, og om Sommeren drog han over til Garderige, hvor han blev særdeles vel modtagen af Kong Jarizlejf og Dronning Ingegerd; der opholdt han sig om Vinteren, og havde mange Bekymringer i Sindet for, hvad Beslutning han skulde tage, thi Kong Jarizlejf tilbød ham, at han maatte blive der, saalænge han vilde, og at han skulde faae af ham et stort Rige at styre. Dette Tilbud overvejede Kongen. Ogsaa det tænkte han paa, at nedlægge sin Kongeværdighed og rejse ud til Jerusalem eller andre hellige Steder og gaae i Kloster, ligesom nogle da sagde, at hans Frænde Kong Olaf Tryggveson havde gjort; men det var ham dog mest i Tanker, om der kunde gives nogen Lejlighed til, at han kunde faae sit Rige Norge tilbage. Men da han blev modig af slige Bekymringer, henskød han hele sin Sag til den almægtige Guds Forsyn og Villie, at han skulde indgive ham den Beslutning, som han saae vilde mest gavne ham selv og alle hans Undergivne; han vaagede ofte om Natten, og bad inderligen til Gud for alle Folk, ligesaavel for sine Fjender som for sine Venner. Det skede nu en Nat, da Kong Olaf laa i sin Sæng, træt af store Bekymringer, og han havde sunget sine Bønner, som han plejede; da paafaldt der ham en Søvn, der dog var saa løs, at han syntes at vaage og see alt, hvad der foregik i Stuen. Det forekom ham, at en stor og anseelig Mand stod foran hans Sæng, og havde en prægtig Klædning paa, Kongen tænkte i Søvne, at det vel var Kong Olaf Tryggveson, der var kommen. Denne Mand sagde til Kon-

gen: „Du er meget bekymret i Sindet om, hvad Beslutning du skal fatte, det tykkes mig underligt, hvorfor du overvejer sligt, hvad Beslutning du skal tage, saa og, om du har i Sinde at nedlægge din Kongeværdighed, som Gud har givet dig, eller ogsaa at blive her og modtage et Rige af udenlandske dig ubekjendte Høvdinger; drag heller tilbage til dit Rige, som du har faaet ved Arv, og forhen styret længe med den Styrke, som Gud gav dig, og lad ikke dine Undergivne skræmme dig; det anstager en Konge at overvinde sine Fjender, men det er en hæderlig Død at falde i Kamp med sit Folk, eller tvivler du maaskee om, at du har en retfærdig Sag i eders Tvist? Ej skal du fordølge dig selv Sandheden; du kan derfor dristigen søge at vinde Landet tilbage, thi Gud vil bære dig Vidne om, at det er din Ejendom." Siden vaagnede Kong Olaf, og det forekom ham, som han saae Manden pludselig forsvinde. Kongen takkede Gud for denne Aabenbaring, og bestyrkede fra den Tid sit Sind, og befæstede det Forsæt hos sig, at drage tilbage til Norge, som han tilforn havde været mest tilbøjelig til, og som han fandt, at alle hans Mænd helst ønskede. Han tænkte da paa, at Landet vilde være let at indtage, da det var uden Høvding, da han havde spurgt af de Mænd, som nylig vare komne fra Norge, at Hakon Jarl var forliist paa Havet med hele sin Skibsbesætning, da han foer fra England. Da han aabenbarede denne Beslutning for sine Mænd, optoge de den alle med Glæde. Nu er det ikke utroligt, at Gud kan have aabenbaret Kongen denne sin Bestemmelse ved hans Frænde Olaf Tryggveson, thi denne Olaf lagde al sin Omhu paa med gudelig Iver at udbrede den hellige Kristendom,

og gjøre den almindelig, da Olaf Tryggveſøn havde blot lagt Grundvolden til den, og Olaf Haraldsſøn omvendte alt Folket i Norge til den hellige Tro, thi en ſtor Deel af dette Folk var vendt tilbage til de hedenſke Afguders Vildfarelſe fra den ſande Tro, ſom den førſte Olaf havde lært dem; de vare ogſaa hinanden lige i mange Forhold: begge vare de retdømmende og ſtraffede onde Menneſker med Strænghed, og gjorde heri ingen Forſkjel paa Folk, om det ej kunde lykkes at bevæge dem med det Gode; og ligeſom Høvdingerne forfulgde Olaf Tryggveſøn af Gjerrighed og Avind, og fordi han ikke vilde taale disſe udenlandſke Høvdingers, eller ſom de ſnarere burde kaldes Vikingers, uretfærdige Herredømme over ſit Fædreland, ſaaledes var der ingen anden Grund til, at Folket gjorde Opſtand imod Kong Olaf Haraldsſøn, end at det ikke kunde taale hans retfærdige Domme, men han vilde hellere lade Liv og Rige end Retfærdighed. Det er ogſaa af den Aarſag troligt, at Olaf Tryggveſøn kan have aabenbaret Kong Olaf Haraldsſøn dette Guds Ærende, ſom der viſte ſig for ham i Søvne, thi han kunde for Alders Skyld have ſeet Olaf Tryggveſøn, før denne drog til Venden, ſaa at han maatte kunne kjende ham, om han ſaae ham vaagen. Kong Olaf lod ſin Søn Magnus efter ſig i Garderige, gjorde ſine Skibe færdige om Vaaren, og ſejlede over til Sverrig, drog ſiden til Lands om Sommeren op til Norge; ogſaa paa denne Rejſe aabenbaredes der ham mærkelige Varſler baade vaagende og ſovende, ligeſom der berettes i hans Saga.

280. Ej maa den Aabenbaring forbigaaes, ſom forekom Kong Olaf i Søvne, da han laa med ſin Hær i Væredal i Throndhjem, nylig kommen øſtenfra over

Fjældet, næste Nat før Slaget ved Stikleſtad. Kongen vaagede længe om Natten, og bad til Gud for ſig og ſin Hær, og ſov kun lidet; imod Dag paafaldt der ham en Tunghed, og da han var ſovet ind, ſaae han vor Herre Jeſus Chriſtus ſtaae nær ved ſig, ſkinnende med uudſigelig Klarhed; og da Kongen ſyntes i Søvne, at ligeſom en Afmægtighed kom over ham formedelſt den menneſkelige Naturs Svaghed ved den ſkrækkelige Frygt, ſom overfaldt ham ved et ſaa ſtort og ophøjet Syn; da talte den levende Gud blidelig til ham med disſe Ord: „Kom du, min Kjære! thi nu er det Tid, at du nytter og nyder i Løn for dit Arbejde den ſødeſte Frugt, ſom du har erhvervet dig ved din nyttige Virken og Stræben.“ Dernæſt vaagnede hellig Olaf med ſtørre Glæde i Sindet ved denne himmelſke Trøſt og Varſlen, end det er at beſkrive med Ord; og ſaaledes ſtyrket ved det guddommelige Syns Blidhed og Klarhed, ſom gjenſtraalede i hans Hjærte af denne ophøjede Aabenbaring, gik han glad til Kampen mod ſine Fjender, og fik i dette Møde en herlig Ombytning, thi han kjøbte det himmelſke Rige for det jordiſke, og erholdt Sejrens Krone for ſit Blods Udgydelſe; thi, ſaaret til Døde for hellig Retfærdighed af Sandhedens Fjender, gik han frem fra dette usle Livs elendige Telt til Himmeriges ophøjede Hal, ſeende alle Kongers Konge, vor Herre Jeſum Chriſtum i ſin Herlighed og dem, ſom herſkede med ham i den evige Fred og Fryd evindeligen.

281. Ejnar Tamberſkælver var i lang Tid meget tungſindig af Sorg over Kong Olaf Tryggveſøn, ligeſom hans mange andre fortrolige Venner; derfor var Ejnar ſjælden fuldkommen glad, og holdt ſig for det meſte

i Stilhed, efterat han var kommen tilbage fra Sverrig og havde indgaaet Forlig med Kong Olaf den Hellige. En Sommer drog Ejnar bort fra Landet, først over til England og derfra syd til Rom. Han var een Vinter borte, og kom hjem den anden Sommer, og holdt sig ogsaa da i Rolighed; dog havde han nu, som før blev berettet, faaet store Forleninger i Throndhjem af Hakon Jarl; Ejnars Anseelse begyndte da paa ny, saa at han da var den anseeteste af alle Lehnsmænd i Trøndelaugen. Men da der kom sikker Efterretning om, at Hakon Jarl var forliist paa Søen, saa at ikke det Mindste, af hvad der var paa Skibet, kom til Land, begav Ejnar sig over til England samme Vaar, som Olaf den Hellige drog østenfra Garderige. Da han kom til Kong Knud, tog Kongen med Glæde imod ham. Derpaa fremførte Ejnar sit Ærende for Kongen, sigende, at han nu var kommen for at udvirke Opfyldelsen af de Løfter, Kong Knud havde gjort ham om Jarlsnavn i Norge, naar Hakon Jarl ikke var mere. Kongen svarede: „Med den Sag forholder det sig nu ganske anderledes; jeg har nu sendt Mænd med visse Tegn til Danmark, og har givet min Søn Svend hele Norges Rige, og skal han derover være Konge, men jeg vil holde mit Venskab med dig, og du skal have den Værdighed, som du har Slægt til, og være Lehnsmand." Ejnar indsaae nu hele Kong Knuds Agt, at han vilde, at Ejnar og de andre Høvdinger skulde stride mod Kong Olaf, men ikke derved have nogen større Forfremmelse i Magt end før, uagtet de dreve ham bort fra Landet. Da tænkte Ejnar igjen paa Kong Olaf Tryggveson, hvor stort et Tab alle Norges Indbyggere lede ved at miste saadan en

Høvding, som han var, thi aldrig brød han saaledes de Løfter, han havde givet sine Venner. Ejnar fattede en saameget desto hjærteligere Kjærlighed til Olaf Tryggveſøn, ſom han mere fik Prøver paa, at han havde overgaaet de fleſte Høvdinger i Mandighed og i at holde alle de gode Løfter, ſom han havde givet ſine Mænd, ſaa at han ingen Hæder ſparede at yde dem, ſom tjente ham med Troſkab, naar den kunde paſſe for dem. Da Ejnar kunde formode, at Nordmændene vilde oplægge ſaadant et Raad mod Kong Olaf denne Sommer, om han kom øſtenfra, at det vilde være utjenligt for ham at have nogen Deel deri; var han meget langſom til at drage bort fra Veſterlandene, og det gik, ſom han agtede, at han ikke kom over til Norge, førend Olaf den Hellige var falden. Det har Folk beſtandig ſiden ſagt, at det gik Ejnar ſærdeles lykkeligt med, at han aldrig ſtred imod Kong Olaf, efterat de havde indgaaet Forlig. Ejnar var ogſaa den førſte af Norges Stormænd, der med al Hæder og Anſeelſe gjorde Kong Olafs Hellighed bekjendt.

282. Kong Knuds Søn Svend, ſom blev kaldt Svend Alfifeſøn, var kommen til Vigen, da Slaget ſtod ved Stikleſtad; han blev ſiden tagen til Konge i Norge. Da Svend Alfifeſøn havde i tre Aar herſket over Landet, kun lidet afholdt af Indbyggerne, ſpurgdes den Tidende til Norge, at Kong Olaf Tryggveſøns og Gyda den Engelſkes Søn Tryggve ſamlede ſig en Hær i Veſterlandene. Kong Svend var i Throndhjem, da han ſpurgde denne Tidende; han udbød da ſtrax Leding og ſtævnede Lehnsmændene til ſig. Ejnar Tamberſkælver forblev hjemme, og vilde ikke drage med Kong Svend. Da Kong Svend var færdig, drog han med ſin Flaade ſydefter langs Ky-

ſten og lige over til Vigen. Om Sommeren ſtyrede Tryggve fra Veſterlandene og kom til Hordeland, og de ſpurgde da til hinanden. Kong Svend ſtyrede med ſin Flaade fra Sønden langs Kyſten, og Tryggve nordenfra imod ham. Saa ſiges der i Tryggves Flok [1]):

Søgende Hæder Tryggve
Foer fra Norden, men Konning
Svend med en Hær fra Sønden
Drog, og Kamp begyndte;
I den heftige Strid jeg
Deeltog, ſnart de mødtes,
Hørders Hær i Sværdes
Tummel Livet miſted.

De mødtes nordenfor Jæderen i Sogneſund indenfor Bokn, nær ved det Sted, hvor Erling Skjalgsſøn var falden; det kom til en haard Træfning; det var en Søndag Slaget ſtod. Saa ſiges i den Flok, ſom er gjort om Svend Alfifeſøn:

Paa en Søndag, o Kvinde!
Førte Løg og Øl til
Folkene Møen [2]), den Morgen
Mange for Sværde fulde;
Raadt Kjød at rive finge
Ravne, da Skibes Stavne
Sammen Kong Svend ſine Mænd til
Striden bød at fæſte.

I dette Slag ſejrede Svend, og Tryggve faldt med ſtørſte Delen af ſin Hær; da vare forløbne tre og fyrretyve Aar fra den Tid, da hans Fader Kong Olaf ſlogs paa Ormen. Kong Svend herſkede da endnu over Landet den

[1]) et kort Kvad. [2]) Lægekonen.

næst følgende Vinter. Vaaren efter drog Ejnar Tambærskjælver over til Garderige efter Olaf den Helliges Søn Magnus; de kom et Aar efter østenfra, og Kong Svend flyede strax bort fra Norge, da Magnus kom til Landet; Magnus blev da tagen til Konge over hele Landet. Kong Magnus den Gode, Kong Olaf den Helliges Søn, herskede over Norge i tretten Aar, førend Harald Sigurdsson, Kong Magnus's Farbroder, kom til Norge. Kong Magnus gav da Harald det Halve af Norges Rige, og de vare begge een Vinter Konger over Norge, da døde Kong Magnus, og Harald blev ene Konge i Norge.

Gaute kommer til Sydlandene.

283. Samme Aar, som begge Frænderne Magnus den Gode og Harald Sigurdsson i Forening herskede over Landet, drog en Nordmand, ved Navn Gaute, bort fra Landet, og agtede at reise til Rom; men da han var kommen ned til Saxland og var dragen forbi Coln, mødte ham en Mand, der hed Gaut; han var ogsaa en Nordmand, og havde været Gautes Staldbroder; Gaut var da nylig kommen fra Rom. Gaute spurgde da Gaut, om han havde nogle Penge at laane ham; denne svarede: „Jeg vil ikke allene laane dig saa mange Penge jeg har, men ogsaa følge dig selv, hvorhen du vil drage." De droge da først til Rom og siden ud over Havet til Jerusalem. Dernæst vilde de af Videlyst reise lige ud at see det røde Hav, og hvor Moses havde ført Jødernes Folk ud af Ægypteland. Men da de vare komne langt paa Vejen til Ægypteland, fore de vild i Ørkenen, og Gaute blev da syg og døde. Derefter foer Gaut længe eensom vild ude i Ørkenen, og

udstod baade Hunger og Strabas; han vilde da vende tilbage, men vidste ikke, hvor han var. En Dag kom han nu ud af Ørkenen til en stor Flod, og paa den anden Side af Floden saae han et stort Kloster, og han havde da megen Lyst til at komme over Floden til Klosteret, thi han ventede sig der nogen Almisse; han gik baade op og ned langs Floden, men traf ingensteds nogen Bro eller noget Skib; og han var da saa udmattet af Hunger og Tørst og megen Strabads, at han næsten opgav Haabet og fældte Taarer, da han ikke kunde komme over Floden. I denne Sorg og Bekymring lagde han sig ned paa Flodbredden ligeoverfor Klosteret, og faldt i Søvn; det var i den tredie Time paa Dagen; men saasnart han var indsovet, bares det ham for, at en Mand kom til ham og sagde: „Du sover uforsigtig; hvis du har Lyst til at komme over Floden, rejs dig da hurtig op, og du vil finde et lidet Skib, som flyder ved Bredden." Ved dette vaagnede Gaut, og syntes at kunne see Manden forsvinde, i det han lukkede Øjnene op. Han sprang da hurtig op, og gik ned til Bredden; der fandt han et lille Skib flyde og Aarerne lagte imellem Aaretollene; han gik paa Skibet, og roede over Floden; han gjorde derpaa Baaden fast ved Bredden, og gik op fra Floden; han kom først til et smukt Steenhuus, inden han kom til Klosteret; i dette Huus saae han en aldrende Mand sidde, der var smuk og af et anseeligt Udvortes; Gaut fandt, at denne var meget lig ham, som var kommen ham for i Søvne; men inden Gaut kom til Steenhuset, knælede Manden til Bøn; siden rejste han sig op mod Gaut, da han kom til Døren, og spurgde paa det danske Tungemaal, hvo han

var, hvorfra han var kommen, og hvorhen han vilde drage. Gaut fortalte ham nøje alt, hvorledes det hang sammen med hans Rejse. Manden gik da til ham, hilste ham med Blidhed, kyste ham, og førte ham ind i Huset, og sagde: „Hvil du dig her til Aften, og sig mig Tidender fra Norrig, og derefter skal jeg ledsage dig til Staden og være Tolk for dig. Siden spurgde den smukke Mand om Jarlen Erik Hakonsson og hans Broder Svend og deres Adfærd. Gaut sagde, at de vare for længe siden døde. Dernæst spurgde han om Erling Skjalgsson og hans Kone Astrid. Gaut fortalte ham om Erlings Fald og nøjagtig om hvad der var forefaldet mellem ham og Kong Olaf Haraldsson. Derpaa spurgde han om Olaf den Hellige. Gaut fortalte ham Kong Olafs Fald, og tillige at Svend Alfifeson havde taget Regjeringen i Norge efter ham, og ligeledes at Olaf Tryggvesons Søn Tryggve var kommen fra Vesterlandene, og havde stredet mod Svend, men at Svend sejrede, og Tryggve faldt. Ved denne Fortælling blev den anseelige Mand meget bedrøvet, men spurgde dog, hvo der nu var Konge over Norge, da han drog bort fra Landet. Gaut sagde, at Olaf den Helliges Søn Magnus havde hersket over Norge i tolv Aar, og det var i hans trettende Regjeringsaar, jeg drog bort fra Norrig, og da var Harald Sigurdsson kommen til Regjeringen med ham.“ Da sagde den aldrende Mand: „Magnus den Gode synes mig vel om, efter hvad jeg kan skjønne af mange derfra komne Mænds Fortælling; men Harald Sigurdsson anseer jeg mere for en Viking, end en Konge, og om ham hørte jeg meget fortælle, da jeg var i Græ-

keland; men hvad siger du mig om det, have Nordmændene endnu noget Minde om Olaf Tryggveſøn?" Gaut ſvarede: „Helligt er iblandt dem hans Minde, thi ſtor Anſeelſe ſkaffer det ham, at han indførte Kriſtendommen i Norden." Da ſagde den anſeelige Mand: „Siig du mig, hvad Folk troer, at der er bleven af Olaf Tryggveſøn i Slaget paa Ormen!" Gaut ſvarede: „Derom ere Meningerne deelte; nogle ſige, at han ſaaret er ſprungen over Bord, og er der ſunken ned med ſin Brynje og anden Ruſtning, og er ſaaledes omkommen." Den anſeelige Mand ſvarede: „Hvi troe Folk, at han ſkulde ville tage ſig ſelv af Dage, og være ſaa ræd, at han vilde ſpringe ud i Søen, i det Tilfælde han vidſte, at han var ſaa ſaaret og udmattet, at han ikke kunde komme bort, og ej har han da været færdig i Legemsøvelſer, ſom han havde Ord for, om Brynjen eller anden Ruſtning ſkulde længe betynge ham under Vandet, ſaa han ikke kunde faae dem af ſig; ej ſkulle Folk troe ſaadant; men ſiig mig, hvad andre antage!" „Somme antage," ſagde Gaut, „at Guds Kraft har taget ham til ſig eller henſat ham paa et andet Sted ved det ſtore Lys, ſom mange ſaae over Kongen." Den ſmukke Mand ſvarede: „Den Mening er tvivlſom og utrolig, at han ſkulde være ſaa hellig, at han var fortjent til den Hæder af Gud, at den himmelſke Kraft ſkulde tage ham levende bort fra Menneſkene; thi ſkjønt Kong Olaf gjorde nogle gode Gjerninger, begik han dog mange Synder, og derfor er dette ikke troligt, ſnarere har han med Ydmyghed og Guds Biſtand undflyet Livsfare. Siig mig endnu, hvad andre troe!" Gaut ſvarede: „Somme ſige, at han har ſvømmet hen til det Skib, ſom laa ikke langt fra Slaget

om Dagen, og at han er tagen op i det og ført til Land." „Det kan man snarere troe," sagde han, „end at han skulde være optagen til Himlen, og det sige paalidelige og sandfærdige Mænd her hos os i Sydlandene, at han har levet efter Slaget, og lige hen i de Kongers Tid, som nu ere i Norrig næsten i halvtredsindstyve Aar. Men sig mig, om Ejnar Tamberskælver lever!" „Ejnar lever," sagde Gaut, „og boer paa Gimsar, og er gift med Jarlen Hakon Sigurdssøns Datter Bergljot; han er nu den største og anseeligste af Lehnsmændene i Thrøndelaugen, og er meget afholdt af Kong Magnus. Da sagde den anseelige Mand: „Ejnar Tamberskælver var den, jeg saae at stride mandigst paa Ormen, af saa ung en Mand at være, thi han var da atten Vintre gammel, og var dog lig med Kongens tapreste Kæmper." Gaut saae da Manden i Ansigtet, og grundede paa, hvorledes han kunde saa nøjagtig fortælle baade om Slaget og Kongens Mænd. Gaut sagde: „Da var jeg en ganske ung Dreng, da jeg saae Kong Olaf Tryggveson, og du er ham meget lig, skjønt du nu er gammel; sig mig nu, om du er Kong Olaf." Han svarede: „Ej tilegner jeg mig Olafs Hæder eller Kongenavn;" og i det samme lød en Klokke, og der blev ringet til Aftensang i Borgen. Manden sprang strax op ved den første Ringning, og gik til Kirken og Gaut med ham. Saa stor var denne Mand, at Gaut næppe naaede ham op til Skuldrene, da de gik ved hinandens Side; men da de kom i Kirken, vare der mange Mænd forud, og Munkene og Klerkene ventede efter denne Mand, og begyndte strax Aftensangen, da han kom ind i Kirken. Gaut lagde Mærke til, at denne Mand var Hovedet og Halsen højere, end enhver anden,

ſom var der; og ſaa meget anſeeligere forekom han i alle Henſeender, ſom han var ſtørre end andre, og mange Mænd ſtode rundt omkring ham, alle beredte til hans Tjeneſte. Da Aftenſangen var endt, gik den ſtore Mand ud af Kirken, og kaldte to af Kloſterets Forvaltere med ſig, og bad dem hjælpe Gaut paa det Bedſte. De førte ham til et Herberge, og beværtede ham ſaa godt de kunne, og om Morgenen efter lode de ham komme i Bad, og gave ham rene Klæder. Men den anden Dag efter Meſſen, kaldte den ſtore Mand, da han gik fra Kirke, Gaut til ſig, og ſagde til ham: „Før Ejnar Tamberſkælver min Hilſen, naar du kommer til Norrig, og ſig ham derhos, at jeg bevidner ham det, at ingen ſtred bedre paa Ormen end han, og til Tegn paa at du ſiger Sandt, ſkal du bringe ham denne Kniv og dette Belte, ſom jeg ſender ham;" og han overgav ham da en Kniv og et Belte, koſtbare Sager af det Slags. Derpaa gik han til Steenhuſet, men Forvalterne førte Gaut til Herberget. Gaut bemærkede, at de agtede Manden ſaa højt, at alt blev udført efter hans Villie i denne Borg, ſom om han var Konge derover. Samme Dag gik Gaut til den ſtore Mands Steenhuus at forſøge paa, om han kunde endnu yderligere faae Viſhed om, hvo han var, men da var Huſet tillukket. Gaut vendte da tilbage til Herberget. Den tredie Dag tidlig om Morgenen drog Gaut bort, og ifølge den ſtore Mands Befaling bleve der givne ham Ledſagere og Tolke med ud over Havet til Grækeland. Gaut holdt ikke op at reiſe, før han kom hjem til Norge; han drog da til Ejnar Tamberſkælver, og bragde ham Kniven og Beltet, og fortalte ham alt om ſin Reiſe, og hvad han og den ſtore Mand havde

talt med hinanden. Da Ejnar hørte dette, sagde han med Taarer: „Sandt siger jeg dig, Broder Gaut! at du har tilvisse seet Olaf Tryggvesøn, og han har sendt mig disse kostbare Sager." Dette hørte Tejt Asgerssøn en paalidelig og forstandig Mand, ved Navn Thoraren Thorvaldssøn, sige, og Ejnar Tamberskælver havde selv fortalt det til Thoraren.

Kong Haralds og Ejnar Tamberskælvers Forhandling.

284. Kong Harald Sigurdssøn tog Enevældet i Norge efter Kong Magnus Olafssøns Død. Harald syntes, at Ejnar Tamberskælver havde altfor megen Magt i Throndhjem. Kongen søgte derfor mange Paaskud til at saggive ham, og fratog ham alle de kongelige Forleninger, som Kong Magnus havde givet ham; men Ejnar blev ved at føre sig med samme Højtid og Pragt som tilforn, skjønt han ingen kongelige Forleninger havde; der blev da megen Uenighed imellem dem, thi Ejnar vilde paa ingen Maade give efter for Kong Harald. Kort efter var det, at Gaut, som nylig blev fortalt, kom fra Jerusalem; ved hans Beretning fornyede nu Ejnar sin inderlige Kjærlighed til Olaf Tryggveson, som han beholdt til sin Dødsdag, skjønt han ikke kunde være ham nær her paa Jorden. Einar blev desto mere haardnakket og opsætsig imod Kong Harald, jo mere denne besværede ham, indtil gode Mænd lagde sig imellem for at forlige dem; det kom da saa vidt, at de berammede et Møde i Nidaros. Paa dette Møde lod Kong Harald Ejnar og hans Søn Endrid under Fredens Maske dræbe ved Svig, ligesom det fortælles i Norges Kongers Levnetssaga.

285. Kong Adelraad Edvardsſøn havde regjeret i England i 27 Aar, da Kong Olaf Tryggveſøn ſlogs udenfor Venden, og efter den Tid regjerede Adelraad endnu i elleve Aar; han var, ſom før blev berettet, en god Ven af Olaf Tryggveſøn. Efter ham regjerede i England hans Søn Edmund i eet Aar, førend Knud den Mægtige kom med en Hær til England, og krigede med Adelraads Sønner i otte Aar; efter den Tid regjerede han over England ſexten Aar; dernæſt regjerede i tre Aar Harald, en Søn af Knud og Dronning Emma, ſom førſt havde været gift med Kong Adelraad; derefter Hørdeknud i to Aar; derpaa blev Edvard den Gode, Kong Adelraads Søn, tagen til Konge i England. Kong Edvard kunde huſke det Venſkab, der havde været mellem hans Fader Kong Adelraad og Kong Olaf Tryggveſøn.

286. Kong Edvard indførte den Skik, at han fortalte ſine Høvdinger og Hofſinder Olaf Tryggveſøns Saga paa førſte Paaſkedag; Grunden til, at han fortalte Kong Olafs Saga hellere paa Paaſkedag end paa enhver anden Dag, var, at han ſagde, at Olaf Tryggveſøn havde ligeſaa meget overgaaet andre Konger, ſom Paaſkedag overgaaer andre Dage i Aaret. Der var en Mand, ſom hed Orm Thorljotsſøn, en forſtandig og ſandfærdig Mand; han boede paa Dyrnæs i Orkenøerne, da Edvard var Konge i England. Orm fortalte, at han hørte Kong Edvard læſe Olaf Tryggveſøns Saga op af den ſamme Bog, ſom Olaf ſelv havde ſendt Kong Adelraad fra Jeruſalem. Eet Aar læſte Kongen for ſine Høvdinger og hele Huustroppen om Slaget paa Ormen, og Fortællingen var ganſke overeensſtemmende med, hvad der før blev beretter om Kong Olafs Bortkomſt og om hans

Rejse ud over Havet til Jerusalem, og at han havde taget Sæde i et Kloster i Syrland; og da fortalte Kong Edvard sine Mænd Olaf Tryggvesøns Død, som nogle, der nylig vare komne til England fra Syrland, havde berettet Kongen.

Kong Harald Haarfagers
Skjaldes Saga.

Kong Harald Haarfager regjerede over Norge; han havde mange berømte Mænd om ſig; blandt andre vare der tre Skjalde hos Kongen; nemlig: Ølver Hnufa, Thorbjørn Hornklofe og Audun Iſlkælda. Thoralf i Hvin havde Tilladelſe at opholde ſig hjemme, da det, ſom her ſkal fortælles, foregik. Audun var da igjen kommen i Naade hos Kongen, hvis Unaade han havde paadraget ſig ved at tage Omkvædet ud af den Drape, ſom hans Frænde Ulf Sebbeſøn havde gjort om Kong Harald; deraf fik Audun ſit Øgenavn og Drapen Navn af Stjaalenſtef, ſom der fortælles i Ulf Sebbeſøns og Kvig Jarls Saga. Kong Harald var til et anſeeligt Gilde paa Husſted i Nordmøre hos ſin Frænke Ingeborg den Rige; der vare hans Skjalde og mange andre anſeelige Mænd med ham. Gildet var meget prægtigt, og Enken vartede ſelv op; hun var en ſmuk og beleven Kvinde; hun ſkjenkede om Aftenen et Dyrehorn for Audun; han tog hendes Haand med Hornet, og ſagde: „Du er en ſmuk Kvinde, og ſærdeles vel ſynes jeg om dig, og om du vil tillade mig at ſove hos dig i Nat, da vil jeg give dig denne Guldring, ſom Kongen har givet mig, og desuden mange andre Ting, om du vil modtage dem.“ Hun ſvarede: „Det kan ikke være din al-

vorlige Mening, thi du maa være drukken, og Kongen vil blive vred paa dig, om han mærker dette." „Ej bryder jeg mig om det," sagde Audun, „om du vil samtykke." Hun betragtede Ringen, og syntes at den var smuk, og sagde: „Eftersom jeg synes vel om dig, og dette kunde holdes hemmelig, saa vil jeg gjøre din Villie, naar du vil rette dig efter det, som jeg foreskriver; du skal komme til min Fruerstue, naar den tredie Deel af Natten er forløben, og jeg skal da sørge for, at Stakitlaagen er aaben og ligeledes de tre Døre, der ere for Stuen, * * * og han kyste hende til Afsked. Dernæst kom Ingeborg for Thorbjørn Hornklofe paa samme Maade som for Audun, og deres Samtale gik ud paa det samme, og det sluttede med, at han skulde ogsaa komme til Fruerstuen ligesom hin. Siden kom hun for Ølver Hnufa, og han tog mod hende paa samme Maade som de forrige; det sluttede med, at enhver af dem gav hende en Guldring, og hun tog imod dem alle, og bad Ølver komme, naar der kun var en tredie Deel tilbage af Natten. Ingen af dem vidste noget af de andre, og enhver var derfor vel tilfreds med det Løfte, der var ham gjort. Da hun nu om Aftenen gik til Sængs, sade endnu mange oppe, og vare meget drukne, og enhver sov ind paa den Plads, hvor han var. Skjaldene sade ogsaa tilbage og vaagede, thi de forglemte ikke, hvorhen de skulde. Da den tredie Deel af Natten nu var forløben, stod Audun op, og gik til Ingeborgs Fruerstue. Stakitlaagen var aaben, han gik nu ind, og lukkede den ene Dør op efter den anden, indtil han kom til selve Stuen, da fandt han, at den var i Laas; han agtede da at gaae bort, men i det samme hørte han, at den Dør,

ſom var næſt udenfor ham, ſmældede i Laas; der ſtod han da. Ved Midnat ſtod Thorbjørn Hornklofe op, og gik til Ingeborgs Fruerſtue, han gik ind igjennem Stakitlaagen og ind ad den Dør, ſom var der næſt ved; Stuen var da i Laas, og han vendte tilbage, men da var ogſaa den Dør i Laas, ſom han forhen lukkede op. Og da de to Trediedele af Natten vare forløbne ſtod Ølver op, og gik til Ingeborgs Fruerſtue; Stakittet ſtod aabent, men da han kom til Døren til Stuen, var den i Laas, og da han agtede ſig ud igjen, var Stakitlaagen i Laas; enhver af dem ſad nu der, hvor han var, det øvrige af Natten, og den ene vidſte ikke af den anden; ingen af dem havde flere Klæder paa end ſit Linned og en Overkappe; Vejret var koldt og det var ſtærk Froſt. Da nu Kongen om Morgenen kom i ſit Højſæde, ſavnede han ſine Skjalde, og man gik at ſøge efter dem. Ingeborg fortalte da Kongen, hvorledes det hang ſammen; Kongen gik ud til Fruerſtuen med mange Folk, og fandt der ſine Skjalde. Kongen var ſaa vred, at man næppe kundt faae et Ord indført hos ham, og bød at dræbe dem ſaa hurtig mueligt for deres Dumdriſtighed. Der vare mange brave Mænd hos Kongen, ſom bade for dem, og ſaa gjorde de ogſaa ſelv; men da deres Frænder og Venner ikke kunde faae udvirket dem Fred, bade de Kongen, om han vilde ſende dem i noget Ærende, ſom han ønſkede at faae udført, ſkjønt der var nogen Livsfare derved, iſteden for at lade dem dræbe for ikke ſtørre Sag, ſaa meget ſom han forhen havde agtet dem. Overtalt af ſine Venner, fattede Kongen nu denne Beſlutning, og ſagde at han vilde ſende dem over til Sverrig til Kong Erik Bjørnsſøn, for at tilvejebringe

Fred imellem Rigerne; dette beſtemte Kongen, fordi enhver af deres Mænd, ſom kom i den andens Rige, blev ſtrax dræbt. Hver af Skjaldene havde gjort ſin Viſe om Natten mellem Dørrene. Denne kvad Audun:

Under den aabne Himmel
Vi indſpærrede ſtode,
Een efter den anden,
Inden denne Klemme;
Tilſkyndt viſt man har, at
Krigeren hæftes ſkulde,
Møen ej jeg fandt, og
Fængſlet ſlipper jeg næppe.

Denne kvad Thorbjørn:

Dette voldte Kvinden,
* * *
Derfor jeg lyſter at taſte
Denne Færd * * *;
At i Lag med den ſmukke
Mø jeg kom * * *

Og Ølver kvad denne:

Skjaldens Øjenlaage
Skigaarden har lukket,
Ej for Vaaben han maatte
Døe i Strid med Ære;
Og den uheldſvangre
Sængs * * *, derfor
Har jeg taalmodig
* * *.

Skjaldene berede ſig til Bortreiſe.

2. Kong Harald havde, den Tid Skjaldene ſtode i høieſt Anſeelſe hos ham, tilladt dem, at enhver af dem maatte

udvælge een af Kongens Hoffinder til sin Tjeneste og sit Følge; den, som Audun havde valgt, hed Rejkul; Thorbjørn valgde Kolofostri, og Hjalmgrim hed den Mand, som Ølver valgde. Uagtet Skjaldene nu vare faldne i Unaade hos Kongen, vilde dog ingen skilles fra sin Stalbroder, skjønt der var saa stor Fare at udsætte sig for. Da de vare færdige, gik de for Kongen, toge Afsked med ham, og bade ham give dem sin Lykke med paa denne Rejse; og uagtet Kongen var vred, lovede han dog det, de bade om, og ønskede dem en lykkelig Rejse. De rede derpaa bort sex i Følge. Da sagde Audun: „Skjønt vi ere faldne i Kongens Unaade, er det dog bedst at lade, som vi have mange anseelige Frænder, og jeg vil foreslaae, * * * Bistand, førend han begav sig paa denne Rejse; de syntes, at det var det bedste Raad, de kunde tage. Ølver sagde: „Ring den Hvide paa Sønmøre er min nære Frænde, han er nemlig min Morbroder, og han er tillige Kong Haralds Lehnsmand. Ham vil jeg drage til, og bede ham at ledsage os paa denne Rejse, han er ung og mandig, og vil sandsynligviis være en tapper Mand, om noget behøves." Da sagde Audun: „Jeg har ogsaa en Frænde, som hedder Thorfin; han er ogsaa Kong Haralds Lehnsmand, og har Rummedalsfylke; han er atten Vintre gammel; han bliver kaldt Thorfin den Stærke; han har nylig taget imod sin Fædrenearv; ham vil jeg bede drage med os; thi jeg holder for at den Plads, han indtager, ikke vil befindes øde." De skiltes nu, og enhver drog til sin Frænde; og fortælles der først om Ølver, at han drog syd paa til Møre, og kom til Ring Hvide, som tog imod ham med megen Venlighed, og der var Ølver tre Nætter og blev godt behandlet. Han fremførte derpaa

sit Ærende, og sagde saa: „Jeg er kommen her til dig, for at sige dig, at Kong Harald har sendt os, sine Skjalde, over til Sverrig for at tilvejebringe Fred mellem Kongerne og imellem Landene." „Hvad have I da gjort," spurgde Ring, „hvorfor Kongen vil skille eder ved Livet?" „Han tænkte," svarede Ølver, „at vi ville kunne udrette mere end andre." „Siig mig det Sande, hvorledes det hænger sammen," sagde derpaa Ring; og Ølver fortalte ham nu alt, som det var. Ring sagde: „Det var ilde." „Saa er det nu hermed," svarede Ølver, „at jeg vil bede dig, at følge med mig, thi jeg venter mest Hjælp af dig, saa meget mere, jo vanskeligere Stilling jeg befinder mig i. „Til sligt er jeg endnu kun lidet skikket," sagde Ring, „formedelst min Ungdom og Ubevanthed med slige Foretagender, men hvilke flere agte I at anmode om at drage med i denne Færd?" Ølver nævnte Rolf og Thorfin. „Hvis de tilstaae at reise," sagde Ring, „da vil jeg ikke undslaae mig, men i modsat Fald vil det ikke hjælpe at anmode mig mere herom." De skiltes nu med Venskab, og Ring bad Ølver sende Bud, om Thorfin og Rolf lovede at reise, da skulde de mødes paa Stejg i Gudbrandsdalene. Om Thorbjørn Hornklofe er dernæst at fortælle, at han kom til Oplandene til Rolf Nefja, og blev der vel imodtagen; han fortalte Rolf om Reisen og om Aarsagen til den og tillige, at han vilde bede Rolf at drage med, læggende til, at han af ham ventede sig mest af alle sine Frænder. Rolf svarede: „Ej er jeg nu skikket til at drage paa slige Reiser paa min gamle Alder; men den Gang, jeg var i mine bedste Aar, vilde jeg ikke have afslaaet denne Reise, om der droge flere med, som jeg ansaae at besidde nogen Due-

lighed til Strid." Paa den samme Tid kom Alver Hnufa der, og sagde, at Ring havde lovet at rejse, og bestemt, hvor de skulde mødes; Rolf lovede da ogsaa at ville rejse med. Om Audun Ilskælda er endelig at berette, at han kom til Rummedalen til Thorfin, og mødte der en god Modtagelse. Thorfin havde en gammel Amme; den samme Aften kom han til hendes Sæng; hun hilste ham, og spurgde, om der vare kommen nogle Fremmede, som vare hans Frænder; han sagde, at der ingen vare komne. „Det væntede jeg mindst," sagde hun, „at du vilde lyve for mig; thi jeg kjender her din Frænde Audun Ilskældas Fylgie [1]); de kom her i Morges tidlig, og han tykkes at have et nødvendig Ærende til dig, og han har stor Bekymring i Sindet." Thorfin svarede: „Det er sandt, Fostermoder! at han og Hjalmgrim kom her i Dag, og du er ikke ganske blind, men jeg veed ikke deres Ærende." „Det gaaer her som sædvanlig," sagde hun, „at det blot ere saadanne Ærender, som der intet Godt er ved." Siden gik Thorfin bort, sigende, at han vilde komme til sin Amme, om der maatte blive ham noget foreslaaet, som syntes ham vanskeligt." Hun takkede ham for hans Tiltro til hende, og sagde, at han viste sig nedladende med at vælge sine Raadgivere. Dagen efter sagde Audun til Thorfin: „Kong Harald har sendt os sine Skjalde til den svenske Konge at søge at tilvejebringe Fred mellem Landene, i det han troede os bedst til at kunne udvirke en gunstig Vending i denne Sag." „Thorfin svarede: „Jeg kan ikke skjønne andet end at dette er en yderst farlig Rejse, og jeg seer altsaa, at Kongen ikke under eder det bedre end andre." „Man

[1]) Skytsgudinde.

kan vænte," svarede Audun, „at faaer denne Rejse et lykkeligt Udfald, blive de ogsaa forfremmede, som udføre den; og det er mit Ærende hid at bede dig at drage med paa denne Færd; jeg vænter, at det vil gaae mig bedre ved min Foranstaltning end dig, thi jeg veed, at Kongen vil hædre dig, om du gjør dette; der ere ogsaa andre ypperlige Mænd med paa denne Rejse, saasom Ring og Rolf Nefja." Thorfin svarede kun lidet, men gik til sin Fostermoder, og fortalte hende Auduns Ærende. Hun spurgde: „Lovede du at rejse?" „Nej," svarede han. „Det er dog ligesaa fuldt," vedblev hun, „som om du havde lovet det, thi det vil blive Enden paa det." „Synes det dig raadeligt, Fostermoder!" sagde han. „Ej vil jeg fraraade dig," svarede hun. Siden talte de om, hvorledes han skulde berede sig til Rejsen. Hun sagde: „Du skal drage med tolv Mænd, og skulle alle vore Roerkarle følge dig, Hermund Bersærk og din Fosterfader Ingjald Skare; men du skal blive deres Anfører i denne Færd paa den Maade, at naar I ere samlede, alle Formændene, da skulle I sætte eders Spyd sammen, og skal saa den være Anfører for eder, i hvis Spyd det synger, men jeg skal mage det saa, at det skal hændes dig." Siden gav hun ham Salve og en Deel Bindsler, og sagde, at han vilde komme til at behøve dem alle. Hun følte dernæst omkring paa ham, og sagde: „Jeg vænter, at faa atten Vintre gamle Karle ville være dine Lige; men da hun følte ham paa hans Sider, sagde hun: „Der stødte det paa, men dog vil du komme tilbage; nu vil jeg, at du skal kysse mig, før du drager bort;" han gjorde saa. Thorfin begav sig nu paa Rejsen med Audun. De droge

derpaa Vejen frem, til de kom til Stejg i Gudbrandsdalene; der traf de Skjaldene og tillige Rolf og Ring. De rede nu mod Øften, hvor Vejen gaaer, og vare 38 Mænd tilsammen; Thorfin blev deres Anfører, efterſom Kærlingen havde maget det.

3. Da Breden forlod Kong Harald, og han ſpurgde, at Skjaldene vare borte, og at hans Lehnsmænd vare dragne med dem, udſatte for Fredløshed og Fare i en anden Konges Rige; blev han ſaa vred, at han ſendte Bud over hele Norge, og ſtævnede Folk til ſig, og agtede ſelv at ride med Oplændingerne og Thrønderne ind i Sverrig, ſaaſnart Sommeren begyndte, thi han troede at kunne vænte, at han der vilde faae ſine Mænd at hævne. Han ſtævnede til ſig fra Halogeland Thorolf Kveldulfsſøn og Sigurd af Sandnæs, Rognvald fra Mjola og mange andre fra den nordlige Deel af Landet; og ſydfra ſtævnede han Asbjørn Hamarſkinne fra Hedemarken, Eyſten Egdefork og mange Stormænd fra Oplandene. Sin Søn Erik ſatte han over Ledingshæren, og bød ham ſejle til den østlige Side af Vigen; de ſkulde gjøre Landgang i Gotland, og derfra hærje op i Sverrig; over Flaaden ſattes, tilligemed Erik, Rognvald Møre-Jarl og Thrand Fjalekat [1]), Romund Guldtanni fra Sogn, Eyſten Hvide fra Vors og mange andre af Kong Haralds Kæmper. Skibshæren kom ſammen i Ejkundeſund ſønden for Jæderen, og ſejlede dernæſt over til Elven. Om Lehnsmændene og Skjaldene er nu at fortælle, at de droge over Kjølen ad Vejen, ſom gaaer til Sverrig. De fik ondt Vejrlig, baade Froſt og Sneefog. En Dag, da de gik frem ad en ſtor Skovvej, og det var en rygende

[1]) d. e. Muſefælde.

Snee, saae de en Mand komme imod dem; de kjendte, at det var Rejkul, og spurgde ham, hvorfra han kom; han sagde, at han havde løbet forud, og havde fundet en stor og stærk Skale [1]): „Døren var lukket i paa Klem," sagde han, „og jeg maatte bruge alle mine Kræfter, inden jeg fik den op; der kunde staae fyrretyve Heste derinde, og ligesaa mange Lejer vare der; der manglede heller ikke paa Gods." „Saa raader jeg til, at vi overnatte der," sagde Thorfin. De samtykte det, rede til Skalen, og vare der om Aftenen, men da Tusmørket begyndte, hørte de Hestegny og Vaabenbrag; en Mand red til Døren, og stak sit Spydskaft mod den, saa at Døren strax sprang op paa vid Væg. Thorfin og hans Mænd dræbte denne og to andre, som rede ind, men Hestene løb til deres Staldrum. Derpaa red endnu en Mand ind ad Døren; Thorfin hug til ham; han holdt Luven [2]) imod, og det bed ikke; han havde hverken Skjold eller Hjælm. Han trak sig da ud igjen, og sagde: „Kan Hama høre mig?" Da svarede en stor og smuk Mand: „Hvad vil du ham?" „Vi træffe her Mænd i vor Skale," sagde han, „som synes at have noget at betyde, thi saasnart jeg agtede at ride ind, blev der hugget saa haardt til mig, at jeg nær havde faaet Skade deraf, da jeg holdt Luven imod; men tre af de Mænd, som rede forud * og rede først ind, troer jeg, ere alle strax dræbte." Nu er det bedst," sagde Hama, „at vi begive os til vor Skandse." „Det er vistnok bedst," sagde Sjone, „og lad os hellere træffes i Morgen!" De rede derpaa bort, og

[1]) d. e. en eenlig Bygning. [2]) Haandens indvendige Muskel.

hine forbleve i Skalen om Natten. Der fattedes intet, og de toge, hvad de behøvede. Tidlig om Morgenen begave de sig paa Vejen, men da de vare komne et Stykke Vej frem, saae de Mænd stillede tvært over Vejen, ikke færre end fyrretyve, og midt i Troppen stod en Mand, der var saa stor, at ingen af de andre naaede ham til Skuldrene; han saae derhos meget barsk ud. Thorfin opmuntrede dem til at gaae uforfærdet frem, men da de kom hinanden nær, spurgde Thorfin, hvo deres Anfører var. Den store Mand svarede, og sagde, at han hed Hama, og var fra Helsingeland, „men disse ere mine Mænd, som følge mig, og jeg vil gjøre ved eder det samme, som jeg gjør ved andre, der drage over Kjølen; jeg vil have eders Liv og Gods." Thorfin sagde, at det vilde koste ham mere, end han troede; „Vi ville fordele os saaledes, at Mand gaaer imod Mand; men hvor gammel er du, Hama?" „Jeg er nu atten Vintre gammel," svarede Hama, og spurgde igjen, hvor gammel Thorfin var. Denne svarede, at de i Henseende til Alderen vare hinanden lige. Thorfin talte nu til sine Mænd, og spurgde Rolf og Ring, om de vilde kæmpe mod to Mænd hver af dem, eller begge mod Hama allene, „thi de have to flere end vi." De svarede begge paa een Gang, at enhver af dem vilde hellere stride mod to. „Vel er det," sagde da Thorfin, „at jeg og Hama komme til at prøve en Dyst; Ingjald Skarafostre kommer til at gaae imod Sjone, thi til at stride mod denne Trold ville faa andre være i Stand; Hermund Berserk skal imod den af dem, som er den tredie i Stridbarhed, og hedder Lede, og saa skal fremdeles Mand sættes imod Mand." De gik siden ind paa hinanden, og kæmpede paa det

hidſigſte. Koloſoſtre var den førſte, der fik Bugt med den Mand, der var ſat mod ham, og han hjalp ſtrax Thorbjørn Hornklofe, og da de nu vare to om een, blev der ſnart en Omſkiftning, og de dræbte ham. Thorbjørn hjalp dernæſt Rolf, thi han havde faaet nogle ſtore, dog ikke mange, Saar, da han var ſtiv af Alderdom, men da tre anfaldt een, dræbte de ham ſtrax. Rolf tilbød da at hjælpe Ring, ſom ogſaa havde faaet mange Saar, der dog vare ſmaae; de gjorde nu ſaa, og den Kamp var ligeledes ſnart til Ende. Imidlertid var ogſaa Hjalmgrim bleven færdig med den Mand, ſom var ſat imod ham; han drog da til ſin Stalbroder Audun, og de dræbte den, ſom Audun gik imod. De vendte ſig nu derhen, hvor Thorfin og Hama ſaa vel og mandigen ſtrede mod hinanden, at man ikke kunde ſee, hvo der vilde ſejre; de vilde hjælpe Thorfin, men han vilde ikke tilſtæde det, og ſagde, at ingen ſkulde deeltage i deres Kamp, hvo af dem der ſaa ſkulde gaae af med Sejren. Hermund kæmpede vel; men Ingjald Skare og Sjone ſtrede paa mange Maader med Grumhed og Trolddom, ſaa at ingen ſyntes at kunne tage Deel i deres Kamp; men enhver, ſom var bleven færdig, hjalp ſin Ven og Stalbroder, og omſider endtes det med, at Hama og Sjone flyede bort i Skoven tilligemed Lede, men alle de andre vare dræbte. De vendte nu tilbage til Skalen, og forbandt deres Saar; Thorfin var ikke ſaaret. De forbleve nu der i ſyv Dage; derpaa droge de over Kolen, og der fattedes da ikke Heſte og andre Fornødenheder. De kom ned i en Dal, hvor der var en ſtor Gaard; de gik til Huſet; der boede en Kone, ſom hed Rudda; hun var mægtig og havde mange Mænd

om ſig; hun indbød dem til ſig, og ſpurgde dem om Tidender, de ſagde, at de faa eller ingen havde at berette. Rudda ſagde: „Det kan dog være, at der er gaaet noget for ſig, ſkjønt I intet ville ſige; Sjone kom her forrige Dag, og kaldes nu Halvhoved; han ſagde ogſaa, at Hama var død i Skandſen af Saar, at Indvoldene vare ude paa ham, da han kom fra Striden; han bandt da Klæderne faſt om ſig, og naaede ſaaledes til Værket, hvor han døde; „og nær have I gaaet mig med ders Hug, thi Hama var min Søn; men hvis du, Thorfin! vil blive min Mand, og være mig i Sons Sted, da ville vi ſnart blive forligte." Han lod, ſom han vilde antage dette; de vare der om Natten. Dagen efter lod hun det udegaaende Kvæg drive hjem, men Thorfin brød ſig ikke meget derom; den anden Dag bad hun Thorfin gaae at ſee hendes Koſtbarheder og Løsøre; „thi du, Thorfin! har meget at bøde, fordi du dræbte min Søn Hama, thi hans Fader er Jarlen i Helſingeland, men ej vil jeg tage det tilbage, ſom jeg forhen har ſagt dig." Han ſvarede ikke meget dertil. Hun bad ham da gaae med hende at ſee hendes Koſtbarheder, og han gjorde ſaa. Han ſaae der mange herlige Ting, men da hun havde taget alt op af Kiſten, laae der tre Guldringe paa Bunden af den; hun bad Thorfin tage Ringene til ſig; han bukkede ſig da ned, men i det ſamme trak hun et Sax eller kort Sværd frem, og ſtak til ham dermed, ſaa det ſtod faſt i Benet; men han ſprang op, i det han fik Stikket, og ſlog hende med den knyttede Næve, ſaa at hun faldt om paa Gulvet; og det blev hendes Død. I Thorfins Saar gik der Betændelſe, thi Sværdets Æg var forgiftet, og man maatte ſkjære alt det nær-

meſte ud af Saaret, inden det vilde læges. Dertil brugtes nu de Bind, ſom Kærlingen ſidſt havde givet ham ved Afſkeden. De vare der nu nogle Dage, og droge ſiden videre ad Vejen, og Indbyggerne overſt oppe i Sverrig vare ikke at lide paa for dem. En Dag ſaae de, hvor der rede tredive Mand; de hilſte Anføreren, og ſpurgde ham om Navn; han ſagde, at han hed Hjalmar, og var en Søn af Jarlen i Helſingeland, og at han nylig havde taget imod ſin Fædrenearv; at haus Broder hed Hama, „og han er en fortrinlig Mand, vi have Fader ſammen," lagde han til, „men han har en ond Moder." Thorfin ſpurgde, hvorhen han agtede ſig; han ſagde, at han ſkulde til Upſal til Kong Erik. Han ſpurgde igjen Thorfin om hans Rejſe. Thorfin ſagde ham, ſom det var, og bad ham tale deres Sag for den ſvenſke Konge. Han lovede dem ſin Biſtand, og den lovede de hinanden gjenſidigen, og ſluttede derom en faſt Aftale. Siden ſagde Thorfin ham, hvad der var ſkeet. Hjalmar ſvarede: „Skade tykkes mig Hamas Tab for Slægtſkabets Skyld; men fordi han ved ſin Moders Overtalelſer tog til en ond Bedrift og blev Stimand, var han ogſaa min Regjering til Hinder og Skade, ſaa at jeg næppe kunde udføre den; og da hertil kommer, at I forſvarede eder med Mandighed, vil jeg ikke tilregne eder dette; der er heller ingen Konge, ſom jeg ſynes ſaa godt om, ſom Kong Harald, og min Agtelſe for ham ſkal komme eder meget til Gode. De droge nu alle ſammen, til de kom til Upſal. Kongen tog med Mildhed mod Hjalmar, og gav ham Plads i Højſædet ligeover for ſig; men Nordmændene bleve koldt modtagne. Kongen ſpurgde Hjalmar om deres Ærende.

Han ſagde, at de vare ſendte af Kong Harald med ſtore Pengegaver for at ſkaffe Fred tilveje mellem Landene, og i det ſamme gik Nordmændene for Kongen, og fremførte det ſamme Ærende. Hjalmar ſagde, at det var Kong Erik til den ſtørſte Hæder, at ſaadan en Konge, ſom Kong Harald var, bad ham om Fred, og ſyntes ikke at kunne udholde hans Vrede. Skjaldene frembare nu anſeelige Gaver, ſom de ſagde, at Kong Harald ſendte til Kongen, men det var dog det Gods, ſom de havde faaet i Skalen og fra Rudda; og efter manges Tilſkyndelſe optog Kong Erik det vel, og viſte Skjaldene til en hæderlig Plads. Saaſnart Skjaldene vare tagne i Fred, gave de med megen Veltalenhed Prøver paa deres Færdighed, og begyndte at gjøre Hæderskvad om Kongen og andre fornemme Mænd. Da de nu havde været der ſaa lang Tid, at de havde fuldført deres Ærende, beredte de ſig med Kongens Tilladelſe til Hjemrejſe; og Kongen gav dem paa ſine Vegne Hjalmar med paa Rejſen, og ſendte Kong Harald meget anſeelige Gaver med hæderlige Tilſagn om Fred. Om dem er nu at fortælle, at de droge Vejene frem over Kølen og dernæſt mod Veſten over Skovene. Da de nu kom ned til Bøjgderne, kom Kong Harald imod dem med en ſtor Hær, og agtede at hærje paa Sverrig, om der havde været tilføjet hans Mænd nogen Skade. Hjalmar tilligemed Lehnsmændene og Skjaldene og deres Følge gik nu for Kongen, og hilſte paa ham, og han tog med Mildhed imod dem, og ſyntes at have faaet dem tilbage fra Underverdenen. De fortalte nu udførlig, hvorledes det var gaaet paa deres Rejſe, og fremførte Kong Eriks Hilſen og de Gaver, han havde ſendt Kong Harald. Kongen vendte da til-

bage, men ſendte Hauk Habrok og Rolf Nefja over til Vigen til Kongens Søn Erik og Rognvald Møre-Jarl at ſige dem, at der nu var gjort Fred mellem Rigerne. De vare tolv tilſammen, og droge frem ad Vejen, og ſom de nu en Aften droge igjennem en Skov, kom de til en ſtor Skale. De agtede at overnatte der, men da de lukkede Døren op, ſaae de, at der ſade tolv Mænd ved Ilden; Rolf kjendte Sjone, ſom var Anfører for denne Trop. De ſprang op, grebe deres Vaaben, og løb ud af Skalen, og der begyndte ſtrax en Kamp; Sjone trængte ind paa Rolf, og det endtes imellem dem med, at Sjone ſtak ham igjennem med et Krogſpyd, og det var Rolfs Død. Da ſagde Sjone: „Det agtede jeg at faae udført i Norrig, at faae taget Hævn for Hama, og ſkjønt Hævnen ikke træffer der, hvor jeg ønſkede det, er dette dog bedre end intet." Dette hørte Hauk, og ſpurgde: „Hvor vilde du heller, at den ſkulde have truffet?" „Paa Kong Harald eller Thorfin," ſvarede Sjone. Derpaa løb Sjone mod Hauk, og ſtak Spydet til ham; Hauk holdt Skjoldet imod, men Sjone ſtak igjennem Skjoldet og Hauks Brynje ſaa haardt, at Stikket gik ind til Benet; det var et ſtort Saar. Hauk ſlap Skjoldet af Haanden, og han var faſt paa Spydet; han tog da med begge Hænder en ſtor Øxe, og hug til Sjone, men det bed ikke. Hauk ſlog da med Hammeren Sjone over Armen nedenfor Skulderen, ſaa at Armen gik i Stykker; da faldt Spydet ned; Sjone greb det i den anden Haand, og ſtød det igjennem en Mand af Hauks Hær, og løb derpaa bort i Skoven, og bød ſine Folk følge ſig. Hans Trop var da ſvunden ind til det Halve, men fire af Hauks Mænd vare døde. De ſkiltes nu; Hauk forbandt ſine

Mænds Saar, og drog siden til Erik Kongeson, og berettede ham sit Ærende. Erik havde før hans Ankomst hærjet vidt omkring i Gotland, men vendte nu tilbage med Flaaden, og traf sin Fader i Tønsberg, og de sagde hinanden, hvorledes det var gaaet dem hver især. Thorfin og Hjalmar droge op til Halogeland, og fik begge gode Gaver af Kongen, og droge bort som hans Venner; og da de kom hjem, bleve de modtagne med aabne Arme; Thorfins Fostermoder blev glad ved ham, og sagde, at det havde ikke gaaet meget anderledes, end hun havde anet. Hjalmar drog derfra hjem til Helsingeland, og Thorfin fulgde ham, og gav ham fortrinlige Gaver med. Thorfin forblev der en Tid, og ægtede Hjalmars Søster Magnild, og de vare nogle Aar sammen, indtil Hjalmar døde. Hele hans Arv tilfaldt da Magnild, og Thorfin drog derpaa til Helsingeland, hvor der blev givet ham Jarlsnavn; han formerede der sin Slægt, og mange nedstamme fra ham. Da den svenske Kong Erik mærkede, at hans Land blev hærjet, og at det var ikke noget alvorligt Fredsforslag, som Skjaldene havde fremført, blev han meget vred; dog udbrød ingen Krig mellem Rigerne, men det var aldrig siden godt mellem disse Konger. Kong Haralds Dage vare mange og ærefulde, og hans Endeligt saadant, som mange have hørt. Her fortælles ej længer om ham.

Fortælling

om

Gunhilds Søn, Kong Sigurd Slefa.

Det fortælles, at, da Gunhilds Sønner herskede over Norge, havde Kong Sigurd Slefa sit Sæde paa Hørdeland; han var meget ødsel, en drabelig Mand at see til, men ustadig og kvindekjær og meget ryggesløs i denne Henseende. Der var en mægtig Herse paa Hørdeland, som hed Thorkel Klyp, og var en Søn af Thord Hørdekaareson; han var en tapper Mand og var i stor Anseelse. Han havde en smuk og beleven Kone, ved Navn Oløf. Nu sendte Kong Sigurd Slefa, som man fortæller, engang Bud til Klyp, at han skulde komme til ham, og denne gjorde saa. Da han kom, sagde Kongen til ham: „Det er nu saa, at der forestaaer dig en Reise til England; jeg vil nemlig sende dig til Kong Adelraad at kræve Skat af ham, thi saadanne Mænd som du ere bedst skikkede til at fremføre mægtige Mænds Ærender." Thorkel svarede: „Har I ikke forhen sendt eders Mænd i det samme Ærende, og de ere jo ikke komne tilbage?" „Det er vel saa," sagde Kongen, „men jeg vil ikke sammenligne din Driftighed med deres, som lidet have at betyde." „Det maa tykkes eder," svarede Thorkel, „at jeg er pligtig at drage, og jeg vil ikke undslaae

mig, skjønt det gik skjævt for dem, der forhen droge den Vej." Thorkel begav sig siden paa Rejsen, og kom over til England med et anseeligt Følge til Kong Adelraad, og hilste paa ham. Kongen optog hans Hilsen vel, og spurgde om, hvo der var Formand. Thorkel underrettede ham om, hvo han var; og Kongen sagde da: „Det har jeg spurgt, at du har erhvervet dig et godt Rygte, derfor skal du være velkommen her hos os." Thorkel opholdt sig nu hos Kongen om Vinteren; og engang sagde han til Kongen: „Aarsagen til min Rejse herover, Herre! er, at Kong Sigurd Slefa har sendt mig for at hente Skat fra eder, og vænter jeg, at I svarer vel til dette mit Ærende." Kongen svarede: „Der ere før komne Mænd til os med saadanne Ærender, og synes mig, at denne Kong Sigurds Fordring er snarere foranlediget ved Uretfærdighed end ved Retfærd; thi jeg kan ikke indsee, at der paaligger mig nogen Pligt til at betale ham Skat; det blev dem, som forhen fore med slige Ærender, dyrt betalt; det er ogsaa øjensynligt, at Kongen var ligegyldig om eders Færd, hvorledes den end gik; men dog agter jeg at behandle dig, Thorkel! ligesom hidtil, og modtage din Tak og dit Venskab, og betale dig nogle Penge, men Gunhilds Sønners Venskab vil jeg ikke kjøbe." Om Vaaren beredte Thorkel sig til at drage bort fra Vesterlandene med meget Gods, og han og Kongen skiltes med den største Blidhed, og sluttede før hans Afrejse en fast Aftale om Venskabsforbindelse.

2. Da Thorkel var dragen bort fra Norge, sendte Kong Sigurd Slefa sine Mænd til Thorkels Gaarde, og lod hans Kone Olof føre bort derfra og hjem til sig, og lagde hende i Sængen hos sig. Hun talte da: „Herre!" sagde hun,

„slet og ufortjent behandler J den Mand, som troer eder vel, og dette vil lede til noget meget Ondt, men J kommer dog nu til at raade, skjønt det er værre saa." Kongen sagde: „Tag nu først til Takke med, hvad der bydes dig, og irettesæt mig ikke." Siden laa Olof hos Kongen hver Nat. Alle holdt denne Kongens Fremfærd baade for slet og uforstandig, og sagde, at han vilde selv komme til at undgjælde derfor. Om Vaaren, da Thorkels Hjemkomst spurgdes, sendte Kongen Olof hjem; men da Thorkel Klyp fik alt dette at vide, blev han meget forbitret; han drog dog hjem til sin Gaard, men var meget taus og forstemt i Sindet; da han kom hjem, kom Olof strax med Glæde imod ham og sagde: Velkommen Thorkel, min gode Mand! gaa ind i Herberget og hvil dig! du maa have spurgt, hvad der er hændet mig, skjønt det ej er godt; jeg vil gjærne bøde for alt det, som jeg har forbrudt imod dig, og siden forligt og i Enighed hvile hos dig." Da svarede Thorkel, og kvad denne Vise:

Ej i Sæng, ej paa Dyne
Agter jeg hos dig at ligge,
Kvinde! thi rædsomt nager
Grusom Sorg mit Hjærte;
Med den graadige Blodhund
Jeg Forlig ej ønsker,
Inden i Kongens Blod min
Sværdsod jeg har farvet.

Hun svarede: „Det er nu baade Tilfældet, at Forseelsen er stor, og at du agter at tage stor Hævn for den, og det er ilde, at jeg skal være Anledning til saa meget Ondt." Der blev siden stævnet til et Thing, paa hvil-

ket Kong Sigurd og en ſtor Mængde Menneſker indfandt ſig. I Følge med Kongen var en Mand, ved Navn Øgmund, en Søn af Hørdekaare; han ſtod hos Kongen og havde et ſtort Spyd i Haanden. Thorkel gik nu til Stolen, og ſagde: „Herre! nu ſkal I ſee den Pengeſum, ſom jeg har ført fra England; ſeer I nu til, Konge! hvorlunde dette er udredet.“ Kongen betragtede det, og ſaae mange gode Koſtbarheder, og ſagde: „Hvorlunde ſkulde dette ikke være med Virkſomhed udført og vel udbetalt.“ „Udført er da noget af den vanſkelige Sag,“ ſvarede Thorkel. Han var ſaaledes klædt, at han havde en Kappe over ſig, der meget net var ſammenhæftet med et Baand; han trak derpaa en Øxe frem under Kappen, og hug til Kongen, og tilføjede ham Baneſaar. Men i det Thorkel, efterat have udført dette, vendte ſig tilbage, ſprang Øgmund Kaareſøn ind paa ham, og ſtak ham igjennem med det Spyd, ſom han holdt paa. Dette optoge Thorkels Frænder ſaa ilde, at de droge til Øgmunds Gaard og indebrændte ham, thi de ſyntes, at der var ſtor Forſkjel paa Kongens og Thorkels Sag. Da Gunhild ſpurgde ſin Søns Død, ſyntes hun, at Olof havde voldt hende meget Ondt, og hun agtede derfor at tilføje hende nogen Vanære til Gjengjæld. Dette fik Olof at vide, og ſpurgde tillige, at en Islandsfarer laa færdig; Skibets Ejer hed Bødvar, og var en Søn af Thorſtejn, en Broder til Hall paa Sida. Denne Mand drog Olof til, og talte ſaaledes til ham: „Jeg er,“ ſagde hun, „kommen i en vanſkelig Stilling, og vil derfor bede dig, at du fører mig til dit Land bort fra Gunhilds Undertrykkelſe.“ Han ſvarede: „Jeg kan indſee, at det er dig højligen

nødvendigt, og vil ogsaa gjøre, hvad du forlanger, men derhos anſee det ſaameget billigere, at ogſaa du opfylder mit Ønſke." Hun ſagde, at det ſkulde ſkee. Siden drog hun ud paa Skibet tilligemed ſin Datter Gudrun, og de ſejlede nu bort, og kom til Island, hvor de landede i Alptefjord paa Østerlandet; der ejede Bødvar en meget anſeelig Gaard. Da de nu kom hjem, fortælles der, at Bødvar ſagde: „Nu vil jeg andrage den Sag, ſom jeg omtalte i Norrig, og bejle til dig." „Det veed jeg," ſvarede hun, „at man vil ſige, at jeg nu gjør et ringere Giftermaal end før, men du har fortjent, at faae dette Ønſke opfyldt. Giftermaalet kom ſiden i Stand, ſaa at Bødvar fik Olof; men de levede ikke længe med hinanden, thi han døde ſamme Sommer. Siden ſpurgde Ejnar Eyolfsſøn nord op til Thveraa, at der var et anſeeligt Giftermaal at gjøre ved at ægte Gudrun Klypsdatter, og han fik hende, og havde mange Børn ved hende. Ejnars og Gudruns Søn blev kaldt Thorkel Klyp efter ſin Morfader; han var en meget haabefuld Mand, og omtales i mange Sagaer. Nogle Aar derefter drog Olof over til Norge til ſine Frænder, og anſaaes for en meget brav Kvinde.

Fortælling
om
Thorlejf Jarleskjald.

Fortale.

Nu skal der fortælles et Eventyr, som tildrog sig i Sidstningen af Hakon Hlade-Jarls Dage, med hvilke Kunster og Galdre og Tryllesange han blev forhaanet, som han havde vel fortjent; thi hans Ondskab og Gudsfornægtelse blev mange Mennesker til megen Besværlighed og ubodelig Skade paa Sjæl og Legeme. Det skede ham, som det gaaer mange, at, naar Straffens Time er kommen, er det ikke let at undslippe; thi det er Djævelens Natur, at, naar han troer at have noget Menneske fuldkommen i sin Magt, og det ingen Tillid sætter til Gud, sviger og forlokker han det først med sine forbandede Anslags ondskabsfulde Snedighed, saalænge dets usle Levedage vare; men naar det nærmer sig dets timelige Livs Ende, bliver det nedsænket i daglige Kvalers mørke Fængsel med evindelig Jammer og Elendighed.

Om Thorlejf.

1. Da boede Asgejr Rødfeld paa Brekka i Svarfadedal; han var en mægtig Mand og af fornem Slægt; hans Kone hed Thorhild, hun var en viis, vennesæl og

meget myndig Kvinde. De havde tre Sønner, der alle vare haabefulde; deres ældſte Søn hed Olaf og bar Tilnavnet Valabryder; den anden Helge den Frækne eller Tapre; begge disſe omtales mere i andre Sagaer end i denne; Thorlejf hed deres yngſte Søn; han var tidlig en raſk og driftig Mand og ſærdeles udmærket i alſkens Færdigheder, ogſaa var han en god Skjald; han var til Opfoſtring hos ſin Morbroder Midfjordſkegge paa Reykjar i Midfjord, indtil han var 18 Aar gammel. Skegge gjorde meget af Thorlejf, og opfoſtrede ham med megen Kjærlighed. Man ſagde, at Skegge lærte Thorlejf mere af Oldtids Videnſkaber, end andre kunde; Thorlejf drog ſiden hjem til ſin Fader; han dræbte Klauſe Bøggve med ſin Broder Olafs Biſtand; men til Eftermaal efter Klauſe var Karl hin Røde, ſom drev ſaa ſtærkt paa Sagen, at Thorlejf blev landsforviiſt og fordreven fra Svarfadedal. Herredsforſtanderen Ljotolf havde hjulpet Thorlejfs Søſter Ynghild Fagerkind; han hjalp nu ogſaa Thorlejf paa et Skib paa Gaasøre. Thorlejf blev dreven tilbage; han var om Vinteren hemmelig ſnart hos Ljotolf ſnart hos ſin Fader Asgejr; han lærte da af ſin Fader mange Oldtids Videnſkaber, thi denne holdtes for at være kyndig i mange Ting; da var Thorlejf 19 Aar gammel. Karl ſatte ſtærkt efter Thorlejf, og der ſkede om Vinteren mange Tildragelſer, ſom ere fortællingsværdige, og omtales i Svarfdølernes Saga. Vaaren efter drog Thorlejf veſterpaa over til ſin Føſterfader og Frænde Skegge, og bad ham om Biſtand og Raad i denne Sag. Under Midfjordſkegges og Herredsforſtanderen Ljotolfs Beſkyttelſe drog nu Thorlejf hen, og kjøbte ſig et Skib af

nogle Kjøbmænd, der laae oppe i Blandas Munding, han skaffede sig Skibsfolk dertil; siden drog han hjem til Brekka til sine Forældre, og bad dem om Rejsepenge, og fik saa meget Gods, som han troede at behøve. Om Vaaren lod han dernæst sine Varer føre om Bord, og drog for stedse bort fra Brekka, og hilste sin Fader og Moder og sin Fosterfader Midsjordskegge Farvel.

Hakon lader Thorlejfs Mænd hænge.

2. Thorlejf begav sig nu paa Rejsen, og havde god Vør; han seilede øster ind til Vigen. Hakon Hlade-Jarl var da i Vigen. Thorlejf gik i Land, og lod sit Skib udlosse; han gik til Jarlen, og hilste paa ham. Jarlen tog vel imod hans Hilsen, og spurgde ham om Navn, Slægt og Herkomst; Thorlejf sagde ham det. Jarlen gjorde ham mange Spørgsmaale angaaende Island, og Thorlejf besvarede dem udførligen. Da sagde Jarlen: „Det er nu saa, Thorlejf! at vi ville kjøbe Varerne af dig og dine Skibsfolk.“ „Vi have kun faa Varer, Herre!“ svarede Thorlejf, „og der ere andre, som det kan være os bekvemmere at sælge vore Varer til, og maa I lade os raade os selv i at sælge vort Gods og vore Varer til dem, som det synes os bedst.“ Jarlen tyktes at han svarede fornærmeligt, og optog hans Ord meget ilde, og saaledes skiltes de. Thorlejf drog til sine Mænd, og sov om Natten, men om Morgenen stod han op, og drog til Kjøbstædet, og spurgde sig for om gode Kjøbere, og kjøbslog med dem om Dagen. Da Jarlen spurgde dette, drog han med betydeligt Mandskab til Thorlejfs Skib, og lod der alle Folkene gribe og binde. Siden ranede han alt Godset, der var, og inddrog det som sin Ejendom, og lod Skibet brænde til Aske; derefter

lod han ſkyde Stænger mellem Boderne, og lod derved hænge alle Thorlejfs Folk. Siden drog Jarlen bort med ſine Mænd, og tog til ſig alle de Varer, Thorlejf havde ejet, og deelte dem med ſine Mænd. Da Thorlejf nu kom hjem om Aftenen, og agtede at drage til ſine Mænd, ſom han ogſaa gjorde, ſaae han Mærke paa, hvorledes det var gaaet hans Stalbrødre, og troede at kunne vide, at Hakon Jarl maatte have voldt dette onde Værk, og udſpurgde nu noje, hvorledes det var tilgaaet; og da han havde Underretning om, at det forholdt ſig efter hans Formodning, kvad han denne Viſe:

Ilde mit Sind nu gyſer,
Thi paa den jævne Øre
Manden ſin Baad og ſin Knørre [1])
Miſtet har, o Kvinde!
Hvo det veed, om jeg ikke
Lyſter ham at lønne,
Som lod Skjaldens Knørre
Skændig til Kul opbrænde.

Om Thorlejf.

3. Det fortælles, at Thorlejf efter denne Hændelſe ſøgte at komme bort med et Kjøbmandsſkib, ſejlede ned til Danmark, og drog til Kong Svend, hos hvem han var om Vinteren. Efterat have været der en kort Tid, gik Thorlejf en Dag for Kongen, og bad ham høre paa et Kvad, ſom han havde gjort om ham. Kongen ſpurgde, om han var Skjald. „Det kommer an paa," ſvarede Thorlejf, „hvad I vil domme, naar I hører Kvadet." Kongen bad ham fremſige det. Thorlejf kvad da en Drape paa fyrretyve Strophер, hvori dette er Omkvædet:

[1]) Et Slags Fartøj.

Held gav Himmelſtraalers
Høvding [1]) ofte Jyders
Konning til paa England
Sværde røde at farve.

Kongen roſte meget Kvadet, og det ſamme gjorde alle de, ſom hørte det, og ſagde, at det baade var vel kvædet, og fremſagt med Anſtand. Kongen gav Thorlejf i Løn for Kvadet en Ring, ſom vejede en Mark, og et Sværd, hvis Tilbehør var udſiret med en halv Mark Guld, og bad ham at forblive længe hos ham. Thorlejf gik til det ham anviſte Sæde, og takkede Kongen meget, og ſaaledes forløb nogen Tid; dog varede det ikke længe, inden Thorlejf blev ſaa kjed af at være der, at han fandt næppe Behag i at gaae til Drikkebord eller at ſidde mellem ſine Bordkammerater. Dette mærkede Kongen ſnart, han lod da Thorlejf kalde til ſig, og ſagde: „Hvad er det, der volder dig Sorg, Thorlejf! da du næppe agter paa at følge Skik og Brug hos os?" „Det maa I have hørt, Herre!" ſvarede Thorlejf, „at den, ſom ſpørger om en andens Modgang, er ſkyldig at raade Bod der paa." „Siig mig først, hvad det er!" ſagde Kongen. Thorlejf ſvarede: „Jeg har digtet nogle Viſer i Vinter, ſom jeg kalder Kvindeviſer, hvilke jeg har gjort om Hakon Jarl; thi en Jarl omnævnes ved en Kvinde i Skjaldſkab. Nu vil det bedrøve mig, Herre! om jeg ikke faaer Tilladelſe af eder til at drage til Norge og bringe Jarlen Kvadet." „Du ſkal tilviſſe faae Tilladelſe," ſagde Kongen, „men dog ſkal du love os forud at komme tilbage til os det hurtigſte du kan, thi for dine Jdrætters Skyld ville vi ikke miſte dig." Thorlejf lovede det, og ſøgte nu Rejſelejlighed,

[1]) Solens Skaber og Opholder.

og drog op til Norge, og drog uafbrudt til Throndhjem; da opholdt Hakon Jarl ſig paa Hlade. Thorlejf tog nu en Tiggerforklædning paa, og bandt ſig et Gjedeſkæg om Hagen, tog dernæſt en ſtor Poſe, ſom han anbragde ſaaledes under Forklædningen, at alle ſkulde troe, han ſpiſte den Mad, ſom han kaſtede i Poſen, thi Poſens Aabning var oppe ved Munden under Gjedeſkægget. Siden tog han to Krykker med en Braad paa Enden af hver, drog ſaa afſted, indtil han kom til Hlade. Det var juſt Aftenen før Juul paa den Tid, da Jarlen var kommen i ſit Sæde tilligemed mange Stormænd, ſom Jarlen havde indbudet til Julegilde. Tiggeren gik lige ind i Hallen, men da han kom ind, ſtønnede han meget heftig, lænede ſig ſtærkt paa Krykkerne, og gik hen til de andre Tiggere, og ſatte ſig yderlig i Hallen; han fortrædigede Tiggerne, og tilføjede dem Skade; men de kunde ikke vel finde ſig i, at han ſtødte dem med Stavene, og trak ſig til Side, og deraf opſtod der en Støj og Allarm, ſaa at det kunde høres i hele Hallen. Da Jarlen mærkede det, ſpurgde han om, hvo der forvoldte den Ulyd; der blev ham da ſagt, at der var kommen en Tigger, ſom var ſaa ond og uregjerlig, at han intet lod ugjort. Jarlen bød, at kalde ham for ſig, og ſaa blev ogſaa gjort; og da Tiggeren kom for Jarlen, var han meget kort i at hilſe. Jarlen ſpurgde ham om Navn, Slægt og Odel. „Uſædvanligt er mit Navn, Herre!" ſagde han, „thi jeg hedder Nidung Gjallandeſon, og har min Slægt i Sørgersdalene i Sverrig hint Kolde; man kalder mig Nidung hin Nøjagtige; jeg har faret vidt omkring og beſøgt mange Høvdinger; nu bliver jeg meget gammel, ſaa at jeg næppe kan ſige min Alder, fordi min Hukommelſe ved

den høje Alderdom har tabt sig; jeg har spurgt meget om eders Rundhed og Tapperhed, Viisdom og Venneſælhed, Lovgivning og Redladenhed, Raſkhed og Færdigheder." Jarlen ſpurgde: „Hvi er du ſaa barſk og ond at komme til Rette med fremfor andre Tiggere?" han ſagde: „Hvad kan man ikke vænte af den, ſom gaaer om, og fattes alt uden Nød og Elendighed, ſom ikke har, hvad han behøver, og har længe ligget ude paa Marker og i Skove? han maa vel blive vranten ved Alderdommen og ved alt dette, naar han tilforn har været vant til Hæder og gode Dage hos de herligſte Høvdinger, men maa nu være hadet af enhver uſel Tolper." „Forſtaaer du dig noget paa Idrætter, Gamle?" ſpurgde Jarlen, „da du ſiger, at du har været hos Høvdinger?" „Det kan være," ſvarede den Gamle, „at der var nogen Grund til at antage det, da jeg var i min unge Alder, ſkjønt det nu gaaer mig efter Ordſproget, at enhver Olding bliver magteſløs en Gang. Der ſiges ogſaa, at det er vanſkeligt for den Sultne at ſladre; jeg vil heller ikke kunne ſladre med eder, Herre! uden I lader mig give noget at ſpiſe, thi ſaa forkommen er jeg af Alderdom, Sult og Tørſt, at jeg viſt ikke kan holde ud at ſtaae paa Benene længer; ſaadant er heller ikke fyrſteligt, at ſpørge en fremmed Mand om hele Verden; men ikke tænke paa, hvad Folk behøver, thi alle ere fødte med den Beſkaffenhed, at de trænge baade til Mad og Drikke." Jarlen bød nu, at der ſkulde gives ham god Mad, ſaa meget han behøvede, og ſaa blev gjort. Men da Tiggeren kom til Bordet, tog han med Lethed til Maden, og gjorde alle de Tallærkener tomme, ſom ſtode ham nærmeſt, og ſom han kunde naae til, ſaa at Opvarterne kom til atter at hente Mad. Staaderen

tog nu ikke mindre raſk til Maden end før; det forekom alle, at han ſpiſte, men i Gjerningen kaſtede han Maden i den før omtalte Poſe. Folkene lo nu meget ad denne Tigger, og Opvarterne ſagde, at han ikke blot var ſtor og tyk om Midje, men han kunde ogſaa æde forſvarlig. Den Gamle brød ſig ikke derom, men ſpiſte ſom tilforn.

Nidviſen om Jarlen kvædes.

4. Da Drikkebordene vare borttagne, gik Nidung for Jarlen, og ſagde: „Jeg takker eder nu, Herre! for eders Beværtning, dog maa jeg ſige, at I have ſlette Opvartere, ſom gjøre alt værre, end I befaler det; men nu ønſkede jeg, at I vilde viſe eders Nedladenhed, Herre! og høre paa et Kvad, ſom jeg har gjort om eder.“ „Har du før gjort noget Kvad om Høvdinger?“ ſpurgde Jarlen. „Ja jeg har, Herre!“ ſvarede han. „Nu kommer det da til det gamle Ordſprog,“ ſagde Jarlen, „at det er ofte godt, hvad Gamle kvæde; fremſtig du Kvadet, Gamle! og vi ville høre derpaa.“ Da begyndte Tiggeren paa Kvadet, og kvad fra Begyndelſen til Midten af det, og Jarlen ſyntes, at der var Berømmelſe i hver Viſe, og fandt, at ogſaa hans Søn Eriks Heltebedrifter vare omtalte deri. Men ſom Kvadet nærmede ſig mod Slutningen, blev Jarlen noget underlig ved det, og der paakom ham en ſaadan Krillen og Klø over hele Maven og allermeſt over Lenden, at han ingenſteds kunde være rolig; og ſaa vidunderlig var denne Klø, at han lod ſig rive med Karter, hvor de kunde bruges, men hvor de ikke vare anvendelige, lod han tage et groft Hampeklæde, og ſlaae tre Knuder paa, og lod ſaa to Mænd trække det frem og tilbage imellem Benene paa ſig. Jarlen begyndte nu at finde Mishag i Kvadet, og ſagde: „Kan din Helvedes Staa-

der ikke kvæde bedre, thi det synes mig ligesaa meget at være en Nidvise som en Lovsang; lad det blive bedre, eller du skal faae din Løn derfor." Staaderen lovede, at det skulde blive bedre, og begyndte da de Viser, som kaldes Taageviser, og staae midt i Nidvisen om Jarlen, og have denne Begyndelse:

Taage trækker op der ude,
Ned slaaer en Byge i Vesten,
Hid er en Røgsky [1]) kommen
Af den plyndrede Skude.

Da han havde Taageviserne ude, var det mørkt i Hallen, og da det var bleven mørkt i Hallen, begyndte han igjen paa Nidvisen om Jarlen, og da han kvad den sidste Trediedeel, var hvert Jærn i Gang, som var i Hallen, uden at Mennesker rørte dem, og dette blev mange Mænds Bane. Jarlen faldt da i Besvimelse, og Tiggeren kom bort, da Dørene vare lukkede men ikke laasede. Efterat Kvadet var endt, aftog Mørket, og der blev igjen lyst i Hallen. Jarlen kom da til sig selv igjen, og fandt, at Nidvisen havde gaaet ham nær; der saaes da ogsaa Mærke derpaa, thi alt Skægget og ligeledes Haaret paa den ene Side af Hovedet var raadnet af Jarlen, og voxte aldrig ud mere. Jarlen lod nu Hallen rense, og de døde Kroppe udbære; og han troede nu at vide, at dette maatte have været Thorlejf, og ikke nogen Tigger, og at han nu vilde synes at have betalt ham for sit Tab af Folk og Gods. Jarlen laa nu af denne Skade hele Vinteren og meget af Sommeren.

[1]) Skjalden sigter til Nidvisen, som Hævnen for hans Skibs Opbrændelse.

Thorlejfs Rejse til Danmark.

5. Om Thorlejf er dernæst at berette, at han drog igjen ned til Danmark, og havde den Mad, som han havde narret dem fra i Hallen, til Rejsekost; hvor længe han var paa Rejsen, veed man intet om, men kun det, at han rejste uafbrudt, til han kom til Kong Svend, som tog imod ham med aabne Arme, og spurgde, hvorledes det var gaaet ham paa Rejsen; Thorlejf fortalte alt, hvad der var skeet; Kongen svarede: „Nu vil jeg forlænge dit Navn, og kalde dig Thorlejf Jarleskjald; da kvad Kongen denne Vise:

Digtet om Thrønders Høvding
Thorlejf kvad for Folket,
Vide er nu Jarlens
Store Nidkvad udspredt;
Kvad til den høje Hersker
Bragde Skjalden fra Vesten,
Landets Vogter han listig
Lønned for Skibets Plyndring.

Thorlejf sagde til Kongen, at han længtes efter at drage op til Island, og bad Kongen om Lov til at rejse, saasnart Vaaren begyndte; Kongen sagde, at det skulde tilstædes ham: „Jeg vil," lagde han til, „give dig et Skib i Navnefæste med Besætning og Tilbehør og saadan Ladning, som du kan behøve." Thorlejf var der nu om Vinteren i god Behandling; men da Vaaren begyndte, lavede han sit Skib til, og begav sig paa Rejsen, og han havde god Vør, og landede paa Island i den Aa, som hedder Thjorsaa. Thorlejf skal da efter Beretningerne have giftet sig om Høsten og ægtet en Kvinde, som hed Aude, og var en Datter af Thord, en rask og meget

rig Bonde, ſom boede i Skogar under Øfjældene, og nedſtammede fra Thraſe hin Gamles Slægt. Aude var en meget raſk Kvinde. Thorlejf opholdt ſig om Vinteren i Skogar, men om Vaaren efter kjøbte han Land paa Høfdebrekka i Mydal, og boede der ſiden.

Thorlejfs Drab.

6. Nu vender Fortællingen ſig til Hakon Jarl, at han kom ſig for det meſte af Skaden, men ſomme ville dog ſige, at han aldrig blev den ſamme kraftige Mand ſom tilforn. Jarlen ønſkede gjærne at hævne ſig paa Thorlejf for denne Forhaanelſe, om han kunde, og han paakaldte nu ſine Fortrolige Thorgerde Hørgebrud og hendes Søſter Irpa, at de ſkulde drive en ſaadan Galder ud til Island, at det kunde være Thorlejf fuldkommen nok; han anrettede ſtore Ofringer til dem, og æſkede deres Svar, og da han fik ſaadant et Svar, ſom ham behagede, lod han tage en Stamme af Drivtømmer og gjøre en Træmand af den, og ved ſin egen Trolddom og Paakaldelſe og hine Søſtres Hexeri og Djævelſkab lod han dræbe en Mand, og Hjærtet tage ud og ſætte i denne Træmand; dernæſt iførte de ham Klæder, gave ham Navn og kaldte ham Thorgard, og tryllede ham med ſaa ſtor Djævels Kraft, at han gik og talte med Folk; ſiden ſik de ham paa et Skib, og ſendte ham ud til Island i det Ærende, at han ſkulde dræbe Thorlejf Jarleſkjald. Hakon gav ham en Hellebarde, ſom han havde taget af Søſtrenes Tempel, og ſom Hørge havde ejet. Thorgard kom ud til Island i den Tid, Folk vare ſamlede paa Althinget. Thorlejf Jarleſkjald var paa Thinget, og da han nu en Dag gik fra ſit Telt, ſaae han en Mand komme veſtenfra og gaae over Øxeraa;

han var ſtor af Vext og fæl af Udſeende. Thorlejf ſpurgde denne Mand om Navn; han kaldte ſig Thorgard, og udſtødte ſtrax Ukvemsord mod Thorlejf. Da Thorlejf hørte det, agtede han at trække Sværdet, ſom han havde faaet af Kongen, med hvilket han var omgjordet, men i det ſamme ſtak Thorgard Hellebarden midt igjennem ham; da Thorlejf ſik Stikket, hug han til Thorgard, men denne ſtyrtede ſig ned i Jorden, ſaa at man kunde ſee hans Fodſaaler. Thorlejf bandt ſin Kjole faſt om ſig, og kvad denne Viſe:

Den i Striden djærve
Tryllede Mand forſvandt jo
Bort fra Pladſen ganſke,
Hvad blev nu af Thorgard?
Tryllekæmpen ned i
Jorden faret er nu,
Dybt i Dødens Rige
Vil en Tid han hvile.

Derpaa gik Thorlejf hjem til ſit Telt, og fortalte ſine Folk denne Begivenhed, ſom de alle toge ſig meget nær. Siden ſlog han Kjolen tilſide, Indvoldene faldt da ud, og Thorlejf lod der ſit Liv med god Berømmelſe, og Folk anſaae det for et ſtort Tab. Alle troede nu at kunne vide, at denne Thorgard ikke havde været andet end Hakon Jarls Galder og Trolddom. Thorlejf blev ſiden højlagt; hans Høj ſtaaer norden for Lavretten, og ſees endnu den Dag i Dag. Thorlejfs Brødre vare paa Thinget, da dette tildrog ſig, og de anrettede Thorlejf en hæderlig Jordefærd, og drak efter gammel Skik Arvøl efter ham. Thorlejfs Fader Asgejr var død kort i Forvejen. Folk droge ſiden bort fra Thinget; og denne

Tidende ſpurgdes vidt omkring paa Island, og ſyntes meget mærkelig.

Halbjørns Viſe.

7. Paa Thingval boede den Gang en Mand, ſom hed Thorkel. Han var rig paa gangende Fæ, men holdt ſig beſtandig rolig hjemme paa ſin Gaard, og var ikke meget anſeet. Haus Faarehyrde hed Halbjørn med Tilnavn Hale. Denne plejede ofte at komme paa Thorlejfs Høj, ſov der om Natten, og holdt ſin Hjord der i Nærheden. Han tænkte ſtedſe paa, at han vilde gjøre et Lovkvad om Højboen, og det ytrede han beſtandig, naar han laa paa Højen; men efterſom han ikke var Skjald, og han ikke havde faaet Gave dertil af Naturen, fik han intet kvædet, og kom aldrig længere med Kvadet, end at han begyndte ſaa:

Her ligger Skjalden,

men mere mægtede han ikke at kvæde. I det han nu en Nat, ſom oftere ſkede, laae paa Højen, og havde den ſamme Beſtræbelſe for, om han kunde faae Lovkvadet om Højboen noget forøget, ſov han endelig ind, og derefter ſaae han, at Højen aabnedes, og en ſtor og velklædt Mand gik ud deraf. Denne gik op paa Højen til Halbjørn, og ſagde: „Der ligger du, Halbjørn, og vil give dig af med noget, ſom ikke er dig forlenet, at gjøre et Lovkvad om mig. Nu ſkeer eet af to: enten bliver denne Idræt ſkjenket dig fremfor de fleſte andre, hvilket du da har mig at takke for, og var det bedre, at dette maatte blive Tilfældet; eller og du ikke tør ved, at bryde dig med det længer. Nu vil jeg kvæde en Viſe for dig, og hvis du kan fatte Viſen, og kan den, naar du vaagner,

da vil du blive en Folkeskjald, og gjøre Lovkvad om mange Høvdinger, og vil denne Færdighed i høj Grad blive dig til Deel." Siden strakte han Tungen paa ham, og kvad denne Vise:

Her ligger Skjalden, som ypperst
Var i det Meste blandt Skjalde,
Hørt jeg har, at om Hakon
Helten et Nidkvad digted;
Ingen før eller efter
Saa ham Ran har gjengjældt.
Denne Hævn blandt Folket
Vide berømt er siden.

„Nu skal du begynde din Skjaldebane med at digte et Lovkvad om mig, naar du vaagner, og gjøre dig al Flid for Verseform og Udtryk, og allermest for Omnævnelserne." Siden gik han igjen ind i Højen, og denne lukkede sig efter ham; men Halbjørn vaagnede, og syntes at see hans Skuldre. Han kunde Visen, og drog siden hjem til Bøjgden med sit Kvæg, da det var Tid dertil, og fortalte denne Begivenhed. Halbjørn gjorde derpaa et Lovkvad om Højboen, og var nu en udmærket Skjald; han rejste snart udenlands, og digtede Kvad om mange Høvdinger, fik megen Anseelse og gode Gaver af dem, og vandt derved store Rigdomme, og om ham gaae mange Fortællinger baade her i Landet [1]) og udenlands, skjønt de ikke ere nedskrevne her.

Om Thorlejfs Brødre Olaf Valabryder og Helge hin Frække er det at berette, at næste Sommer efter hans Død droge de ud af Landet, og agtede at tage

[1]) Island.

Hævn for deres Broder, men Skjæbnen havde endnu ikke forundt dem at see Hakon Jarls Hoved for deres Fødder; thi han havde endnu ikke udøvet alt det Onde, som ham var tilladt til sin egen Skam og Skade. Dog brændte de mange Gudehuse for Jarlen, og tilføjede ham ved Ran, Plyndring og anden Fjendtlighed megen Skade paa hans Ejendomme. Her slutter Fortællingen om Thorlejf.

Fortælling
om
Thorſtejn Oxefod.

Der var en Mand ved Navn Thord Skegge, ſom tog Land i Beſiddelſe i Lon norden for Jøkulsaa mellem denne og Lonshede, og boede i Bø i ti Vintre; men da han drog til ſine Højſædesſøjler [1]) i Lejrevaag neden for Heden, ſolgde han ſine Jorder til Lavmanden Ulfljot, ſom da kom ud til Lon. Ulfljot var en Søn af Thora, Ketil Hørdekaares Datter; Ketil igjen var en Søn af Aslak Bifrekaare, Unar Arnar-Hyrnas Søn. Da Ulfljot var næſten 60 Aar gammel, drog han til Norge, og var der i tre Vintre. Da gav han og hans Morbroder Thorlejf Spake den Lov, ſom ſiden kaldtes Ulfljots Lov; og da han kom ud, blev Althinget oprettet, og alle Folk her i Landet havde ſiden een Lov. Det var Begyndelſen paa den hedenſke Lov, at ingen maatte have et Skib med Hoved paa i Søen, og om de havde det, ſkulde de aftage Hovedet, inden de kom Landet ſaa nær, at de kunde ſees fra det, og ikke ſejle til Landet med gabende Hoved eller

[1]) De, ſom rejſte til Island for at nedſætte ſig der, plejede at udkaſte de for Højſædet (öndvegi) i deres tilkommende Hal beſtemte Søjler ud i Søen, og nedſatte ſig da paa det Sted af Landet, hvor diſſe drev op.

opspærret Svælg, saa at Landvætterne kunde blive skræmmede. En Ring, som vejede to Ører [1]) eller mere, skulde ligge paa Alteret i hvert Hovedtempel; denne Ring skulde hver Offerpræst have paa Haanden i alle de Rettergangsthing, som han selv skulde holde, og væde den i Blodet af det Offernød, som han der selv ofrede. Enhver, som havde nogen Sag der for Retten, skulde først aflægge Ed ved denne Ring, og udvælge sig to eller flere Vidner: „Eder udnævner jeg til Vidner derpaa," skulde han sige, „at jeg sværger Ed ved Ringen, Ed efter Loven, hjælpe mig nu Frey og Njørd og den almægtige Æse, saa sandt som jeg nu skal denne Sag forfølge eller forsvare, eller føre Vidne eller selv vidne eller Domme domme, saaledes som jeg veed det at være rettest og sandest og mest overeensstemmende med Loven, og følge Retfærdighed i alle Sager, som blive underlagte min Kjendelse, medens jeg er paa dette Thing." Da blev Landet inddeelt i Fjerdinger, og der skulde være tre Thing i hver Fjerding, og tre Hovedtempler i hvert Thinglaug. Der bleve Mænd udvalgte til at passe Templerne efter deres Klogskab og Retfærd; de skulde udnævne Dommerne paa Thingene og styre Sagernes Gang; derfor bleve de kaldte Goder [2]); enhver skulde ogsaa betale Afgift til Templet ligesom nu Kirketiende. Bødvar den Hvide fra Vors i Norge byggede først Gaarden Hof, og rejste der et Tempel, og blev Tempelforstander; hans Søn var Thorstejn; dennes Søn igjen Hall paa Sida. Thorer den Høje tog Land i Besiddelse i Krossevig norden for Rejdefjord; derfra nedstamme Krosvikingerne.

---

[1]) Et Slags Mynt og Vægt. [2]) hvis Embede ligeledes angik baade geistlig og verdslig Bestyrelse.

Om Freyſtejn.

2. Paa Krosſevig boede en Mand, ſom hed Thorkel Gejtersſon; han var en overhaands ſtærk og haardfor Mand, og anſaaes for at være meget forvoven. Han var ikke gift, da det, ſom her ſkal fortælles, foregik. Han havde en Søſter, ved Navn Orny, ſom voxte op hos ham. Hun var en ſærdeles ſmuk Kvinde, og overgik alle i Kunſtfærdigheder, dog var der en ſtor Mangel ved hende, hun havde nemlig intet Mæle, og ſaaledes var hun født; disſe Sødſkende elſkede hinanden meget. Thorkel havde en Træl ved Navn Freyſtejn, ſom var Udlænding baade paa fædrene og mødrene Side; han var hverken hæslig, eller ſlem at komme til Rette med ſom andre Trælle; men i det Sted var han gjæv og god at omgaaes, ſamt ſmukkere næſten end hvert andet Menneſke; derfor blev han kaldt Freyſtejn den Fagre. Der var nu en Mand ved Navn Krum; han boede paa Krumsholt; denne Gaard er nu øde; han var en Søn af Vemund, hvis Fader Asbjørn var Krum den Gamles Søn. Krum den Gamle flyttede med ſine Sager fra Vørs til Island; han tog Land i Beſiddelſe paa Hafrenæs ind til Thernanæs og alt, hvad der laa udenfor, baade Skrid og andre udenfor beliggende Øer, og ind paa den anden Side af Thernanæs. Krum den Unge var gift med Thorgunna, en Datter af Thorſtejn, en Søn af Veterlide, Søn af Asbjørn, en anſeet Mand paa Bejtſted, Søn af Olaf Langhals, Søn af Bjørn, Søn af Rejdar. Thorgunna var en viis Kvinde, ikke meget venneſæl, kyndig i mange Ting, ikke ſmuk, men troldkyndig, meget ſtivſindet, men dog uſtadig. Krum var ikke meget anſeet; der var ſtor Forſkjel paa disſe

Ægtefolks Alder. Thorgunna var voxen, den Gang dette Æventyr tildrog ſig; de havde ingen Børn, om hvem man har Fortællinger.

Ivar Ljome kommer til Island.

3. Der var en Mand, ved Navn Styrkar, en Søn af Endride Rejdarsſøn. Rejdar og Asbjørn, Fader til Jærnſkegge paa Yrje, vare Brødre; deres Søſter var Olef, der var gift med Klyp Herſe, ſom dræbte Kong Sigurd Slefa. Deres Broder var Erling, en mægtig Herſe paa Hordeland; Erling havde en Søn, ſom hed Ivar, den ſkjønneſte af alle Ynglinger til den Tid i Hordeland; derfor blev han kaldt Ivar Ljome; han overgik enhver anden i Færdigheder, og var ſaa ærgjerrig, at han næppe kunde taale, at nogen vilde kappes med ham i Tale eller Gjerning. Han var i lang Tid ugift, fordi han ingenſteds kunde finde en Kvinde, der var ham god nok; han opholdt ſig længe hos ſin Frænde Styrkar paa Gimſar i Throndhjem. Denne Styrkar var Ejnar Tamberſkælvers Fader; ſomme ſige ogſaa, at Styrkars Fader Endride og Endride Ilbrejds Fader Asbjørn vare Brødre. Der var længe ſtor Kjærlighed mellem Frænderne Styrkar og Ivar. Ivar var længe paa Handelsrejſer baade til England og Danmark. En Sommer drog han paa en Handelsrejſe til Island, og landede i Gotevig i Østfjordene. Thorkel Gejtersſøn red ned til Skibet, og bød Skipperen hjem til ſig med ſaa mange Mænd, ſom han vilde tage med. Ivar takkede ham derfor, og ſagde, at han vilde modtage hans Indbydelſe. Ivar drog da til Krosſevig ſelv femte, og opholdt ſig der om Vinteren. Han var en meget munter og gavmild Mand. En Dag gik Thorkel nu til ſin Søſter Orny, og

ſagde hende, at Skipperen var kommen hjem til dem; „Jeg ønſker, Frænke!" ſagde han, „at du vil opvarte ham i Vinter, thi de fleſte andre ere her i Arbejde." Orny riſtede Runer paa en Kjævle [1]), thi hun kunde ikke tale; Thorkel tog ved og ſaae paa den, der ſtod ſaaledes: „Jeg har ikke Lyſt til at opvarte Skipperen, thi jeg har en Anelſe om, at om jeg tager mig for at opvarte Ivar, vil det lede til meget Ondt." Thorkel blev meget vred, da Orny undſlog ſig, og da hun ſaae det, ſtod hun op og gik ind, og begyndte at opvarte Ivar, og det holdt hun ved med om Vinteren, men da Tiden løb hen, ſaae man, at Orny maatte være frugtſommelig, og da Thorkel mærkede det, ſpurgde han Orny, hvorledes det forholdt ſig med hende, om hun var med Barn, og hvo der havde det med hende. Orny riſtede da igjen Runer, ſom indeholdt dette: „Ej har Ivar bedre lønnet dig for ſit Vinterophold her end ſaa, at han er Fader til det Barn, ſom jeg gaaer med." Orny faldt da i en ſtærk Graad, og Thorkel gik bort. Vinteren forløb nu, og da Vaaren begyndte, lod Ivar ſit Skib i Gøtevig ſætte i Stand, og da det var færdigt, beredte Ivar ſig til at drage bort fra Krosſevig med ſine Mænd. Thorkel red paa Vejen med Ivar, og da de havde redet en Tid, henvendte han ſig til Ivar, og ſagde: „Hvad Beſlutning tager du, Ivar! med det Barn, ſom du har med min Søſter Orny? vil du gjøre ſaa vel, at du ægter hende, og jeg vil da give hende ſaa ſtor en Medgift, at du kan have Hæder deraf." Ivar blev meget vred og ſvarede: „Et ſlet Udbytte havde jeg da haft af min Rejſe til Island, om jeg ſkulde have

[1]) d. e. en Splint.

din ſtumme Søſter; anſeeligere og fornemmere Kvinder havde jeg kunnet faae hjemme i Hørdeland eller andensteds i Norrig; og du tør ikke at udlægge mig for Fader til det Barn, ſom din Søſter har med dine Trælle; du har ved din Beſkyldning tilføjet mig en ſtor Beſkæmmelſe." Thorkel ſvarede: „Vil du ikke tilſtaae at være Fader til Ornys Barn, og forhaane baade mig og hende ved dine Ord, ſkal du ſelv komme til at fortryde det; jeg har ikke forhen taalt ſaadan Forhaanelſe af nogen." Ivar hug da til Thorkel, Hugget traf ham paa Foden og gjorde et ſtort Saar. Thorkel trak da ogſaa ſit Sværd, og hug til Ivar, men denne undreed, og Hugget traf paa Heſtens Fod, ſaa at det tog den af. Ivar ſprang da af Heſten, og løb efter ſine Kammerater, men Thorkel red hjem til Krosſevig. Anden Dagen efter ſamlede Thorkel Folk, og red til Gøtevig med tredive Mænd, men da han kom der, havde Ivar trukket Bryggen op; Vinden ſtod fra Land, og de ſejlede ſaaledes ud i rum Sø, og fortſatte Rejſen uden Ophold, til de kom til Norge, og de droge da hjem til Hordeland, og opholdt ſig der i Rolighed. Thorkel red hjem til Krosſevig, og var ikke vel tilfreds med det Forefaldne, thi han havde aldrig faaet nogen ſtørre Beſkæmmelſe, end denne hele Sag forvoldte ham.

Thorſtein Oxefod fødes.

4. Midt om Sommeren eller lidt efter fødte Orny et Barn; det var et Drengebarn ſaa ſtort, at man tyktes ikke at have ſeet ſtørre nyfødt Barn. Det blev Thorkel ſagt, at hans Søſter var bleven forløſt med det Barn, ſom Ivar Ljome havde med hende. Da Thorkel hørte dette, blev han forfærdelig vred, og ſagde, at Barnet ſkulde udſættes; det var i den Tid Lov, at fat-

tige Folk kunde udsætte deres Børn, om de vilde, men det blev dog ikke anseet for vel gjort. Thorkel lod Trællen Freystejn kalde, og bød ham ombringe Drengen, men han undslog sig, indtil Thorkel truede ham med sin Vrede. Thorkels Fader Gejter var just den Tid til Huse hos sin Søn; han talte om, at Drengen ikke maatte udsættes, og sagde, at han havde Anelse om, at denne Dreng vilde blive en drabelig Mand, om han kom til at beholde Livet. Thorkel var saa rasende, at han ikke vilde høre det, og sagde, at intet andet skulde skee, end at Drengen skulde udsættes. Freystejn gik nu, skjønt nødig, til Orny, tog Drengen og gik ud med ham til Skoven; han svøbte Drengen i et Klæde, og lagde ham et Stykke Kjød i Munden. Han gjorde en Udhuling under Rødderne paa et Træ, hvori han lagde Barnet vel indpakket, og forlod det saa. Siden gik han hjem, og fortalte sin Husbonde, at han havde sørget for Barnet. Denne var vel tilfreds dermed, og nu forefaldt en Tid intet mærkeligt.

Thorstejn voxte op hos Krum.

5. Kort efter dette gik Krum ud i sin Skov at hente Brænde; han hørte et Barn græde, og gik da derhen, og fandt et stort og skjønt Drengebarn, ved Siden af hvilket der laa et Stykke Flesk, som han kunde vide var faldet ud af Barnets Mund, og at det derfor havde skreget. Krum havde spurgt, at der paa Krossevig havde været udsat et Barn, og hvor strængt Thorkel havde talt i den Anledning, og kunde nu vide, at det maatte være det samme Barn. Og eftersom nu han og Thorkel vare gode Venner, og han saae, at det baade var en Udaad og Skade, at et saa smukt Barn, der

saae ud til ret at blive til noget, skulde døe, tog han det op, og bar det hjem med sig, men fortalte ingen derom. Det var paa den fjerde Dag, efterat Barnet var udsat, at det fandtes. Krum gav Drengen Navn, og kaldte ham Thorstejn, og udgav ham for sin egen Søn, om hvilket han blev enig med Thorgunna. Thorstejn voxte nu op der, og Thorgunna opfostrede ham med kjærlig Omhu, og lærte ham mange Videnskaber. Thorstejn blev baade stor og stærk og vel øvet i alle Idrætter; han var saa stærk, at, da han var syv Aar gammel, var han i Styrke lig en rask fuldvoxen Karl. Det skede en Dag ligesom oftere, at Thorstejn kom til Krossevig; han gik ind i Stuen, da sad Thorkels Fader Gejter paa Bænken, og talte ved sig selv; og da Drengen kom ind i Stuen, foer han meget overgiven omkring, som Børn pleje, og faldt da paa Stuegulvet, og da Gejter saae dette, opslog han en Skoggerlatter; men da Orny saae Drengen, kom der en stærk Graad over hende. Drengen gik ind til Gejter, og sagde: „Hvi synes dette dig saa latterligt, at jeg faldt?" „Det er," svarede Gejter, „fordi jeg saae det, som du ikke saae." „Hvad var det?" spurgde Thorstejn. „Det skal jeg sige dig," svarede Gejter, „da du kom her ind i Stuen, fulgde der med dig en Hvidbjørneunge, og løb foran dig ind paa Gulvet, men da den saae mig, standsede den, men du foer overgiven omkring, og du faldt da over Bjørneungen, og jeg troer, at du er ikke Krums og Thorgunnas Søn, men at du maa være af fornemmere Slægt. Drengen satte sig ned hos Gejter, og de snakkede med hinanden; men da det begyndte at aftnes, sagde Thorstejn, at han skulde hjem. Gejter bad ham komme der ofte, „thi

mig tykkes," sagde han, „som du her har et Slags Hjem." Da Drengen var gaaet ud, kom Orny til ham, og bragde ham en ny Klædning; derpaa gik han hjem, og kom siden ofte til Krosſevig. Thorkel bekymrede ſig ikke meget om Drengen, men ſyntes dog, at han var meget udmærket i Væxt og Styrke. Gejter fortalte ſin Søn Thorkel, at han troede, at denne Thorſtejn var Ornys og Ivar Ljomes Søn, og vilde blive en fortrinlig Mand. Thorkel ſagde, at han ikke kunde nægte det; „Vi ville ſøge at faae Vished i Sagen," ſagde han, og om Morgenen ſendte han Bud efter Krum, Thorgunna og Thorſtejn, og da de kom, ſpurgde Thorkel dem nøjagtig efter, hvorledes Thorſtejn var bleven til, men diſſe fortalte alt, hvorledes det var gaaet; Freyſtejn meddeelte ogſaa ſin Beretning, ſom ganſke ſtemmede med deres. Thorkel var nu vel tilfreds med, hvad der var ſkeet, og takkede Freyſtejn derfor. Thorſtejn blev nu bekjendt med ſin Herkomſt, og drog til Krosſevig at opdrages der, og Thorkel behandlede ham ſærdeles vel.

Thorſtejns Drøm.

6. Man fortæller, at en Høſt, da Folk ſkulde gaae til Fjælds, bad Thorkel ſin Frænde Thorſtejn at gaae med dem; han tilſtod det; han var den Gang ti Aar gammel. Freyſtejn indbyder ham til at drage med ſig; de droge frem, ſom Vejen gik, og fandt mange Faar; og da de igjen droge hjem efter, kom de i en dyb Dal; de vare da ene to, Thorſtejn og Freyſtejn; det aftnedes nu ſtærkt, og de ſaae da en ſtor Høi. „Her agter jeg mig at blive i Nat," ſagde Thorſtejn, „og du ſkal vaage i Nat, Freyſtejn! og ikke vække mig, hvordan jeg end teer mig i Søvne, thi det holder jeg for me-

get magtpaaliggende." Dette tilstod Freystejn. Siden sov Thorstejn ind, og ud paa Natten teede han sig ilde i Søvne, thi han tumlede sig paa Nakken og Hælene, og saaledes gik det lige til Dag. Freystejn var tvivlraadig, om han skulde vække Thorstejn eller ikke, da han teede sig saa forskrækkelig. Da det lyste af Dag, vaagnede Thorstejn, og var da meget svedig, og sagde: „Med Troskab har du atter opført dig, du har nu gjort to Ting, for hvilke begge du fortjener Løn, først at du gik med mig, og ikke dræbte mig, da du bar mig ud, og dernæst, at du nu holdt Vagt over mig; jeg skal derfor nu lønne dig med, at skaffe dig din Frihed af min Frænde Thorkel, og her ere tolv Mark Sølv, som jeg vil give dig; men nu vil jeg sige dig min Drøm: Mig syntes, at denne Høj aabnedes, og der ud af gik en rødklædt Mand, som var stor af Vext, og ikke egentlig hæslig; han gik til mig, og hilste paa mig; jeg besvarede hans Hilsen vel, og spurgde ham om Navn, og hvor han havde hjemme; han sagde, at han hed Brynjar og havde hjemme i den Høj, „som du seer staae her i Dalen," sagde han; „men jeg veed, hvad du hedder, og af hvad Slægt du er, og tillige at du vil blive en drabelig Mand, men vil du gaae med mig og see min Bolig." Dette tilstod Thorstejn, stod op, og tog sin Øxe, som Thorkel havde givet ham; de gik ind i Højen, og da Thorstejn kom der, fandt han den vel indrettet; han saae der til højre Side sidde elleve Mænd paa en Bænk; de vare alle rødklædte, og meget tause; paa den anden Side i Højen saae han tolv Mænd sidde; de vare blaaklædte, og deres Formand var den største af dem, og han var meget styg. Brynjar rakte Hovedet til Thor-

ſtejn, og ſagde: „Denne ſtore Mand er min Broder, men vi ere dog ikke lige i Sind; han hedder Odd, og vil de Fleſte Ondt; han viſer mig kun et ſlet Huusvenſkab; men han er saa meget ſtærkere end jeg, ſom han er ſtørre af Væxt, og jeg og mine Mænd have derfor været nødte til at give ham hver Nat en Mark Guld eller to Mark Sølv eller nogen anden Koſtbarhed, ſom var lig dermed; ſaaledes har det nu gaaet i den ſidſte Maaned, og vi ere nu blottede for Midler. Odd har i ſin Varetægt en Guldring, der beſidder den Egenſkab, at ethvert Menneſke, ſom ikke kan tale, faaer ſtrax ſit Mæle, naar det lægger den under ſine Tungerødder; og af denne Guldring vil din Moder kunne faae ſit Mæle, men Odd paſſer den saa ſtrængt, at han lader den aldrig fra ſig hverken Nat eller Dag," Brynjar ſatte ſig nu ned hos ſine Stalbrødre, men Thorſtejn ſatte ſig yderſt af dem. Da de havde ſiddet en Tid, ſtod Brynjar op, gik over til ſin Broder Odd, og rakte ham en tyk Ring. Odd tog ſtiltiende mod den, men Brynjar gik tilbage til ſit Sæde; dernæſt ſtod den ene efter den anden op, og enhver bragde Odd en Koſtbarhed, men han takkede ingen derfor. Da de alle havde gjort dette, ſagde Brynjar: „Det bliver raadeligſt for dig, Thorſtejn! at gjøre ligeſom de andre, og bringe Odd nogle Penge; andet vil ikke hjælpe dig, eftерſom du ſidder paa vor Bænk." Odd var meget vred, brøſtede ſig ſtærkt ſom han ſad, og ſaae meget biſter ud. Torſtejn ſtod da op, og holdt paa ſin Øxe; han gik over til Odd, og ſagde: „Jeg har ikke mange Sager hos mig til at betale dig denne Afgift med; du vil heller ikke fordre meget af mig, thi jeg er fattig." Odd ſvarede ham,

men meget kort: „Ej synes mig om din Ankomst hertil, men kan du ikke komme frem med, hvad du mener passende?" Thorstejn svarede: „Jeg har ikke andet at byde end min Øxe, om du vil tage imod den." Odd rakte Haanden efter den, men Thorstejn hug til ham; Hugget traf Armen ovenfor Albuen, og tog den af. Odd sprang da op, og det samme gjorde alle de, som vare i Højen; de grebe deres Vaaben, som hang oppe over dem, og der begyndte strax en Kamp imellem dem. Thorstejn saae, at han nu omtrent kunde maale sig med Odd, som nu var eenarmet; alle de blaaklædte Mænd forekom ham at være de haardføreste; ligeledes mærkede han, at, om de end hug Hænderne eller Fødderne af hverandre, eller erholdt andre store Saar, vare de dog i Øjeblikket efter helbredede igjen, men Thorstejns egne Hug havde den naturlige Følge. Thorstejn og Brynjar med Stalbrødre holdt ikke op, inden Odd og alle hans Kammerater vare dræbte. Thorstejn var da meget træt men ikke saaret, thi Brynjar og hans Stalbrødre havde beskyttet ham mod alle Huggene. Brynjar tog nu Guldringen af Odd, da han var død, gav den til Thorstejn, og bad ham bringe den til sin Moder; han gav ham tolv Mark Sølv i en Pung, og sagde: „Megen Frihed har du vundet mig, Thorstejn! thi nu raader jeg her over Højen og Ejendommene; dette vil være Begyndelsen til dine Manddoms Bedrifter, som du vil udføre udenlands; du vil ogsaa komme til at antage Troesforandring, og vil det være bedre for dem, som ville antage den nye Religion, end for dem, som ville vægre sig derfor, og ikke ere dertil bestemte, saadanne som jeg er, thi vi Brødre vare underjordiske Folk; nu vil jeg anse det for meget magtpaaliggende,

at du bringer mit Navn under Daaben, om det falder i din Lod at faae en Søn." Derpaa førte han mig ud af Højen, og førend vi skiltes, sagde han: „Hvis mine Ord have noget at betyde, da vil jeg spaae dig, at alle dine Gjerninger ville falde ud til din Hæder og Lykke." „Derefter vendte Brynjar ind i Højen, og jeg vaagnede," sagde Thorstejn, „og til Mærke derpaa er, at her er nu baade Pungen og Guldet hos mig." Siden droge de videre, og dreve de Kreaturer, som de havde fundet, hjem, og Folk tyktes at have faaet dem igjen fra Underverdenen. Thorstejn fortalte hele denne Begivenhed, og bragde sin Moder Guldet, og hun fik strax sit Mæle, da det kom under hendes Tungerødder. Denne Høj ligger i Jøkulsdal, og kaldes Brynjarshøj, og der sees endnu den Dag i Dag Tegn til den.

Freystejn faaer Orny.

7. Freystejn blev strax frigiven paa Thorstejns Bøn; og dertil lod Thorkel sig let bekvemme, thi han kunde godt lide Freystejn, og vidste, at han var af god Æt, og nedstammede fra anseelige Frænder. Freystejns Fader Grimkel boede paa Vos, og var gift med Olofa, en Datter af Brunolf, en Søn af Thorgejr, en Søn af Vestar; men Vikingen Sokke indebrændte hans Fader Grimkel, og tog Drengen, og solgde ham som Træl; Gejter førte ham her ud til Island. Nogle sige, at Thorstejn bortgiftede sin Moder Orny til Freystejn. Freystejn den Fagre boede i Sandvig paa Bardsnæs, og besad Vidfjord og Hellersfjord, og blev regnet for Landnamsmand; fra ham nedstamme Sandvikingerne, Vidfjordboerne og Hellersfjordboerne.

Om Thorſtejn.

8. Asbjørn Kaſtanrassi havde et Skib ſtaaende oppe i Gøtevig; med ham kom Thorſtejn til at rejſe; han var da tolv Aar gammel. Thorkel gav ham tilſtrækkelige Rejſepenge, og forinden Thorſtejn red til Skibs, talte han og hans Moder ſammen. Hun ſagde: „Nu ſkal du, Frænde! beſøge din Fader Ivar Ljome, og hvis han er uvillig til at vedgaae, at han er din Fader, da er her en Ring, ſom du ſkal give ham, ſig ham, at han gav mig denne Ring den første Gang; han vil da ikke kunne nægte det længer." Siden ſkiltes Moder og Søn, og Thorſtejn red til Skibs, og foer udenlands om Sommeren; de kom til den nordlige Deel af Norge om Høſten. Thorſtejn foer til Herberges hos Styrkar paa Gimſar, og var der om Vinteren; det ſtod ſig godt imellem ham og Styrkar, thi denne ſaae, at Thorſtejn var fortrinlig i Færdigheder, og kunde allerede da i alle Lege maale ſig med de ſtærkeſte Mænd. Om Vinteren noget før Juul kom der Udſendinge fra Ivar Ljome med det Ærende, at Ivar bød Styrkar til Julegilde; Formanden for de Udſendte hed Bjørn. Styrkar lovede at komme, og drog bort med tredive Mænd, Thorſtejn fulgde med. De kom til Gildet, hvor Styrkar blev vel imodtagen; han ſad nærmeſt Ivar Ljome ved Gildet. Gildet gik godt af, og den ſidſte Dag af Julen, førend Folk ſkulde drage bort, gik Thorſtejn for Ivar, og ſagde: „Det er mit Ærende til dig, Ivar! at faae at vide, om du vil vedgaae at være min Fader." Ivar ſagde: „Hvad er dit Navn, og hvorfra er du kommen?" „Thorſtejn er mit Navn," ſvarede han, „Orny hedder Moder min, og er en Datter af Gejter ude paa Island, og her er en

Ring, som hun bad mig bringe dig til Tegn, sigende, at du vilde kjende, at du havde givet hende den." Ivar blev meget rød, og sagde: „Du har visselig en langt ringere Fader, og der ere Trælle nok ude paa Island, som din Moder kan give Skyld for dig; det er ogsaa det sandeste, at jeg kunde synes at burde gjøre Drenge og Dogenigter kjede af, at kalde mig Fader til enhver Skjøgeson." Thorstejn blev da meget vred, men var dog sindig i sin Tale, og sagde: „Ilde og umandig har du svaret, men saaledes kommer jeg anden Gang, at du skal vedkjende dig mig, eller det skal blive din Bane." Derpaa gik Thorstejn bort. Ivar sagde til Styrkar: „Jeg ønskede, Frænde! at du vilde dræbe denne Fjolle, thi jeg venter mig alt Ondt af ham." „Ej vil jeg det," sagde Styrkar, „thi jeg holder for, at han har en retfærdigere Sag end du, og troer, at han er af fornem Herkomst." Ivar og Styrkar skiltes da uenige; Styrkar drog hjem til Gimsar og Thorstejn med ham. Styrkar havde en Søster, som hed Herdis, og var en meget smuk Pige; mellem hende og Thorstejn var der god Forstaaelse. Der opholdt Thorstejn sig i to Vintre, dernæst drog han ud til Island og hjem til Krosseyig, og havde vundet megen Hæder paa sin Udenlandsfærd. Da han havde været tre Aar paa Island, drog han igjen bort fra Landet med Kolbjørn Sneyper til Norge; han drog da atter til Styrkar paa Gimsar, som tog imod ham med aabne Arme.

Troldene i Hejdarskov.

9. Det er tydelig berettet, at der denne Sommer skede Høvdingeskifte i Norge. Hakon Blotjarl mistede Regjeringen, og i hans Sted kom Olaf Tryggve-

ſøn; han forkyndte alle Folk den ſande Tro. Det kom Kong Olaf for Øren, at der i Hejdarſkov laae nogle Troldkvinder, ſom gjorde alle Vejene vanſkelige at befare. Kongen lod holde Huusthing, og ſpurgde, hvo der vilde drage hen at renſe Hejdarſkov. Der ſtod da op en ſtor og drabelig Mand, ſom hed Brynjulf, ſom var Lehnsmand i Throndhjem, og ſagde: „Jeg vil drage, Herre! om I vil." Kongen gav ſit Bifald tilkjende. Brynjulf beredte ſig da med 60 Mand. Ved Hejdarſkov boede en Mand, ſom hed Thorkel; hos ham toge Brynjulf og hans Følge Herberge. Thorkel tog vel imod dem, og om Morgenen fulgde han dem paa Vej, og ſagde, at det var ſtor Skade, at man ſnart ſkulde miſte ſaadanne Mænd. Siden rede de Vejen frem, lige til de ſaae en Skale eller eenlig Bygning for ſig. Derfra ſaae de tre Troldkvinder løbe; de to vare unge, den tredie, ſom var den ſtørſte, var overalt udenpaa laaden ſom en Graabjørn; alle havde de Sværde i Hænderne. De ſaae ogſaa en ſtor Mand, om han kunde kaldes ſaa, at gaae der, og to Drenge med ham; han førte i Haanden et blottet Sværd, ſom var ſaa blankt, at der ſyntes at flyve Gniſter fra det. Alle diſſe Trolde ſaae hæslige ud; de kom ſnart i Strid med dem, den ſtore Mand hug ſtore Hug, ligeſaa gjorde den laadne Troldkvinde, og det endtes med, at Brynjulf og alle hans Stalbrødre faldt paa fire nær, ſom undkom i Skoven, og ſiden droge til Kongen, og fortalte ham denne Begivenhed. Dette ſpurgtes vidt omkring.

Thorſtejn overvandt Troldene.

10. Nu fortælles der, at Styrkar talte til Thorſtejn, og ſpurgde, om han vilde fare med ham i Hejdar-

ſkov. Thorſtejn ſagde, at han var beredt til denne Færd. De gjorde ſig nu færdige, droge en Morgen tidlig afſted, og fore paa Skier op ad Fjældene, og ſtandſede ikke, førend de en Aften kom til et Skuur, hvor de agtede at overnatte; de deelte da Arbejdet imellem ſig, Thorſtejn ſkulde hente Vand, men Styrkar tænde Ild paa. Thorſtejn gik da ud, og tog et Spyd, ſom Styrkar havde givet ham, i den ene, og Vandſpande i den anden Haand. Da han kom temmelig nær til Vandet, ſaae han en Pige gaae med Vandſpande; hun var ikke overhaands høj, men frygtelig tyk. Da hun ſaae Thorſtejn, kaſtede hun Spandene fra ſig, blev meget forſkrækket, og løb ad Vejen tilbage. Thorſtejn lod ogſaa ſine Vandſpande tilbage, og løb efter hende, men da Pigen ſaae det, ſkyndte hun ſig af alle Kræfter at komme bort; baade han og hun løb da ſaa ſtærkt, ſom enhver formaaede, og de kom hverken nærmere til eller længer fra hinanden; ſaaledes gik det, til Thorſtejn ſaae en ſtor og ſtærkt bygget Skale; derind løb Pigen, og ſmældede Døren i efter ſig. Da Thorſtejn ſaae det, ſkød han et Spyd efter hende; det traf paa Døren, og gik igjennem den. Thorſtejn gik da til Skalen og ind i den, fandt ſit Spyd paa Gulvet, men ſin Pige kunde han ikke faae Øje paa. Han gik da længere ind omkring i Skalen, indtil han kom til en Sæng med Skaader for; der brændte Lys i en Lyſeſtage. Thorſtejn ſaae, at en Kone, om hun fortjente at kaldes ſaa, laa i Sængen; hun var baade høj og tyk, og lignede i alt en Troldkvinde, hun var meget fiirſkaaren i Anſigtet, og i Huden baade ſort og blaa; hun laa i en Silkeſærk, der ſaae ganſke ud, ſom om den var toet i Menneſkeblod. Troldkvinden ſov da, og ſnor-

kede frygtelig høit; Skjold og Sværd hang oppe over hende: Thorstejn steg op paa Sængestokken, tog Sværdet ned, og blottede det; han drog da Klæderne af hende, og saae, at hun overalt var ganske laaden, undtagen en Plet under hendes venstre Arm, som var bar; og han troede nu at være sikker paa, at enten maatte Jærn kunne bide hende der eller ingensteds; han satte da Sværdet paa denne samme Plet, og lod sig falde paa Fæstet; Sværdet bed, saa at Spidsen stod i Dynen. Kjærlingen vaagnede nu ikke i en behagelig Stemning, famlede med Hænderne, og sprang op. Thorstejn skyndte sig da paa een Gang at slukke Lyset, og springe op over Troldkvinden i Sængen, men hun foer frem paa Gulvet i den Tro, at Drabsmanden vel havde søgt til Døren, men da hun kom der, styrtede hun paa Sværdet, og døde. Thorstejn gik da til hende, rykkede Sværdet bort, og tog det med sig; han gik nu, til han kom til en Dør, der var for til nær ved Karmen, men ikke ganske tillukket. Han saae en stor og fiirskaaren Mand sidde paa en Bænk; hele hans Rustning hang over ham; paa den ene Side af ham sad en stor og hæslig men ikke aldrende Troldkvinde. To Drenge, paa hvis Hoveder Haaret var voxet frem, legede paa Gulvet. Hexen tog til Orde: „Bliver du søvnig, Jarnskjold!" „Nej min Datter Skjaldis!" svarede han, „men store Mænds Skjæbne bæres mig for." Han kaldte da paa Drengene ved Navn, den ene hed Hak og den anden Hake, og bad dem gaae hen til deres Moder Skjaldvør, og see efter, om hun vaagede eller sov. Skjaldis svarede: „Det er uraadeligt, Fader! at sende de Unge i Mørket, thi jeg vil sige dig, at jeg i Aften saae to Mænd løbe ned af

Fjældet; de vare saa raske til Fods, at jeg troer, der ere faa af vore, der ville staae sig for dem." „Ej synes mig," sagde Jarnskjold, „at det er noget at agte paa, thi kun saadanne sender Kongen hid, som jeg ikke frygter for; og der er kun een Mand, som jeg frygter for, han hedder Thorstejn og er en Søn af Orny ude paa Island, men det er ligesom der staaer en Taage for mine Øjne angaaende min Skjæbne i Hensyn til ham." „Usandsynligt er det, Fader!" sagde hun, „at denne Thorstejn kommer nogensinde i Hejdarskov." Drengene gik da frem, men Thorstejn trak sig tilbage; de løb frem og ud, men da nogen Tid var forløben, tog Skjaldis til Orde, „Nu har jeg Lyst at gaae frem;" hun løb da kask og ubetænksom frem til Døren. Thorstejn trak sig bort, men da hun kom til den yderste Dør, faldt hun over sin Moders døde Legeme, hun fandt det da der koldt og underligt, og løb nu ud af Skalen. I det samme kom Thorstejn til, og hug Haanden af hende med Sværdet, som han havde taget fra Skjaldvør. Hun vilde nu løbe tilbage ind i Skalen, men Thorstejn holdt hende fra Døren; hun havde et kort Sværd i Haanden; de stredes en Stund, men det endtes med, at Skjaldis styrtede død til Jorden; i det samme kom Jarnskjold ud; han havde i Haanden et blottet Sværd, som baade var saa blankt og skarpt, at Thorstejn syntes, aldrig at have seet dets Lige; han hug strax til Thorstejn, denne søgte at unddrage sig fra Hugget, men blev dog saaret paa Laaret; Sværdet løb ned i Jorden lige op til Fæstet; Jarnskjold ludede derved, men Thorstejn svang da Sværdet, som han havde taget fra Skjaldvør, baade

haardt og tidt, og hug til Jarnskjold. Thorstejn lod nu det ene store Hug falde efter det andet, og hug da Hovedet af ham. Derefter gik Thorstejn ind i Skalen, men da han gik ind, mærkede han til ingen Ting, forend han blev greben og ført ned til Jorden; Thorstejn mærkede da, at Kærlingen Skjaldvor var igjen kommen paa Benene, og var nu meget værre at have med at gjøre end før; hun bøjede sig ned til Thorstejn, og agtede at bide Struben over paa ham. Thorstejn tænkte da paa, at den, som havde skabt Himlen og Jorden, maatte være stor og mægtig, han havde ogsaa hørt mange og mærkelige Fortællinger om Kong Olaf og den Tro, som han forkyndte; han lovede da af et reent Hjærte og sin ganske Hu, at antage denne Tro og tjene Kong Olaf, saa længe han levede, hvis han kom uskadt og med Behold af Livet bort fra Hejdarskov. Da hun nu agtede at sætte Tænderne i Thorstejns Strube, havde han just gjort dette Løfte; der kom da en forfærdelig klar Straale ind i Skalen, som stod lige ind i Kærlingens Øjne. Ved dette Syn blev al Kraft og Styrke betagen hende; hun begyndte da at gabe frygtelig, og Fraaden stod hende ud af Munden, og faldt Thorstejn ned i Ansigtet, saa at han var nær ved at døe af den Fulhed og Stank, den frembragde; Folk holde det heller ikke for urimeligt, at nogen Deel deraf kan være kommen Thorstejn i Brystet, eftersom de fandt, at han siden den Tid besad ganske overnaturlige Kræfter, hvad enten nu Skjaldvors Spyt voldte det, eller det, at han havde været udsat. De laae nu begge svævende imellem Livet og Døden, saa at ingen af dem kunde staae op.

Om Thorſtejn.

11. Om Styrkar er nu at berette, at han var i Skuret, og ſyntes, at Thorſtejn tøvede længe. Han lagde ſig da op i Sædet; og da han havde ligget der nogen Tid, kom to Drenge ganſke uforvarendes løbende ind, hver med ſit Sax [1]) i Haanden; de anfaldt ſtrax Styrkar, men han greb Stolpen fra Sædet, og ſlog dem med den, indtil han fik dem begge dræbt; derpaa gik han ud af Skalen, og han anede nu, hvad der vel opholdt Thorſtejn; han gik da lige til Skalen, og ſaae, hvad der var gaaet for ſig, at to Troldkvinder laae der dræbte, men Thorſtejn ſaae han ingenſteds; i Frygt for, at han var ſtædt i nogen Nød, gjorde han det Løfte til Himlens og Jordens Skaber, at han vilde antage den Tro, ſom Kong Olaf forkyndte, hvis han denne Nat kunde træffe ſin Stalbroder Thorſtejn levende og uſkadt; ſiden gik han ind i Skalen, og kom derhen, hvor Skjaldvør og Thorſtejn laae; han ſpurgde nu, om Thorſtejn formaaede at tale; denne ſvarede, at det var ikke vanſkeligt, og bad ham hjælpe ſig. Da greb Styrkar fat i Skjaldvør, og trak hende af ham. Thorſtejn ſtod ſtrax op, og var da meget ſtiv af al den Færd, ſom han havde haft med Troldene, og af Skjaldvørs Favnetag; de ſøgte da at bryde Kærlingens Hals, og det var dem meget vanſkeligt, da hun var meget tykhalſet. Thorſtejn fortalte nu Styrkar alt om ſin Færd. „En drabelig Mand er du," ſvarede Styrkar, „og ville diſſe dine Heltegjerninger blive omtalte, ſaa længe Norden er beboet." De ſlæbte nu alle Troldene ſammen, tændte

[1]) et kort Sværd.

et Baal, og brændte dem alle op til Aske; siden eftersøgte de Skalen, men fandt der intet af Værdi, og de droge dernæst tilbage hjem til Gimsar. Denne Begivenhed spurgdes nu vidt omkring, og holdtes for meget mærkelig.

Ivar vedkjender sig Thorstejn.

12. Kong Olaf var paa Gjæsteri paa Hørdeland; did droge Styrkar og Thorstejn, og de gik for Kongen og hilste paa ham. Der var Ivar Ljome den Gang hos Kongen, og var i saa stor Anseelse, at der kun sade to Mænd imellem Kongen og ham. Thorstejn gik da for Ivar, blottede Sværdet, som han havde frataget Skjaldvor, satte Spidsen for Brystet af ham, og sagde: „Vælg een af Delene, at jeg støder til af alle Kræfter, eller gaa ved, at du er min Fader!" Ivar svarede: „Jeg sætter en Hæder i at have dig til Søn, du har og en saa god Moder, at jeg veed, hun vilde ikke have sagt det, uden det var sandt; derfor vil jeg vistnok vedgaae at være din Fader." Kongen forkyndte da Troen for dem ligesom for alle andre, der kom til ham; de lode sig let bevæge dertil, og fortalte nu Kongen nøjagtig Anledningen til deres Komme, og om de Tildragelser, som vare skete i Hejdarskov. Kongen priste da Gud mangfoldig for de Tegn, han gav de syndige Mennesker her i Verden. Siden bleve de begge døbte. Styrkar drog hjem til Gimsar, og beholdt alle de Forleninger, som han før havde haft, men Thorstejn blev Kong Olafs Mand, og fulgde ham til sin Dødsdag, og ligesaa gjorde hans Fader Ivar, og de holdtes begge for meget drabelige Mænd.

Thorstejn overvandt et Offernød.

13. Paa Rejna i Throndhjem boede en Lehnsmand,

ved Navn Harek; han var ikke meget venneſæl; han havde vel antaget Kriſtendommen, men Folk ſagde dog Kongen, at han i ſin Færd endnu hang noget ved Hedenſkabet; derfor tog Kongen til ham paa Gjæſteri, og vilde prøve, hvad Sandt der var deri. Der blev holdt et ſmukt Gilde. Harek var avindſyg og ſkadefro, han misundte Thorſtejn den Anſeelſe, han ſtod i. En Dag talte han nu med Thorſtejn, og ſpurgde ham om hans Heltegjerninger; Thorſtejn ſvarede ham paa, hvad han ſpurgde om; „Anſeer du nogen i Norrig for ſtærkere end dig?" ſpurgde da Harek; „Ej veed jeg det viſt," ſvarede Thorſtejn; „Hvo af eder to, du og Kongen, troer du er den ſtærkeſte," ſpurgde Harek videre; „I alt andet ſtaaer jeg viſtnok mere tilbage for Kongen end i Styrke," ſvarede Thorſtejn, „og vil jeg vel dog heller ikke kunne ligne mig med ham heri." Dermed endte de deres Samtale; og Dagen efter ſagde Harek til Kongen, at Thorſtejn havde ſat ſig i Ligning med ham i alle Idrætter. Kongen gav ikke megen Agt derpaa. Noget efter talte Kongen om, at de, ſom havde ſammenlignet ſig med ham, kom nu til at prøve deres Idrætter; „Og er det ſandt, Thorſtejn!" ſagde han, „at du har ſagt, at du er mig lig i Idrætter eller endogſaa overgaaer mig?" „Ej har jeg ſaa talt, Herre!" ſagde Thorſtejn, hvo har ſagt eder det?" „Det har Harek," ſvarede Kongen. „Hvi fortalte han eder ikke heller," ſagde Thorſtejn," „om det Blotnød, hvortil han ofrer i Løn, thi det er dog ſandere; men jeg ſagde, Herre! at jeg i alt andet ſtaaer mere tilbage for eder end i Styrke, og at jeg endogſaa deri næppe kunde ligne mig ved eder." „Er der noget ſandt deri, Harek?" ſagde Kongen. „Kun lidet, Herre!" ſvarede Harek. „Lad os

see det Nød, som du sætter saa megen Pris paa," sagde Kongen. „Det skal staae til eder, Herre!" sagde Harek, „og ville vi da gaae ud i Skoven." De gjorde saa, og da de kom der, saae de en stor Flok Kvæg, hvoriblandt der var en Oxe, som var saa forfærdelig stor og barsk, at Kongen syntes aldrig at have seet dens Lige; den brølte frygtelig, og reede sig meget grum. Harek sagde: „Her er nu Nødet, Herre! og paa denne Oxe sætter jeg saa stor Pris, fordi den holder saa meget af mig." „Jeg seer det vist," sagde Kongen, „og synes ilde derom; men hør nu, Thorstejn! vil du prøve din Styrke, og ombringe dette Nød, thi det synes mig ikke godt, at det lever længer." Thorstejn løb da frem i Kvægflokken hen, hvor Oxen stod; den undflyer, men Thorstejn griber i det ene Bagbeen saa haardt, at baade Hud og Kjød rævnede, og Benet gik af med hele Bagstykket; holdende derpaa gik Thorstejn for Kongen, men Oxen styrtede død paa Stedet, og saa stærkt havde den staaet imod, at den med Forbenene var sunken ned i Jorden op til Knæene. Kongen sagde da: „En stærk Mand er du, Thorstejn! og ej har du Mangel paa Kræfter, naar du har med Mennesker at gjøre; nu vil jeg øge dit Navn, og kalde dig Thorstejn Oxefod, og her er en Ring, som jeg vil give dig i Navnefæste." Thorstejn tog imod Ringen, og takkede Kongen; det var en god Kostbarhed. Kongen drog nu hjem til Gaarden, og tilkjendte sig alle derværende Ejendomme, men drev Harek i Landflygtighed for hans Ulydighed og Ofring.

Thorstejn dræbte Troldene.

14. Inden kort Tid rygtedes det atter, at der laae nogle Trolde i Hejdarskov, som hindrede Folk fra

at drage derigjennem. Styrkar sendte da Bud til Thorstejn, at de skulde igjen drage til Skoven. Thorstejn gjorde sig strax færdig, og begav sig med Kongens Tilladelse paa Vejen til Styrkar. Da han kom til ham, droge de begge sammen, og kom til det Skuur, hvor de forhen vare; der overnattede de. Da de Dagen efter vare ude, saae de tretten Mennesker i Skoven, hvoriblandt der var en Kone. De vendte imod dem. Thorstejn kjendte der sin Pige, som var voxet godt, thi hun var nu den største Troldkvind, man kunde see. Hun skreg til Thorstejn, og sagde: „Der er du kommen, Thorstejn Oxefod! saaledes var du her sidste Gang, at jeg kan huske det, da du dræbte min Fader og min Moder og Søster, men Styrkar mine to Brødre; du løb efter mig, og jeg var meget ræd, som man vel kan tænke sig om et ni Vintre gammelt Pigebarn, men nu er jeg tolv Vintre. Jeg flyede ind i en Jordhule, da vi skiltes, men medens du og min Fader slogs, samlede jeg sammen alle de gode Kostbarheder, som vare i Skalen, og bar dem ned i Hulen under min Moders Sæng. Noget efter blev jeg gift med denne Mand Skelking, og betingede mig da af ham, at han skulde dræbe eder begge, dig og Styrkar. Nu er han her kommen med sine elleve Brødre, og kommer du nu til at værge dig med Mandighed, om det kan hjælpe." Det kom nu til Kamp imellem dem. Skjaldgerde trængte saa haardt frem mod Thorstejn, at han næppe nogensinde tykkes at have været i større Fare; men saa endtes det dog imellem dem, at Thorstejn naaede at hugge Skjaldgerde ovenfor Hoften med det Sværd, som han havde taget fra Skjaldvor, og skar hende midt over. Da havde ogsaa Styrkar dræbt Skelking; de fik nu snart Bugt

med de ellevo, og dræbte dem alle. Siden gik de til Skalen, opbrød den underjordiske Hule, og tog deruda mange gode Kostbarheder; de droge dernæst hjem til Gimsar og deelte Godset imellem sig. Siden bejlede Thorstejn til Styrkars Søster Herdis, og fik hende; man siger ogsaa, at de havde en Søn sammen, som hed Brynjar. Thorstejn drog nu til Kong Olaf, og fulgde ham siden, og faldt paa Ormen lange.

Fortælling
om
Helge Thorersſøn.

Paa Gaarden Rødeberg i Nærheden af Vigen i Norge boede en Mand, ſom hed Thorer; han havde to Sønner, den ene hed Helge, den anden Thorſtejn; begge vare de haabefulde Mænd, dog bar Helge Fortrinnet i Idrætter. Deres Fader havde Titel af Herſe, og ſtod i Venſkab med Kong Olaf. En Sommer gjorde Brødrene en Handelsreiſe nord op til Finmarken, og bragde Smør og Fleſk at ſælge Finnerne; de gjorde godt Marked. Ved Sommerens Slutning begave de ſig paa Hjemreiſen, og kom en Dag til Næsſet Vimund; der var en meget god Skov, de gik op i Land, og hug ſig noget Valbirk. Helge gik længere ind i Skoven end de andre, men ſiden faldt Mørket paa, ſaa at han den Aften ikke kunde finde tilbage til Skibet. Det blev nu ſnart bælmørk Nat; da ſaae Helge tolv Kvinder ride fra Skoven, de ſade alle paa røde Heſte og i røde Rideklæder; de ſtege af, og alle Heſtedækkerne glindſede overalt af Guld. Een af dem udmærkede ſig fremfor de øvrige i Skjønhed, og alle de andre opvartede denne anſeelige Kvinde. Deres Heſte lode de græſſe. Derefter opſatte de et ſmukt Telt, ſom var ſtribet med forſkjellige Farver og paa mange Steder pry-

det med Guldſmykker, og alle Knappene, ſom gik op af det, vare forgyldte og ligeſaa den opſtaaende Stang, hvorpaa der var en ſtor Guldknap. Da de havde ſat Teltet i Stand, rejſte de Borde, og ſatte mange Slags Retter paa dem. De toede da deres Hænder; Vandkanden og Bækkenet vare gjorte af Sølv. Helge ſtod nær deres Telt, og ſaae paa dem. Den fornemſte af dem ſagde: „Helge! gak hid, og ſpiis og drik med os!" Han gjorde efter hendes Ord, og han ſaae, at der var god Mad og Drikke og ſmukke Kar. Bordene bleve dernæſt borttagne og Sænge redte, ſom vare langt pynteligere end andre Folks Sænge. Den fornemſte af Kvinderne ſpurgde Helge, om han helſt vilde ligge ene eller hos hende. Helge ſpurgde hende om Navn. Hun ſvarede: „Jeg hedder Ingeborg, og er en Datter af Gudmund paa Glæſisval." Da ſagde Helge: „Hos dig vil jeg ligge;" og ſaa gjorde de tre Nætter i Rad; dernæſt blev det klart Vejr, og de ſtode da op, og klædte ſig paa. Da ſagde Ingeborg: „Nu ſkulle vi her ſkilles; her ere to Skrin, det ene er fuldt af Sølv, det andet af Guld; dem vil jeg give dig, men ſig intet Menneſke, hvorfra det kom." Derefter rede de bort ſamme Vej, hvorfra de kom, men han gik til ſit Skib, hvor han blev med Glæde modtagen, og man ſpurgde, hvor han havde været, men han vilde ikke ſige noget derom. De ſtyrede derpaa ſydefter langs Kyſten, og kom hjem til deres Fader, og havde da forhvervet ſig betydelige Rigdomme. Helges Fader og Broder ſpurgde, hvor han havde faaet den megen Rigdom, ſom han havde i Skrinene, men han vilde ikke ſige det. Tiden led nu ſaaledes frem til Julen. En Nat kom der et underligt Vejr paa; Thorſtejn ſagde da: „Lad os ſtaae

op, og see efter, hvorledes det gaaer vort Skib!" De gjorde saa; og Skibet var godt fast. Helge havde ladet gjøre et Dragehoved paa Stavnen af deres Skib, og ladet det smukt udsire ovenfor Søen, og dertil anvendte han det Gods, som Kong Gudmunds Datter Ingeborg gav ham, og noget af det gjemte han under Lukke i Dragens Hals. I det de stode, hørte de et stærkt Brag; to Mænd rede til dem, og førte Helge bort med sig, og Thorstejn vidste ikke, hvad der blev af ham; dernæst blev Vejret strax stille igjen. Thorstejn kom hjem, og fortalte sin Fader denne Begivenhed, og dette syntes meget forunderligt. Thorer drog strax til Kong Olaf, fortalte ham, hvad der var skeet, og bad ham efterforske, hvor hans Søn var kommen hen. Kongen sagde, at han vilde gjøre, hvad han bad, men udlod sig dog med, at han var uvis om, hvad Nytte hans Frænder kunde have af ham. Siden drog Thorer hjem, og saaledes forløb det Aar, og det næste med lige til Juul, og Kongen opholdt sig paa Alreksted om Vinteren. Den ottende Dag i Julen om Aftenen kom tre Mænd gaaende ind i Hallen for Kong Olaf, da han sad over Borde; de hilste paa ham; Kongen hilste dem igjen med Venlighed. Den ene af dem var Helge, men de to andre kjendte ingen. Kongen spurgde dem om Navn; og enhver af dem kaldte sig Grim: „Vi ere sendte," sagde de, „hid til eder af Gudmund paa Glæsisval, han sender eder sin Hilsen, og derhos to Horn" Kongen tog imod dem, de vare forgyldte, og det var meget kostbare Sager. Kong Olaf ejede to Horn, som kaldtes Hyrninger, men, skjønt de vare meget gode, vare de, som Gudmund sendte ham, dog langt bedre. „Det bad Kong Gudmund eder, Herre!

ſagde hine, „at I vil være hans Ven, da han ſætter ſtørre Pris paa eders Velvillie end alle andre Kongers.“ Kongen ſvarede da intet, men lod dem viſe til Sæde. Kongen lod Hornene Grimer fylde med en god Drik, og lod dem bære for Grimerne, at de ſkulde drikke først af dem; da kvad Kongen denne Viſe:

Gjæſter ſkulle
Mod Horn tage,
Medens denne Gudmunds
Mand ſig hviler,
Af ſin Navne
Drikke ſkal han,
Saa ſkal Grimer
Godt Øl gives.

Da toge Grimerne ved Hornene, og ſyntes nu at kunne vide, hvad Biſkoppen havde læſt over Drikken. De ſagde da: „Det er nu ikke langt fra, hvad vor Konge Gudmund formodede; denne Konge er ſvigefuld, og forſtaaer ilde at lønne Godt; thi vor Konge viſte ham Hæder, lad os nu alle ſtaae op og drage bort herfra!“ De gjorde ſaa, og der blev da megen Støj i Stuen; de ſpildte Drikken af Hornene, og ſlukte Lyſene; da hørte de en ſtor Bragen. Kongen bad Gud holde ſin Haand over hans Mænd, og bød dem at ſtaae op og ſtandſe denne Støj. Grimerne kom dernæſt ud, og Helge med dem; der blev da tændt Lys i Kongens Herberge, og de ſaae, at tre Mænd vare dræbte, og Hornene Grimer laae paa Gulvet ved Siden af de Døde. „Dette er et ſtort Under,“ ſagde Kongen, „ſligt maa man ikke ønſke ofte; jeg har hørt ſige om Gudmund paa Glæſisval, at han er meget troldkyndig, med ham kan man bedſt komme til

Rette ved Ondt, og de Mænd ere ilde stædte, som ere under hans Magt, om vi kunne gjøre noget derved." Kongen lod Hornene Grimer passe, og drikke af dem, og det gik godt. Den Nedgang til Alreksted, hvor hine droge over Bjergene, kaldes nu Grimeskard, og det er ikke raadeligt for nogen siden at drage der. Vinteren forløb nu; og den ottende Dag i næste Juul var Kongen i Kirke med sin Hustrop at høre paa Messen; da kom der tre Mænd til Kirkedøren; den ene blev tilbage, men de to gik bort efter forud at have sagt: „Her føre vi dig Gretter, Konge! og det er uvist, naar du bliver ham kvit." Man kjendte der Helge, og blev da vaer, at han var blind; Kongen spurgde da, hvorledes det stod sig med ham, og hvor han havde været hele den Tid. Han fortalte da Kongen først om, hvorledes han traf Kvinderne i Skoven, dernæst at Grimerne opvakte Uvejret mod ham og hans Broder, da de vilde bjærge Skibet, og at Grimerne dernæst førte ham med sig til Gudmund paa Glæsisval, og bragde ham til Gudmunds Datter Ingeborg. Da sagde Kongen: „Hvorledes syntes du om at være der?" „Meget godt, „sagde han, „og ingensteds har jeg fundet det bedre." Derpaa spurgde Kongen, om Kong Gudmunds Tro og om hans Adfærd og hans Mænds Antal; men Helge yttrede sig fordeelagtig derom, og sagde, at der vare mange flere Folk, end at han kunde faae dem talt. Kongen sagde: „Hvi droge I saa hurtig bort forrige Vinter?" „Kong Gudmund sendte dem for at svige eder," sagde han, „men formedelst eders Bønner lod han mig løs, for at I kunde faae at vide, hvad der var blevet af mig; men Grunden til, at vi forrige Gang droge saa hurtig bort, var, at det stred imod Grimernes Natur at drikke den Drik,

ſom I lod ſigne; de bleve da vrede over, at de ſaae ſig overvundne, og de dræbte eders Mænd, fordi Kong Gudmund havde ſaa budet dem, hvis de ikke kunde tilføje eder ſelv Skade; men han vilde viſe ſin Højhed ved at ſende eder Hornene, at I da ikke ſkulde ſaa meget ſøge efter mig." Kongen ſpurgde fremdeles: „Hvi drog du nu bort anden Gang?" „Det voldte Ingeborg," ſvarede han, „hun troede ikke uden Skade at kunne ligge hos mig, naar hun rørte ved mit bare Legeme; dette var iſær Grunden, hvorfor jeg drog bort; og desuden vilde Kong Gudmund ikke ſtrides med eder, ſaaſnart han mærkede, at I vilde have mig bort; men Kong Gudmunds Højhed og Pragt formaaer jeg ikke at beſkrive med faa Ord, og ligeſaalidt Antallet af de Folk, ſom vare hos ham." Kongen ſpurgde: „Hvi er du blind?" Han ſvarede: „Ingeborg Gudmundsdatter rev begge Øjnene ud af mit Hoved, da vi ſkiltes, og ſagde, at Kvinderne i Norrig ſkulde kun i kort Tid nyde godt af mig." Kongen ſagde: „Kong Gudmund har fortjent at lide Hævn af mig for de Manddrab, ſom han voldte, om Gud vilde lade det ſaa ſkee." Siden blev der ſendt Bud efter Helges Fader Thorer, ſom takkede Kongen meget for, at hans Søn var kommen tilbage fra Troldenes Magt. Han drog igjen hjem, men Helge blev tilbage hos Kongen, og levede til den ſamme Dag i næſte Aar, men Kongen havde Hornene Grimer med ſig, da han ſidſte Gang drog bort fra Landet, og Folk ſige, at da Kong Olaf forſvandt paa Ormen lange, forſvandt ogſaa Hornene, og at ingen har ſeet dem ſiden; her ſlutter Fortællingen om Grimerne.

Fortælling
om
Romund Halte.

Blandt de Mænd, der kom ud til Island med Ingemund den Gamle, var der een ved Navn Eyvind Sørkver; han tog Bløndudal veſter fra Skagefjord i Beſiddelſe, og vilde ikke overleve Ingemund, og ſkilte ſig ſelv ved Livet. I ſin Alderdom havde han med ſin Trælkvinde en Søn, der hed Romund; han ægtede Audbjørg, ſom var en Datter af Jørund Hals's Søn Mar og en Trælkvinde. Romund var længe hos Mar paa Marſted, den Gang han ſtred med Ingemunds Sønner om Dejldarhjalle; Romund dræbte da Høgne Ingemundsſøn, og blev derfor forviiſt fra Herredet imellem Jokulsaa i Skagefjord og Rutefjordsaa. Romund blev ſaaret i Foden, og var beſtandig ſiden halt, og kaldtes derfor Romund Halte. Han kjøbte Fagrabrekkaland veſtenfor Rutefjordsaa, og boede der en Tid; han gjorde en ſtor Forſkandsning om ſin Gaard, og var en ſmuk og drabelig Mand. Med Audbjørg havde han en Søn ved Navn Thorbjørn Thyna; han ægtede Gudrun, en Datter af Thorkel paa Kersøre, ſom tog Land i Beſiddelſe ſønden for Rutefjordshals; deres Søn var Thorlejf, han

kaldtes Romundsfostre. Romund havde ogsaa en Søn, der hed Halstejn; alle disse Frænder vare store og stærke Mænd. Thorkel paa Kersøre havde en Søn, som hed Thorer, Broder til Thorlejfs Kone Gudrun; han boede nær ved paa Melar; hans Datter hed Helga, og var en smuk og myndig Kvinde.

Slejta-Helges Ankomst til Island.

2. En Sommer hændte det sig, at et Skib landede ved Bordøre i Rutefjord. Skibsføreren hed Slejta-Helge, og hans Broder Jørund; de vare i alt tolv Mænd paa Skibet; de vare uforskammede Mennesker og Bagvaskere, Folk vilde derfor ikke meget handle med dem, men droge hellere ud af Herredet at handle med andre Skibsfolk. Man fik at vide, at de vare Vikinger og Ransmænd, og havde ikke andet end ranet Gods inde. Da det led ud paa Sommeren, og de mærkede, at ingen kom til dem, sagde Helge: „Jeg vil nu bede eder om, at I ikke maa øve Voldsomhed, men vise et bedre Forhold til Herredsfolkene her, og tage eder Herberge hos Bønderne; thi mig synes, at dette Folk er vanskeligt at have med at gjøre, og taaler ikke Overlast; jeg har spurgt, at Folkene ere her stærke og meget hidsige; og det kan man undskylde dem i, men lad os nu søge at indynde os hos dem; og de gjorde saa; men hine havde overlagt, ikke at ville tage imod dem. Engang red nu Thorer fra Melar ned til Skibet til Helge. Helge tog med megen Glæde imod ham, og spurgde, hvad han vilde kjøbe. Thorer sagde, at han behøvede Indkjøb af Tømmer, fordi hans Huus var saa godt som nedfaldet. Helge sagde, at han vilde sælge ham saa meget Tømmer, som han behøvede, naar han vilde give dem alle Her-

berge hos sig. Han sagde, at han ikke var i Stand dertil, „men", tilføjede han, „Varer fattes mig ikke til at give derfor; I holdes heller ikke for at være venne-sælle." Saaledes undskyldte han sig fra at tage imod dem. Helge sagde: „Særdeles frastødende vise Folk sig her imod os, og vænter jeg dog, at du ikke vil nægte os ganske al Bistand, om du end ikke vil give os Herberge." Thorer sagde, at Grunden var, at de vare saa lidet yndede. Helge svarede, at han skulde raade for Vilkaarene, om han vilde tage imod dem; „men i andet Fald er det uvist, om du farer Vejen to Gange." Og da det var kommet saa vidt, sagde Thorer: „Eftersom du trænger saa meget paa mig med dette Forlangende, da skal du sværge Ed for eder alle efter vore Love, at I ikke ville gjøre noget Menneske Overlast i Vinter, heller ikke øve noget, som strider mod Loven, enten mod mig eller andre, enten mod mine Tyende eller Naboer; jeg vil da give eder Huusly, men I skulle føde eder selv." Helge sagde: „Du skal raade." Siden droge de did, og spiste og sov ene i et Huus. Dette blev ikke Thorer vel optaget af Herredsfolkene, som fandt, at det var ubesindig handlet af ham. Da de havde været der en Tid, kom Skibsføreren og Thorers Datter ofte sammen, og det gik hedt til imellem dem med Kjærtegn og Kysseu, og Helge bar sig ad, som det skulde saa være. Thorer sagde: „Jeg ønsker, Helge! at du holder dit Løfte til mig, og ikke tilføjer mig nogen Skam eller Vanære; lad af at tale med min Datter Helga, og hold din Ed, du har givet mig!" Helge sagde, at hans og Helgas Kjærlighed ej vilde snart tabe sig: „Og det kan ingen Vanære være

dig," føjede han til, „om jeg bejler til Kvinden efter den her gjældende Lovs Medfør, og med saadan Medgift, som du selv synes." Og da det syntes Thorer uvist, hvad Bøder han vilde kunne vænte, tog han den Beslutning, at han giftede sin Datter Helga til Slejta-Helge; deres Bryllup holdtes tidlig om Vinteren, og fra den Tid tilføjede de ikke meget Folk Fornærmelser, naar ingen forurettede dem.

Romund stævnede Østmændene.

3. Det hændte sig om Vinteren, at der paa een Gang bleve fem Hopper borte fra Romund, hvilke alle vare meget fede, og man gisnede forskjelligt, hvor disse Hopper kunde være blevne af. Romunds Sønner sagde, at de troede, at nogen vel havde spiist dem, da man intet spurgde til dem, og de vare saa tamme og lette at tage. Romund sagde: „Man har sagt mig om disse Østmænd, at de have større Kjød paa Bordet, end andre vide Rimelighed til, efter hvad de have kjøbt, og der gaaer et ondt Rygte om dem i alle Henseender; nu ere der to Vilkaar for Haanden, enten ikke at tale noget derom, og da vil der ikke flyde noget Ondt deraf, eller at søge Erstatning for sit og udsætte sig for Følgerne. De sagde, at dette vist var det bedste, og det eneste der var at gjøre, at undersøge Sagen. Romund drog da til Midfjord-Skegge, som da boede paa Skeggested i Midfjord, og var Høvding over Herrederne deromkring; ham spurgde han til Raads, hvorledes han skulde bære sig ad. „Jeg har spurgt," svarede Skegge, „at disse Østmænd ere haarde at give sig i Lag med, men jeg vil love eder min Bistand, i hvad der kommer paa." Dernæst drog Romund igjen bort; og kort efter dette, begav han sig med sine Sønner til

Melar. De vare ti i Følge; da de nærmede sig Østmændene, vare nogle af dem ude, og nogle gik ud, i det de rede til. De hilste hinanden kun kort. Derpaa sagde Romund: „Det er saa, Helge! at nogle Hopper ere blevne borte for mig, og jeg har den Tro, at de maa være komne herhen." „Ej have Folk før saaledes beskyldt os," svarede Helge, „og dette skal blive gjengjældt eder med saa stort Fjendskab, som vi formaae." Romund sagde: „Det er Vikingers Skik, at forskaffe sig Gods ved Ran og Plyndringer, men det er Tyves Skik, at fordølge det bagefter." Derpaa spurgde han Thorer, om det var sandt, og hvad han vidste dertil. Thorer sagde, at han hverken vidste, om de vare skyldige eller uskyldige heri. Romund sagde, at han førte sig uværdig op. Siden bød Romund sine Mænd at stævne dem, og en Mand blev bestemt til at stævne enhver af dem. Derpaa bleve Stævningerne udførte, og Østmændene vare spydige og opfarende, og sagde, at de vilde hævne det; dog skede ingen Overlast paa dette Møde, thi efter saa forrettet Sag skiltes de.

Østmændenes Færd.

4. Romund og hans Mænd rede nu hjem, og da de havde været en føje Tid hjemme, sagde Romund: „Vi ville skaffe os tre Mænd til, og lade vor Skandse, som er meget forfalden, istandsætte; thi vi kunne vænte, at de ville udføre det Onde, som de lovede, og alt det Fjendskab, som de truede med, ville de vist ikke lade fare." Derpaa sendte de hele Sagen til Midfjord til Midfjord-Skegge, hvorfra den kom til Althinget, og alle Østmændene bleve domfældede for Hestetyveri, men Romund og hans Sønner forbleve hjemme, medens Thinget stod paa. Østmændene gjorde sig da færdige til Afrejse fra Melar,

og toge en venlig Afſked med Thorer. De agtede at gjøre deres Skib i Stand, og deres Vej faldt da forbi Fagrabrekka. Romund og hans Sønner vare ude; da ſagde Helge: „Det burde aldrig ſkee, at denne Skandſe ſkulde komme eder til Gode, men mindſt ſkulde den være eder til Hjælp, naar I meſt behøve det, og gjærne ønſkede jeg at ſee dig, Romund! og dine Sønner blodige!" Romund ſagde: „Ej tvivle vi paa eders onde Henſigter, men det vænte vi, at nogle ville blive Hovedet kortere, inden vi ere fældede til Jorden." Dermed ſkiltes de for den Gang.

Kamp imellem Romund og Oſtmændene.

5. Det hændte ſig en Morgen, at der ſatte ſig en Ravn paa Tagvinduet og ſkreg højt. Romund laae vaagen i ſin Sæng, og kvad denne Viſe:

Ude jeg hører Blodets
Sortfarvede Fugl at
Skrige, Aadſel vækker
Ravnen, naar det dages;
Saa goel fordum Valens
Gjøg [1]) mod Kæmpers Møde
Da, naar Stridens Fører
Stundede til ſin Bane.

Og fremdeles kvad han:

Højt den blodbeſprængte
Rovfugl klukker, naar den
Mødig kommer fra Havet,
Krævende Føde aarle;
Saa goel Aadſelgjøgen [1])
Ofte fra et eenſomt

[1]) Ørnen.

Gammelt Træ, naar Vunders
Mjød at drikke den lysted.

Noget efter rejste Karlene sig, og passede ikke paa at lukke Døren til Skandsen i efter sig. Den samme Morgen kom Østmændene, tolv i Følge, kort efter at Karlene vare gaaede bort fra Skandsen." Da sagde Helge: „Nu træffer det vel, lad os nu gaae ind i Skandsen, og huske paa de forhaanende Ord og Gjerninger, og lad dem aldeles ikke faa noget Gavn af Skandsen." Thorbjørn Thyna vaagnede ved deres Snakken, sprang strax op, løb til den Dør, som var paa Skalen, og saae ud af en Glug, som efter gammel Skik var skaaren paa Døren; han kjendte da Østmændene, og saae, at de vare komne ind i Skandsen, og han gik da ind tilbage. Da sagde Romund: „Hvad er der, Frænde?" Thorbjørn svarede: „Jeg troer at Østmændene ere komne her i Skandsen med Ufred, og agte at hævne de Ord, som vi talte til dem; men jeg kan ikke vide, hvorledes de ere komne ind i Skandsen." Romund sprang op og sagde: „Lad os da op, og drive disse Nedrige bort fra os; lad os indlægge os et godt Ord, og vise Mandighed!" Han opmuntrede da sine Sønner og ligesaa sin Fosterson Thorlejf, der da var femten Aar gammel, som ogsaa lavede sig til at gaae ud med de andre, men Kvinderne sagde, at han var for ung, og at han vilde blive dræbt, men at Romund var for gammel til at forsvare sig. Da kvad Romund denne Vise:

Forud bestemt mig Døden
For ej var, og ikke
End i Dag den er det,
Vi til Kamp os ruste!

Ej jeg frygter, om Hildes
Farvede Vaand [1]) end svinges,
Thi mit Liv til Kampfærd
Viedes i min Ungdom.

Derpaa toge Frænderne alle fire deres Vaaben, Romund Halte og Thorlejf, Thorbjørn Thyna og Halstejn; de gik ud af den Dør, som var paa Enden af Huset ned ad Tværtræet, og laasede den Dør, som var paa Sideveggen. Østmændene løb op paa Væggen [2]), og skøde meget hæftig paa dem, thi Helge var en meget stridbar Mand, stor, stærk og mandig; han var nu meget hidsig, og de vare alle meget opbragte og barske, og sagde, at Romund og hans Mænd skulde komme til at huske dette, og de skulde nu erindre Tyvsnavnet. Romund sagde, at de vilde have faaet nok at gjøre, om de skulde have angrebet Skandsen; de værgede sig da ikke mindre med Skjolde og Træstænger end med Vaaben, men Østmændene angrebe paa det heftigste med Stene og Skud; hine forsvarede sig vel, skjønt de ikke vare flere end fire; de kastede ogsaa store Stene ned, og uagtet Romund var gammel, gik han vel frem, og uddeelte store Hug, og med sine Sønners og Fostersøn Thorlejfs Hjælp fældede han sex Østmænd, men i den samme Strid faldt ogsaa Romund og hans Fostersøn Thorlejf. De øvrige Østmænd trak sig alle ud af Skandsen, men Thorbjørn Thyna løb efter dem, og jog alle dem, som vare tilbage, ud af Skandsen. Men da Thorbjørn vilde lukke Døren til, skød

[1]) Krigsgudindens blodige Vaand, d. e. Sværdet.

[2]) Den tykke Jordvæg i de islandske Huse staaer nemlig udenfor Taget, saa at en Mand kan gaae ovenpaa Væggen langs med Taget.

Helge et Spyd mod ham, som traf ham paa Midten; han tog selv Spydet ud af Saaret, og sendte det tilbage til Østmændene, og det traf Helges Broder Jørund paa Midten. Helge tog ham op, saasnart han faldt, kastede ham paa sin Ryg, og løb ud af Skandsen, og ham fulgde alle hans fem Stalbrødre, som endnu levede. Halstejn løb efter dem, men de undflyede, indtil de kom til en Bæk, som er noget udenfor Fagrabrekka; derover vilde Helge springe med sin Broder Jørund, men paa begge Bredder vare der høje Bakker, og han var da udmattet, og Jørund gled bag af hans Skuldre, og var da død. Helge vendte sig nu om, og i det samme naaede Halstejn ham, og hug Haanden af ham, og da undflyede Østmændene, men Halstejn rørte ved Jørund, og mærkede, at han var død, og derved kom hine bort; da Halstejn saae det, vendte han tilbage, og han saae da, at hans Fader og Thorbjørn Thyna vare døde. Thorlejf var ikke ganske død, og ham bar han ind. Kvinderne spurgde, hvorledes det var gaaet; han sagde, som det var. Helge stak i Søen samme Dag med sit Følge, men de forliste alle ud for Skridinsenne. Thorlejf blev helbredet, og boede paa Fagrabrekka, og ansaaes for en brav Mand; men Halstejn drog ud af Landet, og kom til Olaf Tryggvesøn. Kongen forkyndte ham Troen, og han var let bevæget. Halstejn blev da Kongens Mand, og fulgde ham siden, og var en særdeles tapper Mand og haardfør i Strid, og vel anseet af Kong Olaf, og der siges, at han er falden paa Ormen lange, efter forud at have udviist et mandigt Forsvar, og forhvervet sig et æresuldt Rygte, og endes hermed Beretningen om ham.

Fortælling

om

Haldor Snorreſøn.

Haldor, en Søn af Herredsforſtanderen Snorre paa Island, var hos Kong Harald Sigurdsſøn, medens han var udenlands og ſiden længe efter at han var kommen til Regjeringen i Norge, og han blev meget anſeet af Kongen. Det hændte ſig engang, at en Islænder, ſom hed Ejlif, var falden i Unaade hos Kong Harald, fordi han havde dræbt een af Kongens Hofſinder, hvortil Anledningen ikke fortælles; han bad Haldor tale hans Sag for Kongen, og Haldor gjorde ſaa. Haldor var haard og barſk i ſin Tale, men meget faatalende; han bad Kongen om at give Ejlif Tilladelſe at forblive i Landet. Kongen afſlog det aldeles. Haldor var meget hidſig, ſom Islænderne gjærne pleje at være, og kunde ikke finde ſig i, at han ikke fik det udvirket, ſom han bad om. Han drog derpaa bort fra Harald, og Ejlif fulgde ham; de kom til Gimſar til Ejnar Tamberſkælver, og Haldor bad ham at tage imod dem, og yde ham Biſtand. Ejnar ſagde, at han vilde tage imod ham under den Betingelſe, at Haldor ogſaa vilde blive hos ham. „Hvor viſer du mig til Sæde!" ſpurgde Haldor. Ejnar bød ham at ſætte ſig i Høiſædet ligeover for ham. Ejnar var gift

med Bergljot, en Datter af Jarlen Hakon den Onde, Sigurd Hlade-Jarls Søn. Haldor gik ofte til Bergljot, og fortalte hende mange Æventyr, som vare hændtes udenlands paa hans og Kong Haralds Rejser. Der var da en ung Mand, ved Navn Kale, som var Ejnar noget beslægtet; han var skadefro og noget avindsyg, derhos spodsk og fritalende; han var den Gang Ejnars Opvarter, og havde tjent ham længe. Kale var kunstfærdig i at forarbejde Guld og Sølv, og blev derfor kaldt Gyllingar-Kale. Han bagtalte mange for Ejnar, og var overdreven i sine Udtryk baade i løs og bunden Stil. Han søgte meget at forhaane Haldor, og bad andre at gjøre Nidviser om ham, men da han ingen kunde faae dertil, begyndte han selv at gjøre Skamdigte over ham. Haldor fik det at vide, og en Dag gik han til Bergljots Stue, og da han kom til Døren, hørte han derinde megen højrøstet Tale; Kale og mange andre vare derinde, og de fremsagde da for Ejnars Kone et Skamdigt, som Kale havde kvædet om Haldor. Bergljot bad dem tie, og sagde saa: „Det er en slet Gjerning at anfalde ubekjendte Mænd med Skamdigte og Forhaanelse, og ville Troldene trække eder Tungen af Hovedet; Haldor er mere prøvet ved tapper Daad end de fleste andre i Norrig.“ Kale sagde: „Ej er jeg bange for denne Morlænder, skjønt han bliver meget agtet af dig; thi vi have spurgt, at han blev sat i Fængsel ude i Grækland, og laa der i Tvang uden Daad og intet formaaende.“ Haldor kunde ikke finde sig i denne Bebrejdelse, og han løb ind i Herberget mod Kale, og hug ham Banehug. Da Bergljot saae det, bød hun, at Døren skulde vogtes, saa at ingen skulde komme ud, inden hun tillod det.

Da sagde Haldor: „Jeg vil bede dig, Huusmoder! at du sørger paa nogen Maade for mig, skjønt jeg vel nu ikke har fortjent det." Hun svarede: „Jeg har mange Frænder eller Nærbeslægtede, som ere Lehnsmænd, og veed jeg vist, at, til hvem af dem jeg end sender dig, vil han for min Skyld tage imod dig." Haldor sagde: „Sørg saaledes for mig, at jeg ikke behøver at holdes skjult hos nogen som en Misdæder." Bergljot svarede: „Kun faa Mænd i Norrig, Kong Harald selv undtagen, vilde det nytte at holde dig skjult for Ejnar, hvis han vil søge efter dig, thi han vil blive underrettet om, hvor du kommer hen; der er ogsaa et andet Raad, skjønt det ikke er uden Fare." „Hvilket er det?" spurgde Haldor. Hun svarede: „At du strax gaaer ind i Stuen, fordi der nu ere gangne dig to Forseelser over, den ene Drabet, den anden Bordforsømmelsen, at du ikke kom til Bords med andre Folk, thi nu sidde Folk til Bords; du kan nu gaae ind for Ejnar, og sige ham, hvad der er skeet, give dit Hoved i hans Haand og saaledes udvirke dig Fred af ham; men vil han ikke tilstaae dig den, saa vilde det dog alligevel have været dig vanskeligt at undflye ham." Derpaa gik Haldor ind for Ejnar, og sagde: „Ej har jeg ofte gjort mig skyldig i Bordforsømmelse, nu er det dog ogsaa gaaet saa, at jeg ikke har været daadløs." „Fortæller du mig min Frænde Kales Død?" sagde Ejnar. Haldor svarede: „Den Sag maa jeg tilsvare, og derfor vil jeg nu overgive mit Hoved i din Haand, og gjør du, hvad dig synes!" „Dette Drab, som er hændet dig," sagde Ejnar, „er meget slemt, og du har hugget mig nær, thi ingen andens Drab vilde jeg have taget mig nærmere uden min Søn Endrides." „De Tab

vare ulige!" svarede Haldor. Ejnar sagde: „Kales Brødre ville vænte sig Hæder af mig med Sagens Forfølgelse og Bøder for Drabet; det er ogsaa upassende for mig, at jeg tager mig det, som om en Hund var dræbt for mig, da Kale er fældet; og naar dette bliver tilbørlig hævnet, ville andre desto mere afholdes fra at udøve saadan Ugjerning; men dog anstaaer det sig at følge min Fosterson Kong Magnus Olafssøns forstandige Raad, for det første at lade Vreden gaae over, thi naar den er forbi, synes man ofte, at andet havde været billigere, end det der er skeet. Nu skal du Haldor! først overgive mig dit Sværd, thi jeg vil have det." „Hvi behøver jeg at afstaae mine Vaaben," spurgde Haldor. „Jeg vil have dit Sværd," sagde Ejnar, „fordi jeg seer, at du, om du paa nogen Maade bliver straffet, vil forsvare dig til det Yderste, naar du har Vaaben at slaae fra dig med, og man kan da ikke være sikker om, at det ikke vil gaae flere, som det er gaaet Kale, og da vil jeg ikke blive bedre fornøjet; det vil vist ikke fejle, at, om du bliver angreben, vil du fælde din Mand, om ikke flere, men dog vil jeg tilsidst overvinde dig. Gak nu først til Bords med mig! og siden skal jeg bestemme din Straf, men ingen Fred lover jeg dig ret længe." Haldor gjorde saa, og spiste og drak med Ejnar, som om han ingen Frygt nærede; Sværdet gav han fra sig, og Ejnar tog imod det. Haldors Venner bade ham at søge at komme bort, om han kunde. Haldor svarede: „Ej vil jeg hemmelig undflye for Ejnar, da jeg har overgivet mig i hans Vold." Da Haldor var mæt, gik han for Ejnar, og spurgde, hvad Bestemmelse han vilde tage i hans Sag. „Det skal du siden faae at vide," svarede Ejnar. Da gik

Haldor bort, og fortalte Bergljot, hvorledes det stod sig. Hun svarede: „Ej frygter jeg, at Ejnar vil lade dig dræbe, men dersom han vil forfølge dig til det Yderste, da lover jeg dig, at der skal hændes end større Ting." Samme Dag stævnede Ejnar til et stort Thing; han stod op paa Thinget, og talte saa: „Jeg vil nu fornøje eder, med at fortælle om, hvad der for lang Tid siden skede, da jeg var paa Ormen lange med Kong Olaf Tryggveson."

Ejnars Fortælling.

2. Det var nu saa, at jeg tilligemed Kolbejn Staller og Flesma-Bjørn havde faaet Plads paa Ormen lange; jeg var da atten Aar gammel, og var optagen i Kæmpernes Tal udenfor den fastsatte Bestemmelse; vi vare ni, som undkom af Ormen, og om tre af os Stalbrødre vil jeg fortælle noget. Efterat Kongen var forsvunden med det Lys, som skinnede over ham, sprang vi over Bord fra Ormen, og de danske, Kong Svends Mænd, grebe os, og bragde os for Kongen; han førte os til Jylland, hvor vi bleve førte i Land, satte paa en Træstamme, og fjædrede. Han, som vogtede os, vilde sælge os som Trælle, og truede os med voldsom Behandling og Lemlæstelse, om vi ikke vilde lade os kue i Trældom; og i den Skov sade vi i tre Dage. Men den, som passede os, lod Folk sammenkalde til et Møde, og der kom en Mængde Mennesker; og paa denne Forsamling sad en stor Mand, klædt som en Munk i en blaa Kofte med en Maske for Ansigtet. Denne Mand gik til os Stalbrødre, og sagde til vor Vogter: „Vil du sælge mig denne gamle Træl?" „Hvad vil du," sagde han, „med den gamle Træl, som er uduelig til Arbejde." Den maskerede Mand svarede: „Han vil da være letteſt Kjøb af alle Trællene?" „Ja!" sagde

vor Vogter, „han skal vist være letteſt Kjøb.“ „Beſtem da Priſen paa ham!“ ſagde hin. Vogteren vurderede ham til tolv Ører Sølv. „Dyr tykkes mig Trællen da,“ ſagde den anden, „efterſom jeg ſeer, at han er meget gammel, og kun lidet duelig til Arbeide; det er heller ikke uſandſynligt, at han kun har kort Tid at leve i; jeg vil give dig en Mark Sølv for ham, om du vil ſælge ham derfor.“ Derpaa gik den maſkerede Mand til mig (ſagde Ejnar), og ſpurgde, hvo der havde kjøbt mig. „Jeg har endnu ikke ſolgt ham,“ ſagde Vogteren, „men dog agter jeg det.“ „Hvor dyr holder du ham?“ ſpurgde hin. „Meget dyr vil han tykkes dig,“ ſagde Vogteren, „kjøb ham for tre Mark Sølv, om dig ſynes!“ „Meget dyr holder du ham da,“ ſagde hin, „men jeg troer, at hans Frænder og Venner gjærne vilde kjøbe ham for denne Priis, naar han var i ſit Land.“ „Jeg vidſte det,“ ſagde Vogteren, „at I ikke vilde kjøbe ham ſaa dyrt, ſom jeg vurderede ham.“ Siden drog den koſteklædte Mand bort, og gik vidt omkring paa Torvet, og bød paa adſkillige koſtbare Sager, og da han ikke fik noget kjøbt, gik han tilbage til os, ſaa ſigende: „Nu var jeg omkring paa Torvet, og da der var intet, jeg ſkjøttede om at kjøbe, kom jeg atter hid; jeg vil kjøbe den Træl, ſom jeg før talte om, thi jeg ſeer, at, ſaa ſtor og ſtærk ſom han er, vil han ikke kunne udrette ſaa lidet, om han vil gjøre Gavn; og de ere dygtige Karle, om de ville lade ſig lære, derfor ſynes det mig bedſt at kjøbe dem alle.“ Vor Vogter ſvarede: „Du behøver mange Trælle, om du ene kjøber tre.“ „Det ſkal du dog vide,“ ſagde hin, „at jeg har før haft ſaa mange Karle.“ Kolbejn blev vurderet for to Mark. „Dyre ere Trællene,“

ſagde den kofteklædte Mand, og jeg veed ej nøje, hvad jeg faaer for mine Penge; om de kunne arbejde efter deres Priis." Han kaſtede da Sølvet i hans Kjoleſkjød, og ſagde: „Det ſkal du nu have for din Regning, og vænter jeg, at dette ikke er mindre, end du forlangte, og ſiden lod han os løſe, og da ſyntes det os, at vore Kaar bleve bedre. Den maſkerede Mand gik da bort i Skoven, og bad os følge ſig, og da vi kom til en aaben Plads i Skoven, ſpurgde jeg ham om hans Navn. Han ſvarede: „Det kommer dig ikke ved at vide mit Navn, men det kan jeg ſige dig, at jeg har ſeet dig og eder alle engang før." „Jeg ønſkede dog at vide," ſagde Ejnar, „hvis Træl jeg da ſkal være; eller om du vil give os Frihed, da ønſkede vi ogſaa at vide, hvo vi havde at takke derfor." „Ej faaer du i Dag at vide, hvad jeg hedder," ſvarede hin. „Da ſvarede jeg," ſagde Ejnar, „det har dog før været, at jeg og andre to med mig have kunnet raade med en Mand, ſkjønt de Danſke ikke troe det." Den kofteklædte Mand ſvarede, i det han trak Hætten lidt op: „Det kan vel være, at jeg ikke bringer eder i Trældom, men paa den anden Side vil jeg i ingen Henſeende lade mig tvinge til noget af eder, ſkjønt I ere tre og jeg een. Her er nu en Vej, ad hvilken jeg vil viſe eder, at I kunne komme til et Skib, ſom tilhører Nordmænd; de ville tage mod eder og føre eder til Norrig; men du, Bjørn!" ſagde han, „ſkift du dine Ejendomme, og bortgiv dem ſaaledes, ſom du troer det bedſt for din Sjæl, thi du vil ikke leve en halv Maaned efter din Hjemkomſt til din Gaard; men du, Kolbejn! vil komme hjem til Oplandene, og vil holdes for en mærkelig Mand, hvor du kommer; men du, Ejnar!" ſagde han, „vil blive den ſtørſte og

ældſte af eder, og overgaae de fleſte Mænd i Norrig i mange Henſeender; du vil ogſaa faae Bergljot, Hakon Jarls Datter, og du ſkal boe paa Gimſar, og beholde din Værdighed til din Dødsdag, og af dig allene vil jeg have Gjengjæld for at have givet dig Liv og Frihed; thi dig ene troer jeg det meſt magtpaaliggende, at du ikke bliver Træl." „Jeg ſvarede, at det var vanſkeligere at gjengjælde det, naar jeg ikke vidſte, til hvem jeg havde at gjengjælde, eller paa hvad Maade." Han ſvarede: „Paa den Maade ſkal du gjengjælde det, at, om noget Menneſke gjør dig ſaa meget imod, at du endelig vil have, at han ſkal miſte Livet, og du har ham i din Magt, da ſkal du lige ſaa vel give ham Frihed, ſom jeg nu giver dig, og det vil være dig let, thi faa ville gjøre dig imod formedelſt din Magt og Venneſælhed." Og efter ſaaledes at have talt, løftede den koſteklædte Mand Maſken fra Anſigtet af ſig, og ſagde: „Hvad troe I, hvo ride her igjennem Skoven og agte at gribe os?" „Men vi vendte os alle om, og vilde ſee derefter, men da vi ſaae tilbage, var den maſkerede Mand borte, og ſiden ſaae vi ham aldrig; men denne Mand kjendte vi alle nøje, at det var Kong Olaf Tryggveſøn; thi ſtrax da han førſte Gang løftede Koſtehætten op, kjendte jeg ham nøje, men ſiden, da han løftede Maſken op, og viſte os ſit Anſigt, kjendte vi ham alle, og talte da indbyrdes om, at vi havde baaret os meget uforſtandig ad, at vi ikke havde holdt ham faſt med Hænderne, men det nyttede os da ikke at bebrejde os ſelv, hvad ſkeet var. Siden gik vi ad den Sti til Søen, ſom han anviſte os, og traf der det norſke Skib; og alt gik, ligeſom han havde forudſagt os om vor Levetid." „Nu er jeg ſkyldig," ſagde

Ejnar, „at gjøre det, som Kong Olaf bad mig, og intet finder jeg sandsynligere, Haldor! end at han maa have bedet for dig, thi du er nu i min Vold.“ Førend Ejnar havde sluttet sin Fortælling, var hans Kone Bergljot kommen paa Thinget med en Mængde Folk i den Agt at slaaes med Ejnar og befrie Haldor, om han ikke vilde give ham Fred. Siden bødede Ejnar for Kales Drab til dennes Frænder, og holdt bestandig siden Venskab med Haldor. Men Haldor sendte Ejlif ud til Island, efter forud at have forligt ham med Kong Harald; ligeledes udvirkede han sig selv Forlig med ham, og Haldor var hos Kongen lang Tid derefter. Ejlifs Brøde, hvorfor han havde paadraget sig Kong Haralds Vrede, bestod i, at han havde dræbt een af Kongens Hofsinder.

Her fortælles om Biskop Sigurd.

3. Den hæderlige og vel berømte Kristendomslærer Gunlaug Munk paa Thingøre har paa fyndig Latin skrevet og berettet mange og mærkværdige Ting om den berømte Herre, Kong Olaf Tryggveson; han har med megen Kyndighed berettet om, hvorledes Kongen er kommen bort med Livet fra Slaget ved Svolder, det sidste han holdt. Broder Gunlaug siger, at han blot har skrevet, hvad han har hørt af troværdige Mænd, og at han i Særdeleshed har samlet, hvad han har fundet i Præsten Are den Kyndiges Bøger, men efterat have sluttet Beretningen om Slaget ud for Svolder, gaaer Broder Gunlaug Munk over til at tale om Kong Olafs Hofbiskop, som hed Sigurd, hvorom nu med Guds Tilladelse noget skal fortælles. Meget passende er det, siger Broder Gunlaug, at sammenskrive denne Fortælling om den apostoliske Herres, fornævnte Hofbiskops hellige Levnet og faste Sinde-

lag, at vi kunne vide, med hvilket Endeligt hans Livs-timer ere svundne; thi han var Kongens fornemste Understøtter til vor Salighed, hvorved han synes os at være bleven alle Nordmænds Apostel; thi denne berømmelige Herre, Kong Olaf, har først indført den sande Tro med Biskoppens Bistand, og siden bestyrket og haandthævet Kristendommen med kongeligt Vælde, baade med hellige og frelsende Ord og Opmuntringer. Af hvad Oprindelse og Æt, eller af hvad Folk Biskop Sigurd har været, er os ikke bekjendt, heller ikke, i hvilken Skole han har lært eller paa hvad Tid han er kommen til Kongen; men af troværdige Mænds Beretning kunne vi sikkert skjønne, at han har baade været kraftig og myndig i sit bispelige Embede. Efter hans og Kong Olaf Tryggvesøns Skilsmisse, begav Biskop Sigurd sig til Sverrig paa den daværende Konge, Olaf Eriksøns Bøn, med den Overeenskomst, at Biskoppen skulde have sikkert Lejde til at drage over hele Sverrig at prædike Guds Evangelium for at omvende det arme Folk, som der i lang Tid havde tjent ufornuftige og afskyelige Afguder. Biskop Sigurd blev meget glad ved dette Hverv, thi ofte bedrøvede ham den store Sorg, som han havde faaet ved sin ypperlige Herre Kong Olaf Tryggvesøns Fraværelse, og paa den anden Side blev han ved den Helligaands Indblæsning meget begjerlig efter at gjøre Gud saa megen Hæder, som han formaaede ved at lindre de hedenske Folks Tilstand og vise dem paa bedre Vej; og han havde, som Gunlaug siger, givet den svenske Konge Olaf og en Mængde andre, som havde stredet mod Kong Olaf Tryggvesøn, den hellige Daab. Siden prædikede Biskop Sigurd de

to næste Aar Guds Ord. Biskoppen kristnede da alt Folket, tilintetgjorde det forbandede Offerskab, udbredte Kristendommen med hellig Daab, og opmuntrede med al Iver Kongen til at bestyrke Guds Tjeneste.

Biskop Sigurds Prædiken for de Svenske.

4. I det tredie Aar denne Kristendommens faste Støtte, Biskop Sigurd, omvendte Folk til den sande Tro, rejste sig mange og mægtige Mænd imod ham med megen Voldsomhed og uhørt Ondskab; nogle traadte den antagne Tro under Fødder, men andre gjorde den aabenbar Modstand ved fjendske Efterstræbelser mod Biskoppen; da det blev ham bekjendt, begav han sig til det Sted, som hedder Sigtun, paa hvilket Sted der var sammenkommen en stor Mængde af mægtige Mænd, som forkastede den sande Tro og hellige Daab. Paa en anseelig Højtid udførte nu fornævnte Herr Biskop den hellige Messe i en anseelig Hald, og begyndte da med en skjøn Prædiken at lære den omkringstaaende forsamlede Mængde de kristelige Lærdomme: „Hører mig!" sagde han, „I den hellige Kristendoms Modstandere og den sande Troes Nedbrydere, I, som med Sandhed fortjene at kaldes Gudsforagtere! I de sidste tre Aar har jeg med megen Anstrængelse arbejdet paa eders Fornødenhed, at I ved min Undervisning kunne med Lethed komme til den sande Troe og uafladelig kjende eders Frelser Jesum Christum, men forlade Ondskab og Vildfarelse; I vide ogsaa, at jeg, første Gang jeg var her, døbte ved Guds Styrelse til den kristelige Tro eders Konge, som jeg troer er ved Guds Miskundhed bleven en god Mand; saa døbte jeg ogsaa en stor Mængde af andre Folk; men næste Aar

derefter bleve mange af eder udkaarede Sønner af det evige Liv efter en lang og indgroet Vildfarelse i den hedenske Daarskab; for kort Tid siden vare I ufornuftige og de værste Kjættere, ikke endnu gjenfødte ved Vand og den Helligaand, eller den hellige Kristendoms frie Fostersønner. Nu kan jeg sige eder en underlig Ting, at den Guds Gjerning, da han gjorde alle Ting af intet, var mindre end at gjøre gode og hellige Mennesker af onde Kjættere; men det gjør vor Herre Jesus Christus, naar han kalder syndige Mennesker, som ville lade sig vise paa den rette Vej, til sand Anger og Naade. Dog! skjønt jeg foreſtiller eder saa store Ting og andre deslige af vor Herres Jesu Christi gode Villie og overvættes Vælde; aner jeg, at min Lærdom vil blive meget ufrugtbar for eders Sind, thi en stor Mængde af eder har ilde og umandig fornægtet den antagne Tro og vor Herres Villie, som jeg her grundfæstede i de sidste tre Aar. Nu skulle I vide, at jeg formedelst eders Overtrædelser og Gudsforagt ofte betynges af Bekymring i Sindet; ofte mindes jeg den store Sorg, som saa ganske betog mig, at jeg saae min sødeste Ven og navnkundige Herre Kong Olaf Tryggveſon fra alle Sider at trænges af eders Vaaben og at drages bort fra alles Øjne, hvem I nu troe at være død, men tværtimod eders Formodning siger jeg, at han virkelig lever, han, som jeg tilstaaer, at jeg har elsket højest i dette Liv; men meget mere bedrøver mig det, at I afslaae eders egen Salighed og frivilligen bekjende eder til de Afguder og Gudinder, som jeg med megen Møje vendte eder fra; og efterat jeg har gjort det, agte I at gjøre mig Modstand og endogsaa dræbe mig, om I

kunne, og behandle mig paa samme Maade, som I for ikke længe siden behandlede Guds Tjenere, som I myrdede paa det Sted, som hedder Vegsiø; de ere nu komne til Hvile og deres Aander fryde sig hos Jesum Christum formedelst deres Martyrdød. Ej bekymres jeg af Frygt eller Trudsler, men allene for eders Nødtørft, thi jeg frygter, at jeg synder formedelst eders uhørte Daarskab; men sandelig siger jeg med fuldkommen Tryghed, at jeg paa ingen Maade er mindre beredt til Strid og aandelig Fremgang end nogen af eder, skjønt jeg ikke bærer verdslige Vaaben hos mig, men i det Sted beskytter mig med hellige og frelsende Stridsvaaben. Nu vil jeg vise eder, med hvilken Rustning jeg er prydet og beskyttet og ved Guds Bestemmelse grundfæstet; prydet er jeg med Bispehuen og Messeskjorten, Kaaben og Linnedet, Messehagelen, Haandklædet og med Bispestaven; disse og deslige Messeklæder bemærke det stærke Haab, som beskytter mig baade i Medgang og Modgang; jeg prydes ogsaa daglig med Sjæls og Legems Reenhed, medens jeg lever blandt Mennesker, hvilket betegnes ved Messeskjorten; Kaabens Hensigt forklares let og sødt af dem, som elske Gud; en uovervindelig Tro bestyrker mig ogsaa stadigen, den bemærker Linnedet; fremfor disse Guds Gaver og alle andre er Guds Kjærlighed, som overgaaer alle timelige Ting, hvilket Hagelen haver at betegne; men Bispestaven bemærker de guddommelige Ords aandelige Sædekorn, ved hvilke onde Mennesker omvendes fra onde Gjerninger til inderlig Gudsfrygt, saa at de siden blive ydmyge og beskedne og skikkede til den evige Naade; men grumme Gudsforagtere og saadanne overmodige Mennesker, som I Forvorpne vise eder at være, skulle efter Døden vorde forbandede

ved Guds ſtrækkelige Ord og udſtødte i det yderſte Mørke, hvor der er Froſt og Tænders Gnidſel. Afſtaaer da nu fra ſaadan Udaad, og vender alle ſom een igjen tilbage med inderlig Kjærlighed til eders Skaber, og lægger alle eders Synder under Guds Dom, thi af ſin mangfoldige Barmhjærtighed vil han igjen tilſtaae eder ſin fuldkomne Naade ſamt gjøre eder ſaa løſte og frie fra det Onde, ſom da I kom op af Daabens Bad; og ved de Ting, ſom jeg nu har opregnet for eder, viſte jeg eder ſandt Haab om den evige Salighed med alle de Ting, ſom jeg nu har fremſtillet om vor Herre, alle Verdeners mægtige Konning, Jeſum Chriſtum." Efter ſaaledes at have talt, gik fornævnte Herre, Biſkop Sigurd, ud af Hallen paa en viid Slette efter Meſſens Slutning, og med ham fulgde andre, ſom havde ſtaaet hos ham; og da Mængden var gaaet bort, og Biſkop Sigurd var gaaet i ſit Herberge, gik en Islænder, ved Navn Hunrød, en Søn af Ulfred den Gamle, ind til ham; denne Hunrød takkede Herr Biſkoppen for hans Prædiken for Folket om Dagen; men da Herr Biſkoppen mærkede denne Mands fuldkomne Velvillie, og at han havde fæſtet ſig i Minde og taget til Hjærte det, ſom han havde talt, tog han meget hæderlig imod Hunrød, og ſpurgde, hvad han agtede at tage ſig for. Hunrød ſvarede: „Jeg vil, om det gaaer, ſom jeg agter, ſejle i Øſtervegen;" han bad da med Ydmyghed Biſkoppen at ſige ham, om han af Himmellegemernes Gang ſkulde udforſke ſin Skjæbne, ſom kloge Mænd havde gjort for ham. Biſkoppen ſvarede: „Min ſøde Søn! far ikke med Hedenſkab eller Trolddom, men overgiv alle dine Forhaabninger i Guds Haand, og om du forhverver dig Berømmelſe eller Formue, tak da Gud derfor, thi han gav dig

det, og derved skal du vise dig taknemmelig derfor, at du frem for alt holder den hellige Tro, som jeg har lært dig, thi den er helligere end alskens store Rigdomme." Da spurgde Hunrød Biskop Sigurd, hvor mange Penge han ejede, om han kunde faae noget Laan af ham sig til Held og Lykke. Herr Biskoppen sagde: „Ej veed jeg, at jeg ejer nogen Rigdom uden en Guldring, som Kong Olaf Tryggveson, min søde, ypperlige og elskede Herre, gav mig, og det veed Gud, at denne Ring er mig saa farlig som den hvasseste Hugorm, og gjærne vilde jeg herefter forhverve Gud nogle Menneskers Sjæle med denne Ring, istedenfor ved dens Bevogtning at gjøre mig selv Skade paa min Sjæl;" og noget efterat Herr Biskoppen og Hunrød havde skiltes, spurgde Hunrød, at denne Ring var deelt i tre Stykker og given til mange fangne Kristn-s Udløsning. Saa er sagt og forhen skrevet, at efter Slaget ved Svølder drog Biskop Sigurd til Sverrig, og opholdt sig der længe; og medens han var der, hørte han de Svenske ofte tale om, at Kong Olaf Tryggveson var sprungen over Borde fra Ormen, og var sunken ned i Vandet med sine Vaaben, og havde der ladet sit Liv; og da han hørte Folk tale sligt, spurgde han dem: „Siger mig! hvis Kong Olaf Tryggveson, som I troe, er død i Vandet, hvorledes sees da den samme Brynje, som han havde paa i Slaget, at være ophængt i en stor Kirke i Jerusalem, som der er almindelig bekjendt? eller hvorledes kan da hans Spyd og Hjælm, som virkelig er Tilfældet, være sete i Antiochia? Hvo have vel ført disse Ting til et saa fjærnt Land, hvis de ere sunkne der, som I sige?" De svarede saa paa hans Tale: „Hvis du med Sikkerhed veed, at Kong Olaf er kommen

bort med Livet fra Slaget, da ſande du det med Fornuftgrunde, ſaa at vi kunne troe det;" og da de havde ſagt dette, taug Biſkoppen en Stund, ikke fordi han ikke havde gode Grunde at ſvare med paa de Ting, hvorom han var ſpurgt, men ſnarere fordi han ikke vilde lægge denne Guds Ædelſteen, oftnævnte Kong Olaf, ſom var ſkjult i Munkedragt, for Sviin efter Jeſu Chriſti Ord, ſom han talte: „Vogter eder, ikke at lægge Ædelſtene for Sviin;" og derfor ſagde Biſkoppen ſaa: „Kong Olaf vilde heller, efter ſin egen Indſigt, uafladelig tjene een og ſand Gud end længere afſtedkomme uretfærdige Menneſkers Fald, da han ſaae, at han ikke kunde gavne dem.

Biſkop Sigurds Endeligt.

5. Om Biſkop Sigurd findes fremdeles ſkrevet, at, da han blev gammel, drog han til Staden Vernd, og der tjente han Gud i lang Tid. Det fortælles, at mange Munke have været jordede i den Stad. Da Biſkoppen ældedes meget og ſvækkedes paa Legemet, ſøgte han at pleje ſig i Ro, ſom passede ſig for en gammel Mand, og paa en Langfredag hændte det ſig, at han lod ſig gjøre Bad, og i det han badede ſig, kom der en Røſt oppe over ham, ſaa talende: „Hvi driſter du dig til, Mand! at ſøge Vederkvægelſe for dit jammerlige Legeme paa den Dag, da din Herre Jeſus Chriſtus blev naglet paa Korſet?" Disſe Ord betænkte Herr Biſkoppen at være ſagt til hans Frelſe; han blev ſnart træt, og gik bort af Badet, angrede det inderlig, og gjorde en aabenbar Skriftegang for denne ſin Forſeelſe, ſom nu blev omtalt, og for alt andet, ſom han havde gjort imod Gud. Faa Dage derefter faldt Biſkop Sigurd i en ſmertefuld Sygdom, og gik ſaligen over fra dette timelige Liv ad den

almindelige Vej til den almægtige Gud, hvem der ſkee Ære og Priis, een Gud i Treenighed til evig Tid, Amen.

6. Paa det ſamme Sted, hvor Biſkop Sigurd døde, blev hans hæderlige Legeme jordet iſær af hans Klerke og kriſtne Lægmænd med megen Pragt og herligt Optog, ſom det paſsede for en anſeet Biſkop. Saa ſiger Broder Odd, ſom har ſammenſkrevet det meſte paa Latin om Kong Olaf Tryggveſøn, næſt efter Gunlaug, at Biſkop Grimkel, ſom var hos den hellige Olaf Haraldsſøn, og befæſtede Kriſtendommen i Norge, var en Søſterſøn af den før omtalte Biſkop Sigurd; men Asgaut, ſom var den tredie Biſkop i Throndhjem, var en Søſterſøn af Biſkop Grimkel; men Asgauts Søſterſønner vare Biſkop Jon, ſom var den fjerde Biſkop i Throndhjem, og Ketil Kalf, ſom var gift med Gunhild, en Datter af Sigurd Syr og Aſta Gudbrandsdatter; Kong Olaf den Hellige og Gunhild vare altſaa Halvſøſkende paa mødrene Side.

Om Gunlaug og Odd.

7. Brødrene Gunlaug og Odd ſige, at følgende have fortalt dem det Meſte af hvad de ſiden have ſammenſkrevet og berettet om Kong Olaf Tryggveſøn, nemlig: Geller Thorgilsſøn, Asgrim Veſtlideſøn, Bjarne Bergthorsſøn, Arngun Arnorsdatter, Herdis Dadedatter og Thorgerde Thorſtejnsdatter, og ſiden ſiger Gunlaug, viſte han Kong Olafs Saga til Giſsur Halsſøn, og bemældte Giſsur havde denne Bog hos ſig i to Aar; og da den ſiden kom tilbage til Broder Gunlaug, rettede han den ſelv, hvor Giſsur ſyntes, at den behøvede det. Formedelſt denne Guds inderlige Ven, Kong Olaf Tryggveſøns

Vælde og Fortjeneste ere Norrigs Mænd lykſalige, og ikke blot de, men ogſaa ligeſaavel de, ſom beboe Island her og alle de Lande, ſom ligge under Norrig, da den almægtige Gud gav disſe Lande en ſaa anſeelig Hæder og Huſvalelſe, ſaa ophøjet og mægtig Styrke, ſaa langvarig Hjælp og evig Priis og uendelig Værdighed, ſaa hæderlig Ære, at han kaarede ikke nogenſomhelſt af os til Talsmand, men ham, ſom var den højeſte i Norrigs Rige. Han grundfæſtede den hellige Kriſtendom, og ſtræbte med al Godvillighed at lære os Guds Bud, og ſaaledes indbyde os til evig fuldkommen Salighed; han var vor Konge i ſin Styrelſe og Højhed, men vor Biſkop i ſin Prædiken, men kan ogſaa rettelig kaldes vor Kriſtendoms Apoſtel i Norrig og Norrigs Underlande. Derfor troe vi ogſaa med Sikkerhed, at denne Part af Europa har formedelſt hans Forbøn faaet en blomſtrende Straale og faſt Højde og en kraftig Mand til at opføre den Bygning, ſom Kong Olaf Tryggveſøn forud havde ſkjønt dannet og lykkelig grundlagt, ſom var Guds Religion og hans Lov og Retfærdighed; vi ere fuldkommen ſalige ved den Glæde, ſom han gav os i denne Verden, at kjende vor Skaber Jeſum Chriſtum; derfor ſkulle vi uafladelig takke den almægtige Gud, at han gav vore Forældre og os alle en ſaa heldbringende Mand, ſom Kong Olaf Tryggveſøn var ved at kriſtne Regjeringen, forherlige den hellige Kirke, indføre gode Sæder og Love i Landet, med Kongernes Vælde og Værdighed, med Biſkoppernes Højhed, med Præſternes Hæder og Kjøbmændenes Driſtighed. Alle disſe ere under den velſignede Guds elſkede Vens, Kong Olaf Tryggveſøns,

Herredømme og Love, thi de Mægtigſte gav han Værdighed og de Fattigſte Miſkundhed, men hele Almeenheden ydede han ſit Forſvar og ſin Beſkyttelſe, og derfor lever han nu og til evig Tid i Himmeriges højeſte Herlighed hos Gud ſelv, han, ſom lever og herſker, een Gud i Treenighed, gjennem alle Aldre, Amen.

Thorſtejn Bæjarmagns Saga.

I den Tid, da Jarlen Hakon Sigurdsſøn herſkede over Norge, boede i Guledal en Bonde, ſom hed Brynjulf med Tilnavn Ulfalde; han var Lehnsmand og en ſtor Kæmpe. Hans Kone hed Dagny, og var en Datter af Jærnſkegge paa Yrjar. De havde en Søn, ſom hed Thorſtejn; han var ſtor og ſtærk, haardnakket og ubøjelig mod enhver, ſom han fik med at gjøre. I Norge var ingen ham lig i Størrelſe, og der fandtes vanſkelig nogen Dør, ſom han kunde med Lethed gaae ind ad; derfor blev han kaldt Bæjarmagn, det er Gaardkraft, da han ſyntes at være for ſtor og ſtærk for de fleſte Huſe. Da han var haard og uomgængelig, gav hans Fader ham Skib og Mandſkab, og Thorſtejn var da vexelviis paa Krigstoge eller paa Handelsrejſer, og begge Dele gik godt af for ham. Paa den Tid kom Kong Olaf Tryggveſøn til Regjeringen i Norge, men Hakon Jarl blev af ſin Træl Thormod Kark ſkaaren ihjel. Thorſtejn Bæjarmagn blev Kong Olafs Hofſinde; Kongen ſyntes, at han var en raſk Mand, og gjorde meget af ham; Hofſinderne omgikkes ikke meget med ham, da de fandt ham ſtridig og egenſindig, og Kongen brugte ham meſt til at lade ham drage i de Sen-

defærd, for hvilke andre undsloge sig, men stundum drog han paa Handelsrejser, at forhverve Kongen Kostbarheder.

2. Engang laa Thorstejn østenfor Valegardsside, og havde ikke Lejlighed til at sejle; han gik da en Morgen op i Land, og da Solen var i Sydost, var Thorstejn kommen paa en aaben Plads; der var en smuk Høj, paa hvilken han saae en kullet Dreng, der sagde: „Moder min! ræk mig min Krogstav og mine Uldhandsker ud, thi jeg vil fare et Trolderidt; der er nu Højtid i Underverdenen." Der blev da kastet en Krogstav, der saae ud som en Ildrage, ud af Højen; han steg paa Staven, trak Handskerne paa sig, og foer afsted, som Børn pleje at gjøre. Thorstejn gik op paa Højen, og sagde de samme Ord som Drengen, og strax blev en Stav og Handsker kastede ud, og dette sagt: „Hvo tager nu imod?" „Bjalfe, Son din," sagde Thorstejn; dernæst steg han paa Staven, og red efter samme Vej, som Drengen havde taget. De kom til en Elv, og styrtede sig ned i den, og da saae det ud, som de vadede i Røg. Omsider klaredes det for deres Øjne, og de naaede til det Sted, hvor Floden udsprang af Klipperne. Thorstejn saae da en stor Bygd og en stor Borg; de droge til Borgen, og der sade Folk til Bords. De gik ind i Hallen, som var fuld af Folk; der blev ikke drukket uden af Sølvkar. Et firkantet Bord stod paa Gulvet; alt luede af Guld, og der blev ikke drukket uden Viin. Thorstejn syntes at bemærke, at intet Menneske saae dem; hans Kammerat gik langs med Bordene, og greb alt, hvad der faldt ned. Kongen og Dronningen sade der i Højsædet, og megen Munterhed herskede i Hallen. Thorstejn saae nu, at en Mand kom ind i Hallen, og hilste paa Kongen, og sagde, at han var sendt ude

fra Indieland fra det Fjæld, som hedder Lukanus, fra den Jarl, som raadede der over, og sagde Kongen, at han hørde til Hyllefolket. Han bragde ham derpaa en Guldring; Kongen syntes aldrig at have seet bedre Ring, og den gik omkring i Hallen til Skue, og alle berømmede den; den var til at skille ad paa fire Steder. Thorstejn saae ogsaa en anden Kostbarhed, som han syntes meget om; det var en Dug, som laa paa Kongens Bord; den havde forgyldte Kanter, og de tolv bedste Ædelstene vare fæstede i den. Denne Dug havde Thorstejn Lyst til at eje, han fik da i Sinde at sætte sin Lid til Kongens Lykke, og prøve paa, om han kunde faae Ringen. Og da Thorstejn saae, at Kongen agtede at trække Ringen paa sin Haand, greb han Ringen fra ham, og med den anden Haand tog han Dugen, saa at al Maden spiltes; Thorstejn løb derpaa til Døren, men hans Krogstav blev efter ham i Hallen. Folkene sprang nu op, og løb ud, og da de saae, hvor Thorstejn foer, stævnede de efter ham. Han saae nu, at de vilde kunne naae ham; da sagde han: „Om du er saa god, Kong Olaf! som jeg stoler meget paa dig, yd mig da din Bistand!" Men saa rask var Thorstejn til Fods, at de naaede ham ikke, førend han kom til Floden, da standsede han i Løbet. De sloge da en Kreds om ham, men Thorstejn værgede sig vel, og dræbte utallige mange, inden hans Ledsager kom og bragde ham Staven, og de styrtede sig da strax i Elven. De kom tilbage til den samme Høj, som vi før omtalte, da Solen var i Vesten. Drengen kastede da Staven ind og tillige en Klædespose, som han havde fyldt med lækker Mad, og det samme gjorde Thorstejn. Den skaldede Dreng løb ind, men Thorstejn standsede ved Gluggen, og

saae da to Kvinder, af hvilke den ene vævede en kostbar Væv, men den anden vuggede et Barn; denne sagde: „Hvi tøver din Broder Bjalfe?" „Ej har han fulgt mig i Dag," sagde han. „Hvo har da faret med Krogstaven?" spurgde hun. „Det var Thorstejn Bæjarmagn, Kong Olafs Hofsinde," sagde han; „han bragde os i stor Vaande, thi han tog med sig fra Underverdenen saadanne Ting, at der i Norrig ikke findes deres Lige, og vi vare paa det nærmeste ved at være blevne dræbte, da han kastede Staven i deres Hænder, og de forfulgde ham til Nedgangen til Elven; men da bragde jeg ham Staven; og vistnok er han en tapper Mand, thi ej veed jeg Tallet paa dem, som han dræbte." Nu lukkedes Højen igjen; hvorpaa Thorstejn drog til sine Mænd, og de sejlede derfra til Norge. Thorstejn traf Kong Olaf øster i Vigen, bragde ham Kostbarhederne, og fortalte ham om sine Rejser, som forekom Folk at være meget mærkelige. Kongen bød, at der skulde gives Thorstejn et stort Lehn, men han sagde, at han endnu vilde gjøre en Rejse til Østervegen; han var nu hos Kongen om Vinteren.

3. Om Vaaren rustede Thorstejn sit Skib; han havde en Snekke og fire og tyve Mand. Da han kom til Jæmteland, laa han en Dag i Havn, og gik i Land, at fornøje sig. Han kom til en aaben Plads, hvor der var en stor Steen. Tæt derved saae han en frygtelig styg Dværg, som hylede op i Vejret. Thorstejn syntes, at Kjæften aabnede sig lige ud til Ørerne, og Næsen hang ned over Kjæften. Thorstejn spurgde, hvorfor han hylede saa skrækkelig. „Du gode Mand!" sagde han, „maa ikke undre dig derover, seer du ikke den store Ørn, som flyver der, den har taget min Søn, og jeg troer,

at dette Uhyre er sendt af Odin, men jeg brister, om jeg mister Barnet." Thorstejn skød efter Ørnen, og traf den under Vingen; den faldt død ned, men Thorstejn greb Dværgebarnet i Luften, og bragde det til Faderen. Dværgen blev meget glad og sagde: „Dig har jeg og min Søn at lønne for, at du har skjenket os Livet; vælg dig nu selv Løn i Guld eller Sølv." „Helbred du først din Søn!" sagde Thorstejn, „jeg plejer ej at tage upassende Skjenk for min Daad." „Ej mindre skyldig er jeg til at lønne dig," sagde Dværgen; „ej vil min Faareulds Skjorte synes dig passende at byde, men du vil ikke blive træt af Svømning, og ingen Saar vil du faae, naar du har den inderst paa Kroppen." Thorstejn tog Skjorten paa, og den passede ham godt, skjønt den syntes ham temmelig lille til Dværgen. Han tog ogsaa en Sølvring af sin Pung, gav den til Thorstejn, og bad ham gjemme den vel, og sagde, at han vilde aldrig komme i Mangel for Penge, saa længe han havde Ringen. Derpaa tog han en sort Steen og gav til Thorstejn med de Ord: „Naar du skjuler den i din Haand, kan ingen see dig." „Ej har jeg flere Ting," sagde han, „som kunne være dig til Gavn; en Flintesteen vil jeg give dig til Moerskab." Han tog da Stenen af sin Pung; med den fulgde en Staalbraad; Stenen var trekantet, den var hvid i Midten, og rød paa den ene Side med en guul Rand uden om. Dværgen sagde: „Dersom du pikker med Braaden paa Stenen, hvor den er hvid, kommer der saa stort et Haglvejr, at ingen tør see imod det; hvis du nu vil optøe denne Snee, da skal du pikke der, hvor Stenen er guul, og da kommer der Soelskin, saa at alt smelter; men hvis du pikker derpaa, hvor Stenen er rød, da kommer der-

af Ild og Emmer med flyvende Gnister, saa at ingen kan see derimod; du maa ogsaa kaste, hvorhen du vil, med Braaden og Stenen, og den kommer af sig selv tilbage i din Haand, saasnart du kalder. Nu kan jeg ikke lonne dig med flere Ting denneſinde. Thorſtejn takkede ham for Gaverne, og drog derpaa til ſine Mænd, og han havde haft Nytte af ſin Rejſe. De ſik nu Vor, og ſejlede til Østervegen; der overfaldt dem Mørke, og de forvildedes paa Havet, ſaa at de ikke vidſte, hvor de fore, og denne Forvildelſe vedvarede i en halv Maaned.

4. En Aften opdagede de endelig Land; de kaſtede da Ankere og laa der om Natten; om Morgenen var det godt Vejr og fagert Soelſkin; de vare da komne ind i en lang Fjord, hvor de ſaae ſkjønne Fjældlier og Skove. Der var ingen inden Borde, ſom kjendte Landet; og de ſaae intet levende Væſen, hverken Dyr eller Fugle. De rejſte nu Telt oppe paa Land, og beredte det Fornødne. Om Morgenen ſagde Thorſtejn til ſine Mænd: „Jeg vil underrette eder om min Beſlutning. I ſkulle vænte her paa mig i 6 Dage, da jeg agter at underſøge dette Land." De ſyntes at det var voveligt, og vilde drage med ham, men Thorſtejn vilde ikke tilſtæde det, men ſagde: „Hvis jeg ikke kommer tilbage inden ſyv Sole ere af Himlen, da ſkulle I ſejle hjem, og ſige Kong Olaf, at Skjæbnen ikke vilde tilſtæde mig at komme tilbage." De gik da med op i Skoven; hvorpaa han drog bort fra dem, og de droge tilbage til Skibet, og gjorde efter Thorſtejns Bud. Om Thorſtejn er nu at fortælle, at han hele den Dag gik heelt igjennem Skoven, uden at blive noget vaer, men ved Dagens Hælding kom han til en bred Vej, han fulgde Vejen, til det aftnedes; da gik han bort af Vejen hen

til en ſtor Eg, i hvilken han ſteg op; der var tilſtræk-kelig Plads til at ligge paa, og der ſov han om Natten; men da Solen kom op, hørte han ſtærke hule Drøn og Folks Stemme, og han ſaae da, hvor der rede en Mængde Mænd; de vare to og tyve, de nærmede ſig ſnart og droge forbi; Thorſtejn undredes meget over de-res Væxt; thi han havde aldrig ſeet ſaa ſtore Mennesker før. Thorſtejn klædte ſig dernæſt paa, og Morgenen forløb nu, til Solen var kommen i Sydøſt.

5. Thorſtejn ſaae nu tre Mænd ride, vel væbnede, og ſaa ſtore, at han før aldrig havde ſeet deres Lige i Størrelſe. Den ſtørſte red i Midten i guldſmykkede Klæder paa en hvid Heſt, men de to andre rede paa graae Heſte i røde Skarlagens Klæder. Da de kom lige ud for Træet, hvor Thorſtejn var, ſtandſede den fornemſte af dem, og ſagde: „Hvad Levende er der i Egen?" Thorſtejn gik da hen paa Vejen for dem, og hilſte dem, men de ſloge en ſtor Latter op, og den ſtore Mand ſagde: „Sjælden ſee vi ſaadanne Mænd, hvad er dit Navn, og hvorfra er du?" Thorſtejn nævnte ſig, og ſagde, at han blev kaldt Bæjarmagn; „men min Slægt er i Norrig," ſagde han, „og jeg er Kong Olafs Hofſinde." Den ſtore Mand ſmilte, og ſagde: „Da har man løjet meget om hans Hofpragt, hvis han ikke har nogen drabeligere Mand; jeg tykkes, at du heller burde hedde Bæjarbarn end Bæj-armagn." „Lad noget følge i Navnefæſte!" ſagde Thor-ſtejn. Den ſtore Mand tog da en Guldfingerring, ſom vejede tre Ører, og gav Thorſtejn den. Denne ſagde: „Hvad er dit Navn, af hvad Stand er du, og i hvilket Land er jeg kommen?" „Jeg hedder Godmund" ſagde,

han, „jeg raader over Glæsisval, hvorunder Riseland ligger; jeg er Kongens Søn, og disse mine Svende hedde Fuldstærk og Alstærk; men saae du ingen ride her forbi i Morges?" Thorstejn svarede: „Her rede to og tyve Mænd forbi, og førte ikke et lidet Væsen." „De ere mine Svende," sagde Godmund. Nærmest herved ligger et Land, som hedder Jotunhejm, hvorover der hersker en Konge, som hedder Gejrrød; under ham ere vi skatskyldige. Min Fader hed Ulfhedin Trøste [1]), men blev kaldt Godmund, ligesom alle andre, der have Sæde paa Glæsisval; min Fader drog til Gejrrødgaard, at overgive Kongen Skatterne, og paa denne Rejse fik han sin Bane. Kongen har nu skikket mig Bud, at jeg skulde drikke Arveøl efter min Fader, og tage imod den samme Værdighed, som han havde, men dog ere vi ilde tilfredse med at tjene Jotnerne." „Hvorfor rede eders Mænd bort?" sagde Thorstejn. „Der er en stor Flod, som deler vort Land," sagde Godmund, „den hedder Hemra, og er saa dyb, og har en saa rivende Strøm, at ingen Heste kunne vade over den, uden de, som jeg og mine to Stalbrødre eje; hine skulle ride oven om Flodens Udspring, og vi skulle mødes igjen i Aften." „Det vilde være moersomt at drage med eder," sagde Thorstejn, „og see, hvad der vil gaae for sig." „Ej veed jeg, hvorledes det gaaer an," sagde Godmund, „thi du er vel Kristen." „Det staaer jeg selv inde for," sagde Thorstejn. „Ej ønsker jeg, at der ved mig skulde gaae dig noget Ondt over, men hvis Kong Olaf vil give os sin Lykke med, da vilde jeg sætte gode Forhaabninger til, at du rejser med." Thorstejn sagde, at han vilde love for det. Godmund bad ham sætte sig bag op paa He-

[1]) Den Standhaftige.

sten hos ham, og det gjorde han. De rede nu til Floden; der var et Huus, hvor de toge andre Klæder, og klædte sig selv og deres Heste; disse Klæder var af den Beskaffenhed, at Vand ikke kunde trænge igjennem dem; men Vandet var saa koldt, at der strax gik Betændelse i, hvad der blev vaadt deraf. De rede nu over Floden, Hestene vadede stærkt; Godmunds Hest snublede, og Thorsteijn blev vaad paa Taaen, og strax gik der Betændelse i; da de kom over Floden, bredte de deres Klæder ud til Tørre. Thorsteijn hug Taaen af sig, og de beundrede højligen hans Tapperhed. De rede nu videre frem ad Vejen. Thorsteijn sagde, at de ikke behøvede at fordølge ham; „thi jeg kan gjøre mig en saadan Dølgedragt, at ingen skal see mig." Godmund sagde, at det var en god Kundskab. De kom nu til Borgen, og Godmunds Mænd kom imod ham; de rede ind i Borgen, og fik da at høre alskens Strængeleg, men ej syntes det Thorsteijn, at der blev spillet ordentlig. Kong Gejrrød kom dem nu imøde, og tog med Glæde imod dem, og der blev anviist dem et Steenhuus eller en Hal at sove i, og Mænd bleve satte til at føre deres Heste i Stalden. Godmund blev ledsaget ind i Kongens Hal. Kongen sad i Højsædet, og ved hans Side en Jarl, ved Navn Agde, som styrede Herredet Grunder, som ligger imellem Riseland og Jotunhejm; han havde sit Sæde i Gnipelund, han var troldkyndig, og hans Mænd lignede mere Trolde end Mennesker. Godmund satte sig paa Bænken foran Højsædet ligeover for Kongen. De havde da den Skik, at Kongens Søn ikke maatte sidde i Højsædet, førend han havde modtaget Værdigheden efter sin Fader, og den

forſte Skaal var drukken. Der begyndte nu et meget ſkjønt Gilde, og Folk drak med Glæde og Munterhed, og gik derpaa til Sængs. Da Godmund nu kom i ſit Kammer, viſte Thorſtejn ſig, de loe da ad ham. Godmund ſagde ſine Mænd, hvo han var, og bød dem ej at have ham til Latter; de ſov nu om Natten.

6. Da Morgenen kom, vare de tidlig oppe; Godmund blev da ledſaget til Kongens Hal; Kongen tog vel imod ham, og ſagde: „Vi ville nu vide, om du vil viſe mig ſamme Lydighed, ſom din Fader, og da vil jeg forøge din Værdighed, du ſkal da beholde Riſeland og ſværge mig Ed.“ Godmund ſvarede: „Loven tilſteder ikke at kræve ſaa unge Mennesker til Ed.“ „Det ſkal ſaa være,“ ſagde Kongen, og han tog en koſtbar Kappe, og lagde over Godmund, og gav ham Kongenavn, ſiden tog han et Horn og drak Godmund til. Denne tog ved Hornet og takkede Kongen. Siden ſtod Godmund op, ſteg op paa Trinnet foran Kongens Sæde, og gjorde det Løfte, at han ikke ſkulde tjene eller viſe Lydighed imod nogen anden Konge, ſaalænge Kong Gejrrød levede. Kongen takkede ham, og ſagde, at det var ham mere værd, end om han havde ſvoret Ed. Siden drak Godmund af Hornet, og gik til Sæde; da vare Folk glade og muntre. To Mænd af Agde Jarls Følge nævnes, den ene hed Iskul, den anden Froſte; de vare avindſyge; Iskul greb en Oxeknokkel, og kaſtede den hen blandt Godmunds Folk. Dette ſaae Thorſtejn, og han greb den da i Luften, og ſendte den tilbage, og den traf i Næſen paa een, ſom hed Guſt; Næſen knuſtes og alle Tænderne gik ud, og han faldt i Beſvimelſe. Kong Gejrrød blev vred, og ſpurgde, hvo der kaſtede Been over hans Bord, og

sagde, at det skulde blive prøvet, hvo der var den stærkeste i Steenkastning, inden alt var forbi. Siden kaldte Kongen to Mænd, Drøt og Høsver, til sig, og sagde til dem: „Gaaer I og henter min Guldbold og bærer den hid!" De gik og kom tilbage med et Sælhundehoved, som vejede ti Fjerdinger [1]); det var gloende, saa at det gnistrede af det, som af en Esse, og Fedtet dryppede ned som gloende Beg. Kongen sagde: „Tager nu Bolden, og kaster den til hverandre; hvo, som lader den falde, skal være landsforviist og miste sine Ejendomme, og hvo, som ikke tør gribe den, skal kaldes en Niding."

7. Nu kastede Drøt Bolden til Fuldstærk; han greb imod den med den ene Haand. Thorstejn saae, at han næppe kunde holde den, og han sprang derfor under Bolden. De kastede den nu til Froste; thi Kæmperne stode fremmerst ved begge Bænke. Froste tog fast imod, men den kom dog saa nær hans Ansigt, at Kindbenet brødes. Han kastede Bolden til Alstærk, som tog imod den med begge Hænder, og det var nær ved, at han var falden tilbage, da Thorstejn i det samme understøttede ham. Alstærk kastede den til Agde Jarl; han greb imod med begge Hænder; Fedtet kom i hans Skæg, der strax kom i Brand, han skyndte sig derfor at sende Bolden fra sig igjen, og kastede den til Kong Godmund; Godmund kastede den igjen til Kong Gejrrød, men denne trak sig til Side, og den traf da Drøt og Høsver, som bleve dræbte. Bolden traf paa et Glasvindue, og foer derigjennem ud i en Vandgrav, som var gravet om Borgen, og deraf fløj strax luende Ild op. Nu holdt man op med denne Skjemt, og man begyndte nu at drikke. Agde Jarl

[1]) et Centner.

ſagde, at Sindet ſtedſe varſlede ham Ondt, naar han kom til Godmunds Mænd. Om Aftenen gik Godmund og hans Mænd at ſove; de takkede da Thorſtejn for hans Biſtand, at det var gaaet af for dem uden Meen. Thorſtejn ſagde, at det kun var en liden Prøve; „men hvad Skjemt ſkal man have for i Morgen?" ſpurgde han. „Kongen vil lade Folk brydes," ſagde Godmund, „og da ville de hævne ſig; thi vor Styrke er ikke at ſtole paa." „Kongens Lykke vil ſtyrke os," ſagde Thorſtejn, „mager kun ſaa, at I kunne tumles derhen, hvor jeg er." De ſov nu om Natten, men om Morgenen gik enhver til ſin Skjemt, men Kokkene gik at berede Bordene. Kong Gejrrød ſpurgde, om de ikke vilde brydes; de ſagde, at han maatte raade. Derpaa afklædte de ſig, og begyndte at brydes. Thorſtejn ſyntes aldrig at have ſeet ſaa hidſig Kamp; thi hvor de faldt, ryſtede alt, og det gik meget ud over Agde Jarls Mænd. Froſte gik nu frem paa Gulvet og ſagde: „Hvo ſkal imod mig?" „Dertil kan vel findes een!" ſagde Fuldſtærk. De gik nu ſammen, og toge ſtore Tag i hinanden; men Froſte var langt ſtærkere; de fortes nu hen til Godmund. Froſte tog ham op paa ſit Bryſt, og rakte ſig tilbage; men Thorſtejn ſlog ſin Fod i Knæhaſerne paa ham, og Froſte faldt da tilbage, og Fuldſtærk ovenpaa ham; Huden paa Nakken og Albuerne braſt paa Froſte; han ſtod langſomt op, og ſagde: „Ikke ere I ene i Legen, og hvi er eders Flok ſaa fuldtallig?" „Kort har Næſen til at lugte fra Kæften," ſagde Fuldſtærk. Jokul ſtod da op, Alſtærk gik imod ham, og deres Kamp var meget haard; dog var Jokul den ſtærkeſte, og han fortes hen til den Bænk, hvor Thorſtejn var. Jokul vilde trække Alſtærk bort fra Bæn-

ken, og de trak stærkt i hinanden; men Thorstejn holdt ham. Jokul tog saa fast, at han satte Fødderne ned i Hallens Gulv op i til Anklerne, men Thorstejn stødte Alstærk fra sig; Jokul faldt da tilbage, og Foden gik af Led paa ham. Alstærk gik til Bænken, men Jokul stod langsomt op, og sagde: „Ej see vi alle dem, som ere paa Bænken." Gejrrød spurgde Godmund, om han ikke vilde brydes. Han sagde, at han aldrig havde øvet denne Idræt, men at han dog ikke vilde undslaae sig. Kongen bød da Agde Jarl at hævne sine Mænd. Han sagde, at han for lang Tid siden havde aflagt at brydes, men at Kongen dog skulde raade. Derpaa afklædte de sig; Thorstejn syntes aldrig at have seet en mere troldelig Krop end Agdes; den var sort som Hel. Godmund rejste sig imod ham; han var hvid i Huden. Agde Jarl foer imod ham, og lagde Kloerne saa fast i hans Side, at de gik lige ind til Benene, og de tumledes vidt omkring i Hallen. Da de nu kom hen, hvor Thorstejn var, drejede Godmund Jarlen til skraa Brydning, og vendte ham raskt. Thorstejn lagde sig ned for Jarlens Fødder; han faldt da, og stak Næsen ned; Næsebenet knustes, og fire Tænder gik ud. Jarlen stod op og sagde: „Tunge ere gamle Mænds Fald, men tungest, naar tre gaae mod een. De toge da igjen deres Klæder paa.

8. Dernæst gik Kongen og de alle til Bords; Agde Jarl og de andre talte om, at de maatte have brugt eet eller andet Kneb: „thi," sagde han, „der overfalder mig bestandig Hede, naar jeg kommer i deres Flok." „Lad os bie," sagde Kongen, „der vil komme een, som kan kundgjøre os det." De begyndte da at drikke. Der bleve da indbaarne i Hallen to Horn, som Agde Jarl ejede; det

var kostelige Stykker, de kaldtes Hvitinger, og vare to Alen høje og guldbeslagne. Kongen lod eet af disse Horn gaae til hver Bænk; „og enhver skal drikke det af paa een Gang," sagde han; „hvo, som ikke mægter det, skal give Skjenkeren en Øre Sølv. Ingen kunde gjøre det uden Kæmperne, men Thorstejn sørgede for, at de, som vare med Godmund, ikke kom til at bøde noget. De drak nu med Munterhed den øvrige Deel af Dagen, men om Aftenen gik de til Sængs. Godmund takkede Thorstejn for hans gode Bistand. Thorstejn spurgde, naar Gildet vilde være tilende. „I Morgen skulle mine Mænd ride," sagde Godmund, „jeg veed, at Kongen nu anvender al sin Pragt; Kostbarhederne blive nu fremviiste, og Kongen lader nu indbære sit store Horn, som kaldes Grim den Gode, det er et forgyldt, meget kostbart Stykke, men dog fuldt af Galder. Paa Spidsen af Hornet er et Menneskehoved med Kjød og Mund; det taler med Folk, og forudsiger tilkommende Ting, og hvad Ufred der er i vente; det bliver vor Bane, hvis Kongen faaer at vide, at et kristent Menneske er med os; „og" (tilføjede han) „ej heller haader det at spare paa Penge til ham." Thorstejn sagde, at Grim ikke skulde tale mere, end Kong Olaf vilde: „Men jeg tænker," føjede han til, „at Gejrrød er bestemt til Døden; jeg troer, det bliver det bedste, at I herefter følge mine Raad; jeg skal vise mig i Morgen." De sagde, at det var et farligt Raad, men Thorstejn sagde, at Gejrrød vilde skille dem ved Livet; „men hvad mere siger du mig om Grim den Gode?" spurgde han. „Det er om ham at fortælle, sagde Godmund," at en Mand af Middelstørrelse kan staae under Krumningen paa ham, men han er en Alen bred over Mundingen,

og det holdes for en udmærket Drikker iblandt dem, der kan drikke det, som deri indeholdes; men Kongen drikker det ud paa een Gang. Enhver maa give Grim nogen Kostbarhed, men det holder han dog for den største Æresbeviisning imod sig, at han drikkes ud paa een Gang; men jeg veed, at jeg kommer først til at drikke ham ud, og det kan intet Menneske holde ud, at drikke saa meget paa een Gang." Thorstejn sagde: „Du skal tage min Særk paa; thi da vil intet skade dig, om der end er Gift i Drikken. Tag Kronen af Hovedet, og giv den til Grim hin Gode, og hvisk ham i Øret, at du vil gjøre ham meget større Hæder end Gejrrød, og siden skal du lade, som du drikker, men der vil være Gift i Hornet, og du skal hælde det ned foran dig, og det vil ikke skade dig, men naar Drikningen er forbi, skal du lade dine Mænd ride." Godmund sagde, „at han skulde raade, og hvis Gejrrød døer, da ejer jeg hele Jotunhejm, men hvis han lever, bliver det vor Bane." Dernæst sov de om Natten.

9. Om Morgenen vare de tidlig oppe, og klædte sig paa. Kong Gejrrød kom da til dem, og bad dem drikke paa en lykkelig Rejse for dem. De gjorde saa. Næstefter de tilmaalte Drikkeskaaler, bleve først Hornene Hvitinger uddrukne; og da bleve Thors og Odins Skaaler drukne; dernæst kom mangehaande Strængeleg ind, og to Mænd noget mindre end Thorstejn, som bare Grim hin Gode. Alle stode op, og knælede for ham. Grim var bister. Gejrrød sagde til Godmund: „Tag mod Grim hin Gode, og dette skal være dit Troskabsløftes Skaal." Godmund gik til Grim, tog Guldkronen af sit Hoved, og satte den paa ham, og hvidskede ham i Øret,

ligesom Thorstejn havde raadet ham. Derpaa lod han Drikken løbe af Hornet ned paa sine Klæder, og der var Gift i den. Han drak Gejrrød til, og kyste paa Spidsen, og Grim drog leende fra ham. Gejrrød tog da ved det fulde Horn, bad Grim komme med godt Held, og bad ham kundgjøre sig, om nogen Fare var forhaanden, og lagde til: „Jeg har ofte seet dig i bedre Stemning." Han tog da et Guldsmykke af sig, og gav til Grim, drak derpaa Agde Jarl til, og det saae ud, som om Bølger faldt paa Skjær, da Drikken løb ned i Halsen paa ham, og han drak det alt af. Grim rystede Hovedet, og blev derpaa baaren til Agde Jarl; han gav ham to Guldringe, og bad om hans Miskundhed, og drak ham siden ud i tre Drag, og gav ham igjen til Skjenkeren; „Med Alderen taber enhver sin Dygtighed," sagde Grim. Da blev Hornet igjen fyldt, og de to, Jokul og Fuldstærk, skulde drikke det ud. Fuldstærk drak først. Jokul tog imod Hornet, saae i det, og sagde, at det var umandig drukket, og slog Fuldstærk med Hornet, men han satte Næven i Næsen paa Jokul, saa at Næsebenet knustes, og Tænderne fløj ud. De sprang da op rundt omkring. Gejrrød bad dem ikke at lade det spørges, at de skiltes saa ilde. De bleve da straxt forligte, og Grim hin Gode blev baaren bort.

10. Kort efter kom en Mand gaaende ind i Hallen; alle undredes over, hvor liden han var; det var Thorstejn Bæjarbarn; han gik hen til Godmund, og sagde, at Hestene vare færdige. Gejrrød spurgde, hvad Barn det var. Godmund sagde: „Det er min Dreng, som Kong Odin har sendt mig; det er et Klenodie for en Konge, og han kan mange Smaalege; og dersom J

troer at kunne bruge ham til noget, da vil jeg give eder ham." „Det er en anseelig Karl," sagde Kongen, „og jeg vil see hans Færdigheder;" han bad da Thorstejn lege een eller anden lille Leg. Thorstejn tog sin Steen og Braad og pikkede der, hvor Stenen var hvid; der kom da saa stort et Haglvejr, at ingen torde see derimod, og der kom saa megen Snee i Hallen, at den naaede til Anklerne. Kongen loe derad. Derpaa stak Thorstejn paa Stenen, hvor den var gul; der kom da saa hedt et Solskin, at Sneen ganske smeltede i et Øjeblik; dermed fulgde en behagelig Vellugt. Gejrrød sagde, at han var en stor Kunstner; Thorstejn fortalte da om en Leg, som kaldtes Skyggeleg. Kongen sagde, at han vilde see den. Thorstejn stod midt paa Hallens Gulv, og pikkede paa Stenen, hvor den var rød; der sprang da Gnister af; derpaa løb han rundt i Hallen foran hvert Sæde, da begyndte de flyvende Gnister at tiltage, saa at enhver maatte tage sine Øjne i Agt, Kong Gejrrød loe derad; men Ilden begyndte at tiltage, saa at alle fandt det betænkeligt. Thorstejn havde forud sagt Godmund, at han skulde gaae ud, og stige til Hest. Thorstejn løb nu for Gejrrød, og spurgde: „Vil I lade Legen forøge?" „Lad see, Dreng!" sagde han; Thorstejn pikkede da stærkere, og Gnisterne fløj da i Øjnene paa Kong Gejrrød. Thorstejn løb nu til Døren, og kastede Stenen og Braaden, og hver af de to Ting kom i sit Øje paa Kong Gejrrød, og han styrtede død paa Gulvet, men Thorstejn gik ud. Godmund var da kommen til Hest. Thorstejn bad dem ride, „thi nu er det ikke godt at bie for de Svage, sagde han. De rede til Aaen, da var Stenen og Braadden kommen tilbage. Thorstejn sagde,

at Gejrrød var død; de rede nu over Aaen, og hen, hvor de før traf hinanden. Da sagde Thorstejn: „Her maa vi nu skilles, og mine Mænd ville synes, at det er paa høje Tid, jeg kommer til dem." „Drag hjem med mig!" sagde Godmund, og jeg vil lønne dig for dit gode Følge." „Siden vil jeg tage imod denne Indbydelse," sagde Thorstejn, „men du skal drage tilbage med Mængden til Gejrrødgaard; nu er Landet i eders Vold." „Du maa raade," sagde Godmund, „men du skal bringe Kong Olaf min Hilsen; han tog da et Guldkar og et Sølvfad og tyve guldindvirkede Haandklæder, og gav ham med til Kongen, men bad Thorstejn at besøge sig, og de skiltes nu med Kjærlighed.

11. Thorstejn blev nu vaer, hvor Agde Jarl foer i heftigt Raseri. Thorstejn drog efter ham; han saae da en stor Gaard, som tilhørte Agde. Der var en Frugthave ved Gjerdeledet, og derved stod en Jomfru; hun var Agdes Datter og hed Godrun, hun var stor og smuk; hun hilste paa sin Fader, og spurgde om, hvad der var skeet. „Store Tildragelser ere hændte," sagde han, „Kong Gejrrød er død, og Godmund af Glæsisval har sveget os alle, og har haft hemmelig med sig en kristen Mand, ved Navn Thorstejn Bæjarmagn; han har øst Ild i Øjnene paa os; men jeg skal nu dræbe hans Mænd;" han kastede da Hornene Hvitinger ned der, og løb til Skoven, som han var gal. Thorstejn gik til Godrun; hun hilste ham, og spurgde ham om Navn. Han sagde, at han hed Thorstejn Bæjarbarn, og var Kong Olafs Hofsinde. „Stor maa da den største der være, om du er et Barn," sagde hun. „Vil du drage med mig," sagde Thorstejn, „og antage Troen?" „Kun lidet Godt har jeg

her at skilles fra," sagde hun; „thi min Moder er død; hun var en Datter af Ottar Jarl i Holmgaard; og mine Forældre vare ulige i Sindelag, thi min Fader er meget fuld af Trolddom, og nu seer jeg, at han er bestemt til Døden; og hvis du vil følge mig herhid tilbage, da vil jeg drage med dig." Derpaa tog hun sine Kostbarheder, men Thorstejn tog Hornene Hvitinger; de gik da frem i Skoven, og saae, hvor Agde foer; han tudede skrækkelig, og holdt sig for Øjnene. Saasnart han fik Øje paa Thorstejns Skib, var det hændet ham, at der var kommen en saadan Værk i hans Øjne, at han intet kunde see. Da de kom til Skibet, var Solen ved at gaae ned. Thorstejns Mænd vare da beredte til at sejle bort, og da de saae Thorstejn, bleve de glade. Thorstejn gik da om Bord paa Skibet, og de sejlede bort; om hans Rejse fortælles intet, førend han kom hjem til Norge.

12. Denne Vinter opholdt Kong Olaf sig i Throndhjem. Thorstejn kom til Kongen i Julen, og bragde ham de Kostbarheder, som Godmund havde medgivet ham og Hornene Hvitinger foruden mange andre kostelige Sager. Han fortalte Kongen om sin Rejse, og viste ham Godrun. Kongen takkede ham, og alle berømte hans Tapperhed, og syntes at den var meget beundringsværdig. Kongen lod siden Godrun døbe og lære hende Troen. Thorstejn legede Skyggelegen om Julen, og Folk fandt megen Gammen af at see derpaa. Hvitingerne gik omkring til Skaaler, og to Mænd vare om hvert Horn, men det Kar, som Godmund havde sendt Kongen, kunde ingen drikke ud uden Thorstejn Bæjarbarn. Haandklædet brændte ikke, skjønt det blev kastet paa Ilden, men var

da endog renere end tilforn. Thorſtejn talte for Kongen om, at han ønſkede at holde Bryllup med Godrun; det tilſtod Kongen ham, og der blev holdt et anſeeligt Gilde. Første Nat, da de kom i Sæng ſammen, og Omhænget var trukket ned, gik en Paneelfjæl itu ved Thorſtejns Hoved, Agde Jarl var da kommen der, og agtede at dræbe ham; men der ſlog ſaa ſtærk en Hede ud imod ham, at han ikke torde gaae ind; og han drog da bort igjen. Kongen kom da til, og ſlog ham med et guldbeſlaget Spær i Hovedet, ſaa at han ſank ned i Jorden. Kongen holdt Vagt om Natten, men om Morgenen vare Hornene Hvitinger forſvundne; Gildet gik vel af; Thorſtejn opholdt ſig hos Kongen om Vinteren, og han og Godrun gjorde meget af hinanden. Om Vaaren udbad Thorſtejn ſig Tilladelſe til at ſejle til Østervegen og beſøge Kong Godmund, men Kongen ſagde, at han ikke vilde tilſtede det uden han vilde love at komme tilbage. Dette lovede Thorſtejn. Kongen bad ham holde ſin Tro vel, og lide mere paa ſig ſelv end paa dem i Østerleden. De ſkiltes med Kjærlighed, og alle ønſkede ham Held paa Rejſen, thi Thorſtejn var bleven venneſæl. Han ſejlede nu til Østervegen, og, ſaavidt man veed at berette, gik denne Færd vel af; han kom til Glæſisval, og Godmund tog med Glæde imod ham. Thorſtejn ſpurgde: „Hvad Efterretninger have I fra Gejrrødgaard?" „Jeg drog did," ſagde Godmund, „og de overgave mig Landet, og min Søn Hejdrek Ulveham herſker nu derover." „Hvor er Agde Jarl?" ſpurgde Thorſtejn videre. „Da I foer bort," ſagde Godmund, „lod han ſig gjøre en Høj, og gik derind med meget Gods, men Jokul og Froſte druknede i Floden Hemra, da de droge fra Gildet, og jeg

herſker nu over Herredet ved Grunder." „Det kommer nu an paa," ſagde Thorſtejn, „hvorledes du vil affinde dig med mig, thi mig ſynes, at Godrun er berettiget til hele Arven efter ſin Fader Agde Jarl." „Ja! hvis du vil være min Mand," ſagde Godmund. „Da maa du ikke paatale min Tro," ſvarede Thorſtejn. „Det lover jeg," ſvarede Godmund. Siden droge de til Grunder, og Thorſtejn underlagde ſig Herredet.

13. Thorſtejn byggede ſig en Gaard i Gnipelund, thi Agde Jarl havde gaaet igjen, og ødelagt Gaarden; Thorſtejn blev en ſtor Høvding. Godrun fødte kort efter et ſtort Drengebarn, ſom fik Navnet Brynjulf. Thorſtejn kunde ikke være ſikker for, at Agde Jarl jo drillede ham. En Nat ſtod Thorſtejn op af ſin Sæng, og ſaae, hvor Agde foer; han torde ingensteds gaae ind, thi der var gjort Kors for hver Dør. Thorſtejn gik til Højen; den var aaben, og han gik ind, og borttog Hornene Hvitinger. Da kom Agde Jarl tilbage til Højen, men Thorſtejn løb ud ved Siden af ham, og ſatte Kors i Døren, og Højen lukkedes da i igjen, og ſiden mærkedes der intet til Agde. Om Sommeren efter foer Thorſtejn til Norge, og bragde Kong Olaf Hornene Hvitinger. Siden fik han Tilladelſe til at reiſe igjen, og han ſejlede da til ſine Beſiddelſer. Kongen bød ham holde ſin Tro vel. Siden have vi ikke ſpurgt til Thorſtejn. Men da Kong Olaf forſvandt paa Ormen lange, forſvandt ogſaa Hornene Hvitinger. Her ſlutte vi Fortællingen om Thorſtejn Bæjarbarn.

Fortælling
om
Thorſtejn Skelk.

Det fortælles, at Kong Olaf, Sommeren efterat han havde draget paa Gjæſteri gjennem Vigen og vidt omkring andre Steder, var til Gildes paa Gaarden Rejna; han havde en ſtor Forſamling om ſig. Der var da hos Kongen en Mand, ſom hed Thorſtejn, en Søn af Thorkel, en Søn af Asgejr Ædikol, en Søn af Audun Skokul; han var en Islænder, og var kommen til Kongen Vinteren forud. Da Folk om Aftenen ſade over Drikkebordet, ſagde Kong Olaf, at ingen af hans Mænd maatte gaae ene ud paa Vandhuſet om Natten, og at enhver, ſom ønſkede at gaae, ſkulde kalde ſin Sængekammerat med ſig; ellers, ſagde han, vilde det ikke gaae godt. Der blev nu drukket godt om Aftenen, og, da Drikkebordene vare borttagne, gik Folk til Sængs. Ud paa Natten vaagnede Islænderen Thorſtejn, og ſagde, at han vilde gaae ud, men han, ſom laa hos ham, ſov ſaa haardt, at Thorſtejn ikke vilde vække ham. Han ſtod da op, trak Skoene paa ſine Fødder, og tog en tyk Kjole over ſig, og gik til Huſet; det var et ſtort Huus, ſaa at elleve kunde ſidde paa hver Side. Han ſatte ſig paa det yderſte Sæde,

og da han havde siddet en Stund, saae han, at der kom et Spøgelse op, og satte sig paa det inderste Sæde, og blev der siddende. Thorstejn spurgde da: „Hvo er der kommen?" Aanden svarede: „Her er kommen Thorkel den Tynde, som faldt paa Valpladsen med Kong Harald Hildetand." „Hvorfra kom du nu hid?" spurgde Thorstejn fremdeles. Han svarede, at han var nylig kommen fra Helvede. „Hvad kan du fortælle derfra?" spurgde Thorstejn. Hin svarede: „Hvad vil du spørge om?" „Hvo taale bedst Pinslerne i Helvede?" spurgde Thorstejn. „Ingen bedre," sagde Aanden, „end Sigurd Fofnersbane." „Hvad Pinsel har han?" „Han tænder en brændende Ovn," sagde Draugen [1]); „Ej tykkes mig det saa stor en Pinsel," sagde Thorstejn. „Ej er det dog saa lidet," svarede Draugen, „thi han er selv Branden." „Ja da er det meget," sagde Thorstejn; „men hvo taaler slettest Pinsler der?" Draugen svarede: „Starkad hin Gamle taaler dem slettest, thi han raaber saa, at det er os Djævle til større Pine end det meste andet, saa at vi for hans Skrigen aldrig kunne have Ro." „Hvad Pinsel har han da," spurgde Thorstejn, „da han taaler den saa ilde, saa tapper en Mand, som han siges at have været." „Han er i Ild indtil Anklerne." „Ej tykkes mig det saa meget," sagde Thorstejn, „for en saadan Kæmpe, som han har været." „Ej er det ret betragtet," sagde Draugen, „thi allene Fodsaalerne staae op af Ilden." „Ja! meget er det da," sagde Thorstejn, „og skrig du noget Skrig efter ham!" „Det skal skee," sagde Aanden. Han spilede da Kjæften ud, og oplostede et stærkt Brøl, men Thorstejn holdt Kjoleskjødet over sit Hoved. Han blev

[1]) d. e. Gjengangeren.

meget forvirret, da han hørte dette Skrig, og spurgde: „Skriger han saaledes stærkest?" „Nej langt fra," sagde Draugen, „thi dette er vi Smaadjævles Skrig." „Skrig da nogenledes efter Starkad," sagde Thorstejn. „Det skal skee," sagde Draugen; og han begyndte da at skrige anden Gang saa frygtelig højt, at Thorstejn syntes, det var et Under, hvor stærkt denne saa lille Djævel kunde brøle. Thorstejn gjorde som før, at han svøbte Kjolen om sit Hoved, men det virkede dog saaledes paa ham, at han faldt i Afmagt, saa at han ikke vidste til sig selv. Da spurgde Draugen: „Hvi tier du nu?" Thorstejn svarede, da han kom lidt til sig selv igjen: „Jeg tier, fordi jeg undrer mig over, hvor frygtelig en Stemme, der er i dig ikke større Djævel, end du synes mig at være; men er dette Starkads største Skrig?" „Ikke nær," svarede han, „dette er snarere hans mindste Skrig." „Undslaa dig ikke længer," sagde Thorstejn, „og lad mig høre hans største Skrig!" Draugen tilstod det. Thorstejn belavede sig da derpaa, lagde Kjolen sammen, viklede den saaledes om sit Hoved, og holdt begge Hænderne udenpaa. Spøgelset havde ved hvert Skrig rykket tre Sæder nærmere til Thorstejn, og nu vare der allene tre imellem dem. Han opspilede nu frygtelig Kjæften, og drejede Øjnene i Hovedet, og begyndte at brøle saa højt, at Thorstejn syntes, det gik over alle Grændser, men i det samme lød Klokken i Kirken; men Thorstejn faldt i Besvimelse frem paa Gulvet; Klokkelyden gjorde saadan en Virkning paa Draugen, at han sank ned i Gulvet, og man kunde længe høre Efterklangen nede i Jorden. Thorstejn kom snart igjen til sig selv, stod op og gik til sin Sæng og lagde sig ned. Da det dagedes, stode Folk op, og Kongen gik i Kirken at høre

Messen; derefter gik man til Bords. Kongen var ikke meget blid; han tog til Orde; „Har nogen gaaet ene ud i Nat?" Thorstejn stod da op, faldt ned for Kongen, og sagde, at han havde overtraadt hans Bud. Kongen svarede: „Ej var det mig saa stor Skade, men du viser, hvad man siger om eder Islændere, at I ere meget egenraadige; men blev du noget vaer?" Thorstejn sagde da alt, hvad der var skeet. Kongen spurgde: „Hvorfor syntes du om, at han skreg?" „Det vil jeg sige eder, Herre!" svarede han, „jeg syntes at vide, fordi I havde advaret alle fra at drage ene derhen, og Skjelmen kom op, at vi vilde ikke skilles uden Meen; men jeg troede, at I vilde vaagne derved, Herre! naar han skreg, og jeg troede mig da hjulpen, naar I mærkede det." „Saa var det ogsaa," sagde Kongen, „at jeg vaagnede derved, og jeg vidste, hvad der var paa Færde, og derfor lod jeg ringe, da jeg vidste, at det ellers ikke vilde gaae godt; men blev du ikke ræd, da Spøgelset begyndte at skrige?" Thorstejn svarede: „Jeg veed ikke, hvad det er for noget, Rædsel, Herre!" „Var der dig ingen Frygt i Brystet?" sagde Kongen. „Nej der var ikke," svarede Thorstejn; „men ved det sidste Skrig kom mig dog næsten Banghed [1]) paa." Kongen svarede: „Nu vil jeg øge dit Navn, og kalde dig herefter Thorstejn Skelk, og her er et Sværd, som jeg vil give dig i Navnefæste." Thorstejn takkede ham. Det berettes, at Thorstejn blev Kong Olafs Hofsinde, og fulgde ham siden, og faldt paa Ormen lange med Kongens andre Kæmper.

[1]) i Grundsproget skelkr.

Fortælling
om
Orm Storolfsſøn.

Der var en Mand, ſom hed Hæng, en Søn af Ketil, Jarl over Rummedalen; Ketil Jarls Moder hed Rafnhild, og var en Datter af Ketil Hæng fra Rafniſta. Hæng var en anſeelig Mand; han var i Misforſtaaelſe med Kong Harald Dovrefoſtre formedelſt Hilderides Sønners Drab, og derfor flygtede han bort fra Landet. Hæng ſejlede veſter ud i Havet at opſøge Island; de bleve Land vaer, og vare komne til Sydlandet; de ſejlede op i Mundingen paa en ſtor Aa, og lagde til ved den øſtlige Side, denne Aa hedder nu Thjorsaa. De underſøgte Landet vidt omkring. Hæng opholdt ſig den første Vinter øſten for Rangaa, men om Vaaren tog han Land i Beſiddelſe mellem Thjorsaa og Markarfljot lige fra Fjældene til Strandbreden, og bosatte ſig paa Hof ved den østre Rangaa. Hans Kone hed Ingun, hun fødte om Vaaren en Søn, ſom blev kaldt Rafn. Hæng deels gav deels ſolgde ſine Skibsfolk Land, og de ere blevne kaldte Landnamsmænd. Hængs anden Søn hed Herjulf; hans Søn igjen var Sumarlide; den tredie hed Helge, den fjerde Veſtar. Rafn Hængsſøn var den

første Lovsiger paa Island, han boede paa Hof efter sin Fader. Hans Datter Thorlaug var gift med Offerpræsten Jorund. Hæng havde en femte Søn, som hed Storolf; han blev holdt for den største af hans Sønner, men Rafn for den ypperste. Storolf var gift med Thorarna, en Søster til Thorbjørn Skolm, som var Thoralfs Fader. Storolf boede paa Hvol, som siden kaldtes Storolfshvol. Storolf var en meget stærk Mand, og alle sagde, at han besad overnaturlige Kræfter; han var en kyndig og lærd Mand, og blev derfor holdt for at være troldkyndig. Med sin Kone Thorarna havde han en Søn, som hed Orm; han var tidlig baade stor og stærk og vel øvet i Idrætter; thi da han var syv Aar gammel, kunde han maale sig med de Stærkeste i Styrke og alle Idrætter. Hans Fader gjorde ikke meget af ham, og han var ham heller ikke føjelig, og vilde ikke arbejde, men hans Moder elskede ham højt. Orm hang dog ikke i Kjøkkenet; han voxte nu op, indtil han var tolv Aar gammel. Storolf var en arbejdsom og driftig Mand. Det hændte sig nu en Dag om Sommeren, at Storolf lod føre Hø sammen, og der gik fire Øg ad Gangen til at bringe Høet hjem. Storolf stakkede det, men der vare kun faa til at bære det op, og han syntes, at det saae ud til Regn; han kaldte derfor sin Søn Orm til, og bad ham hjælpe til at række Høet op. Orm gjorde saa, men da Regnbygerne begyndte at trække op, blev Storolf meget ivrig i Arbejdet, og skyndte Orm stærkt til, at han skulde hjælpe og bruge sin Styrke, og sagde, at han var baade dorsk og kraftløs, og havde mere faaet Vext end Styrke og Raskhed. Orm blev nu vred, og bar hele Stakkene op i en føje Tid, og i det samme kom

Øget til, Orm greb da Læsset og Hesten med alt Kjøre-tøjet, og kastede det op paa Hæsset saa stærkt, at den gamle Storolf faldt ned af Høet i Mellemrummet med saa tungt et Fald, at tre Ribbeen brødes i ham. Da sagde Storolf: „Det er ilde at ægge den Hidsige, og det er let at see, at du vil blive en heftig Mand." Alle fandt, at det var en stor Styrkes Prøve af saa ungt et Menneske at være.

Orm Storolfsson drager til Høslæt.

2. Det fortælles fremdeles, at Storolf en Dag gik til sin Søn Orm, og bad ham at gaae paa Engen og slaae; „thi Karlene faae ikke meget fra Haanden i Sommer!" sagde han. „Hvor er den Lee, som jeg skal slaae med?" spurgde Orm. Storolf gav ham da et Leeskaft og en ny Lee, som begge vare meget stærke. Orm drejede Leen sønder imellem sine Hænder, og traadte Skaftet i Stykker, og sagde, at han ingen af Delene kunde bruge. Han gik derpaa bort, tog tyve Pund Jærn, og gik til Smedien, og gjorde sig en Lee; derpaa tog han en tyk Stang af Vedkasten, og gjorde deraf et passende højt Skaft, og satte deri to store Haandfang og den nye Lee, og omviklede den siden med Jærn. Derpaa gik han ned paa Engene, hvor Jordbunden var saa beskaffen, at den var fuld af Tuer, men bevoxen med tæt og frodigt Græs. Orm begyndte at slaae, og slog hele den Dag til Aften. Storolf sendte sine Tjenestepiger at rage Høet efter Orm, men da de kom paa Engene, saae de, at Orm havde slaaet i Bunker; de toge da fat, og agtede at hverre Høet, men det var dem ikke saa let, som de tænkte; thi de kunde ikke bevæge nogen Dynge hverken med Rive eller med Hænderne; de gik da hjem og sagde det til Huus-

bonden. Han red nu ned paa Engen om Aftenen, og saae da, at Orm havde slaaet alle Tuer af og ført dem sammen i Dynger; han bad ham da holde op, og ikke fordærve mere. Orm gjorde saa, og hans Lee var da ganske forslidt lige til Ryggen. Da havde Orm slaaet otte Stakke Land, og det ere de eneste Enge ved Storolfshvol, som ere jævne; det regnes for en Mands Dagslæt imellem hver to Dynger; paa alt dette sees Mærke endnu den Dag i Dag.

Orm bærer Høhæssene.

3. Paa Gaarden Holt boede en Mand ved Navn Dufthak, efter hvem Gaarden siden er kaldt Dufthaksholt. Denne Dufthak var stor og overordentlig stærk, saa at han besad overnaturlige Kræfter. Mellem ham og Storolf var der undertiden et spændt Forhold, men stundum vare de Venner, men dog fik det tilsidst et slet Udfald imellem dem; thi nogle sige, at Dufthak blev Storolfs Banemand. Tiden led nu frem, indtil Orm var atten Aar gammel. Da kom der en haard Vinter, saa at Sneen ganske bedækkede Jorden. Storolf havde meget Kvæg, og ud paa Vinteren begyndte hans Hø meget at svinde, saa at han syntes at kunne forudsee, at han maatte slagte sit Kvæg, hvis han ikke fandt noget Raad; thi man kunde ingensteds i Bøjgden faae Hø; allene Dufthak havde Hø til Overflod, men han vilde ikke overlade andre noget. Den Gang stod det temmelig slet mellem Storolf og ham. Storolf sendte dog sin Søn Orm over til ham, for at faae noget Hø af ham; thi da var det allerede langt hen i Tiden, og Kvæget var meget forkommet. Orm drog da til Dufthak, og forlangte Hø til Kjøbs af ham, men han sagde,

at han intet havde til Salgs; men da Orm trængte fast paa, sagde Dufthak, at han maatte tage sig en Dragt, om han vilde, „og kan det dog blive eder til Nytte," føjede han til, „hvis enhver i Bøjgden giver ligesaa meget." „Det er et ringe Tilbud," sagde Orm, „men dog vil jeg benytte mig deraf; hvoraf skal jeg tage Dragten?" „Ude i Gaarden," svarede Dufthak, „staae to Høhæs, det ene paa fire Favne, det andet paa to, og vel to Favne tykt og næsten ligesaa højt; thi det er vel sunket noget; af det mindste af disse skal du tage." „Jeg vil først gaae hjem," sagde Orm, „at hente mig Toug," og han gjorde saa, og fortalte sin Fader, hvorledes Sagen stod. „Det er et Tilbud som til en Tigger," sagde Storolf, „dog skal han heller ikke have Betaling derfor, men det tykkes mig bedst, at jeg henter Dragten; thi jeg vil kunne bære mere end du." „Ej maa saa være," sagde Orm; „thi der blev givet saa meget, som jeg kunde bære." „Brug da dine Kræfter, du Dorske!" sagde Storolf. Orm gik da ud i Forraadshuset, og tog Reeb til ti Heste, og løste Leddingerne af, lagde dem derpaa sammen, baade efter Længden og Tykkelsen, saa at han gjorde eet deraf. Derpaa gik han over til Holt til Høgaarden, brød Leret op, og gik ind i Gaarden og til det største Høhæs; han ryder Torven og det fletteste bort fra oven, derpaa løsner han Høet fra Jorden neden til, drager siden Rebene derunder, stikker Leddingerne i, og vender Hæsset om, sætter sig dernæst under med Reebenderne i Haanden, og løfter det saaledes op paa sine Skuldre; men nogle sige, at han har haft det mindste Høhæs foran sig. Med dette gik han hjem til Storolfshvol. Da Storolf, som var ude, saae det, forundrede han sig meget, og sandede, at

han ikke selv vilde kunne have baaret saa meget. Det blev nu baaret ind i Laden, og den var da fuld. Dette Hø kom Storolf saa godt til Nytte, at han ikke behøvede at slagte Kreaturer om Vaaren. Fra den Tid stod det sig bedre imellem Fader og Søn end forhen; thi Storolf saae, hvorledes Orm udmærkede sig fremfor andre. Da Dufthak om Dagen kom ud, saae han, at begge hans Høhæs vare borte, og kun det Hø tilbage, som ikke var af nogen Værd, og selv det ilde omtumlet; ogsaa saae han Orm gaae ud af Gaarden, bærende begge Høhæssene, og det syntes ham forfærdeligt, hvor stor en Dragt Orm kunde bære. Om Vaaren drog Dufthak til Hvol, og krævede Betaling for Høet, men fik ingen; han holdt Høet for at være ligesaa meget værdt som sex Malkekøer. Dette foranledigede en langvarig Uenighed imellem Dufthak og Storolf, og stort Fjendskab, hvorom siden skal fortælles.

Orm og Thoralf prøve deres Mandighed.

4. Da Orm var tyve Aar gammel, red han, som oftere før, til Althinget; da var Thinget meget talrigt. Orms Frænde Thoralf Skolmsøn, nordfra Myrkaa fra Hørgaadal, var kommen til Thinget. Med ham var en Mand, ved Navn Melkolf, som havde sex Karles Styrke. De vare alle i Telt hos Storolfs Svoger, Offerpræsten Jørund. Der var givet Jørund et Par Dyndskoe, der vare saa store og jærnbeslagne, at de vejede et halvt Pund foruden Søm; de gik omkring i Teltet til Skue, men da de kom til Thoralf, tog han de fire Skoe og lagde dem sammen, holdt noget paa dem, rakte dem siden til Orm, og de vare da alle saa lige som et Lys. Orm tog mod dem, og bøjede alle fire Skoe paa een Gang, ligesom

de forhen havde været; dette blev anseet for en stor Styrkeprøve af dem begge. Men da de gik ud om Dagen, stod der ved Bryggerset en stor Bryggerkjedel, som holdt to Tønder; den fyldte de med Sand; derefter gik Melkolf til, og hævede den med den ene Haand. Thoralf gik dernæst til og løftede den op med to Fingre; tilsidst gik Orm til, og holdt sin mindste Finger under Krogen, og hævede den saa højt som op til sine Ankler, stak siden Haanden under sin Kappe. Thoralf sagde: „Viis mig nu Fingeren!" „Ej vil jeg det," sagde Orm. „Jeg kunde gjærne lemlæste mig selv, hvis jeg vilde," sagde da Thoralf, „men det vilde jeg ikke." Det syntes som Kjød og Sener havde gaaet sønder lige til Benet. Siden rede de hjem fra Thinget, og der forefaldt en Tid intet mærkeligt med Orm. Folk beundrede meget de Prøver paa Styrke, som Orm havde aflagt, og siden aflagde alt større og større, efterhvi han blev ældre; og det ere alle, saavel hans Uvenner som hans Venner, enige i, at han har været den stærkeste Mand paa hele Island baade i ældre og nyere Tider, af saadanne, som ikke have besiddet overnaturlige Kræfter.

Om Asbjørn Prude.

5. Over en Torp i Danmark, som hedder Vendilskage raadede en Mand, ved Navn Virvil. Han og Vesete paa Bornholm vare Brødre. Virvil var gift, og havde med sin Kone en Søn, som hed Asbjørn; han var tidlig stor og smuk og vel øvet i Idrætter; han overgik alle andre i Belevenhed, og blev derfor kaldt Asbjørn Prude. Det var til de Tider Skik, at nogle Kvinder, som kaldtes Vølver, droge omkring i Landet, og forudsagde Folk deres Skjæbne, Aarets Frugtbarhed og andre

Ting, som man vilde underrettes om. Denne Trop kom til Virvil; Vølven blev der vel imodtagen, thi der var anrettet et godt Gilde. Da Folkene om Aftenen vare komne til Sæde, spurgde de Vølven om, hvad hun spaaede dem, og hun sagde da, at Virvil skulde boe der til sin Alderdom, og holdes for en brav Mand; men det unge Menneske, som sidder der hos dig, Virvil! kan have godt af at høre sin Skjæbne; thi han vil komme til at fare vide om i Verden, og vil blive anseet for den ypperste Mand paa hvert Sted, hvor han kommer, og han vil udføre mange Manddoms Bedrifter, og døe af Alderdom, hvis han ikke kommer til Nordmøre i Norge eller norden derfor i det Land." „Jeg vænter," sagde Asbjørn, „at jeg ikke er Døden visfere der end her." „Deri vil det dog ikke gaae efter din Mening, hvad du end agter," sagde Vølven, „og der kom hende da et Kvad i Munden:

Om du end lader
Over brede Vande
Soheften [1]) løbe
Og vide føres;
Vil dog Skjæbnen,
At norden for Møre
Bane du faaer,
Bedst det er at tie.

Siden var Vølven der, saalænge det var bestemt, og fik gode Gaver med sig, da hun drog bort. Asbjørn voxte nu op, og saasnart han havde Alder dertil, begav han sig paa Rejser til forskjellige Lande, gjorde sig bekjendt med fremmede Folks Sæder og blev meget anseet af alle

[1]) Skibet.

Høvdinger. Hans Moder havde sin Slægt nord oppe i Norge i Hørdeland og Nordmøre, og stammede fra Bifre-Kaares Æt. Asbjørn opholdt sig længe hos sine mødrene Frænder, og var i stor Anseelse formedelst sine Idrætter og Færdigheder.

Orm og Asbjørn indtage Gotland.

6. For at fortsætte den før begyndte Fortælling, maa berettes, at Orm Storolfsson opholdt sig fremdeles i Island, og da han var tredive Aar gammel, kom han til at reise med en Mand fra Hørdeland, som hed Øssur, og havde et Skib staaende oppe i Thjorsaa, med ham drog han bort fra Landet. Øssur ejede en Gaard paa Hørdeland, og Orm opholdt sig hos ham om Vinteren. Da var Asbjørn Prude paa Hørdeland, og han og Orm traf ofte sammen og kom godt overeens, saa at de snart sluttede Venskab med hinanden. De prøvede mange Idrætter, og vare lige i alle dem, hvor Styrken ikke kom i Betragtning, men Orm var langt stærkere end Asbjørn. Det kom saavidt, at de indgik edeligt Fostbrødrelag med hinanden efter Fortids Skik, at den, som levede længst, skulde hævne den anden, om han døde for Vaaben. Om Vaaren sagde Asbjørn til Orm, at han vilde drage nord op til Møre at besøge sine Frænder Eyvind Snog og Bergthor Bestil; „Jeg er ogsaa nysgjerrig efter at vide," sagde han, „om Livet strax forlader mig, naar jeg kommer der, som den arme Volve sagde." Orm sagde, at han var beredt til denne Reise; „men ej synes mig," sagde han, „at du bør trodse Skjæbnen, thi saadanne Folk, som hun er, vide en heel Deel." Siden droge de paa to Skibe nord op til Møre, og Eyvind og Bergthor toge meget vel imod deres Frænde As-

bjørn, thi de vare Søskendebørn. Dette skede i Slutningen af Hakon Hlade-Jarls Dage. Asbjørn spurgde der, at der nordenfor Landet laae to Øer, som begge hed Sands, og at der over den yderste af Øerne herskede en Jætte, som hed Bruse; han var en stor Trold og Menneskeæder, og Folk troede, at han aldrig vilde overvindes af Mennesker, hvor mange de end vare; men hans Moder var dog værre at have med at gjøre; det var en kulsort Hunkat og saa stor som de største Oksenød. Formedelst disse Uvætter havde Landets Beboere ingen Fordele af nogen af disse Øer. Asbjørn fik Lyst til at drage til Øerne, men Orm fraraadte ham det, og sagde, at saa Ting vare være, end at have at gjøre med saadanne Djævle, og derfor blev der intet af Reisen. Om Sommeren sejlede de ned til Danmark, og opholdt sig hos Virvil om Vinteren, men da Vinteren var forløben, og Vaaren kom, droge de paa Krigstoge med fem Skibe, og fore vidt omkring ved Øer og Udskjær, og vandt Sejer og Bytte, hvor de kom frem; der vare da ingen navnkundigere i Vikingsfærd end de. Ud paa Sommeren lagde de til Gotland, og hærjede der; derover herskede den Gang en Jarl, som hed Herrød; de holdt mange Træfninger, og undertvang Landet; og der opholdt de sig den tredie Vinter. Der vare om Vinteren store Gilder og megen Munterhed. En Dag om Vinteren, da Asbjørn og Orm sade og drak, kvad Asbjørn denne Vise:

Hun ved Sejd [1]) mig sagde,
Og sang om det længe,
At jeg dødsens var, hvis
Nord paa Møre jeg rejste;

[1]) Trolddom.

Volven intet mon vide,
Være end i Gorland
Glad jeg skal, thi hendes
Spaadom tyder ej meget.

Orm og Asbjørn syntes ikke om at blive der længe, og droge derfra om Vaaren, og fore om Sommeren til det nordlige Danmark, og derfra til Norge, hvor de vare den fjerde Vinter hos Øssur paa Hørdeland. Om Vaaren talte Fostbrødrene sammen; Asbjørn vilde paa Krigstoge men Orm ud til Island, og derfor skiltes de, dog med Kjærlighed og Venskab. Orm drog til Island med Øssur fra Hørdeland; de havde en hastig og lykkelig Rejse, og landede med deres Skib i Lejravaag nedenfor Heden; da spurgde Orm den Tidende, at hans Fader, den gamle Storolf, var omkommen i hans og Dufthaks Forhandling; han blev ikke begrædt af mange. Orm drog da hjem til Storolfshvol, opførte sig der en Bopæl, og boede der længe, efterat han havde hævnet sin Fader Storolf, som der fortælles i Islændernes Skraa [1]).

Asbjørns Drab.

7. Kort efterat Orm og Asbjørn skiltes, fik Asbjørn Lyst til at drage nordop til Sandøerne; han foer med fire og tyve Mænd paa et Skib temmelig langt norden for Møre, og lagde en Dag silde til den ydre Sands; de gik i Land og rejste sig et Telt; der vare de om Natten og bleve intet vaer. Aarle om Morgenen stod Asbjørn op, klædte sig paa, tog sine Vaaben og gik op paa Landet, men bad sine Mænd at vænte efter ham. Men kort efterat Asbjørn var gaaet bort, bleve de vaer, at en frygtelig Hunkat var kommen i Teltdøren; den var kul,

[1]) d. e. lille Skrift eller Fortælling.

ſort af Farve, og ſaae meget gruelig ud, thi der ſyntes at brænde Ild ud af dens Næſe og Mund; dens Øjne vare heller ikke ſmukke; de ſtudſede meget ved dette Syn, og bleve meget forſkrækkede. Katten løb da ind til dem, og greb den ene efter den anden, og det ſiges, at den ſlugte nogle af dem, men rev andre ihjel med ſine Klør og Tænder; hun dræbte tyve Mænd i et Øjeblik, men fire undkom til Skibet, og holdt ſtrax fra Land. Asbjørn gik lige til Brnſes Hule, og gik ſtrax ind i den. Det blev ham noget dunkelt for Øjnene, thi der var meget ſkyggefuldt i Hulen; han mærkede ingen Ting til, førend han blev greben, hævet i Vejret, og kaſtet ſaa haardt ned, at det ſyntes ham frygteligt; han mærkede da, at Jætten Bruſe var kommen, og ſyntes meget ſtor. Bruſe ſagde da: „Du var meget ivrig efter at komme hid, du ſkal nu ogſaa have et Ærende, thi du ſkal her lade Livet med ſaa ſtore Pinsler, at det ſkal afholde andre fra at hjemſøge mig med Ufred.“ Han trak da alle Klæderne af Asbjørn, thi ſaa ſtor Forſkjel var der paa deres Kræfter, at Jætten kunde raade ene imellem dem. Asbjørn ſaae en ſtor Steen ſtaae tværs igjennem Hulen, og et ſtort Hul var midt i Stenen, noget foran Stenen ſtod en ſtor Jærnſtøtte. „Nu ſkal det prøves,“ ſagde Bruſe, „om du er noget haardførere end andre.“ „Det er lidet at prøve,“ ſagde Asbjørn, „men ulykkeligt er det gaaet mig, at jeg ikke ſkulde kunne forſvare mig lidet, og det er rimeligſt, at Døden kalder paa mig, og han kvad da denne Viſe:

Ingen maa
Paa ſin Idræt ſtole,
Om ſtærk han end er
Og ſtor af Mod,

Saa ſvigter paa Dødens
Dag enhver
Hjærte og Kraft,
Som Held forlader.

Derpaa aabnede Bruſe Maven paa Asbjørn, tog fat paa Enden af hans Tarme, bandt den om Jærnſtotten, og ledte Asbjørn rundt deromkring, men Asbjørn gik med Djærvhed, og alle hans Tarme vikledes ud til Enden. Asbjørn kvad da disſe Viſer i det ſamme:

Det ſkal ſiges min Moder
Svanhvide udi Danmark,
At hun ſkal i Sommer
Sønnens Haar ej kæmme;
Hende jeg havde lovet,
At jeg hjem vilde komme,
Nu paa Kæmpens Side
Sværdsod vorder ſtukken.

Andet var paa Færde,
Da vi almuntre ſade,
Og paa Skib til Hørders
Land over Fjord vi fore,
Mjod vi drukke og mælte
Mangt Ord ſammen fordum,
Nu er jeg ene i onde
Jætters Trængſel gangen.

Andet var paa Færde,
Da vi modige fore,
Oppe i Stavnen ſtod der
Storolfs Søn hin Frække;

Ind i Øresund med
Langskibe da jeg lagde,
Svegen i Tro jeg nødes
Troldes Hal nu at gjæste.

Andet var paa Færde
Da i Hildes Stormvejr [1])
Orm gik for graadige Ulv et
Blodigt Maaltid at lave;
Mangen Mand han fældte
I den mørke Træfning,
Saar uddeelte den tapre
Helt ved Ifas Munding.

Andet var paa Færde,
Da med den hvasse Kaarde
Sønder i Elfarskjær jeg
Saar tilføjede Kæmper;
Ofte behændig med Kolben
Orm da saaes at skyde,
Mest dog da de tapre
Svogre laae tilbage.

Andet var paa Færde,
Da alle vi vare sammen,
Gaut og Gejre,
Glum og Starre,
Sam og Sæming,
Oddvørs Sønner,
Hauk og Hake,
Hrok og Toke.

[1]) Kampen.

Andet var paa Færde,
Ofte paa Søen vi fore,
Rane og Høgne,
Hjalm og Stefner,
Grane og Gunnar,
Grim og Sørkver,
Tume og Torfe,
Tejt og Gejter.

Andet var paa Færde,
Da i Kampen vi lidet
Skaanede os, den Tapre
Sjælden jeg afraadte
Fra at skærpe Sværd og
Lade dem bide Kæmper,
Dog var Orm i Striden
Stedse Heltenes Fører.

Bister Orm da
Blive vilde,
Hvis denne Kval han
Kunde skue,
Og betale
Thussen gruelig
Mine Pinsler,
Om han mægted det.

Siden lod Asbjørn sit Liv med megen Manddom og Tapperhed.

Orm besøger Menglød i Sauds.

8. Om de tre Mænd, som undkom, fortælles, at de skyndte sig at roe bort, og standsede ikke, førend de

naaede Land; de fortalte, hvad der var ſkeet paa deres Færd, og ſagde at de troede, at Asbjørn var død, men kunde ikke ſige, paa hvad Maade han havde miſtet Livet. De kom til at reiſe med nogle Kjøbmænd, og kom ſaaledes ned til Danmark. Denne Tidende ſpurgdes nu vidt omkring, og ſyntes mærkelig. Der var da ſkeet Høvdinge-Skifte i Norge, i det Håkon Jarl var død, men Olaf Tryggveſøn kommen til Landet, og han bød alle den ſande Tro. Orm Storolfsſøn ſpurgde ud til Island om Asbjørns Færd og Død, ſom Folk holdt for afgjort. Han tog ſig det meget nær, og ſyntes nu ikke længere om at blive paa Island. Han ſkaffede ſig Skibslejlighed i Rejdefjord og foer bort fra Landet; de kom til den nordlige Deel af Norge, og han opholdt ſig om Vinteren i Throndhjem; den Gang havde Olaf regjeret tre Aar over Norge. Om Vaaren lavede Orm ſig til at drage til Saudøerne; han havde næſten ligeſaa mange paa Skibet, ſom Asbjørn havde haft; de lagde ſilde om Aftenen til den mindre Saudø, ſloge Telt oppe paa Land, og laae der om Natten. Man ſiger, at Orm var bleven primſignet i Danmark, men er bleven kriſtnet paa Island. Da Orm var falden i Søvn, ſaae han, at en Kvinde gik ind i Teltet, hun var ſtor og ſtærkt bygget, velklædt og ſmuk af Udſeende; hun gik lige ind, hvor Orm laa, og ſtandſede der. Det forekom Orm, at han hilſte hende, og ſpurgde hende om Navn; hun ſagde, at hun hed Menglød, og var en Datter af Ofotan norden fra Ofotansfjord; „Jeg og Bruſe ere Søſkende paa fædrene Side," ſagde hun, „men jeg har et Menneſke til Moder, men hans Moder er den kulſorte Hunkat, ſom

er i Hulen hos ham; men skjønt vi ere beslægtede, ere vi dog ikke lige i Sindelag; han raader over den yderste Ø, og den er sjensynlig den bedste; men han er mig en ond Nabo, saa at jeg troer, at jeg maa flygte bort. Jeg veed ogsaa, hvad dit Ærende er, du agter at hævne din Fostbroder Asbjørn, og det kan man finde rimeligt, thi du har en tapper Mand at hævne; du er vel ogsaa begjerlig efter at vide, paa hvad Maade han er omkommen, men derom ville ikke mange kunne berette uden Bruse og jeg." Hun fortalte da hele Tildragelsen og berettede om Asbjørns Død, og ligesaa kvad hun alle de Viser, som han havde kvædet, og føjede endelig til: „Ej synes jeg at kunne forudsee, om Bruses og hans Moders Troldskab eller din Lykke vil formaae mest, men intet Menneske, uden dig allene frygter han, og han har gjort Tilberedelser, om du agter at komme; han har ført saadan en Klippe for Døren til Hulen, at ingen kan komme ind, saalænge den staaer der; men skjønt du seer stærk ud, har du dog hverken Styrke imod Bruse eller til at tage Klippen bort; her vil jeg nu give dig et Par Handsker, som besidde den Egenskab, at den, som har dem paa, vil aldrig fattes Kræfter; skeer det nu saa, at du overvinder Bruse, da ønsker jeg, at du overgiver mig Sauds, og vilde jeg snarere være dig til Hjælp; thi jeg synes godt om dig, skjønt vi ikke kunne faae hinanden formedelst din Troe." Derpaa forsvandt Konen, men Orm vaagnede, og Handskerne vare der, og han kunde huske alle Viserne. Orm stod da op, og vækkede sine Mænd; de styrede nu ud til Øen, og Orm bad sine Mænd at vænte paa ham med Skibet til den næste Dag ved samme Tid, men sejle bort, hvis han da ikke var kommen tilbage.

Bruſes Drab.

9. Orm gik nu ligetil Hulen, og ſaae da den ſtore Klippe, og han ſyntes, at intet Menneſke vilde være i Stand til at tage den bort. Han trak da Handſkerne, ſom han havde faaet af Menglød, paa ſig, tog derpaa fat i Klippen, og trak den bort fra Døren, og Orm ſyntes da, at han havde viiſt den ſtørſte Prøve paa Styrke. Han gik nu ind i Hulen, og lagde Maaljærn [1]) i Døren. Da han var kommen ind, ſaae han, hvor Hunkatten løb med opſpilet Gab. Orm havde Bue og Pilekogger med ſig, han lagde Piil paa Streng, og ſkød tre Pile til Katten, men den greb dem alle i Kjæften og bed dem i Stykker; dernæſt foer den op paa Orm, og ſlog Kloerne faſt i Bryſtet paa ham, ſaa at Orm bøjede ſig tilbage, men Kloerne gik igjennem Klæderne og ſtode i til Benet; den agtede da at bide Orm i Anſigtet, og da han nu ingen Hjælp fandt for ſig, gjorde han det Løfte til ſelve Gud og den hellige Apoſtel Peter, at gaae til Rom, hvis han kunde faae Katten og dens Søn Bruſe overvundet, og ſtrax fandt Orm, at Kattens Styrke formindſkedes; han tog den da med denene Haand over Struben, og med den anden om Ryggen, bøjede den tilbage og brød Ryggen ſønder i den, ſaa den døde paa Stedet. Orm gik derpaa videre, og ſaae nu, hvor der ſtod en ſtor Steen tværs igjennem Hulen; han gik ind til den, og da han kom der, ſaae han, at der ud igjennem Stenen kom et ſtort Spyd, ſom baade var tyndt og langt. Orm greb imod Spydet, og ſlog det til Side. Bruſe rykkede da Spydet til ſig, og det var faſt, ſaa at det ingenſteds kunde bevæges; dette undrede

[1]) Jærn med magiſk Paaſkrift.

Bruse sig over, og kigede op over Stenen: men da Orm saae det, greb han i Skæget paa Bruse med begge Hænder, men Bruse stod imod paa sin Side, og de trak stærkt i hinanden over Stenen. Orm havde viklet Skægget om sine Hænder, og rykkede saa fast til, at han rev hele Skæget med Hagen, begge Kjæfterne, og Kindkjødet lige op til Ørerne af Bruse, saa at alt Kjødet gik af lige til Benet. Bruse lod da Brynene synke, og rynkede Panden skrækkelig. Orm sprang da ind over Stenen, og de grebe fat i hinanden og brødes længe; Bruse mattedes nu meget ved Blodløbet, og han begyndte at staae svagere imod. Orm anstrængte sig da, og stødte Bruse over Stenen, og brød der Ryggen paa ham. „Tidlig anede jeg," sagde da Bruse, „at der vilde skee mig nogen Overlast af dig, saasnart jeg hørte dig omtale, og nu er det skeet; nu maa du snart gjøre en Ende derpaa, og hugge Hovedet af mig; men det var sandt, at jeg pinte Asbjørn Prude meget, da jeg viklede alle Tarmene ud af ham, og han gav sig ikke derved, inden han døde." „Ilde gjorde du," sagde Orm, „i at pine ham, som var saa rask en Mand; du skal ogsaa faae nogen Gjengjæld derfor." Han trak da sit Sax [1]) og ristede en Blodørn paa hans Ryg, og skar alle Ribbenene fra Ryggen og trak Lungen der ud. Saaledes lod Bruse sit Liv med liden Mandighed. Derpaa bar Orm Ild til, og opbrændte baade Bruse og Katten til Aske, og da han havde gjort det, drog han bort fra Hulen med to Kister fulde af Guld og Sølv; men hvad andet der var af Værdi overgav han til Menglød, ligesom ogsaa Øen. De skiltes med meget Venskab. Orm kom til sine Mænd

[1]) d. e. et kort Sværd.

paa den bestemte Tid, og derpaa styrede de til Fastlandet. Orm opholdt sig i Throndhjem den næste Vinter.

Om Orm og Erik.

10. Om Sommeren beredte Orm sig til at reise til Rom; denne Reise gik vel af; han kom sønderfra til Danmark om Høsten efter Svolder-Slaget, og spurgde der de Tildragelser, som vare skete; da drog han til Norge til Erik Jarl, og traf ham paa Hlade; han gik for Jarlen og hilste ham; Jarlen tog vel imod ham, og spurgte ham om Navn; han sagde, at han hed Orm. „Er du Orm den Stærke?" spurgde Jarlen. „Saa kan I kalde mig, om I vil, Herre!" sagde han, „men mit Ærende hid er, at jeg ønsker at være eders Gjæst i Vinter." Jarlen sagde, at det stod ham frit for, og anviiste ham Plads yderst paa den øverste Bænk. Orm deeltog om Vinteren ikke meget i Folks Samtale og Færd. Det hændte sig engang, at der blev talt om Svolder-Slaget, og hvorledes Kong Olafs Kæmper havde viist et mandigt Forsvar, og hvor seent Ormen var bleven tagen, og hvor haardt et Angreb Erik Jarl havde gjort, da han tog det Skib, som ingen troede nogensinde kunde tages paa aaben Sø. Orm svarede: „Senere vilde Ormen lange have været tagen, hvis jeg havde været der med Kongens andre Kæmper." Det blev da sagt Jarlen, at Orm havde talt meget om, at Ormen lange ikke vilde være bleven tagen, hvis han havde været der. Jarlen lod da Orm kalde for sig og spurgde, om han havde sagt, at Ormen ikke vilde være bleven tagen, hvis han havde været der. „Ej er det saa, Herre!" sagde Orm, „jeg sagde blot, at Ormen senere vilde være

bleven tagen, hvis jeg havde været der." Jarlen svarede: „Liden Forskjel vilde een Mand der have gjort, saa mange og store Kæmper som der vare samlede, men dog ville vi gjøre nogen Prøve; du skal være ene paa et Skib, og femten Skibe skulle angribe dig, og det er dog lidet imod den Mængde Skibe, som vare ved Svolder." „I maa raade, Herre!" sagde Orm, „men ej skal jeg overgive mig, førend jeg er overvunden." Orm gik da ud, og tog en tyk tretten Alen lang Stage; dernæst gik han paa Skibet, og styrede fra Land. Der bleve nu satte Folk til paa femten Skibe at angribe Orm; men det fortælles, at Orm i en føje Stund havde slaaet syv Skibe sønder og i Sænk. Da raabte Jarlen, og bad dem standse denne Leg; saa blev gjort, og næsten alle Folkene bleve hjærgede. Derpaa bød Jarlen 60 Mænd at angribe Orm ude paa jævn Mark, og saa blev gjort. Orm havde ingen Vaaben uden Stangen, og svingede den omkring sig som en lille Splint, saa at ingen torde komme nær, thi enhver, som kom for den, saae sin visse Bane imøde. Jarlen bød dem da at standse denne Leg, og saa skede. Jarlen sagde da: „Ej troer jeg, at det var for meget sagt, Orm! at Ormen senere vilde være tagen, hvis du havde været der; thi den vilde aldrig være bleven tagen, hvis du havde været der til Forsvar." Siden blev Orm Erik Jarls Hofsinde, og var formedelst sine Legemsfærdigheder i stor Yndest hos ham.

Orm kommer til Ejnar paa Gimsar.

11. Engang drog Orm paa Besøg til sine Bekjendtere i Throndhjem, hos hvem han før havde været. Paa Vejen kom han til Gimsar, og traf Ejnar hjemme. Det var paa den Tid, Ejnar var i Kirke, og hans Bue stod udenfor Kir-

kedsren. Orm gik til, og tog den op, lagde Piil paa Streng, og trak den ud for Spidsen, og lod Pilen blive staaende saaledes i Buen; derefter lagde han den igjen ned og gik bort. Men da Ejnar kom ud, og saae, hvad der var gjort ved hans Bue, undredes han meget derover, og spurgde, hvo der vel havde haft ved hans Bue, men han blev længe i Uvished derom, indtil endelig Orm selv sagde ham det. Ejnar sagde, at han ogsaa kunde vide, at det ikke havde været et Drog, som havde spændt hans Bue for Odden. Erik Jarl drog paa Gjæsteri øster til Vigen; da var Orm med Jarlen; men da de kom der, hvor Ormen lange var bleven ophuggen, laa Masten der endnu. Jarlen bad sine Mænd prøve paa, hvor mange der behøvede at gaae under den, for at løfte den paa Skuldrene; han gav Orm Plads under Midten; 60 Mand hævede da Masten op; derpaa bød Jarlen een Mand ad Gangen efterhaanden at gaae bort fra hver Ende; saa gjorde de, indtil Orm tilsidst stod ene under Masten, han gik da tre Skridt med den, og lagde den siden ned; men Folk sige, at Orm fra den Tid ikke havde samme Styrke som før. Han var hos Jarlen i nogle Aar, drog siden ud til Island, og nedsatte sig paa Storolfshvol, og blev stedse anseet for en meget dra-belig Mand; han døde af Alderdom, og holdt vel sin Tro.

Navneregiſter.

Ved * betegnes Guders, Jætters, Troldes og andre efter Forfædrenes Tro overnaturlige Væſeners Navne. Tallene foran Komma betegne Bindene, de efter Komma, Sidetallene. Af Forkortelſer mærkes: K. l. Konge, S. l. Søn, D. l. Datter.

Aage, 2, 117.
– Jarl i Fyen, 1, 139.
Adelbrikt, K. i England, 1, 106. 107.
Adelmund Edgeirsſ. 1, 106.
Adelraad Edgeirsſøn, 1, 134. 145: 3, 10. 26. 29-31. 56.? 75. 76.
Adelſteen, K. i England, 1, 13-16. 18. 20. 21.
Adrianus Pave, 1, 211.
Agapitus Pave, 1, 100.
* Agde Jarl, 3, 163-167. 170. 172-175.
Albanus den Hellige, 1, 208. 209.
Albert, Biſkop i Bremen, 1, 121. 136.
Aldis Konalsdatter, 1, 224.
Alexander Lodversſ., 1, 211.
Alf Aſkmand 1, 38. 40.
Alfhilde Ringsdatter, 1, 4.
Alfvine Kæmpe, 1, 134. 135.
Ailogia, Dronning i Garderige, 1, 69. 73. 74. 88. 91. 124. 125.
Alof Aarbod Haraldsd., 1, 4. 5. 12. 178.
Alof Bodvarsd., 2, 187.
– Stefnersd., 1, 139.
* Alſtærk, 3, 162. 165-167.
Ambroſius Erkebiſkop, 1, 128.
An Skytte, 2, 223.
Angiſes Hertug, Arnulfſ., 1, 97.
Ansgarius Biſkop, 1, 98.
Are Præſt hin Lærde, 1, 49. 81: 2, 171: 3, 144.
– Marsſøn, 2, 180.
– Thorgeirsſøn, 2, 79.
Arinbjørn Herſe, 1, 79. 81.
Armod Kæmpe, 1, 153. 155.
Arnald Keiſer, Karlomannsſøn, 1, 99. 108.
Arnbjørn Slettubjørnsſøn, 1, 225.
Arndis, 1, 240.
Arnfin Jarl i Holſetaland, 1, 103.
– fra Sogn, 2, 224.
– Thorfin Jarls S., 1, 27. 83. 179. 182.
Arnfrid Slettubjørns D., 2, 199.
Arngeir Spakbodvarsſ., 1, 241-243.

Arngun Arnorsd., 3, 152.
Arnkel Torfeinarsſ., 1, 22. 179. 182.
Arnljot Gellina, 2, 223.
Arnor 3, 223.
= Arndisſ., 1, 240.
- Kærlingeneſ, 2, 200-203.
= fra More, 2, 224.
Arnulfus den Hellige, 1, 97.
Aſa Hakonsdatter, 1, 4.
= Haraldsdatter, 1, 1.
Aſi Herſe, 1, 223.
Asbjorn, Endride Ilbreids Fader, 3, 98.
- Hamarljome, 3, 66.
- Kaſtanrassi, 3, 108.
= Ketil Fiſiſkes Son, 1, 227.
- Krumsſon, 3, 97.
= af Medalhuus, 1, 30. 31. 33.
= fra Moſter, 3, 3.
- Olafsſon, 3, 97.
= Prude, 3, 186-196. 198.
= Selsbane, 3, 35.
= Thorbergsſon, 2, 37.
= Thorſteinsſon, 2, 180.
- Yrjarſkegges Fader, 1, 58: 3, 98.
Asdis Olafsdatter, 2, 6.
Asgaut, 2, 208.
= Biſkop, 3, 152.
Asgeir Audunsſon, 2, 21.
- Audunsſon, den næſtforriges Sonneſon, 2, 21.
= Kjartansſon, 1, 225.
- Rodfeld, 3, 80. 81. 91
Asgeir Sdikoll, 1, 225: 2, 21: 3, 176.
Asgrim, 2, 224.
- Ellidegrimsſon, 2, 208.
- Veſtlidesſon, 3, 152.
Aſkel Osviersſon, 1, 257.
= Ølmodsſ. 1, 259.
Aslak, Bjorn Jernſidesſ., 2, 203.
= Bifrekaare, 3, 94. 188?
- Erlingsſon, 3, 15. 31.
= Fitjaſkalle, 1, 259.
- Holmſkalle, 1, 154. 155. 160.
Aslaug, Sigurd Fofnersbanes D., 1, 1.
= Sigurd Orm i Øjes D., 1, 1.
Asmund Hærukol, 2, 21.
Asolf den Kriſtne, 1, 228-230.
Aſta Gudbrandsd. 1, 172: 2, 21. 115. 116: 3, 152.
Aſtrid Burizlafsd. 1, 93. 140. 141. 144: 2, 254. 263. 264: 3, 4. 6. 28-30.
- Eriksd., 1, 60-68. 70. 71. 168. 169. 200. 227. 249. 251.
= Njalsd., 1, 5.
= Tryggvesd. 1, 169. 268. 269: 3, 15. 31. 40. 51.
= Vigfusd., 1, 226. 227; 2, 56.
Asvald Ulfsſon 2, 190.
Atle, 2, 190.

Atle den Smække, 1, 214. 215.
- den Stærke, Eilifsſ., 1, 230. 244. 245.
- Skideſon, 1, 230.
Audbjørg Marsd., 3, 127.
Aude hin Grundrige, 1, 176. 221-24: 2, 79.
- Thordsd., 3, 89. 90.
Audgisl i Gotland, 2, 72-74. 76-78.
- Halfredsſ., 2, 189. 219: 3, 23.
Audulf Grimsſ., K. i Jylland, 1, 101.
Audun Asgeirsſ. 2, 21.
- Asgeirsſ., den næſtforriges Sønneſøn, 2, 21.
- Ilſkælda, 3, 58-63. 64. 65. 69. 72.
- Raadne, Thorolfsſ., 2, 79.
- Skokul, 2, 21: 3, 176.
Avald Ingjaldsſ. 2, 1-9.

Baard Jarl, 1, 230.
Bard Digre fra Oplandene, 2, 130-137.
Barde, ſee Vigebarde.
Baſilius den Hellige, 1, 128.
Beda Præſt, 1, 210.
Bega Pippinsd., 1, 97.
Beiner Sigmundsſ., 2, 81. 82. 84-86. 93. 97. 101.
Bergljot Hakonsd., 3, 16. 41. 53. 137. 138. 140. 143. 144.
Bergljot Thorersd., 1, 5. 12. 28.
Bergthor Beſtil, 2, 224: 3, 188.
- af Lunde, 1, 189.
Berſe den Stærke, 2, 223.
* Bjalfe, 3, 150. 158.
Bjarne Bergthorsſ., 3, 152.
- Biſkop, 1, 145. 146-152. 153. 155. 159. 164. 166.
- Breidarſkeggesſ., 2, 24. 36.
- Reidarsſ., 3, 97.
- Sturlaſ., 1, 230.
- i Svins, 2, 82-84. 97. 98. 103.
Birgir Foged, 1, 138.
Bjørn Østmand, Ketilsſ., 1, 221-223. 257.
- Bonde, 2, 131. 132.
- hin Bretſke, 1, 164. 166.
- Byrdaſmør, Roaldsſ. 2, 203-221.
- Buna, Vedurgrimsſ., 1, 218. 249: 2, 19. 187.
- Eiturkveiſa, 1, 63-65.
- Eriksſøn, K. i Sverrig, 1, 211.
- i Gotland, 2, 75-78.
- Hundeſteinarsſøn, 2, 21.
- Jernſide, 1, 104: 2, 203.
- Ivar Ljomes Udſending, 3, 108.
- Kjøbmand, Harald Haarfagers S., 1, 4. 5. 10. 11. 16.

Bjørn RolfsS., 1, 225.226.
- af Studla, 2, 224: 3, 3.
- Thordsſøn, 2, 203.
Bjørnulf Romundsſ., 1, 214.
Blot-Ubbe, 2, 76.
Blæja Ellas D., 1, 104.
Bolle Thorleiksſ., 1, 225: 2, 18. 23. 25. 27. 28. 33. 35. 38. 45. 69. 227. 229.
Botholf af Ølvishoug, 1, 33.
Brand Avaldsſøn, 3, 19.
- den Gavmilde, Vermunds S., 2, 24. 36.
Breidarſkegge, 2, 24. 36.
Brennuſloſe, ſee Floſe Thordsſøn.
Breſter Sigmundsſ., 2, 81. 86. 93. 94. 97. 101.
Brimiſkjar Jarl, 1, 110. 119. 120.
Broddhelge, 2, 212.
Brunolf Thorgeirsſ., 3, 107.
* Bruſe Jotun, 3, 189. 191. 192. 195. 198.
* Brynjar, 3, 104. 107.
- Thorſteinsſ., 3, 120.
Brynjulf i Guledal, 1, 187. 189.
- Thorſteinsſøn, 3, 175.
- i Throndhjem, 3, 110.
- Ulfalde, 3, 155.
Bue Digre, Veſetes S., 1, 139. 144. 146. 151. 152. 155. 158. 160. 161. 163. 164: 2, 104.
Burizlaf, K. i Garderige, 2, 200.
- Konge i Vindland, 1, 93. 110. 113. 118. 139. 140. 141. 143. 144: 2, 117. 118. 217. 254. 256. 263.
Buſte Træl, 1, 68.
Bødvar den Hvide, 3, 96.
- Kaareſøn, 2, 187.
- Sturleſønnernes Morfader, 2, 171.
- Thorſteinsſøn, 3, 78. 79.
Børk fra Fjordene, 2, 224.

Columbus den Hellige, 1, 219.
Cornelius Høvedsmand, 1. 128.

Dag Haraldsſøn, 1, 4. 5.
Dagny, Brynjulf Ulfaldes Kone, 3, 155.
Dagſtyg Riſekonge, 2, 200.
Dale-Gudbrand ſee Gudbrand i Dalene.
- Kol ſee Kol.
Dalla Thorvaldsd., 2, 21.
Diger-Ketil, 2, 212.
Dixin, Raadgiver, 1, 93. 94: 3, 30.
* Drott, 3, 165.
Dufthak Bonde, 3, 183. 185. 190.
- Træl, 1, 215. 217.

Eava Ubbeſøn, 1, 101.
Edger, 1, 106.
Edmund Adelraadsſ., 3, 56.

Edmund den Hellige, 1, 104. 106. 216: 3, 26.
- K. i England, 1, 21. 22.
Edna Kjarvalsd., 1, 180.
Edvard Adelraadsſ., 3, 26. 56. 57.
- Elfraadsſ. K. i England, 1, 211.
- K. i England, 1, 61.
Egil Audunsſøn, 2, 21.
- Olaf Paas Søn, 1, 225.
- Sida-Hals Søn, 2, 171.
- Skallegrimsſ., 1, 225: 2, 18: 3, 6.
Egileif, 1, 205.
Eilif, 3, 136. 144.
- Helgeſøn, 1, 249.
- Ketilsſøn, 2, 187.
- Ørn, Arles S., 1, 230.
Einar, 2, 6.
- Audun Raadnes S., 2, 79.
- Eyolfsſøn, 3, 79.
- Eyolfsſ. Thveraabo, 2, 79.
- Haardkjæft, 1, 180.
- fra Hordeland, 2, 224.
- Klining, 1, 179. 180.
- Magnusſøn, 2, 171.
- Regnvaldsſ., 1, 22. 23. 175. 177. 179. 182: 2, 170. 187.
- Skaaleglam, 1, 50. 51. 59. 83. 86. 87. 113. 119.
- Thamberskælver, 1, 58: 2, 224. 282. 283: 3, 3. 6. 11. 12. 16. 17. 27. 29. 32. 40. 41. 45-47. 49. 53-55. 98. 136-144. 200. 201.
- Thorersſ. 2, 222: 3, 18. 20.
Endride Einarſ., 3, 16. 41. 55. 138.
- Ilbreid, 2, 231-243: 3, 98.
- Reidarsſøn, 3, 98.
- Styrkarsſ., 1, 58: 3, 16.
Erik Bjodeskalle, 1, 60-63. 70. 71. 169. 170. 200. 226: 2, 187.
- Blodøxe, 1, 4. 6. 7. 9-12. 16-18. 20-24. 27. 36. 84. 179. 182. 199: 2, 192. 193: 3, 66. 73. 74.
- Eymundsſ., K. i Sverrig, 1, 211.
- Hakonſ. Jarl, 1, 52. 148. 149. 151-153. 155. 157. 158. 160-167. 198. 209. 210: 2, 94. 104. 254-257. 259-261. 263. 265-269. 273. 274. 280-283. 285-292: 3, 1-3. 5. 6. 8. 10-14. 16. 22. 23. 26-28. 31. 51. 87. 199-201.
- K. i Hordeland, 1, 2. 4.
- K. i Jylland, 1, 4.
- K. i Upsala, 1, 2. 3: 2, 200: 3, 60. 71. 72. 74.
- Rode, Thorvaldsſ., 2, 190-192. 218.
- Sejersæl, K. i Sverrig, 1, 56. 66-68.
Elfraad, K. i England, 1, 211.

Elin Burizlafsd., 2, 200.
Ella, K. i England, 1, 103. 104.
Emma Dronning, 3, 56.
Erland, Hakon Jarls S., 1, 190-194.
- K., 1, 48. 49. 60. 74.
- Torf-Einarsſon, 1, 22. 179. 182.
Erling Eriksſ., 1, 18. jfr. Erland, K.
- Hakonsſ., 1, 157.
- Herſe, 9, 98.
- Thorolf Skjalgs S., 1, 259. 260. 264. 268-270: 2, 251. 252. 266. 267: 3, 13-16. 31. 32. 34-41. 48. 51.
Eylaug Herſe, 1, 219.
Eymund, 1, 211.
Eyſtein Digre, 1, 227.
- Egdefork, 3, 66.
- Glumra, 1, 174. 222.
- Hraneſon, 1, 227.
- Hvide, 3, 66.
- Jarl fra Hedemarken, 1, 4.
Eyulf Egilsſ., 2, 21.
- den Halte, 2, 21.
- Hruga, 1, 226: 2, 56.
- Saur, 2, 190.
- fra Svino, 2, 190.
- Valgerdsſ. 1, 243: 2, 79.
Eyvind Ild, 1, 225.
- Kelda, 2, 120. 121. 125-127.
Eyvind Kinnriſa, 1, 276: 2, 148-150. 156.
- Skaldeſpilder, 1, 5. 36-40. 43-46: 2, 156.
- Skreyja, 1, 38. 40.
- Snog, 2, 224.: 3, 188.
- Sorkver, 2, 6: 3, 127.
- Øſtmand, 1, 222. 225. 226.

Faxe fra Syderoerne, 1, 213.
Find Eyvindsſ. fra Herlandene, 2, 282. 283.
- Skjalge (Skjæve) 1, 5. 36: 2, 156.
- Svendsſ., 2, 137-141. 143-146.
Finleik Jarl, 1, 181.
Flesma-Bjorn, 3, 140. 142.
Floke Viggerdsſ., 1, 212. 213. 215.
Floſe Thordſ., 2, 183. 207.
Freyſtein den Fagre, 3, 97. 101. 103. 104. 107.
Fridgerde Kjarvalsd., 2, 203.
- Thordsd., 1, 240. 241.
Fridrik Biſkop, 1, 234-248. 256: 2, 192. 198. 199.
Frode, 1, 218.
- Haraldsſ., 1, 4. 5. 7.
- K. i Jylland, 1, 99. 225.
* Froſte, 3, 162-166. 170.
* Fuldſtærk, 3, 162-166. 170.

Galder-Hedin, ſee Hedin.
Galte Halfredsſ., 2, 1. 3. 4.

Galte Ottarsſ., 2, 6. 223: 3, 18-20.
Gamle, Erik Blodøxes S., 1, 18. 36. 38. 43.
Gange-Rolf, 1, 175: 2, 19. 169.
Gardar Svavarsſ., 1, 212.
Gaut, 3, 49-55.
- 3, 193.
Gaute den Norſke, 3, 49.
Geira Burizlafsd., 1, 93. 94. 96. 122. 140: 3, 30.
Geirhild Flokesd., 1, 213.
Geiri, 3, 193.
Geirmund, 1, 149-151.
* Geirrød, K., 3, 162-172.
Geiter, Fader til Thorkel i Krosſevig, 3, 101-103. 107. 108.
- 3, 194.
Geller Ormsſ., 2, 79.
- Thorgilsſ., 3, 152.
Geſt Oddleifsſ., 2, 183. 213.
Giſſur Biſkop Iſleifs S., 2, 21.
- Halsſøn, 2, 171: 3, 152.
- Hvide, Teitsſ., 1, 229: 2, 182. 184-188. 206-213. 216. 218.
- fra Valders, 1, 165.
Glum, 3, 193.
- Eyjulfsſ., ſee Vigaglum.
- Geireſ., 1, 23. 27. 43. 47. 58. 80. 81. 84: 2, 20.
- Thorgilsſøn, 1, 240.
Gnupa, K. i Jylland, 1, 105.
Godefredus, K. i Jylland, 1, 97.
* Godmund, K. i Glæſisval, 3, 122-126. 161-175.
Godrun Ogdesd. 3, 172-175.
Gorm Audulfsſ. (hin Toſſede) K. i Jylland, 1, 101. 102.
- den Gamle, 1, 2. 3. 75. 76. 104-108. 211.
- Herſe i Sverrig, 2, 199.
- Knud den Fundnes S., 1, 103. 104.
Grane, 3, 194.
Grenjad, 1, 241.
Gretter Asmundsſ., 2, 21.
* Grimer 2, Kong Godmunds Udſendinge, 3, 123-125.
Grimkel Biſkop, 3, 152.
- Freyſteins Fader, 3, 107.
Grim, 3, 194.
- * den Gode, 3, 168-170.
- Graa, K. i Jylland, 1, 101.
- Herſe, Kolbjørns S., 1, 225.
- Kamban, 2, 79.
- Kong Olafs Hofſinde, 2, 153-155.
- Thorersſøn, 1, 228.
Grjotgard Hakonsſ., 1, 48, 49. 59.
- fra Romerige, 2, 224.
Grip, 1, 214.
Gris Sæmingsſ., 2, 7-12. 219-223: 3, 18-21.
Groa Dalekolsd., 1, 224.

Groa Herfinsd., 2, 199.
- Thordsd., 2, 170.
- Thorstein Rauds D., 1, 222.
Gudbrand i Dalene, 1, 53.
- Hvide, 1, 153.
- Kula, 1, 172: 2, 115.
- Thorsteinsson, 2, 12.
Gudfrød, K. 13., 1, 99.
Gudleif Aresf., 2, 180, 181.
Gudmund Aresf., 2, 79.
- den Mægtige paa Modruvalle, 1, 230: 2, 21. 79. 183.
- Solmundsf., 1, 225. 230.
Gudny Bødvarsd., 2, 171.
Gudride Snæulfsd., 2, 81.
- Thorsteinsd., 2, 171.
Gudrød Bjørnsf., 1, 10. 16. 18. 20. 42. 47. 53. 55. 82. 172.
- Erik Blodøxes S., 1, 18. 53. 55. 57. 59. 61. 84: 2, 192. 193.
- Halfdan Hvidbeens S., 1, 222.
- Haraldsson, 1, 4. 6.
- Jagtkonning, 1, 1.
- Ljome (Straale) 1, 4. 5. 10. 177. 178.
Gudrun Bergthorsd., 1, 189.
- Klypsd., 3, 79.
- Osviversd., 1, 225: 2, 19. 20. 23. 226. 227.
- Skeggesd., 2, 44.
Gudrun Thorbjørns Kone, 2, 80.
- Thorkelsd., 3, 127. 128.
Guldharald Knudsf., 1, 59. 60. 75. 80. 82.
Gunbjørn Ulfsf., 2, 191.
Gunhild Burizlafsd., 1, 93. 140. 143. 144: 2, 117. 118. 256.
- Halfdansd., 1, 5. 44: 2, 156.
- Kodransd., 2, 213.
- Kongemoder, 1, 8. 9. 16. 18. 22. 27. 41. 42. 47. 48. 52. 54. 62. 69. 79. 83. 84. 179. 200. 201. 259: 2, 3. 6. 192. 193: 3, 78.
- Sigurd Syrs D., 3, 152.
- Svend Jarls D., 3, 31.
Gunnlaug Munk, 1, 240. 2, 245: 199: 3, 144. 145. 152.
- Rolfsson, 1, 229.
Gunnar, 3, 194.
- Helming, 2, 63. 69.
- fra Hlidarenda, 1, 225,
- Rognvaldsf. (Raud), 261. 263. 267. 272. 276: 2, 16. 17.
Gunrød Haralds S. see Gudrød H. S.
* Gust, 3, 164.
Guthorm, Erik Blodøxes S., 1, 18. 34.
- Haraldsson, 1, 4. 6. 7.

Guthorm Hertug Sigurds S., 1, 2. 3.
- den Jydske, K. Hareks Broderſon, 1, 98.
- Sigurd Jarls S., 1, 176.
- Sindre, 1, 11. 12. 24: 26. 34: 36.
Gyda Eriksd., 1, 2. 4.
- den Engelſke, Olaf Tryggveſons Dronning, 1, 134: 136. 147: 3, 47.
- Lodins Kone i Ærvig, 1, 260.
- Svend Tveſkægs D., 2, 256.
Gyrd Danek., 1, 100.
Hafgrim i Syders, 2, 81: 84. 101.
Hafur Goddale, 1, 244.
* Hak, 3, 112. 115.
* Hake, 3, 112. 115.
* - 3, 193.
Hakon Adelſteensfoſtre, 1, 13: 16. 18: 20. 23: 26. 28: 46. 48. 50. 52. 77. 81. 200: 2, 1. 3. 32. 39. 41. 43.
- Eriksſ. Jarl, 2, 256: 3, 27. 31. 32. 37. 41. 53. 46.
- den Gamle i Sverrig, 1, 63. 66: 68. 70. 81. 200. Grjotgardsſ. Hlade-Jarl, 1, 4. 12. 13: 2, 187.
- hin Norſke, 1, 62. 63. 65: 68.
Hakon den Mægtige, Sigurd Hlade-Jarls S., 1, 5. 28. 50. 53. 56: 57. 59. 60. 62. 74: 87. 109: 112. 115. 117: 120. 137. 138. 144. 146. 148: 154. 156: 161. 165: 167. 169: 174. 184: 199. 201. 202: 206. 272: 2, 14. 23. 39. 42. 43. 45. 48. 56: 61. 63. 81. 86. 93: 96. 101: 105. 109. 137. 138. 152. 153. 165. 166. 171. 192. 254: 3, 16. 27. 53. 80. 82. 91. 93. 94. 109. 137. 143. 155. 189. 195.
Halbjørn Hale, 3, 92. 93.
Haldora Rolfsd., 1, 229.
Haldor Herredsforſtander, 2, 19.
- Gudmund den Mægtiges S., 2, 183. 188.
- Illugeſ., 1, 229. 230.
- Olaf Paas S., 1, 225.
- paa Skerdingsſtedja, 1, 190: 2, 37.
- Snorreſ., 3, 136: 140. 144.
- den Ukriſtne, 2, 260. 263 280. 281. 289. 290.
Halfdan Danek., 1, 98. 100.
- Hvidbeen, 1, 222.
- den Hvide, Haraldsſøn, 1, 4. 6. 7.
- Hoilæg (Hoibeen) Haralds S., 1, 4. 5. 7. 177. 178. 182.
- Jarl, 1, 5. 44.
- den Milde og Madilde, 1, 1.

Halfdan Sigurdsſ., 2, 115.
– Svarte, 1, 1. 28.
– – Haraldsſ., 1, 4. 6. 11. 12. 16. 17.
Halfred, 2, 1.
– Halfredsſ., 2, 189. 219: 3: 23: 25.
– Vanraadeſkjald, 1, 92. 113. 118. 120. 130: 2, 6. 14: 16. 24. 25. 33. 35: 36. 38. 45: 56. 69. 71: 79. 188: 190. 196 218: 223. 270. 271. 275: 278. 283: 285: 3, 2: 9. 18: 25.
Halfride Thorbjørnsd., 1, 225.
Halgerde Snuinbrok, Høſkuldsd., 1, 225.
Halkel af Fjalar, 2, 224.
Hall Gudmundsſ., 1, 225.
Halle hin Hvide, 2, 79.
– Olaf den Helliges Stamfader, 2, 21.
– Præſt, 2, 171.
– paa Sida, 2, 170. 171: 176. 178: 180. 210. 212: 3, 78. 96.
Hallad Regnvaldsſøn, 1, 175: 177: 2, 169.
Hallarſtein Skjald, 1, 129. 130. 255: 2, 229. 230. 243: 245. 247. 248. 265. 274: 279. 281. 285. 290. 291.
– Ormsſ., 2, 79.
Halſtein, 2, 224.
Halſtein Hlifsſøn, 2, 224.
– Romundsſøn, 3, 128. 134. 135.
Halvard Hals, 2, 57: 61. 63: 65. 69.
Halveige Frodesd., 1, 218.
Hama, 3, 67: 71. 74.
Hamal Thormodsſ., 1, 218.
Harald Gormsſ., 1, 26. 27. 59. 74. 80. 82. 83. 105: 110. 116: 118. 137: 139. 144. 147. 232: 2, 43. 86. 117. 217.
– Graafeld, 1, 17. 18. 23. 27. 38. 39. 42: 49. 53: 55. 57: 61. 77: 82: 2, 81. 84. 86.
– Grænſke, 1, 55. 56. 70. 82. 172. 251: 2, 21. 115.
– (Dofrafoſtri) Haarfager, 1, 1: 7. 9: 20. 30. 39. 44. 47. 82. 108. 169. 173. 174: 176. 178. 181. 182. 194. 199. 202. 211. 216. 221. 270: 2, 41. 42. 79. 115. 120. 156. 168: 170: 3, 38. 64. 66. 71: 74. 180.
– Hildetand, 1, 100: 3, 177.
– Jarl ſee Strutharald.
– K. i Jylland, ſee Klakharald.
– Knud den Mægtiges S., 3, 56.
– Olaf Tryggveſøns S., 2, 195.

Harald Rødskæg, 1, 1.
- Sigurdſ., K., 3, 49. 51. 55. 136-138. 144.
- Svend Tveſkægs S., 1, 144.
Harek den Hvaſſe, 2, 223.
- K. i Jylland, 1, 98.
- K. i Jylland (den 2den), 1, 98.
- paa Reina, 3, 117. 118.
- i Thjotta, 1, 276: 2, 128. 146-149. 156.
Haſtein Atleſon, 1, 214.
Hauk, 3, 193.
- Habrok, 1, 14. 15: 3, 73. 74.
- fra Halogeland, 2, 127. 128. 146-148.
Hauker, Berſærker, 1, 239. 240.
* Hauſver, 3, 165.
Havard den Huggende, 1, 154. 160. 165.
- fra Orkedal, 2, 224.
- Thorfin Jarls S., 1. 179. 180. 182.
Hedin (Galder-Hedin), 2, 179.
- Thorbjørnsſon, 1, 243. 247.
* Heidrek Ulreham, 3, 174.
Helga Ørnsd., 1, 214. 215.
- Eyulf Hrugas D., 2, 56.
- Helge den MagresD., 2, 79.
- Thord Skegges D., 1, 219: 2, 187.
Helga Thorersd., 3, 128-130.
Helge Bjola, Ketil Fladnæſes S., 1, 220. 221. 223. 249.
- Bjørn Bunas S., 1, 219.
- den Frækne, Asgeirsſon, 3, 81. 93. 94.
- Gudrødsſon, 1, 222.
- Hængsſon, 3, 180.
- K. i Danmark, 1, 100.
- K. Olafs Hoffinde, 2, 129-131. 136.
- hin Magre, Eyvindsſon, 1, 222. 226: 2, 79.
- Ottarsſ., 1, 257: 2, 19.
- Thorersſon, 3, 121-126.
Heming, K. i Jylland, 1, 97.
- Strutharaldsſon, 1, 139.
Henrik, Keiſer, 3, 10.
- den 1ſte, Keiſer, 1, 99. 108.
Herdis Dadesd., 3, 152.
- Endridesd., 3, 109. 120.
- Thordsd., 1, 230.
Hered Biſkop, 1, 100.
Herfin Eriksſon, 2, 200.
- Thorgilsſon, 2, 199.
Herjulf Bonde, 1, 213. 214.
- Eyvindsſon, 1, 225.
- Hængsſon, 3, 180.
Hermund Berſærk, 3, 65. 68. 69.
- paa Gilsbakke, 2, 213.
Herrød Jarl, 3, 189.

Herstein Atlesø., 1, 214. 215.
Hervør Thorgerdesd., 1, 218.
Hjalm, 3, 194.
Hjalmar Jarl, 3, 71. 72. 74.
Hjalmgrim, 3, 62. 64. 69.
Hjalte Skeggesø., 1, 229: 2, 184: 188. 206: 213. 216. 218: 3, 33.
Hildar Eysteinsson, 1, 227.
Hilde Eysteinsd., 1, 4.
– Eyvindsd., 2, 6.
– Rolfsd., 1, 174.
Hildegarde, Dronning, 1, 97.
Hildegun, Vesetes Kone, 1, 139.
Hilder, 1, 227.
Hilderides Sønner, 3, 180.
Hjørleif Rodmarsø., 1, 214: 217.
Hlenne paa Saurbø, 1, 241: 2, 212.
Hlif Rolfsd., 1. 225. 226.
– Torfeinarsd., 2, 187.
Hlødver see Lødver.
Holmfrid Eriksd., 3, 12.
Holmgange-Rafn, 2, 190.
Holmstein Atlesø., 1, 214 215.
Hrafn, Hrafnhild, Hrane, Hrap, Hreidar, Hrefna, Hring, Hroald o. s. v. see under R.
Hrok, 3, 193.
Hrut Herjulfsø., 1, 225.
Hrærek see Rørik.
Hugbert, Biskop i Kanterborg, 1, 121.
Hundasteinar Jarl, 2, 21.
Huno, Biskop i Bremen, 1, 99
Hunrød Vefredsø., 3, 18. 149. 150.
Hvalp eller-Hund, see Lødver Sigurdsøn.
Hvitserk Ragnarsø., 1, 104.
Hyrning, K. Olafs Svoger, 1, 249-251: 2, 193. 251. 266. 285. 286. 292.
Hæng Ketilsø., 3, 180. 181.
Høfde-Thord see Thord paa Høfde.
– Ingemundsø., 3, 127.
Høgne, 3, 194.
Hørdekaare, 1, 13. 58. 214. 258. 260: 2, 52: 3, 75. 78. 95.
Hørdeknud Haraldsø., 3, 56.
– Sigurd Orm i Øies S., 1, 75. 104. 105.
Hørge, 3, 90.
Høskuld Dalekolsø., 1, 224. 225: 2, 18.
Idun, 2, 92.
Illuge, 2, 170.
– den Røde, Rolfsøn, 1, 229. 230.
Ingeborg Godmundsd., 3, 122. 123. 125. 126.
– Harald Haarfagers D., 1, 4. 44: 2, 156.
– Ottarsd., 1, 139.
Ingjald, i England, K., 1, 100. 101.
– Frodesøn, 1, 225.
– Helgesøn, K., 1, 222.

- Helge den Magres S., 1, 226.
- Skare, 3, 65. 68. 69.
- i Ylf, 2, 1. 2.
- Thorarsd., 2, 76-78. 189. 190. 251. 252.
- Thorkelsd., 1, 147. 166.
- Tryggvesd., 1, 169: 2, 196. 197-226.
Ingegerd Dagstygs Søster, 2, 200.
- Dronning, 3, 42.
- Haraldsd., 1, 4.
- Lodinsd., 1, 168. 250. 251.
Ingemund, 2, 12.
- den Gamle, 2, 21: 3, 127.
- Hafursson, 1, 244. 245.
Ingerid Lodinsd., 1, 168. 250. 251.
- den Rige, 3, 58-60.
Ingolf Thorsteinsf., 2, 12. 13.
- Ørnsf., 1, 214-219.
Ingun, Glum Geiresf. Kone, 2, 20.
- Hængs Kone, 3, 180.
Isleif, Biskop, 2, 21.
Ivar den Beenløse, 1, 104. 106.
- Ljome, Erlingsf., 3, 98. 100. 103. 108-109. 116.
- Rognvaldsf., 1, 176.
- Smetta, 2, 224.
- Vidfadme, 1, 100. 101.
Jaritzleif, K., 3, 42.
Jarngerde, Kodrans Kone, 1, 230. 238.
Jarngerde Ljotsd., 2, 171.
Jarnskegge, see Jærnskegge.
* Jarnskjold, 3, 112. 113.
Jatmund, see Edmund.
Jatvard, see Edvard.
Johannes den 5te, Pave, 1, 211.
Johannes Baptista, 1, 248.
Jon, Biskop i Trondhjem, 3, 152.
- den Hellige, Biskop, 2, 171.
Joreide, Are den Lærdes Moder, 2, 171.
- Thidrandesd., 2, 170.
Jorun, 1, 205.
- Hals Moder, 1, 171.
- Ingemund den Gamles D., 2, 21.
- Mannvitsbrekka, 1, 227.
- Skjaldmø, 1, 12.
Jostein Eriksf., 1, 169. 170. 171. 174. 183. 185-187. 249: 2, 36. 52. 55. 224. 248.
Julianus Riding, 3, 26.
Jærnskægge paa Yrje, 1, 58: 2, 32. 33. 39. 40. 44. 236: 3, 98. 155.
* Jokul, 3, 164. 166. 167. 170. 174.
Jokul Ingemundsf., 2, 13.
* Jorund, 2, 184.
- Atlef., 2, 190.
- Hals, 2, 7: 3, 126.
- hin Kristne, 1, 228.
- Offerpræst, 3, 181. 185.

Jorund Gleituhelges Broder, 3, 128. 135.

Kadlin Gangerolfsd., 2, 19.
Kalf Asgeirsſ., 2, 21-23. 69. 70. 225. 227.
- fra Oplandene, 2, 48. 52. 55. 56.
Kali eller Gyllingarkali, 3, 137-139. 144.
Kalman den Sydersiſke, 1, 230.
Kare af Gryting, 1, 32. 33: 2, 37.
Kark, ſee Thormod Kark.
Karl Lodversſ., 1, 98. 99.
- Lodver den Unges S., 1, 108.
- Pippinsſ., 1, 97.
- den Rode, 3, 81.
- den Store, Pippinsſ., 1, 97. 98. 108.
Karle, Træl, 1, 217. 218.
Karloman Lodversſ., 1, 108.
Karlshofud Eriksſ., 1, 169. 170. 171. 174. 183. 185-187. 249: 2, 36.
Ketil den Eenhaandede, 2, 187.
- den (Fiſiſke) Taabelige 1, 227: 2, 180.
- Hadnæſe, 1, 219-222. 226. 227. 249. 257: 2, 19. 79.
- Hæng, 3, 281.
- den Høje, 2, 224.
Ketil Hordekaare, Aslaks S., ſee Hordekaare.
- Kalf, 3, 152.
- Kjelfare, 1, 229.
- Landnamsmand, 1, 228.
- i Rummedalen, Jarl, 3, 180.
- fra Rummedalen, 2, 187.
- fra Rogeland, 2, 224.
- Veir, Herſe, 1, 221.
Ketilbjorn hin Gamle, 1, 219.
- Ketilsſ., 2, 182. 187.
Kinrik, Roalds Broderſon, 1, 101.
Kiſping, 1, 41.
Kjartan Olafsſ., 1, 225: 2, 18-31. 33-35. 38. 45. 69. 70. 186. 188. 196. 225-229.
Kjarval, K. i Irland, 1, 180. 211. 226: 2, 203.
Klakk-Harald, 1, 2. 97. 98. 105.
Klaufe Boggve, 3, 81.
- Thorvaldsſ., 1, 242.
Klerk, 1, 71.
Klerkon, 1, 70. 73.
Klyp, Herſe, 1, 58. 59. 259.
Knud Dana-aſt, 1, 59. 105-107.
- Danek., 1, 100.
- den Fundne (Træle-Knud) 1, 102-104.

Knud den Mægtige, 1, 144: 3, 26-28. 35-37. 41. 46. 56.
Kodran Digre, Eilifsſ., 1, 230-232. 234-238.
Kolbein Staller, 2, 223: 3, 140-142.
- Thordsſ., 2, 183. 188. 207.
Kolbjørn Sneyper, 1, 225, 3: 109.
- Staller, 2, 292: 3, 1-3. 5. 28.
Kolfinna Avaldsd., 2, 6-8. 10. 11. 220-222: 3, 18-20.
Koll (Dalekoll), 1, 223. 224: 2, 18.
- Siduhalsſ., 2, 170.
Kolofoſtri, 3, 62. 69.
Kolſkeg den Kyndige, 2, 170.
Koltorfa Skeggesd., 2, 208.
Konal Steinmodsſ., 1, 224.
Konrad, 1, 108.
- Konradsſ., 1, 108.
Krum den Gamle, 3, 97.
- den Yngre, Vemundsſ., 3, 97. 101-103.
Kvig Jarl, 3, 58.
Lede, 3, 68. 69.
Leif Eriksſ. den Røde, 2, 190. 192. 218.
- Rodmarsſ., ſee Hjorleif.
- Øsurſ., 2, 102. 103.
Leo Ledverſ., Stolkonning, 1, 211.
Leo Stolkonning, 1, 97.
Ljot Yngvildsſ., 2, 171.
- Thorfin Hjærneklovers S., 1, 83. 179. 180. 182.
Ljotolf Offerpræſt, 3, 81.
Livedag, Biſkop, 1, 100.
Lodin, Erlingsſ., 3, 15.
- K. Olafs Stedfader, 1, 168. 249-251.
- i Ervig, 1, 260.
Lopt hin Gamle, 1, 218.
Lotharius Ledversſ., 1, 98.
Ledver Arnoldsſ., 1. 108.
- Karl den Stores S. 1, 97. 98.
- den Lange, 2, 223.
- Ledversſ. den Unge, 1, 98. 99. 108. 211.
- Ledversſ. 1, 108.
- Sigurdsſ., 1, 183.
- Thorfin Hjærneklovers S., 1, 83. 179. 180. 182.
Maane den Kriſtne, 1, 245.
Magnilde, 3, 74.
Magnus Einarsſ., Biſkop, 2, 171.
- Gieſursſ., Biſkop, 2, 171.
- den Gode, 3, 44. 49. 51. 53. 55. 139.
- Thorſteinsſ., 2, 170.
Mar, 2, 180.
- Hamaldsſ., 1, 218.
- Jorundsſ., 2, 7-9: 3, 127.
Margbjod, Jarl i Skotland, 1, 180.

Martinus, Biſkop, 1, 252.
Melbrigda-Tonn, 1, 176.
Melkolf, 3, 185, 186.
Melkorka Myrkjartans D., 1, 225.
*Menglod Ofotansd., 3, 195-198.
Merkurius Riſe, 3, 26.
Michael Stolkonge, 1, 97.
Midfjord-Skegge, 3, 81. 82. 130. 131.
Moald hin Digre, 1, 101.
Moſes, 3, 49.
Moſter-Skegge, 2, 252-254.
Myrkjartan, K. i Irland, 1, 225: 2, 18.

Naddodd Viking, 1, 211. 212.
Narfi, 2, 185.
- af Staf, 1, 33.
Natfare, Træl, 1, 212.
Nefjulf, 2, 184.
Njal Findsſ., 1, 5.
Niceforus, Stolkonge, 1, 97.
Nidbjerg, Osvifers Moder, 2, 19.
Nidung Gjallandsſ., 3, 85. 87.

*Odd, Brynjars Broder, 3, 105, 106.
- Munk, 3, 152.
Oddleif, 2, 183.
Oddver, 3, 193.
*Ofotan i Ofotansfjord, 3, 195.
Olaf Asgeirsſ. Valabryder, 3, 81. 93. 94.
- Dreng (den Raſke) 2, 224.
- den Engelſke, Kinriksſon, 1, 101.
- Feilan, 1, 222-224.
- Harald Haarfagers S., 1, 4. 5. 7. 11. 16-18. 199: 2, 156.
- paa Haukagil, 1, 239. 240: 2, 6. 9. 11. 12: 3, 18.
- den Hellige, 1, 172: 2, 21. 115. 116: 3, 31-47. 49. 51. 152.
- den Hvide, K., 1, 17 6 222.
- K. i Bretland, 1, 22.
- K. i Sverrig, 1, 100.
- Kvaran, K. i Irland, 1, 134. 172.
- Langhals, Bjornsſ. 3, 97.
- Paa, Høſkuldsſ., 1, 225: 2, 18. 20. 22. 23.
- Tryggveſon, 1, 61. 66-74. 81. 88-96. 113. 115-117. 118. 120-137. 140. 147. 166. 167. 169-174. 181-187. 191-202. 205-209. 226. 249-259. 266-276: 2, 14. 16-18. 23-56. 63. 65. 67-71. 74. 76. 79. 95. 105-111. 114-116. 118-132. 135-137.

141. 146. 148. 168. 175. 176. 183. 190. 192. 197. 203. 206. 207. 209. 216. 219. 223. 227. 229. 255. 257. 292: 3, 1. 9. 11. 13. 15. 17. 19. 33. 40. 42. 48. 51. 57. 110. 114. 118. 120. 121. 123. 126. 135. 140. 143. 145. 147. 150. 158. 160. 162. 168. 172. 176. 179. 195. 199.
- den Svenske, 1, 56. 210: 2, 117. 189. 190. 254. 257. 259. 261. 265. 268. 273. 275. 277. 279: 3, 12. 26. 40. 145. 146.
Olof Aarbod see Alof.
- Asbjørnsd., 1, 58: 3, 75. 79. 98.
- Brunolfsd., 3, 107.
- Ragnar Lodbroks D., 2, 21.
- Thorsteinsd., 1, 222. 223: 2, 79.
Orm, 2, 224.
- Eyulfsf., 2, 21.
- Gellersf., 2, 79.
- Halle hin Hvides S., 2, 79.
- Kodransf., 1, 230. 238: 2, 213.
- af Lyra, 1, 33: 2, 37.
- Lyrgja, 1, 189: 2. 37.
- Skoganef, 2, 224.
- Storolfsf., 3, 181. 186. 188. 190. 192. 201.
- Thorljotsf., 3, 56.
- Toskubak, 2, 212.
Orny Geitersd., 3, 97. 103. 107. 108. 113.
Oft Thorsteinsd., 1, 222.
Ospak Osvifersf., 1, 257: 2, 19. 228.
Osvald, 1, 219.
Osvifer Helgef., 1, 225. 257: 2, 19. 20.
Ottar Bjørnsf., 1, 257.
- Jarl paa Gotland, 1, 119. 139.
- Jarl i Holmgaard, 3, 173.
- fra Oplandene, 2, 48. 49.
- Thorvaldsf., 2, 1. 6. 9. 14.
Otto den Store, Keiser, 1, 61. 100. 108.
- den Rode, 1, 108.
- den Unge, 1, 108. 118. 120. 128. 134: 3, 10.
Otto-Svend see Svend Tveskæg.
Palnatoke, 1, 138. 140.
Palner-Tokesf., 1, 139.
Paschalis, Pave, 1, 98.
Patrech, Biskop, 1, 219. 220.
Peter, Apostel, 3, 197.
- K. i Saxland, 1, 100.
Pippin, 1, 97.
- Angisesf., 1, 97.
- Karlsf., 1, 97.
- Lodversf., 1, 98.
Placidus, Ridder, 1, 128.
Poppo, Biskop, 1, 116. 117.

Povel, Biskop, 1, 125. 128.

Rafn Holmgaardsfarer, 2, 85. 86.
- Hængsf., 3, 180. 181.
- Øgmund Ditts Fader, 2, 56.
Rafnhild Ketilsd., 3, 180.
Rafort Kjarvalsd., 1, 226.
Ragnar Lodbrok, 1, 1. 21. 75. 99. 101. 104: 2, 21. 203.
- Rykkil Haraldsf., 1, 4. 5.
Ragneid, Hedins Kone, 1, 243.
Ragnfred, Erik Blodøxes S., 1, 18. 84. 87.
Ragnhild, Erik Blodøxes D., 1, 18. 27. 179. 180.
- Erlingsd., 3, 15.
- hin Mægtige, 1, 4. 6.
- Sigurd Hjorts D., 1, 1. 2.
- Thoralfsd., 2, 88. 92. 94.
Rambert, Biskop, 1, 98.
Rane, Hildersf., 1, 227.
- hin Vidtfarne, 1, 55.
- , 3, 194.
Rapp Bjørnsf., 1, 219: 2, 187.
Raud hin Ramme, 2, 156. 160. 163.
- i Raudss, see Gunnar Rognvaldsf.
- see Thorstein Raud.
Reas, 1, 71. 72.
Ref fra Barde, 1, 242: 2, 200.
- see Skjaldref.
Refna Asgeirsd., 1, 225: 2, 21. 227.
Reidar, 3, 97.
- Jærnskegges Farbroder, 1, 58: 3, 98.
Reikul, 3, 62, 67.
Reinfred Godofridsf., 1, 97.
Rekni, 1, 71.
Rekon, 1, 71.
Rembrond, Biskop, 1, 100.
Ring Annulo, K. i Jylland, 1, 97.
- Dagsf. af Ringerige, 1, 4.
- Haraldsf. 1, 4. 5.
- den Hvide, 3, 62. 66. 68. 69.
- K., see Sigurd Ring.
Roald Hruk, Aslaksf., 2, 203.
- Romundsf., 1, 214.
- Ulfsf., 1, 229.
Roar Unesf., Offerpræst paa Tunga, 1, 212.
Rodmar Roaldsf., 1, 214. 215.
Roe hin Hvide, 1, 55.
Rolf see Gangerolf.
- fra Am, 1, 225.
- Helge den Magres S., 1, 226.
- Ingjaldsf., 1, 225.
- Ketilsf., 1, 229.
- Nefja, 1, 174: 3, 62. 66. 68. 69. 73.

Rolf den Rige, Ulfsſ., 1, 229.
- Roaldsſ., 1, 229. 230.
Rollaug Rognvaldsſ., 1, 175: 2, 169. 170.
Romund Greipsſ., 1, 214.
- Guldtand, 3, 66.
- den Halte, 3, 127. 128. 130-134.
Rudda, 3, 69. 70. 72.
Runolf Ulfsſ., Offerpræſt, 2, 183-185. 188. 208. 216.
Rodebjørn, 2, 153.
Rognvald Hakonsſøn, 1, 66. 67.
- Jarl, Ulfsſøn, 2, 196. 197. 251. 252: 3, 14.
- Lodinsſ. fra Ervig, 1, 153. 260-268. 270. 271. 276: 2, 16. 17.
- fra Mjola, 3, 66.
- More-Jarl, 1, 174-178. 181. 211.: 2, 19. 168. 169. 187: 3, 66. 73.
- Rettilbeen, 1, 4. 5. 9. 10: 2, 120.
Rorik, Friſernes Høvding, 1, 97.
- Haraldsſ., 1, 4. 6.

Salgerde Steinolfsd., 1, 226.
Sam, 3, 193.
Selthorer, 3, 35.
Seming, 3, 193.
Sidu-Hall, ſee Hall paa Sida.
Sigfaſt, 1, 225.
Sigfred, K. i Jylland, 1, 97.
- K. i Danmark, 1, 98. 99? 100.
Siggeir, K. i Danmark, 1, 100.
Sighvat Skjald, 3, 14. 15.
- Surtsſ., Laugmand, 1, 227.
Sigmund Breſtersſ., 1, 161: 2, 82. 84-91. 93-105. 107-114. 150-153.
- Thorbjørn Gataſkegs Broder, 2, 81.
Sigrid, Rognvalds Kone, 1, 261. 264. 266-268. 270: 2, 17.
- Storraade, 1, 56: 2, 114-117. 119. 196. 257-259. 261.
Sigrød Haraldsſ., 1, 4. 6. 12. 16-18.
- Riſe, 1, 4. 5.
Sigtryg Haraldsſ., 1, 4. 5.
Sigurd Bild, 2, 224.
- (hin Mægtige), Biſkop, 1, 206-208: 2, 49. 50. 122-124. 155. 156. 158. 168? 250. 251: 3, 10. 144-153.
- Bue Digres S., 1, 163. 164.
- Erik Bjodeſkalles S., 1, 70-74. 169. 200. 201.

Sigurd Erlingsſ., 3, 15.
– Eyſtein Glumras S., 1, 176. 181. 211. 222: 2, 169.
– Findsſ., 1, 5.
– Fofnersbane, 3, 177.
– Grimsbane, 2, 154. 155.
– Gunnar Helmings Broder, 2, 65. 68. 69.
– fra Halogeland, 2, 127. 128. 146–148.
– Hjort, 1, 1. 2.
– Hlade-Jarl, Hakonsſ., 1, 12. 13. 18. 24. 28. 31–34. 43. 44. 47–50. 52. 81. 198: 2, 39. 43: 3, 137.
– Kappe, Veſetesſon, 1, 139. 140. 144. 147. 153.
– K. Olafs Hofſinde, 2, 129–132. 133. 136.
– Lodverſ., 179–183.
– Orm i Øie, 1, 1. 75. 103. 104.
– Ring, 1, 100. 101.
– Riſe, Haraldsſon, 2, 115.
– paa Sandnæs, 3, 66.
– Slefa, 1, 18. 57–59. 259: 3, 75–78. 98.
– Syr, 2, 115. 116: 3, 152.
Sigvald Strutharaldsſ., 1, 139–144. 146. 151–153. 159: 2, 71. 117. 118. 223. 254. 259–265. 267. 269. 274. 287: 3, 3. 4. 6. 17. 21. 29.
Silfreſkalle, K., 1, 105.
Sjone, 3, 67–70. 73.
Skage Skoptesſ., 1, 243.
Skaldref, 2, 182.
Skallagrim, 1, 225: 2, 18.
Skegge, 1, 229.
– Asgautsſ., 2, 208.
– ſee Midfjord-Skegge.
– Thorarensſ., 1, 241.
– Thorgeirsſ., 2, 187.
– paa Yrje, 1, 153.
* Skelking, 3, 119.
* Skjaldis eller Skjaldgerde, 3, 112. 113. 119.
* Skjaldvør, 3, 112. 114. 115.
Skjalg Erlingsſ., 3, 15. 35.
Skide hin Gamle, 1, 230.
Skopte, 1, 243.
Skule, Thorfin Hjærneklovers S., 1, 83. 179. 180.
– Thorſteinsſ., 2, 274. 282: 3, 6.
Skum Kjartansſ., 1, 225.
Skoglartoſte, 1, 55. 56. 70.
Sleitu-Helge, 3, 128–135.
Slettu-Bjorn Roarsſ., 1, 225: 2, 199.
Sneefrid hin Finſke, 1, 4. 5.
Snorre, Offer-Præſt, 2, 20. 210: 3, 136.
– Sturleſon, 2, 274. 277: 3, 1. 2. 4.
Snæulf i Sands, 2, 81.
Sokke, Viking, 2, 1–5: 3, 107.

Sote, Viking, 2, 4. 5.
Spakbodvar Önbotsſ., 1, 241.
Starkad den Gamle, 3, 177. 178.
Starre, 3, 193.
Stefner Jarl, 1, 139.
– Thorgilsſ., 1, 248. 249. 256–258: 2, 105. 106. 229: 3, 17. 194.
Stein, 2, 4. 5.
Steingrim paa Hedemarken, 2, 91. 92.
– i Siglevig, 2, 56.
Steinkel, K. i Sverrig, 1, 5.
Steinmod Ölversſ., 1, 224.
Steinolf, 1, 226.
Steinun Skaldrefs Moder, 2, 182.
Steinthor, Olaf Paas S., 1, 225.
Storolf Hængsſ., 3, 181–186. 190.
Strutharald Jarl, 1, 139. 140. 144: 2, 261.
Stuf Skjald, Thordsſon, 2, 20.
Sturla, Offerpræſt, 1, 230.
Sturleſønnerne, 2, 171.
Styrbjørn, 1, 56.
Styr Thorgrimsſ., 2, 190. 191.
Styrkar af Gimſe, 1, 153: 2, 37. 265: 3, 98. 108–111. 115. 116. 119. 120.
– Reidarsſ., 1, 58: 3, 16.
Sumarlide Herjulfsſ., 3, 180.
Sunnifa, 1, 203–205. 208. 209. 272.
Surt Asbjørnsſ., 2, 180.
– Thorſteinsſ., 1, 227.
Svade, 2, 198–199.
Svanhild ſee Hilde Eyſteinsd.
Svanlaug Thormodsd., 1, 229.
Svend Alfifesſ., 3, 46–49. 51.
– Jarl, Hakonsſ., 1, 153. 155, 157. 198. 209: 2, 94: 3, 12–14. 16. 27. 31. 32. 34. 35. 40. 51.
Svendsſ., 2, 137. 138. 141–143. 145.
– Tveſkæg, 1, (117?) 138. 139. 141–146. 232–234: 2, 117. 118. 217. 256–261. 265–268. 273–277: 3, 10. 12. 13. 17. 26. 83. 84. 89. 140.
– den Ældre, 2, 137–139. 141–145.
Sverting Runolfsſon, 2, 183. 188. 206. 207.
Svins Bjarne ſee Bjarne fra Svins.
Sæming, Griis's Fader, 2, 7.
Sæmund den Lærde, 1, 212 2, 171.
– den Sydereiſke, 1, 230.
Selmund Eilifsſ., 1, 225. 230.

Solvaklofe, 1, 7.
Solvar Gotekonge, 1, 225.
Sorkver, 3, 194.

Teit, 3, 194.
- Asgersf., 3, 55.
- Ketilsbjørnsf., 2, 182. 187.
Thangbrand Vilbaldsf., 1, 121. 122. 136. 184. 255: 2, 105:107. 175:184. 186:188.
Thidrandi, 2, 170.
- Siduhalsf., 2, 171:175.
Thora, Audun Skokuls D., 2, 21.
- Bardsd., 2, 130. 131. 133. 136.
- Eriksd., 2, 199.
- Findsd., 1, 5.
- Hakon Adelstf. D., 1, 42.
- Ketil Hørdekaares D., 3, 95.
- Mosterstang, 1, 13.
- fra Rimul, 1, 189. 192: 194.
- Sigmunds D., 2, 94. 102.
Thoralf Skolmsf., 1, 39. 40: 3, 185. 186.
- Sysselmand, 2, 92.
- Thorbjørnsf., 3, 181.
Thorar, Blot:Ubbes Broder, 2, 76. 78. 219: 3, 23.
Thoraren paa Hvam, 1, 240. 241.
Thoraren Nefjolfsf., 2, 184.
- Thorvaldsf., 3, 55.
Thorarna, Storolfs Kone, 3, 181.
Thorberg Arnef., 3, 15.
- Olaf Paas S., 1, 225.
- Skafhogsf., 2, 194. 195.
- af Varnæs, 1, 33.
Thorbjørg Knorrebringa, 2, 190.
Thorbjørn Gataskeg, 2, 80, 81.
- den Haukdølske, 2, 190.
- Hornklofe, 1, 6. 175: 3. 58:63. 69. 72.
- Skagefon, 1, 243.
- Skolm, 3, 181.
- Thorkelsf., 2, 185.
- Thyna, Romundsf., 3, 127. 133:135.
- paa Vatn, 1, 225.
- Vifilsf., 2, 190.
Thorbrand fra Alptefjord, 2, 190.
Thord, Eigileifsson, 1, 205: 207.
- Freys Præst, 2, 183. 188.
- Geller, 2, 21. 190.
- paa Hofde, 1, 230. 240: 2, 203.
- Hørdekaaresf., 1, 58. 259: 3. 75.
- Illugesf., 2, 170.
- Ingunsf., 2, 20.
- Jorunarf., 1, 205:207.

Thord Kolbeinsſ., Skjald. 1, 148. 202. 210: 2, 255. 286: 3, 12. 13. 27.
- Kat, Thordsſ., 2, 20.
- paa Mardelog, 2, 224.
- Sjarelsſ., 1, 39. 41: 3, 32. 33.
- Skegge, 1, 219: 2, 187. 3, 95.
- i Skogar, 3, 89.
- Spakbodvarsſ., 1, 241. 242.
Thordis Spaakone, 1, 231. 232.
- Thoralfsd., 2, 19.
- Thorvardsd., 2, 171.
- Øsursd., 2, 170.
Thorer Beinersſ., 2, 82. 84-90. 93. 94. 97-99. 101. 104. 107. 112. 113.
- Erlingsſ., 3, 15.
- Gunlaugsſ., 1, 228.
- Herſe, 3, 121-123. 126.
- Herſe, Roaldsſ., 1, 4.
- Hima, 2, 203.
- Hjort, 1, 153. 276: 2, 157. 158.
- den Høje, 3, 96.
- Klakka, 1, 170-174. 184-187. 191. 201.
- Skæg, 1, 33.
- den Tiende, 1, 5. 12. 175. 178: 2, 169.
- Thorkelsſ., 3, 128-132.
- Thrandsſ., 2, 222.
Thorey, Sæmund den Lærdes Moder, 2, 171.
Thorfin Eisle, 2, 224.
- Hjærneklover, 1, 23. 27. 83. 179. 182.
- Ramme (den Stærke), 3, 62-74.
* Thorgard, 3, 90. 91.
Thorgeir Eilifsſ., 2, 187.
- Halleſ., 2, 79.
- paa Hitardal, 2, 190.
- K. Olafs Svoger, 1, 249-251: 2, 193. 251. 266. 292.
- Ljosvetningernes Offerpræſt, 2, 210. 213-215.
- Offerpræſt, 1, 224.
- Veſtarsſ., 3, 107.
Thorgerde Egilsd., 2, 171.
- Egil Skallegrimsſons D., 1, 225: 2, 18.
- Eylaugsd., 1, 218.
- Halfredsd., 2, 1.
- Hlifsd., 2, 187.
* - Horgebrud, 1, 158: 2, 96: 3, 90.
- Sidehalsd., 2, 171.
- Thorersd., 2, 203.
- Thorſteinsd., 1, 222-225: 3, 152.
Thorgeſt paa Breidebolſtad, 2, 190.
Thorgils, 1, 240.
- Eilifsſ., 1, 249.
- Gormsſ., 2, 199.

Thorgils Grenjadsſ., 1, 241.
– Haraldsſ., 1, 4. 5. 7.
– Thorolf Luſeſkægs S., 1, 61. 70–73.
Thorgrim, 2, 190.
– paa Hvin, 2, 224.
– Hærukoll, 2, 21.
– hin Onde, 2, 153.
Thorgunna Thorſteinsd., 3, 97. 98. 102. 103.
– Veſetesd., 1, 139.
Thorhalla Evarsd., 2, 6.
Thorhal, Breidaaſkegges S., 2, 24, 36.
– Knap, 2, 203–206.
– Spaamand, 2, 171–175.
Thorhild, 2, 205.
– Asgeir Raudfelds Kone, 3, 80. 81.
– Jorundsd., 2, 190.
– Thorſteinsd., 1, 222.
Thorkatla, Dalekolls D., 1, 224.
Thorkel, 3, 110.
– Asgeirsſ., 3, 176.
– Dydril (Dyrdil), 1, 169. 249: 2, 234. 246–250. 269. 270.
– Geitersſ. 3, 1. 97. 101. 104. 107. 108.
– Gisleſ., 1, 147.
– fra Guddale, 2, 185.
– den Høje, Strutharaldsſ., 1, 139. 146: 2, 287. 288. 290.
Thorkel paa Kersøre, 3, 127. 128.
– Klyp Thordsſ., 3, 75–78. 98. ſee Klyp.
– Klyp Einarsſ., 3, 79.
– Krafla, Thorgrimsſ., 3. 18–21.
– Kugge Thordsſ., 2, 21.
– Leira, 1, 147. 153. 162–164. 166.
– Maane, Thorſteinsſ., 1, 218.
– Nefja, Lodinsſ., 1, 168: 2, 224. 266. 269: 3, 2. 3.
– den Rige, 1, 160.
– Silfre, Thorvaldsſ., 2, 1.
– paa Thingvat, 3, 90.
– Treſil, 2, 153. 154.
* – den Tynde, 3, 177. 178.
– Torfroſt, 2, 38–94. 102.
Thorlak Biſkop, 2, 21.
– Thorbjørnsſ., 2, 80.
Thorlaug Atlesd., 1, 230.
– Råfnsd., 3, 181.
– Sæmundsd., 1, 230.
Thorleif Jarleſkjald, 3, 81–94.
– den Kriſtne, 2, 212.
Raudfeldsſ., 1, 197.
– Skuma, 1, 160.
– Thorbjørnsſ., 3, 128. 133–135.
– den Viſe, Hørdekaaresſ., 1, 258: 2, 52?: 3, 95.
– den Viſe, den forriges

Datterſon, 1, 28. 52?: 2, 52-56: 3, 22.
Thorlelk Hoſkuldsſ., 1, 225: 2, 18.
Thormod Hamaldsſ., 1, 218.
- Kark, 1, 190-193. 195-197: 3, 155.
- Landnamsmand, 1, 227. 229.
- Præſt, 2, 207. 209.
- Thorkel Maanes S., 1, 218.
Thorodd Offerpræſt, 2, 209.
Thorolf, 2, 224.
- i Hvin, 3, 58.
- Kveldulfsſ., 3. 66.
- hin Korte, 2, 19.
- Luſeſkæg, 1, 60. 61. 70. 71. 73.
- Osviersſ., 1, 257: 2, 19. 227.
- Skallegrimsſ., 2, 18.
- Skjalg, Øgmundsſ., 1, 259-265. 268: 2, 16-18.
- Smør, 1, 213. 214: 2, 79.
Thorſtein Asbjørnsſ., 1, 227.
- Bæarmagn, 3, 155-175.
- Bodvarsſ., 3, 96.
- Egilsſ. 2. 22. 228. 282: 3, 6.
- den Hvide, 2, 224.
- Ingemundsſ., 2, 12. 13.
Thorſtein Ingolfsſ., 1, 218.
- Ketilsſ. 2, 180.
- Midlang, 1, 160. 161.
- Oxefod, 2, 223. 291: 3, 3, 101-120.
- Rød, 1, 176. 222-225: 2, 79.
- Siduhalsſ., 2, 170. 171.
- Skrof, 2, 79.
- Skelk, 3, 176-179.
- Thorersſ., 3, 121-123.
- Thorkel Kugges S., 2 21.
Thorſtein Thorſteinsſøn, 3, 78.
- Veturlidesſ., 3, 97.
- i Vitslar, 1, 63-66.
Thorun Hyrna, 1, 221. 222. 226.
Thorvald Asgersſ., 2, 21.
- Asvaldsſ., 2, 190.
- Haldarsſ., 2, 19.
- Kodransſ. hin Vidforle, 1, 230-241. 243. 244. 246-249. 256: 2, 192. 198. 213.
- hin Liſtige, 2, 181.
- Ottarsſ., 3, 23-25.
- Refsſ., 1, 242.
- Skeggesſ., 2, 208.
- Skiljande, 2, 1. 2.
- Taſalde, Steingrimsſ., 2, 56. 129-137.
Thorvard, Siduhalsſ., 2, 171.

Thorvard, Spakbodvarsſ., 1, 241. 242. 248: 1, 198. 199. 212.
- Thorgeirsſ., 2, 79.
Thrand, 2, 222.
- Fjalekat, 3, 66.
- i Gata, 2, 80-86. 96-104. 111-114. 150. 151.
- Hage, 1, 33.
- den Ramme, 2, 223.
- Skjalge, 2, 223: 3, 3.
Thraſe den Gamle, 3, 91.
Thuride Asgeirsd., 2, 21.
- Arnbjørnsd., 1, 225.
- Eyvindsd., 1, 222.
- Olaf Paas D., 1, 225.
- Refsd., 2, 200.
- Torkel Torfroſtsd., 2, 88. 93. 94. 102. 104.
- Valthjofsd., 1, 229.
Thyre, Harald Gormsſøns D., 1, 144: 2, 117-119. 122. 195. 216. 217. 251. 253. 257: 3, 10.
- Klak-Haralds D., 1, 2. 105-107.
Thyrne, Klak Haralds D., 1, 1. 2.
Tind Halkelsſ., 1, 156. 166.
Tofa Strutharaldsd., 1, 139. 140.
Toke, 1, 139.
- 3, 193.
Torfe, 3, 194.
Torfe Hamaldsſ., 1, 218.
- Valbrandsſ., 2, 282.
Torf-Einar, ſee Einar Rognvaldsſøn.
Torrad Osvifersſ., 1, 257.
Toſte ſee Skoglartoſte.
Tryggve Haraldsſ., 1, 4.
- Olafsſ., 1, 16. 18. 20. 26-28. 34. 42. 43. 47. 53. 54. 60-62. 67. 71. 117. 168. 170. 200. 249. 251. 266. 268: 2, 156.
- Olaf Tryggveſøns S., 1, 136: 3, 47. 48. 51.
Tumi, 3, 194.

Ubbe, ſee Blot-Ubbe.
- Ingjaldsſ., 1, 100. 101.
Uggi, 2, 181.
Ulf, ſee Thorkel Torfroſt.
- Grimsſ., 1, 228-229.
- Jørundsſ., 2, 184.
- Kraka, 2, 191.
- Lodinsſ., 1, 260. 261.
- den Røde, 2, 223. 230-233. 272. 292.
- Sebbeſ., 3, 58.
- Toſteſ., Sigrid Storraades Broder, 2, 196.
- Uggeſ., Skjald, 2, 181.
- Øxne-Thorers S., 2, 190.
* Ulfhedin Troſte, 3, 162.
Ulfheide Eyulfsd., 2, 21.
Ulfhild Halsd., 2, 21.
Ulfkel Snilling, 3, 27.

Ulfljot Laugmand, 3, 95.
Unar Arnarhyrna, 3, 95.
Uni Gardarsf., 1, 212.
Urguthrjot Jarl, 1, 110. 119. 120.
Uthyrmir, 2, 223.

Vagn Aagesf., 1, 139. 140. 147. 150. 151. 153. 155. 157. 159. 161. 162. 164-166.
Vakur den Engelske fra Raume, 2, 223.
Valdemar, K., 1, 69-70. 74. 88-91. 124-128. 170: 2, 108. 256.
Valgerde, 1, 243.
- Ottarsd., 2, 6. 12. 13: 3, 21.
- Sturlesønnernes Bedstemoder, 2, 171.
Valthjof Ørlygsf., 1. 229.
Vanraad Osviersf., 1, 257.
* Varin, K., 2, 123.
Vedurgrim, 1, 218: 2, 187.
- Ase Herses S., 1, 223.
Vefred den Gamle, 3, 18. 149.
Velaug, Bjørn Bunas Kone, 1, 219.
Veleif hin Gamle, 1, 224.
Vemund Asbjørnsf., 3, 97.
- Valebryder, 1, 58.
Vermund Thorgrimsf., 2, 24.
Vesete paa Bornholm, 1, 139. 140. 144: 3, 186.
Vestar, 3, 107.
- Hængsf., 3, 180.
Veturlide Asbjørnsf., 3, 97.
- Skjald, 2, 180.
Vifil, 2, 190.
Vigabarde Gudmundsf., 1, 225. 230.
Vigaglum Eyulfsf., 1, 160. 226. 227: 2, 56. 57. 59. 61. 62. 64. 65. 129.
Vigdis, Audun den Raadnes D., 2, 79.
- Olafsd., 1, 239: 3, 18.
- Thorsteinsd., 1, 222.
Vigerd, 1, 212.
Vigfus Herse i Vors, 1, 226. 227: 2, 56.
- Vigaglumsf., 1, 160: 2, 56. 58-62. 282.
Vikar af Tiendeland, 2, 223. 292.
Vikingekaare, 1, 226: 2, 187.
Vilbald, Greve, 1, 121.
Vilborg Gisursd., 1, 229: 2, 184.
- Osvaldsd., 1, 219.
Virvil, 3, 186. 187. 189.
Vitgeir Seidmand, 1, 9.
Vivil, 1, 217. 218.

Ynghild Fagerkind, 1, 221: 3, 81?
Yngvild, Ketil Veirs D., 1, 221.
- Siduhalsd., 2, 171.
- Sturlesønnernes Stammoder, 2, 171.
Yrjarskegge, see Jærnskegge.

Æsa Hakonsd., 2, 187.
Ævar den Gamle, 2, 6.

Ygmund Ditt, 2, 56-64. 69.
- Hordekaaress., 1, 258: 3, 78.
- Sande, 2, 223: 3, 3.
* Ygvald, K., 2, 123.
Ølmod den Gamle, Hordekaares S., 1, 214. 259.
Ølver Hnufa, 3, 58-64. 72.
- Barnekarl, 1, 224.
Øndot, 1, 241.
- Krake, 1, 225. 226.
Ønund, K., 3, 35. 36.
- Rapss., hin Gamle, 1, 219-221. 229.
- den Svenske, 2, 72-74. 77. 78.
- Thorgilss., 1, 241.
Øru Bjørnulfss., 1, 214.
Øsur Aagess., 2, 117-119.
- Hafgrimss., 2, 84. 97-99. 101-103.
- Rollaugss., 2, 170.
- fra Hordeland, 3, 188. 190.
- Tote, 1, 8. 9.
Øxne-Thorer, 2, 190.

Rettelser.

1 Bind S. 43 Lin. 4. Olaf l. Gudrød.
— — 46 — 8. Hakon l. Eyvind.
— — 101 — 19. Andulf l. Audulf.
— — 153 — 8. Skyrkar l. Styrkar.
— — 174 — 3. i Forgaars l. forleden.
— — 182 — 8. Thorf-Ejnar l. Torf-Ejnar.
— — 212 — 26. Ivar l. Roar.
— — 215 — 27. som forud havde l. ; han havde da forud.
— — 225 — 25. Konge, Sølvars l. Konge Sølvars.
— — 248 — 29. Thorvald l. Thorvard.
2 Bind S. 11 Lin. 22. Kosinna l. Kolsinna.
— — 56 — 18. med l. hos.
— — 79 — 17. hin Rige l. hin Mægtige.
— — 133 — 2. Hænderne stundum nyttet l. Styrke i Haanden stundum.
— — 179 — 7. Thrangbrand l. Thangbrand.
— — 180 — 19-21 maa forandres til: dræbte Thangbrand og Gudleif, en Søn af Are Marsson, Skjalden Veturlide i Fljotshlid formedelst Nidviser og Gudsbespottelse. I Grundskriften (S. 202 l. 24.) bør nemlig skálds rettes til skáld, som sees af den følgende Vise.
— — 187 — 8. indsættes efter: Hjalte er en Søn af Skegge, de Ord „en Søn af Thorgeir."
3 Bind S. 58 Lin. 6. Thoralf l. Thorolf.
— — 61 — 16. taste l. laste.
— — 128 — 4. Thorleifs l. Thorbjørns; ligesaa i Grundskriften S. 143 l. 5 Þorleifs l. Þorbjarnar.
— — 149 — 17. Ulfred l. Vefred.

Subscribenter
paa
Oldnordiske Sagaer.

Forkortelser: R. E. bemærker Ridder af Elephanten, St. D., C. D., R. D. Storkors, Commandeur, Ridder af Dannebrog, D. M. Dannebrogsmand, R. N. O., R. S. O., R. W. O. Ridder af Nordstjerne-Ordenen, Sværd-Ordenen eller Wasa-Ordenen, M. N. O. S. Medlem af det Nordiske Oldskrift-Selskab.

I Danmark.

Hans Majestæt Kongen . . . . . 8 Ex.
Hendes Majestæt Dronningen . . . . 4 –
Hans Kgl. Høihed Prinds Frederik Carl Christian . . . . . 1 –
Hans Kgl. Høihed Prinds Frederik Ferdinand 2 –
Hans Durchl. Landgreve Carl til Hessen . . 1 –
Hans Durchl. Prinds Friederich, Landgreve af Hessen . . . . . 1 –
Hans Durchl. Hertug Wilhelm til Slesvig-Holsteen-Sønderborg-Glücksborg . . . 2 –
Hans Durchl. Prinds Wilhelm af Hessen Philipsthal . . . . . 1 –

Sjællands Stift.

Kjøbenhavn.

Hr. Abrahamson, J. N. B. v., Major, Divisionsadjutant, R. D., D. M., R. S. O., C. St. Anna O., R. Bath. O. og Æreslegions O., M. N. O. S.
– Ahlefeldt-Laurvig, F. W. F. Greve af, Høiesterets Assessor.
– Alberg, P., Etatsraad, R. D., D. M.
– Andersen, F., Kgl. Bogholder.
– Andersen, Rasmus.
– d'Auchamp, F. L., General-Krigscommissair, R. D., D. M., R. St. Luis O.

Rettelser.

1 Bind	S.	49	Lin.	4. Olaf l. Gudrod.
—	—	46	—	8. Hakon l. Eyvind.
—	—	101	—	19. Andulf l. Audulf.
—	—	153	—	8. Skyrkar l. Styrkar.
—	—	174	—	3. i Forgaars l. forle
—	—	182	—	8. Thorf-Ejnar l. T
—	—	212	—	26. Ivar l. Roar.
—	—	215	—	27. ſom forud hav
—	—	225	—	25. Konge, Sø
—	—	248	—	29. Thorvald
2 Bind	S.	11	Lin.	22. Koſinna
—	—	56	—	18. med l.
—	—	79	—	17. hin
—	—	133	—	2. Hæ
—	—	179	—	7.
—	—	180	—	19
—				
3 Bin				
—				
—				

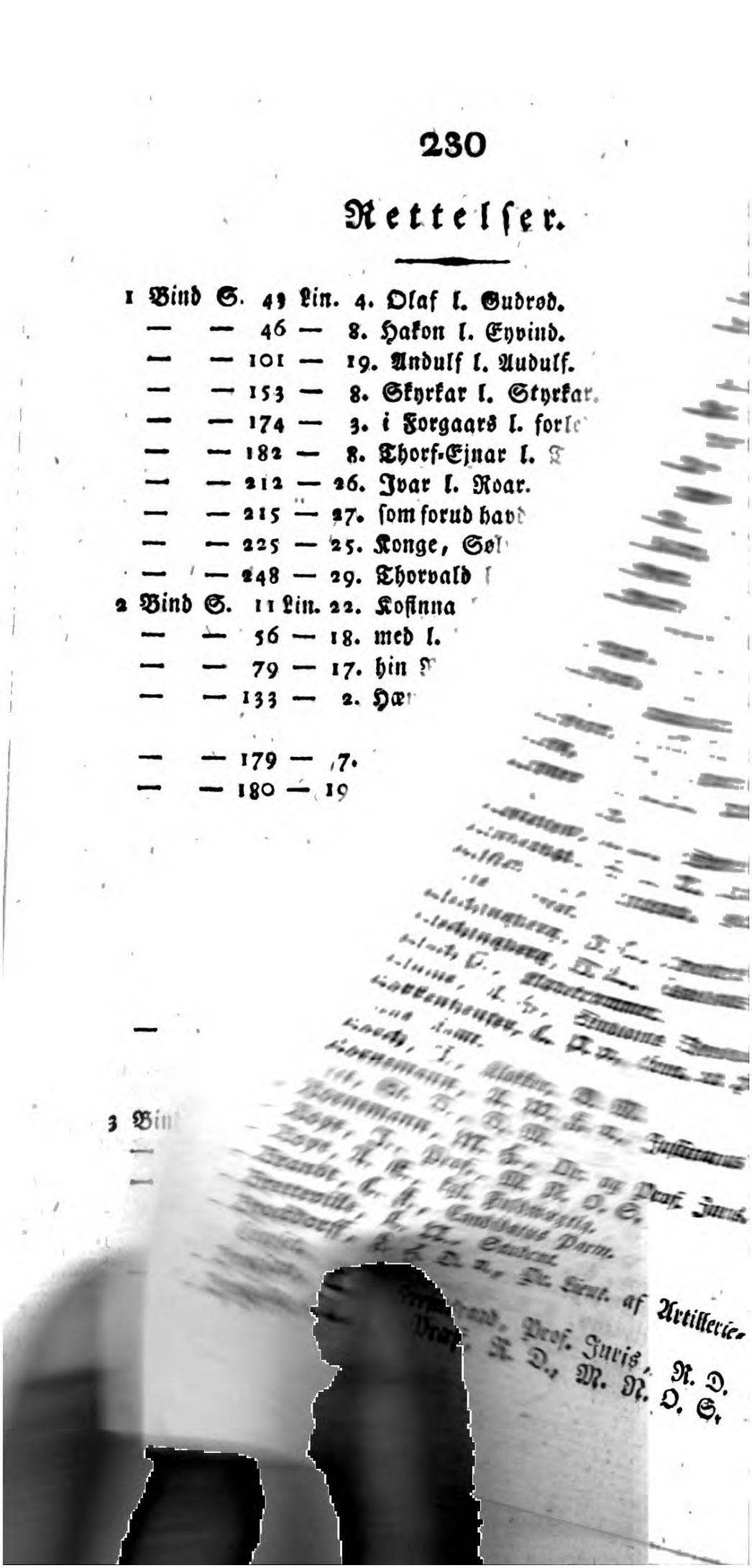

Subscribent[illegible]nt.

[illegible], Kammerjunker, Lieut. af

paa

[illegible]ræst ved Helliggjestes Menighed.

Oldnordiske [illegible]ved 1ste Jydske Inf. Regt.

[illegible]Præst ved Frederiks Hospital.

Forkortelser: R. E. bemærker [illegible] D., C. D., R. D. Storkors, [illegible] Dannebrog, D. M. Danne[illegible] S. O., R. W. O. Ridder[illegible] Ordenen eller Wasa-Or[illegible] det Nordiske Oldskrift-[illegible]

[illegible], Generalmajor, Generaladju-
[illegible]re, St. D., D. M., Storkors
[illegible] O.. M. N. O. S.
[illegible]rs. Capellan.
[illegible] v., Lieut. af 2det Liv-Regiment.
[illegible] A., Conferentsraadinde.
[illegible] C., Skrædermester.
[illegible] H., Etatsraad, Justitiarius i Lands-
[illegible] R. D.
Hans Majest[illegible] v., Capitain, Garnisons Adjutant.
Hendes Ma[illegible]e Simonsen, A. C., Capitain i Søe-
Hans [illegible] R. D.
[illegible] J. H., Capit., Inspecteur ved Borgerdydskolen.
[illegible]n, N., Hofguldsmed.
H[illegible] H. G., Prof., Stiftsprovst ved Frue-
[illegible]ed, R. D., D. M.
[illegible], H. N., Dr. og Prof. Theologiæ, M. N. O. S.
[illegible]n, H. A., Regisseur, Skuespiller.
[illegible]en, A. C., Candidatus Juris.
[illegible]ensen, C., kongl. Toldbetjent.
[illegible]entin, P. v., Capit., Capitain-Vagtmester.
[illegible]nentsen, K., Justitsraad, Contoirchef.
[illegible]lin, J., Etatsraad, Deput. for Finantserne,
[illegible] R. D., D. M.
[illegible]ramer, C., Candidatus Theologiæ.
Dahlerup, H. L., Candidatus Juris.
Damkier J. G., Landsoverrets Procurator, Lot-
to-Advocat, (6 Exempl.).
- Deichmann, A. G. v., Capit. af Artillerie-Corpset, R. D.
- Deichmann, C. v., Lieutenant af Artillerie-Corpset,
M. N. O. S.
- Deurs, C. E. van, Student.
- Devegge, O., Underbibliothecar.
- Dewhurst, Ferd., Student.
- Dibbelt, J. G., Copiist.
- Ditzel, C. A., Student.
- Dorscheus, F. E. K. v., Major.
- Dreboldt, F., Studiosus Juris.

Hr. Balslew, C. F., Student.
- Bang, C., Cancellie-Secretair.
- Bang, P. J., Lieutenant, Landmaaler.
- Banner, M. O. v, Capit., Kammerjunker.
- Bardenfleth, F. L. v., Kammerherre, Overadjutant, C. D., D. M., R. af Ordenen pour le merite militaire.
- Bauditz, F. C. F. v., Kammerherre, Oberſtlieut., Overadjutant, R. D.
- Bech, H., Juſtitsraad, Committeret i General-Toldkammer- og Commerce-Collegiet.
- Bech, J. C., Tobaksfabriqveur, (2 Exempl.).
- Beldring, J., Juſtitsraad, Contoirchef.
- Bentzen, H., Copiiſt.
- Bentzien, W., Candidatus Theologiæ, Inſpecteur ved Efterſlægtſelſkabets Realſkole, M. N. O. S.
- Benzon, C. H. v., Major, Grosſerer.
- Benzon, H. J. F. v., Ritmeſter ved Livgarden til Heſt, Kammerjunker.
- Benzon, G. M. R. v., Lieut. af 2det Liv-Regiment.
- Berg, H. W., Contoiriſt.
- Berner, G. A. v., Kammerj., Pr. Lieut. i Livgarden til Heſt.
- Bertelſen, A. C., Studioſus Theologiæ.
- Bindesbøl, S. C. W., Candidatus Theologiæ.
- Bilſted, H., Etatsraad, General-Fiſkal og Høieſterets Advocat.
- Blechingberg, O. C., Høieſterets Advocat.
- Blechingberg, D. L., Candidatus Theologiæ.
- Bloch P., Klædekræmmer.
- Blume, A. H., Studioſus Theologiæ.
- Bokkenheuſer, C. P. v., Lieut. ved Hans M. Kongens Ramt.
- Borch, J., Klokker, D. M.
- Bornemann, A. W. F. v., Juſtitiarius i Høieſteret, St. D., D. M.
- Bornemann, M. H., Dr. og Prof. Juris.
- Boye, J., Prof., M. N. O. S.
- Boye, A. E., kgl. Fuldmægtig.
- Brandt, C. F., Candidatus Parm.
- Bretteville, L. M., Student.
- Brockdorff, F. H. D. v., Pr. Lieut. af Artillerie-Corpſet.
- Brorſon, C., Conferentsraad, Prof. Juris, R. D.
- Brorſon, C., Prof., Præſt, R. D., M. N. O. S.

Hr. Bruhns, C. F., Student.
- Buchwaldt, G. C. v., Kammerjunker, Lieut. af Livgarden til Fods.
- Bull, J. E. G., Præst ved Helliggjestes Menighed.
- Bull, H. v, Capit. ved 1ste Jydske Inf. Regt.
- Buschmann, J., Præst ved Frederiks Hospital.
Fru Bügel, C. M.
Hr. Bülow, F. C. v., Generalmajor, Generaladjutant, Kammerherre, St. D., D. M., Storkors af den røde Ørns O.. M. N. O. S.
- Bøgh, P. H., pers. Capellan.
- Böttger, P. C. v., Lieut. af 2det Liv-Regiment.
Fru Callisen, M. A., Conferentsraadinde.
Hr. Carlsen, C. C., Skrædermester.
- Carstens, C. H., Etatsraad, Justitiarius i Landsoverretten, R. D.
- Cathala, W. v., Capitain, Garnisons Adjutant.
- Cederfeldt de Simonsen, A. C., Capitain i Soe-Etaten, R. D.
- Chiewitz, J. H., Capit., Inspecteur ved Borgerdydskolen.
- Christensen, M., Hofguldsmed.
- Clausen, H. G., Prof., Stiftsprovst ved Frue-Menighed, R. D., D. M.
- Clausen, H. M., Dr. og Prof. Theologiæ, M. N. O. S.
- Clausen, H. A., Regisseur, Skuespiller.
- Clausen, A. C., Candidatus Juris.
- Clemensen, C., kongl. Toldbetjent.
- Clementin, P. v., Capit., Capitain-Vagtmester.
- Clementsen, K., Justitsraad, Contoirchef.
- Collin, J., Etatsraad, Deput. for Finantserne, R. D., D. M.
- Cramer, C., Candidatus Theologiæ.
- Dahlerup, H. L., Candidatus Juris.
- Damkier J. G., Landsoverrets Procurator, Lotto-Advocat, (6 Exempl.).
- Deichmann, A. G. v., Capit. af Artillerie-Corpset, R. D.
- Deichmann, C. v., Lieutenant af Artillerie-Corpset, M. N. O. S.
- Deurs, C. E. van, Student.
- Devegge, O., Underbibliothecar.
- Dewhurst, Ferd., Student.
- Dibbelt, J. G., Copiist.
- Ditzel, C. A., Student.
- Dorscheus, F. E. K. v., Major.
- Dreboldt, F., Studiosus Juris.

Hr. Dreyer, C. F. v., Capit. ved Jydſke Jæger-Corps.
- Due, C. F. v., Lieut. ved H. M. Kongens Regt.
- Due, C. J., kongl. Toldbetjent.
- Engelbreth, H. P., Candidatus Theologiæ.
- Engelſted, J., Student.
- Enſerud, C. v., Oberſtlieut. ved 1ſte Liv-Regt.
- Erichſen, E., Etatsraad, Grosſerer.
- Eſkildſen, E. P. R., Copiiſt i Admiralitetet.
- Eſen, Philip v.
- Eylardi, A., Juveleer.

Madame Faber, A. K., Grosſerer-Enke.

Hr. Fahnøe, H. C., Candidatus Theologiæ.
- Fahnøe, Handelsbetjent.
- Falck, W. F. v., Oberſtlieut. ved H. M. Kongens Regt.
- Falck, C. F. v., Pr. Lieut. ved H. M. Kongens Regt.
- Falck, J. E., Bogbindermeſter.
- Ferrall, R., Kammerherre.
- Fibiger, J. A. v., Capitain, R. D., M. R. O. S.
- Fiſtaine, J. F. G. A. v., Capitain af Veicorpſet.
- Flindt, P. L. D., kgl. Fuldmægtig.
- Fog, L. F., Etatsraad, R. D.
- Fohrmann, S. C., Copiiſt i Rentekammeret.
- Foſs, C., Cancellieraad, Departementsſecretair.
- Friedenreich, P. J., Capitain, Viinhandler.
- Friſch, Theodor, Grosſerer.
- Fugl, L. W. E., Kammerſkriver.
- Føns, H. v., Kammerjunker, Pr. Lieut. ved Livgarden til Heſt.
- Garde, C. B., Studioſus Theologiæ.
- Giedde, O. U. K. v., Kammerjunker, Capit. ved H. M. Kongens Regt.

Fru Gielſtrup, A. M.

Hr. Good, Daniel, Caſſerer.
- Gram, E., Commerceraad, kgl. ſvenſk og norſk General-Conſul, R. W. O.
- Grundtvig, N. F. S., Præſt (4 Exempl.)
- Gøricke, L. F. A., Studioſus Theologiæ.
- Gøſel, F. L. v., Kammerherre, Oberſt, Generaladjutant-Lieut., C. D., D. M., R. af Leopolds O.
- Haagen, C. W., Landsoverrets Procurator.
- Hagemann, J. L. v., Major, Diviſionsadjutant, R. D., M. R. O. S.
- Hagen, B. P. v., Major ved Jydſke Jæger-C., R. D.
- Hagen, M. J., Diſcipel i Borgerdydſkolen.

Hr. Hambro, S., Maler, Lieutenant.
- Hammerick, J., Grosserer.
- Hansen, C. F. v., Capitain, Divisionsadjutant, R. D.
- Hansen, C., kgl. Havneskriver.
- Hansen, C. C. L., Studiosus Theologiæ.
- Hansgaard, H. C., Krigscancelliesecretair, Fuldmægtig i Admiral. Collegiet.
- Hartung, F. A., Kammerraad, Contoirchef.
- Hartvigson, H., Student,
- Haffner, C. R. v., Capit. af 1ste Liv. Regt.
- Haffner, J. W. v., Generalmajor, Generalqvarteermester, St. D., D. M., M. N. O. S.

Hs. Exc. Hr. A. W. v. Hauch, Dr. Philos., Over-Hof-Marschall, R. E., St. D., D. M.

Hr. Heckscher, S., Stadsmægler, R. D.
- Hegermann-Lindencrone, J. H. v., Kammerherre, Oberst, C. D., D. M., M. N. O. S.
- Hejde, A. G. v., Oberst, Chef for Veicorpset, R. D.
- Hejde, J. B., Legationssecretair.
- Heilbuth, S. W., Agent, Hofvexleer.
- Hertel, R. M. v., Pr. Lieut. i Artill., Adjoint ved Generalqvarteermesterstaben.
- Hielm, C. C., Krigsraad, Toihusforvalter.
- Hierrild, O., Viinhandler.
- Hillebrandt, J., Skibscapitain.
- Hiorth, P. H., Reg. Chirurg ved Jydske Jæger-Corps.
- Hiorth P. J., Kammersecretair, Fuldmægtig.
- Hoffmann, G. C. G. v., Capit. ved H. K. H. Prinds Christians Regt.
- Holbech, P., Skibscapitain.
- Holck, J. E. v., Capit., Divisions-Qvarteermester.
- Holck, Harald.
- Holck, P. C. C., Candidatus Juris.
- Holm, J. P., Student.
- Holm, C. v., Lieut. af 1ste Jydske Inf. Regt.
- Holm, J., Licent. Theol., pers. Capellan.
- Holm, P. C., Stud. Juris.
- Holm, C. F., Fuldmægtig i Rentekammeret.
- Holsten, D. C. v., Baron, Kammerherre, Oberst, C. D., D. M.
- Hoppe, F. v., Kammerherre, Hofjægermester.
- Horn, C. F., Assistent hos Kongens Foged.
- Hornsyld, J., Præst, R. D.
- Hurtigkarl, F. T., Etatsraad, Professor.

Hr. Høy, J. F., Sukkermeſter.
- Høe, E., Juſtitsraad.
- Høegh-Guldberg, O. E., Høieſterets-Advocat, M. N. O. S.
- Høſt, C. N. v., Capit. af 2det Liv-Regt.
- Høſt, G., Student.
- Jacobſen, Lyſefabriqveur.
- Jacobſen, C., Adjunct ved Metropolitanſkolen.
- Jacobſen, H. C., Juſtitsraad, Landsoverrets Aſſeſſor, M. N. O. S.
- Jacobſen, L. v., Pr. Lieut. af Veicorpſet.
- Janſen, H. W., Silke- og Klædekræmmer.
- Jantzen, H. N., Etatsraad, Bureauchef, R. D.
- Jesperſen, H. A., Cand. Theol.
- Johanſen, J., Commandeur i Soe-Etaten, R. D., D. M.
- Johanſen, J. C., Student.
- Johnſen, W. F., Juſtitsraad, Aſſeſſor i Statsgjeldsdirectionen.
- Juul, L. J., Capit. ved Brandcorpſet, Bødkermeſter.
- Juul, Examinatus Juris.
- Jørgenſen, S., Kammerraad, Landinſpecteur, (2 Ex.)
- Jørgenſen, C. H., Copiiſt i Statsgjelden.
- Jørgenſen, J., Mollebygger.
- Kierrumgaard, F. A., Cand. Theol.
- Kiær, H., Stud. Chir.
- Kiølbye, C., kongl. Toldbetjent, D. M.
- Kjønigsfeldt, J., kgl. Fuldmægtig.
- Koefoed, H. J., Etatsraad, Høieſterets-Aſſeſſor.
- Kofod, B. P., Dr. Theol., Sognepræſt.
- Kofod, H. A, Overlærer, M. N. O. S.
- Kolderup-Roſenvinge, Dr. og Prof. Juris, M. N. O. S.
- Kragerup, C. F., Student.
- Krajberg, A., Copiiſt i Cancelliet.
- Kraruv, N. B., Dr. Philoſ.
- Krarup, O. C., Cand. Theol.

Fru Krieger, E. J. M., Commandeurinde.

Hr. Krohn, J. J., Major.
- Krohn, L. J., Stud. Theol.
- Krohn, N. C., Cand. Chir.
- Kücker, P. C. v., Major ved 1ſte Jydſke Inf. Regt.
- Købke, Beſtyrer af det militaire Bageri.
- Lange, Th. H., Fuldmægtig i Finants-Directionen.

Langeland, R., Juſtitsraad, Søe-Etatens Proviantforvalter, R. D., M. N. O. S.
- Langeland, O. F., Candidatus Juris, M. N. O. S.
- Langeland, L. M., Stud. Juris.
- Larcher, P. J., Solodandſer ved det kgl. Theater, (2 Exempl.)
- Laſſen, L. C. L., Studioſus Theologiæ.
- Laſſen, C. F.
- Laurent, H. A.
- Laurent, R., Bataillonschirurg.
- Lederthoug, J. G., Viinhandler.
- Leuning, E. W., Volonteur i Rentekammeret.
- Leuning, J., Student.
- Liebenberg, M. F., Confeſſionarius, Hofpræſt, C. D., D. M.
- Lindorff, J. G., Fuldmægtig.
- Løvenſtern, Baron v., Oberſt.
- Lund, C., Etatsraad, Committeret i Rentekammeret.
- Lund, C., Landinſpecteur.
- Lund, C. H., Candidatus Pharmaciæ.
- Lund, J. R., Skibscapitain.
- Lyngbye, H. P., Student.
- Lytzen, H. S. v., Kammerherre, Oberſt, Inſpecteur for Cavalleriet, R. D., D. M.
- Læſſøe, M. F., Havnecontrolleur.
- Maaſe, H. F. R. v. der, Kammerjunker, Lieut. ved Livgarden til Heſt.
- Magnuſen, F., Profeſſor, M. N. O. S.
- Magnuſen, S., kgl. Livreiſt.
- Mandix, J., Etatsraad, Deputeret i Rentekammeret, R. D.
- Marckmann, J. W. G., Student.
- Marcusſen, H., Capitain, Brændeviinsbrænder.
- Marcussen, L. S. v., Lieut. af Artillerie-Corpſet.
- Markussen, C. M. E., Student.
- Martenſen, Contoiriſt.
- Manthey, A. L., Cand. Juris.
- Mauer, P. C.
- Mauritzen, H. C., Stadens Kæmner.
- Meidel, J. G., Capitain, Portcontrolleur.
- Melbye, U. C., Krigsraad og Toldbetjent.
- Meldal, E. C., Stud. Theol.
- Meyer, J. D., Grosſerer, M. N. O. S.
- Meyer, A., Fuldmægtig i Rentekammeret.

Hr. Michaëlsen, M. v., Oberſt.
- Michelsen, A. L. J., Dr. Juris, M. N. O. S.
- Mohr, C. F., kgl. Kapelmuſicus.
- Moldenhawer, C. E., Inſpecteur paa Læſeſalen ved det ſt. kongl. Bibliothek, M. N. O. S.
- Moltke, A. W., Greve til Bregentved, Kammerherre, Deputeret i Rentekammeret og for Finantſerne, C. D., D. M.
- Momme, H. B., Kammerasſeſſor, Brygger.
- Monrad, Th., kgl. Copiiſt.
- Monrad, G. H., Kammerjunker, Aſſeſſor og Contoirchef i Gen. Poſtdirectionen.
- Morville, M. C., Fuldmægtig i Rentekammeret.
- Mourier, C. F. L., Cancelliſt i Cancelliet.
- Müffelmann, H. C., Groſſerer, M. N. O. S.
- Müller, A. G., Conferentsraad, Høieſterets Aſſeſſor, R. D.
- Müller, C. P. Paludan, Cand. Theol.
- Müller, C. F., Conſul, (6 Exempl.)
- Müller, Th., Cancellieraad, Kaſſerer ved Kbhavns Brandforſikring.
- Mynter, F., Dr. og Prof. Theol., Biſkop over Sjællands Stift, St. D., D. M.
- Mynſter, J. P., Dr. Theol., Medlem af Univerſitets-Directionen, Hofprædikant, R. D., D. M.
- Mølholm, Chr., Fuldmægtig ved Jagtvejs Mølle.
- Møller, From v., Lieut. af H. K. H. Prinds Chriſtians Regt.
- Møller, H., kgl. Toldbetjent.
- Møller, Lauritz.
- Møller, J., Dr. og Prof. Theologiæ, R. D.
- Møller, Ch., Klædekræmmer.
- Mørch, F. S., Lieut. i Søe-Etaten.
- Mørch, C., Capit. ved Livjæger-Corpſet.
- Nachtegall, V. V. F. F., Profeſſor, Directeur for Gymnaſtiken, R. D., D. M.
- Nellemann, M., Cancellie-Secretair, Cancelliſt.
- Neukirch, H. S., Student.
- Nielsen, Candidatus Theologiæ.
- Nielsen, F.
- Nissen, L. A., Cand. Theol., Lærer ved Søe-Etatens Drengeſkole.
- Nyeborg, M. C., Bataillonschirurg.
- Nyeland, S. P., kongl. Fuldmægtig.
- Nørregaard, R., Copiiſt i Admiralitetet.

Hr. Nørregaard, Stud. Juris.
- Oldenburg, F. v., Kammerherre, Deputeret i General-Toldkammeret, R. D., M. N. O. S.
- Olsen, T., Kammerraad, Contoirchef.
- Olsen, P. C., Student.
- Origny, F. J. d., Oberst, Commandeur for Jydske Jæger-Corps, R. D., R. af Æreslegions O.
- Pagh, R. L., Vinhandler.
- Paludan, H. J. v., Premier-Lieut. af Artillerie-Corpset.
- Paludan, J. A., Candidatus Theologiæ.
- Pape, J. F., Student.
- Pedersen, G., Student.
- Pehrson, J., Krigscancellie-Secretair.
- Petersen, N. C., Cancellieraad.
- Peterson, P. M., Justitsraad, R. D.
- Petri, A., Candidatus Theologiæ.
- Pio, Jean, Krigsassessor.
- Pløyen, C., Candidatus Juris.
- Pontoppidan, C. S., Fuldmægtig ved Raadstuen.
- Poulsen, C. L., Stud. Theologiæ.
- Printzlau, B. v., Premier Lieut. ved 1ste Liv-Regt.
- Pritzel, C., Candidatus Juris.
- Rahlff, G, Dr. Med., Regimentschirurg.
- Rasmussen, P., Student.
- Rauch, F., kongl. Kapelmusicus.
- Rawert, O. J., Kammerjunker, Assessor i Gen. Toldkammeret.
- Recke, P. B. P. v., Premier-Lieut. af Veicorpset.
- Reinhardt, J, Professor, M. N. O. S.
- Riis, J. A., Præst ved Holmens Kirke.
- Riis Lovson, A. C., Cancellieraad, Contoirchef.
- Robert, R., Sætter ved Universitets Bogtrykkeriet.
- Rosenstand Goiske, P., Generalauditeur.
- Rost, J. F.. Politielæge.
- Rosted, B. M., Stud. Juris.
- Rothe, W. H., Præst ved Trinitatis Kirke.
- Rothe, W., Candidatus Theologiæ.
- Rømeling, H. H. v., Kammerherre, Oberst, Gen. Adjutant-Lieut., R. D., D. M.
- Rømeling, C. v., Oberst ved 2det Liv-Regt.
- Rømer, C. F. F. D., Cand. Juris.
- Rønne, C. F., Catechet ved Holmens Kirke.
- Saabye, J. E. v., Capit., Consumtionsskriver.
- Salchow, J. A. U., GeneralKrigscommissair, R. D.

Hr. Sand, J. M., Palaisforvalter, D. M.
- Sandholdt, P. L., Lieut. af Artillerie-Corpset.
- Saxild, P., Stud. Medic.
- Scavenius, L. S. B., Cand. Phil., M. N. O. S.
- Schack, G., Justitsraad, Høiesterets Advocat.
- Schiern, C. A. v., Capt. ved 1ste Jydske Inf. Regt.
- Schierbeck, M. P., Lieut., Candidatus Juris.
- Schiønning, P., Candidatus Pharm.
- Schiøtz, O. M., Student.
- Schlegel, C. F. A., Major, Stads Conducteur.
- Schmidt, C. G. v., Capitain.
- Schon, F., kgl. Toldbetjent.
- Schow, T., Præst ved Døvstumme-Institutet.
- Schram, C., Cancellieraad, Bogholder.

Hs. Exc. Hr. Schulenburg, G. L., Greve v. der, General-Lieut., Commandant i Kjøbenhavn, St. D., D. M.

Hr. Schubothe, J. H., Hofboghandler (6 Exempl.)
- Schøning, P. H. v., Capitain af Artillerie-Corpset.
- Sibbern, F. C., Dr. og Prof. Philos., M. N. O. S.
- Sihm, A., Oberstlieut, Vice-Brandmajor.
- Schumacher, C. F., Capit. af Artillerie-Corpset.
- Sporon, P. E., Høiesterets Advocat.
- Stockfleth, F. W., Capitain.
- Stæger, R. C. v., Regimentsqvarteermester ved Artillerie-Corpset.
- Stæger, C., Havnecontrolleur.
- Staffeldt, C. D. C., Kammerherre, Oberst, Pladsmajor, R. D., D. M.
- Stockholm, P. W., Candidatus Theologiæ.
- Sveistrup, J. H., Krigsraad, Revisor, M. N. O. S.
- Svendsen, L., Copiist.
- Svenningsen, C., Student.
- Søeberg, J. P., Høker og Brygger.
- Sørensen, E., Copiist i Landsoverretten.
- Texcere, W. H., Contoirist.
- Thaarup, M. R., Stud. Theol.
- Thaning, G., Student.
- Thiele, F. W., Underbogholder.
- Thofte, W., Underbogholder.
- Thomsen, P. A., Cand. Theol.
- Thorlacius, B., Etatsraad, Prof., Dr. Theol. og Phil., R. D., M. N. O. S.
- Topsøe, S. C., kongl. Fuldmægtig.

Hr. Topp, C., Krigsraad og Toldbetjent.
- Treschow, F. W. de, Justitsraad, Høiesterets-Advocat, M. N. O. S.
- Trojel, W. v., Premier Lieut. ved 1ste Liv-Regt.
- Tryde, H.
- Turen, S. L., Capit. Lieut. af Søe-Etaten, R. af Æreslegions O.
- Urne, F. v., Kammerjunker, Landsoverrets Assessor.
- Valentin, P. C., Cand. Juris.
- Viborg, C., Professor, Veterinairskolens Forstander, (2 Exempl.).
- Viborg, E. R., Assessor Pharmaciæ.
- Wad, G., Etatsraad, Professor, R. D.
- Walker, Dan., Grosserer.
- Wagnér, F. A., Student.
- Wedel, S. H. A., Kammerraad, Contoirchef.
- Walter, J. E. C., Kobberstikker.
- Warncke, L. H., Inspecteur og Lærer.
- Weinreich, A. D., Capit. ved Brandcorpset, Blytækker.
- Weldingh, P. C. v., Lieut. ved 2det Liv-Regt.
- Wiinholt, P. H., Krigsassessor.
- Wilhelm, A., Krigsassessor, Institutbestyrer.
- Wille, H. J., Lærer ved Normalskolen for indb. Und.
- With, G. C., Lector ved Veterinairskolen.
- Wolf, J. W., Stud. Theol.
- Wolf, M. G., Præst ved Vartou, Lector i det grønlandske Sprog.
- Wolle, Emil, Student.
- Wilstrup, J., Krigsassessor, Toldbetjent, R. D.
- Winge, M., Justitsraad, Assessor.
- Winther, C. M., Kammerraad, Contoirchef.
- Zahrtmann, G. H., Cand. Theol.
- Zeuthen, W. P., Høiesterets Assessor.
- Øckenholdt, M., Kammerraad, const. Toldinspecteur.
- Øllgaard, M. E., Provst.
- Øllgaard, Thr., Forvalter.
- Ørsted, H. C., Dr. Philosophiæ, Professor, R. D., D. M., M. N. O. S.

Classens Bibliothek.
Directionen for Garnisons Skolevæsenet, (4 Exempl.).
Jydske Jæger-Corps's Bibliothek.
Landcadet-Corpsets Bibliothek (4 Exempl.).
Metropolitanskolens Bibliothek.
Det kongl. Rentekammer.

Studenterforeningens Bibliothek.
Veicorpsets Bibliothek.
Veterinairskolens Bibliothek.

Dragoer.

Hr. Dichmann, F. C., Premier Lieut., Toldforvalter, R. D., D. M.
- Isbrandsen, J., Bager.
- Jepsen, P., Skibscapitain.
- Leth, Gjæstgiver.
- Meinertz, H., Lodsoldermand, D. M.
- Petersen, P., Skibscapitain.
- Riber, M., Skibscapitain.
- Smidt, Jac. P., Lods.

Helsingoer.

Hr. Andersen, L., Regt. Chirurg ved Kronens Regt.
- Arnholtz, M. C. v., Stabscapitain ved Kronens Regt.
- Bache, C.
- Berg, F. W., Etatsraad, Toldkammererer, R. D.
- Bornholm, C., Færgemand.
- Brown, Georg.
- Clark, W., sicilianſk Conſul.
- Dahl, H. W., Contoiriſt.
- Eberlin, G. E. C., Capit., Toldinſpecteur.
- Erentz, P. G., Fuldmægtig.
- Fenvick, C., ſtorbritanniſk Gen. Conſul.
- Foght, M., Handelsbetjent.
- Gad, J., Contoiriſt.
- Gad, K., Contoiriſt.
- Galſchiøt, C. A., Handlende.
- Gradman, G. A., Kjøbmand.
- Grønbeck, Martin.
- Gürtler, J., Contoiriſt.
- Hanſen, J.
- Harboe, P., General-Krigscommisſair, Toldkaſſerer.
- Holm, H. F. v., Capitain af Kronens Regt.
- Holſtebroe, S. P.
- Jacobſen, J. D., Kjøbmand.
- Joelſon, J., Grosſerer.
- Johnſen, A., Kjøbmand.
- Kieme, A., Viinkyper.
- Kirck, P.
- Knudſen, M., Juſtitsraad, Toldkammererer.

Hr. Rock, P. E., Lærer ved Borgerſkolen.
- Kragh, T., Contoiriſt.
- Krogh, A. G. v., Kammerherre, Toldkammererer, R, D., D. M.
- Lemmich, J. C. H. v., Prem. Lieut. ved Kronens Regt.
- Lind, J. C., Lieutenant, Færgemand, D. M.
- Lindberg, L., ſvenſk og norſk Conſul.
- Linſtow, F. v. Kammerj., Capit. ved Kronens Regt
- Lundwal, J. P.
- Lundholm, Forvalter, paa Cronborg.
- Meyn, C. W. M. v., Prem. Lieut. ved Kron. Reg.
- Meyer, H. J., Contoiriſt.
- Onſerud, E. v., Oberſtlieut. af Kronens Regt.
- Peterſen, C., Slagtermeſter.
- Peterſen, P., Contoiriſt.
- Proſch, H. G., Juſtitsraad, Toldkammererer.
- Prytz, C., Kjøbmand.
- Schmidt, C. W., Toldkaſſerer.
- Schmidt, J. C., Contoiriſt.
- Schreiber, F. W., Kjøbmand.
- Schultz, F. C., Malermeſter.
- Soldan, J. L., Kjøbmand.
- Steenberg, S. A., Apotheker.
- Svendſen, M., Forligelſescommisſair, Brygger.
- Tegner, L. F., Contoiriſt.
- Topp, J. M., Contoiriſt.
- Topp, O. G., Contoiriſt.
- Topp, W., Cantor.
- Weiſe, J. M., Juſtitsraad, Translateur.

Kronens Regiments Bibliothek.

Frederiksværk.

Hr. Agerlin, P., Guldſmed.
- Børn, B L., Juſtitsraad, Reviſor.
- Budde, P., Juſtitsraad, Birkedommer.
- Caſtberg, M., Diſtrictslæge.
- Larſen, Kjøbmand.
- Meincke, F. v., Capit. af Raketcorpſet, M. N. O. S.
- Møller, J., Fuldmægtig.
- Rudewaldt, Skovrider.
- Thiberg, N. C., Fuldmægtig.

Hirsholm.

Hr. Heide, P., Procurator.

Hr. Lytz, C. H., Kammerraad, Amtsforvalter.
- Passow, v., Forligelsescommissair.
- Plenge, J. W., Sognepræst.
- Sager, A. A., Krigsraad, Districtslæge.
- Schäffer, A. G., Plantage-Inspecteur.

Roeskilde.

Hr. Bang, J. H., Domprovst.
- Fritz, G., const. Byeskriver.
- Gamborg, A., Professor Philosophiæ.
- Hansen, C., Kammerraad, Stiftsskriver.
- Heering, H., Fuldmægtig.
- Liebe, G. J., Forstander ved Dombrødre-Kloster.
- Møller, H. C., Justitsraad, Borgemester.
- Møller, Apotheker.
- Svane, Farver.
- Walløe, J. J., Procurator.

Holbek.

Hr. Bertelsen, Christian.
- Lassen, J. P., Fuldmægtig ved Amtstuen.
- Rasmussen, M.
- Wegener, J. E. S. v., Kammerjunker, Major, Amtsforvalter.

Kallundborg.

Hr. Bayer, C., Cancellieraad, Apotheker.
- Bonnevie, E., Kammerraad, Toldinspecteur.
- Finstad, C. H.
- Fock, G. H., Kjøbmand.
- Herrschend, S., Kammerraad, Toldkasserer.
- Jessen, Kjøbmand.
- Langemach, M. C., Krigsassessor, Havnefoged.
- Mülertz, E., Kjøbmand.
- Richter, Amtsforvalter.
- Rørdam, V. B., Sognepræst.
- Schou, J. L., Branddirecteur.
- Voigt, J. C., Districtslæge.

Ringsted.

Hr. Harhoff, C. J. C., Cancellieraad, Byefoged.
- Heilmann, C., Kammerraad, Consumtionskasserer.
- Lund, J., Kjøbmand.

Hr. Mønſter, P. H., Dr. Theologiæ, Amtsprovſt, R. D., D. M.

Sorøe.

Hr. Chriſtenſen, J. G., Student.
- Daugaard, J. B., Adjunct.
- Estrup, H., Dr. Phil., Lector ved Academiet, M. N. O. S.
- Glahn, H. E., Apotheker.
- Høyen, O., Procurator.
- Ingemann, B. S., Lector ved Academiet, M. N. O. S.
- Kielſen, O. V., Lector ved Academiet.
- Molbech, C. F., Lector ved Academiet.
- Povelſen, Peter, Kjøbmand.
- Tauber, E. G., Director for Academiet, M. N. O. S.
- Ulrich, G. C., Kammerraad, Forſtinſpecteur.
- Warming, H. F., Conſumtionsforvalter.
- Wegener, C. F., Adjunct.
- Wilſter, C. F., Mag. Artium, Adjunct.

Slagelſe.

Hr. Baſtholm, H., Sognepræſt, R. D., M. N. O. S.
- Flemmer, H. M., Overlærer.

Herlufsholm.

Hr. Brorſon, A. W., Juſtitsraad, Rector, R. D. Herlufsholms Skolebibliothek.

Neſtved.

Hr. Bjerg, H. P. v., Sec. Lieut. ved Sjæll. Landſeneer-Regt.
- Hemmert, C., Kjøbmand.
- Lütken, J., Exam. Juris.
- Recke, J. A., Capit. Lieut., R. D.
- Striboldt, F. H., Skolelærer, D. M.
- Witte, J. M., Kjøbmand, Poſtmeſter.

Vordingborg.

Hr. Aarsleff, M. G., Apotheker.
- Boeſen, U. C., Sognepræſt.
- Grønlund, J., Overlærer.
- Holm, G. v., Major ved Sæll. Landſeneer-Regt.
- Rinck, O. P., Cancelliesecretair, Byefoged.

Hr. Rützow, R., Oberſtlieutenant.
- Rützow, C., Prem. Lieut. ved Sjæll. Landſ. Reg.
- Suhr, J., Rector.
- Staal, Kjøbmand.
- Weſtengaard, J., C., Adjunct, M. N. O. S.
- Weſtengaard, L., C., Adjunct, M. N. O. S.

K s n g.

Hr. Bergmann, J. N., Organiſt og Møller.
- Hanſen, C., Fabrikbeſtyrer og Meſter.
- Müller, Tage C., Sognepræſt.

P r æ ſ t s e.

Hr. Badſtüber, P., Procurator.
- Hagerup, F. S. W., Overkrigscommisſair, Told-inſpecteur.
- Møller, J., Cancellieraad, Byefoged.
- Spetoft, N. B., Sognepræſt.

K j s g e.

Hr. Erichſen, J., Procurator.
- Friderichſen, M., Overauditeur, Borgemeſter.
- Møller, C., Toldkaſſerer.
- Roeskilde, T. D., Sognepræſt.
- Weſtergaard, C. C., Diſtrictschirurg.

A n d r e S t e d e r i S j æ l l a n d.

Hr. Aagaard, Proprietair til Iſelinge.
- Aldewelt, C., Sognepræſt til Slovstrød.
- Bibow, W. v., Oberſt, til Pedersborg.
- Bredahl, C., Eier af Damsgaard.
- Edsberg, T., Sognepræſt til Svallerup.
- Galſkiøt, Th. M. B., Sognepræſt til Hylleſted.
- Geelmuyden, Skolelærer, i Græſe.
- Groth, Kirkeſanger i Kaſtrup.
- Hagen, Proprietair til Høvdinggaard.
- Harbou, W. H. v., Kæmmererer.
- Jeſſen, J. A., Proprietair til Marienborg.
- Johnſen C., G., Sognepræſt til Borup.
- Jürgenſen, J., Candidatus Theologiæ, Inſtitutbeſtyrer i Gladſaxe.
- Kattrup, J., Sognepræſt til Udbye.
- Kopp, H., D., Sognepræſt til Græſe.
- Lakiær, P. J., Sognepræſt til Sverdborg.

Hr. Lang, Th., Sognepræst til Spjellerup.
- Lillienschjold, H. v., Kammerherre, til Nebbegaard.
- Lyngbye, H. C., Sognepræst til Soeborg og Gilleleie, M. N. O. S.
- Meldal, C. M., Sognepræst til Kallehauge.
- Monrad, L. W., Sognepræst til Karrebek.
- Petersen, L., Kirkesanger i Tostrup.
- Rønne, B. F., Sognepræst til Kongens Lyngbye.
- Reedtz-Thott, Otto, Baron til Gaunse.
- Schrøder, Forvalter paa Svenstrup.
- Schønning, P., Procurator, i Fredriksund.
- Smith, M., Justitsraad, paa Bekkeskov.
- Stampe, Holger Baron af, til Stampenborg, Kammerherre, Commandeur-Capitain, R. D.
- Stjernholm, Degn, i Aarbye.
- Teilmann, J. C., Sognepræst, til Tostrup.
- Tryde, E. C., Sognepræst til Glomsoe.
- Tønder, C., Proprietair til Hovedtegaard.
- Wanting, A., Sognepræst til Esbønderup.
- Wassard, J., Lieutenant, Eier af Marienlyst.
- Weile, S. R., Sognepræst til Græsted.

Det kongl. Stift Wallse.
Wemmetofte adelige Frøkenkloster.

Bornholm.

Rønne.

Hr. Bohr, P. G., Rector.
- Hoffmann, P. O., Oberstlieutenant, Commandant, R. D., D. M.
- Sonne, F., Artillerie-Lieutenant.
- Westh, H., Adjunct.

Nexøe.

Hr. Arboe, M. P., Overauditeur, Byefoged.
- Heggelund, H. F., Toldbetjent.
- Sonne, H. J., Strandingscommissair.
- Winsløw, L., Præst.

Andensteds paa Øen.

Hr. Anders Jensen, Bonde, i Bodilsker Sogn.
- Roefoed, M., Artillerie-Capitain.
- Roefoed, P., Artillerie-Capit., paa Smørengegaard.
- Petersen, H., Kammerraad, Inspecteur.
- Schow, E. H., Skolelærer, i Bodilsker.

Samsøe.

Hr. Bay, S., Birkedommer.
- Hansteen, M. L., Sognepræst til Tranberg.
- Henckel, A., Amtsprovst.
- Knudsen, Inspecteur ved Grevskabet.
- Ole Jensen, Fæstebonde, i Haarmark.

Fyens Stift.

Odense.

Hr. Andersen, B., Corporal ved Fyenske Regt. lette Dragoner.
- Andersen, H., Corporal ved Fyenske Regt. lette Dragoner.
- Andresen, J. C., Herreds-Fuldmægtig.
- Bekker, H. W., Amtsforvalter.
- Benzon, Jens, Kammerherre, Amtmand.
- Eerslew, L. P., Corporal ved F. R. l. Dragoner.
- Falbe, C. A., Justitsraad, Herredsfoged.
- Friestedt, P., Cancellieraad, Herredsfoged.
- Hagenstrøm, J., Kjøbmand.
- Hansen, J., Corporal ved F. R. l. Drag.
- Hansen, J. C. L., Corporal ved F. R. l. Drag.
- Helweg, H. J., Dr. Med. Districtschirurg.
- Høegh Guldberg, C. v., Oberst af F. R. l. Drag., R. D., D. M., M. N. O. S.
- Ivarsen, H. F., Corporal ved F. R. l. Drag.
- Krejdal, A., Adjunct, M. N. O. S.
- Mader, C. A., Corporal ved F. R. l. Drag.
- Martens, C. F., Qvarteermester ved F. R. l. Drag.
- Mau, E., Skolediscipel.
- Milo, J., Boghandler, 2 Exempl.
- Møller, J. J., Justitsvagtmester ved F. R. l. Drag.
- Stokfleth J. G. v., Capit. af Veicorpset.
- Strøyberg, C., Cand. Pharm.
- Sørensen, B., Vagtmester ved F. R. l. Drag., D. M.

Fyens Militair-Bibliothek.

Nyborg.

Hr. Bagger, H., Skolediscipel.
- Jørgensen, B., Skolediscipel.
- Lønborg, C. v., Oberst, Commandant, R. D., D. M., M. N. O. S.

Hr. Moltke, v., Kammerjunker, R. D.
- Mülertz, A. F., Dr. Phil., Overlærer, M. R. O. S.

Svendborg.

Hr. Rohmann, J. L., Cand. Theol.

Assens.

Hr. Benzon, C., Kammerraad, Amtsforvalter.
- Raffenberg, Farver.
- Thrsleff, L. C., Lærer ved Borgerskolen.

Middelfart.

Hr. Hvalsøe, J., Gjæstgiver.
- Iversen, P., Klokker.

Steenlose og Fangel Sogne.

Hr. Berg, Proprietair til Lindved.
- Neess, C., Sognepræst.
- Christen Hansen, Selveierbonde, Sognefoged.
- Christen Rasmussen, Selveierbonde.
- Mads Hansen, Selveierbonde.
- Schønberg, S. F., Degn.
- Wiibsøe, Skolelærer.

Rudkjøbing.

Hr. Blom, G., Krydsinspecteur.
- Boesgaard, H. J. T., Procurator.
- Gebhard, F. C., Krigsassessor, Districtslæge.
- Kanneworff, J. F., Cand. Theol.
- Seerup, P. A., Cand. Pharm.
- Voigt, J. P., Toldkasserer.

Ærøe.

Hr. Jahøy, H. F., Skolelærer, i Marstal.
- Schaarup, M., Sognepræst til Marstal.

Andre Steder i Stiftet.

Hr. Bille Brahe, P., Greve af, til Grevskabet Brahesminde, Kammerherre, Major, R. D.
- Bondesen, S., Huuslærer paa Rorbek.

Hs. Exc. hr. J. v. Bülow, til Sanderumgaard, Geheime-Conferentsraad, R. E., St. D., D. M., C. R. O., Æresmedlem af R. O. S.

Hr. Demant, Orgelbygger, i Dalum.
- Evers, Forvalter paa Wedelsborg.
- Gerſtenberg, H. W., Kammerraad, Toldforvalter, i Elmshorn.
- Grønvald, J., Degn til Alleſoe og Næsbyehoveds-brobye, D. M., M. N. O. S.
- Gyldendal, C., Sognepræſt, i Hoierup.
- Hans Jenſen, Heſtehandler og Gaardmand i Saltofte.
- Hanſen, N., Forvagter paa Oregaard.
- Jenſen, H., Forvalter paa Skjoldemoſe.
- Krarup Skoles Bogſamling.
- Lemming, Proprietair til Pilegaard.
- Leth, F. J., Etatsraad, til Aalykkegaard.
- Müller, N., Sognepræſt til Huusbye.
- Rasmusſen, N., Degn, i Saltofte.
- Ryberg, J. C., Etatsraad, paa Frederiksgave, R. D.
- Schønemann, C. W., Cand. Pharm., i Elmshorn.
- Trolle, Eier af Næsbyehoveds Molle.
- Wedell, W. H., Grevé til Wedelsborg, Kammerherre.
- Weſt, J., Krigsraad, til Sletteredgaard.

Laalands og Falſters Stift.

Hr. Dam, Inſtituthestyrer, i Nakſkov.
- Møller, R., Stiftsprosſt, Dr. Theol. og Phil., Sognepræſt i Kjøbelev, R. D.
- Nanneſtad, N. C., Sognepræſt til Utterslev.

Aalborg Stift.

Aalborg.

Hr. Bjering, F. v., Lieut. af 3. Jydſke Infanterie-Regiment.
- Bonnivet, G. v., Lieutenant.
- Claudi, C. W., Dr. Theol., Sognepræſt.
- Gedde, C. W. v., Lieut. af 3. Jydſke Inf. Regt.
- Grüner, C. F. v., Major af 3. Jydſke Inf. Regt.
- Hammond, J. v., Oberſtlieutenant ved 3. Jydſke Inf. Regt.
- Hegermann, D. W. v., Major af 3. Jydſke Inf. Regt.
- Henneberg, K., reſ. Capellan.
- Johnſen, S., Apotheker.
- Manſa, P. G., Lieut., Poſtfører.
- Moltke, E, P. L. v., Stiftamtmand, Kammerherre, R. D., M. N. O. S.

Hr. Nuëgaard, Toldfuldmægtig.
- Ovens, C. v., Pr. Lieut. Adjutant ved 3. Jydſke Inf. Regt.
- Sames, H. F. L. v., Oberſt, Chef for 3. Jydſke Inf. Regt., R. D.
- Satterup, L. P. v., Premier Lieut. af 3. Jydſke Inf. Regt.
- Schleppegrell, F. A. v., Capit. af 3. Jydſke Inf. Regt.
- Sidelmann, H. J. v., Premier Lieut. af 3. Jydſke Inf. Regt.
- Strandgaard, M., Juſtitsraad, Toldinſpecteur, R. D.
- Tauber, E., Rector.
- Thorbrøgger, S. T., Toldkaſſerer.
- Weſtergaard, J. A., Diſtrictschirurg.
- Øllgaard, H., Examin. Juris.

Nykjøbing paa Morsøe.

Hr. Calundann, Sagfører.
- Faartoft, M., Kjøbmand.
- Krøſing, J. C., Fuldmægtig.
- Nørgaard, J. C., Diſtrictschirurg.
- Rummelhoff, J. C. H., Cancellie-Aſſeſſor.
- Sabroe, S. L., Lærer ved Borgerſkolen, D. M.
- Schade, C., Provſt.

Seierslev Sogn paa Morsøe.

Hr. Chriſten Andersen, Bonde.
- Knakkergaard, A., C., Skolelærer.
- Mikkel C. Kalhave, Bonde.
- Sommer, M., Sognepræſt.

Thiſted.

Hr. Agerbek, H., reſiderende Capellan.
- Faye E., Byefoged.
- Faye, G., Amtmand, R. D., D. M., M. N. O. S.
- Fiſcher, C. de, Overauditeur, Herredsfoged.
- Thagaard, L., Juſtitsraad.
- Wittendorff, A. J., Krigsraad, Diſtrictslæge.

Thiſteds Bibliothek.

Andre Steder i Stiftet.

Hr. Asmuſen, J. J., Sognepræſt til Albek.
- Breinholt, C., Proprietair til Damsgaard.
- Hanſen, S. D., Sognepræſt til Alſted.
- Høeg, A., Sognepræſt til Uggilt.
- Jens Caſper, Proprietair til Lindet.

Hr. Josem, E. M., Sognepræst til H. og V. Assels.
- Juel, M., Procurator, paa Voergaard.
- Kaalund, L. P., Sognepræst.
- Koefoed, H. G., Overauditeur, Byefoged i Ribe.
- Myboe, E., Sognepræst til Tæbring.
- Røst, S, Sognepræst til Aasted.
- Sørensen, J. C., Sognepræst til Sønderhaa.
- Weise, J. B., Sognepræst til Harritslev.

Viborg Stift.

Viborg.

Hr. Bahnson, B. C., Krigsraad, Branddirecteur.
- Bülow, F. F. W. v., Kammerjunker, Herredsfoged.
- Dorph, M. W., Overlærer, M. N. O. S.
- Erslev, A., Overlærer.
- Friis, J., Sognepræst.
- Guldberg, P., Kjøbmand.
- Gundelach, F. C., Cancellieraad, Borgemester.
- Hansen, H. V., Postmester.
- Haubroe, Brænderi-Bestyrer.
- Jespersen, J., Etatsraad, Justitiarius i Landsoverretter, R. D.
- Just, A. F., Kammerraad, Bogtrykker.
- Jørgensen, S., Etatsraad.
- Lind, J. G., Lic. Med., Stiftsphysicus,
- Lund, D. P., ordin. Catechet.
- Møller, C., Landsoverrets Procurator.
- Myboe, Landsoverrets Procurator.
- Undall, L. C., Capitain.
- Weihe, C. E., Krigsraad, Districtslæge.

Thorning og Lysgaard Sogne.

Hr. Blicher, M., Pastor emeritus.
- Keller, J., Strømpehandler.
- Kirkegaard, S. S., Kirkesanger.
- Mønsted, M., Kirkesanger.

Andre Steder i Stiftet.

Hr. Holst, O. L., Sognepræst i Nørbek.
- Juul, Justitsraad, til Viskum, (2 Exempl.).
- Kjerulf, L., Sognepræst til Frederiks tydske Menighed paa Ahlheden.
- Preetzmann, J. v., Kammerjunker til Himmestrup.
- Spang, P. J., Sognepræst.

Aarhuus Stift.

Aarhuus.

Hr. Blache, H. H., Overlærer.
- Brückman, Vagtmeſter ved Hans Kgl. Høihed Prinds Ferdinands Regt. lette Dragoner.
- Bull, M. R., Juſtitsraad, Toldinſpecteur, M. N. O. S.
- Clementſen, J., Juſtitsraad, Toldkaſſerer.
- Elmquiſt, A F., Overkrigscommisſair, Bogtrykker.
- Francke, J. S., pract. Læge.
- Kahr, J., Chordegn.
- Müller, G.
- Nielſen, Procurator.
- Seidelin, D. M. D., Dr. Juris, Herredsfoged.
- Scholten, D. A. v., Oberſt.
- Soetmann, Vagtmeſter ved Hans Kgl. Høihed Prinds Ferdinands Regt. lette Dragoner.
- Wildenradt, J. P. v., Oberſt, Commandeur for Hans Kgl. Høihed Prinds Ferdinands Regt. lette Dragoner.

Hr. Willemoes, F. W., Dr. Med., Juſtitsraad, Stiftsphyſicus.

Officeer-Bibliotheket ved Hans Kgl. Høihed Prinds Ferdinands Regt. lette Dragoner.

Randers.

Hr. Brock, L. F. v., Oberſt, Toldinſpecteur, R. D.
- Faber, C. F. S. v., Prm. Lieut af Jydſke Regt. lette Dragoner.
- Funck, F. C. v., Major af Jydſke Regt. lette Drag.
- Høns, H. M. v., Ritmeſter af J. Regt. lette Dragoner.
- Hincheldey, H. B. v., Lieut. af Jydſke Regt. lette Dragoner.
- Holſtebroe, J. P., Vagtmeſter og Gymnaſtiklærer ved Jydſke Regt. lette Dragoner.
- Honnens, J. J. v., Prem. Lieut. af Jydſke Regt. lette Dragoner.
- Klubien, B. B. P. v., Artillerie-Lieutenant.
- Olſen, Amtsfuldmægtig.
- Orenbøll, M., Overauditeur, Regimentsqvarteermeſter og Auditeur ved Jydſke Regt. lette Dragoner, M. N. O. S.
- Rantzow, F. W. v., Greve, Lieutenant.
- Schaarup, Corporal ved Jydſke Regt. lette Dragoner.

Hr. Simonſen, H. B., Oberſt, Chef for Jydſke Regt. lette Dragoner.
- Simoni, J. C., Adjunct.
- Sønnichſen, H. v., Ritmeſter af Jydſke Regt. lette Dragoner, R. D.
- Trap, M. H., Kjøbmand.

Randers lærde Skoles Bibliothek.

Skanderborg.

Hr. Blichfeldt, J. D., Politierets Aſſeſſor, Byefoged.
- Faſtrup, O. A., Vagtmeſter ved Hans Kgl. Høihed Prinds Ferdinands Regt. lette Dragoner.
- Grill, M. H., Diſtrictschirurg.
- Holck, F. C. E., Conſumtionsforvalter.
- Laurberg, P., Præſt.
- Schow, A., Poſtmeſter.
- Seidelin, D., Apotheker.
- Søegaard, E., Kjøbmand.

Horſens.

Hr. Bernth, L. A., Juſtitsraad, Herredsfoged, M. N. O. S.
- Faber, F., Regimentsqvarteermeſter og Auditeur ved Slesvigſke Cuirasſeer Regt.
- Flindt, J., Oberſt, Kammerherre, Chef for Slesv. Cuirasſeer Regt., R. D., R. af Ord. pour le merite militaire.
- Fuglslev, Skolelærer.
- Lillienſkiold, C. G. v. Kammerjunker.
- Lillienſkjold, A. C., Premier Major ved Slesv. Cuirasſeer Regt.
- Roſen, F. C., Ord. Catechet.
- Roſing, U. F., Sognepræſt, R. D.
- Storm, B., Adjunct, M. N. O. S.
- Worm, O., Rector, Profeſſor, R. D.

Veder og Malling Sogne.

Hr. Baden, Skolelærer i Aiſtrup.
- Mohr, J. H., Forvalter paa Gothaab.
- Munch, P., Sognepræſt.
- Sørenſen, E., Skolelærer.

Raarup Sogn.

Hr. Bechmann, L. G., Conſiſtorialraad, Sognepræſt.
- Glud, M., Forpagter paa Mogelkjær
- Hans J. Hanſen, Bonde i Kleis.
- Jens Jenſen, Soguefoged
- Jørgen Oleſen, Gaardfæſter i Raunholdt.

Hr. Munch, G. H., Krigsraad, til Kalsbol.
- Serritzløv, Degn.

Andre Steder i Stiftet.

Hr. Baſſe, N. F., Sognepræſt til Hammel.
- Baudiſſin, C., Greve af, til Hovedgaard.
- Becker, Proprietair til Thynsbek.
- Birch, J. H., Sognepræſt til Withen.
- Blicher, S. S., Sognepræſt til Spentrup.
- Bruun S. W., Sognepræſt til Kouſted.
- Glud, Exam. Juris, paa Jensgaard.
- Harpøth, S. T., Sognepræſt i Falslev.
- Jeſſen, J., Sognepræſt til Rogen.
- Juel-Wind-Frys, C., Lehnsgreve til Fryſenborg.
- Juel-Wind-Arenfeldt, K., til Steensballegaard, Kammerherre, Oberſt.
- Momme, O. P., Sognepræſt til Gammelbye.
- Pingel, C. N., Sognepræſt til Dover.
- Pleſner, M., Sognepræſt til Glud.
- Pleſner, C. B., i Ørſted.
- Rantzau, C., Greve til Roſenvold.
- Roſenkrantz, J., Baron, til Sophiendal.
- Saabye, E., Sognepræſt til Ladinq.
- Sehеſtedt, J., Capitain, til Theſtrup.
- Tommeſen, J. L., Commerceraad, paa Fryſenborg.
- Vogelius, J. M., Sognepræſt til Klovborg.
- Willeſen, C., Kammerraad, til Marienborg.
- With, J. P., Aſſeſſor, Herredfoged, M. N. O. S.

Ribe Stift.

Ribe.

Hr. Hanſen, H. J., Overlærer, M. N. O. S

Veile.

Hr. Schmidten, F. C. v., Ritmeſter af Slesvigſke Cuiraſſeer Regt., M. N. O. S.
- Worsaae, J., Amtsforvalter.

Fredericia.

Hr. Bache, Skolelærer.
- Caſtonier, D. v., Lieut. af Fynſke Inf. Regt.
- Chriſtenſen, Contoiriſt.
- Diſcher, A., Møller.
- Dræbye, J. C., Juſtitsraad, Byeſkriver.
- Prieſs, G. C. v., Capitain, Regimentsqvarteermeſter ved Fynſke Inf. Regt., M. N. O. S.

Hr. Rahbek, J., Cancellie Asſeſſor, Byefoged.
- Salomonſen, J., Klædefabrikant.

Colding.

Hr. Blichert, P. A., Conſiſtorial-Aſſeſſor, Sognepræſt.
- Bryndum, A., Adjunct.
- Eſtrup, C., Juſtitsraad, Borgemeſter.
- Fibiger, P. G., Rector.
- Grooſs, C., Juſtitsraad, Toldinſpecteur.
- Limſkou, P., Cancellieraad, Poſtmeſter.
- Meitzner, B. C. v., Lieut. af Holſtenſke Landſeneer Regt.
- Pleſſen, G. L. v., Major af Holſtenſke Landſeneer Regiment.
- Ploug C. F., Adjunct.
- Stockfleth, M. W. v., Capit. af Veicorpſet.

Fahnøe.

Hr. Clauſſen, H. C., Sognepræſt til Nordbye.
- Greibe, F. W., Diſtrictschirurg.
- Winckler, W., M., Capitain, Branddirecteur.

Andre Steder i Stiftet.

Hr. Gade, P. M., Sognepræſt til Skanderup.
- Hveyſſel, M., Sognepræſt paa Romoe.
- Junghans, C. F., Sognepræſt til Andſt og Gjeſten.
- Sabroe, A. S., Conſiſtorial Aſſeſſor, Sognepræſt til Sønder-Bork.
- Walther, J., Sognepræſt til Ballum.

Slesvig.

Hadersleb.

Hr. Bülow, C. W. v., Oberſt, Kammerherre, Chef for Holſtenſke Landſeneer Regt. R. D.
- Deichmann, C F. v., Lieut. af Holſtenſke Landſeneer-Regt.

Slesvig.

Hr. Benicken, J. C., Juſtitsraad, Stadſecretair.
- Foltmar, F. W. v., Premier-Lieut. og Adjutant ved Liv-Regt. Cuirasſerer.
- Jasper, L. H., Juſtitsraad.
- Jenſen, C. F. v., Capitain af Slesvigſke Inf. Regt., Forſtander for Garniſonsſkolen.

Hr. Jochims, C., Justitsraad.
- Kierulf, C. F. L. v., Premier-Lieut. af Sl. Inf. Regiment.
- Kindt, C. R. L. v., Premier-Lieut. af Sl. Inf. Regt.
- Lachmann S. v., Capitain, Regiments-Qvarteermester ved Sl. Inf. Regt., M. N. O. S.
- Moltke, F. V. v., Oberst ved Sl. Inf. R., R. D.
- Reinhardt, C. G. v., Capit. af Jydske Jæger-Corps.
- Suhr, J. M. v., Premier Lieut. af Sl. Inf. Regt.

Slesvigske-Infanterie-Regiments Bibliothek.

Andensteds i Hertugdømmet.

Hr. Petersen, M., Cand. Theol., paa Freienwillen.

Holstеen.

Rendsborg.

Hr. Brackel, A. M. J. v., Oberst, R. D.
- Gerstenberg G. A. W. v., Major af Artillerie-Corpset, R. D., R. af Æreslegions O.
- Hinck, H. C. v., Oberstlieut. af Oldenborgske Inf. Regt. R. D.
- Jess, M. v., Oberstlieut. af Old. Inf. Regt., R. D.
- Rauffmann, H. M. G. v., Capit. af Holstenske Inf. Regt.
- Roye, F. C. v., Capit. af Artillerie-Corpset, R. D.
- Krebs, C. E. v., Capit. af Artillerie-Corset.
- Hans Durchl. Hr. Ludvig, Prinds af Witgenstein, Oberstlieutenant, C. D.
- Løvenfeldt, C. F. v., Lieut. af Holst. Inf. Regt.
- Michaelsen, C. v., Major af Holst. Inf. Regt.

Hs. Exc. Hr. T. G. v. Schlaubusch, Geheime Conferentsraad, Amtmand, St. D., D. M.

Hr. Wagner, F. C. v., Oberstlieutenant.
- Wenck, G. C. v., Lieut. af 3die Jydske Inf. Regt.

Kiel.

Hr. Falk, M. M., Dr. og Prof. Juris, R. D., M. N. O. S.
- Lihme, F. v., Major af Lauenb. Jæger-Corps.
- Michelsen, S. J. v., Premier-Lieut. af Lauenborgske Jæger-Corps.
- Scheuermann, W., Student.

Det Lauenborgske Jæger-Corps's Bibliothek.

Glückstadt.

Hr. Ahlefeldt C. C. v., Greve, Kammerherre.
Hans Exc. Hr. C. L., Baron af Brockdorff, Geheime-Conferentsraad, Kanzler, St. D., D. M.
Hr. Destinon, F. G. A. v., Oberst af Dronningens Liv-Regt.
- Feldmann, C.,
- Irminger, H. W. H. v, Capit. af Holstenske Inf. Regt.
- Jebsen, Conrector.
- Leschly, J. v., Oberst, Chef for Dronningens Liv-Regt., C. D., D. M.

Dronningens Liv-Regiments Bibliothek.

Itzehoe.

Hr. Rørger, D. H., Etatsraad, Borgemester.

Andensteds i Hertugdømmet.

Hr. Marr, C. C. L., Kammerraad, Toldforvalter i Holtenau.

Færøerne.

Thorshavn.

Hr. Christian Jacobsen, Handelsbetjent..
- Davidson, Jens, Amtscontoirist, M. N. O. S.
- Gad, C. P., Præst.
- Gorm, J P., Sorenskriver.
- Joen Joensen Saxen, kgl. Handelsbetjent.
- Løbner, E. M. G. v., Amtmand, Commandant, R. D.
- Mads Eriksen Berg, Commandeersergeant.
- Mads Hvada Mørch, Handelsforvalter.
- Magnus Jacobsen, Skolelærer.
- Mejer, H. W., Landfoged.
- Niels Skaale, den kongl. Handels Hofetager.
- Rasmus Müller, Byfelmand.
- Zacharias Olsen, Handelsbetjent.

Vestmannhavn.

Hr. Joen Paulsen, Kongsleilænding.
- Johannes Johannesen, Kongsleilænding.
- Jon Gudmundsen Efferøe, Regnskabsforer.
- Ole Joensen, Selveierbonde.
- Ole Thomsen, Kongsleilænding.
- Paul Michelsen, Selveierbonde.
- Thomas Zacariasen, Kirkesanger.

Andensteds paa Strømøe.

Hr. Jacob Jacobsen, Kongsleilænding, i Leinum.
- John Johnsen, Kongsleilænding, i Haldersvig.
- Niels Peter Egholm, Kongsleilænding, i Kvalvig.
- Thomas Michael Johannesen, Kongsleilænding, i Kvalvig.

Suderøe.

Hr. Jacob Jacobsen Tofte, Kongsbonde i Vaag.
- Jesper Joensen, Odelsmand, i Frodebøe.
- Morten Danielsen, Kongsbonde i Ørdevig.
- Ole Evensen, Sysselmand, i Kvalbøe.
- Peder Larsen, Kongsbonde, i Porkerie.
- Poul Midjord, Odelsmand, i Vaag.
- Schrøter, J. H., Pastor emeritus.
- Niclas Joensen, Kongs- og Odels-Bonde, i Frodebøe.

Andensteds paa Færøe.

Hr. Guttorm Jacobsen, Kongsleilænding, i Kvannesund.
- Jacob Jacobsen, Kongsleilænding, paa Trollenæs.
- Jacob Jensen, Kongsleilænding, i Myggenæs.
- Ole Johannesen, Kongs- og Odels-Bonde, i Dal paa Sandøe.
- Samuel Jacob Weyhe, Sysselmand, i Solmunde, (8 Exempl.).
- Samuel Michael Matras, Sysselmand, i Nordøre.
- Stephen Joensen, Kongsleilænding og Kirkeværge, paa Kunøe

Island.

Hr. Bech, C. M., Handelsfactor paa Eskefjord, M. N. O. S.
- Bonnesen, J. J., Krigscancelliesecretair, Sysselmand, paa Velle.
- Hoppe, P. F. v., Stiftamtmand.
- Stephensen, M., Dr. Juris, Conferentsraad, Justitiarius i Landsoverretten, M. N. O. S.
- Ørum, C. C., Handelsfactor paa Berefjord.

Grønland.

Hr. Kragh, P., Missionair til Egedesmindes og Godhavns Missioner.
- Rosing, H., Exam. Juris, ved Logen Godhavn.

Norge.

Aggerhuus Stift.

Christiania.

Hr. Aabel, M. F., Stud. Theol.
- Arntzen, C., Cand. Juris.
- Aubert, L., Cand. Philos.
- Aubert, B. d', Generalmajor, R. D., C. S. O.
- Balchen, T., Student.
- Bassøe, P. F., Stud. Theol.
- Berg, J. C., Justitiarius i Stiftsoverretten, R. N. O.
- Biørnskov, B. C., Student.
- Bjerregaard, H. A., Høiesterets Advocat.
- Blich, J. C., Capitain i det Norske Gevb. Jæger-Corps.
- Broch, T., Capit. af Ingenieur-Brigaden.
- Bugge, F. M., Student.
- Bull, D., Student.
- Bull, M. O., Student.
- Buschmann, J. M., Bankſecretair.
- Clausen, Universitets-Instrumentmager.
- Collett, F. J., Stud. Juris.
- Debes, J. P., Høiesterets Assessor, R. N. O.
- Døderlein, Chr., Overlærer.
- Engelbreth, F. Hald., Student.
- Faugstad, Student.
- Faye, A., Studios. Theol.
- Faye, G., Student.
- Finne, E., Cand. Juris.
- Gamborg, J. C., Lieut. ved det Hallingdalske Corps.
- Gjør, F., Stud. Theol.
- Glükstad, C. F., Cand. Juris.
- Halvorsen, J., Student.
- Hansson, C., Student.
- Harbitz, Stud. Theol.
- Hersleb, S. B., Prof. Theol., R. W. O.
- Heyerdahl, F., Stud. Theol.
- Holmboe, H., Overlærer.
- Holmboe, H. P., Stud. Theol.
- Holst, P., Adjutant ved Feltartillerie-Corpset.
- Keyser, J. R., Stud. Theol.
- Kierulf, C., Major, Artillerie-Intendant.
- Koren, W. T., Stud. Theol.

Hr. Laasen, A., Overlærer.
- Lerche, J., Stud. Theol.
- Linstow, H. D., Brigade-Auditeur.
- Lyche, C. A., Stud. Theol.
- Maschmann, H. H., Professor, R. W. O.
- Munthe, G., Capitain, Lærer ved Krigsskolen.
- Møller, P. M., Lector i Philosophien.
- Nicolausen, J., Student.
- Olsen, O., Stud. Theol.
- Platou, L. Stoud, Statssecretair, Professor, R. D., R. N. O., M. N. O. S.
- Ramm, Capitain, R. S. O.
- Robert, Cæsar, Cand. Pharm.
- Roosen, J. C., Ingenieur-Lieut.
- Schjøtt, O., Student.
- Schnitler, P., Student.
- Schultz, H. C. F., Student.
- Selmer, J., Capit., Landinspecteur, i Opsloe.
- Sigwardt, M., Student.
- Smith, C. F., Student.
- Stang, F., Student.
- Stenersen, S. J, Prof. Theol.
- Storm, F, Stud. Theol.
- Strømsøe, H., Student.
- Sverdrup, M., Student.
- Sylow, Th., Lieut. af Cavallerie-Brigaden.
- Thome, J. J., Oberstl. og Corpschef, R. S. O.
- Tønder, F. C., Ingenieur-Lieut.
- Vibe, J., Ingenieur-Lieut.
- Vibe, L., Cand. Philos.
- Vogt, M., Cand. Theol.
- Wolff, S., Stud. Theol.

Universitets Bibliotheket.
Det Deichmanske Bibliothek.

Frederiksværn.

Hr. Brunius, Sproglærer.
- Friderichsen, M, Soe-Capitain-Lieut., R. S. O.
- Handberg, J., Capit., R. S. O.
- Holtermann, Soe-Lieut.
- Horn, H. J., Soe-Capitain-Lieut.
- Knap, Soe-Premier-Lieut.
- Lous, C. C., Soe-Capitain, R. S. O.
- Müller, J. M, General Adjutant, Commandeur-Capit. i Marinen, R. D., R. S. O.

Hr. Nørregaard, Lieutenant.
- Pappe, F. W., Lærer ved Søecadet-Institutet.
- Poulsen, Søe-Lieutenant.
- Thrane, P., Søe-Lieutenant.

Laurvig.

Hr. Bruun, J. C., Kjøbmand.
- Bryn, T., Byefoged.
- Claſen, H. C., Brigadelæge.
- Finne, H., Lieutenant.
- Heiberg, Overchirurg, Kjøbmand.
- Hyſing, A., Overlærer.
- Sartz, Provſt.
- Schrøder, J., Lieutenant.
- Vagel, L., Major, Toldinſpecteur.
- Wetleſen, H. J., Ingenieur-Major.
- Wieſe, J. H., Søe-Capitain, R. S. O.

Porsgrund.

Hr. Bendixſen, F., Kjøbmand.
- Boyeſen, P., Skipper.
- Bruun, Chr., Kjøbmand.
- Gasmann, J., Kjøbmand, kgl. Storbritanniſk Vice-Conſul.
- Halling, Sognepræſt.
- Linaae, Paul, Kjøbmand.
- Müller, Carl, Kjøbmand.
- Møller, N. B., Bergcandidat.
- Thomſen, Th., Klokker.
- Trosdahl, M. C., Apotheker.
- Weſſel, J., Sorenſkriver.

Skien.

Hr. Aal, N., Statsraad, R. D., R. N. O.
- Blom, Andreas, Borger.
- Cappeln, D. v., Kjøbmand.
- Cappeln, Did. v., Kjøbmand.
- Hielm, C., Procurator.
- Müller, J., Skipper.
- Noord, Niels Chriſt.
- Plesner, Nic., Kjøbmand.
- Taralſen T., ordineret Catechet.

Andre Steder i Stiftet.

Hr. Arntzen, A., Sorenſkriver i Solør, R. W. O.
- Fabricius, J. S., Viceadmiral, R. D., St. S. O., paa Opbakken.

Hr. Løvenskiold, M. & F., Ejere af Bolvigs Jærnværk.
- Løvenskiold, E., Cavallerie-Lieutenant, paa Fosſum.
- Lund, C., Kirkeſanger i Gjerpen.
- Munck, E., Sognepræſt til Gjerpen.

Chriſtianſands Stift.

Chriſtianſand.

Hr. Aamodt, M., Lieutenant, Exam. Juris.
Hans Ex Hr. C. D. Arenfeldt, General-Lieutenant, R. D., St. S. O.
Hr. Brock, O., Chr., Capitain, Skattefoged, R. D.
- Fangen, C. W., Artillerie-Capitain, R. S. O.
- Fuglberg, Premier-Lieutenant.
- Heyerdahl, G., Artillerie-Capitain.
- Johnſon, Ingenieur-Lieutenant.
- Luno, M., Premier-Lieutenant.
- Munch, J. St., Biſkop, R. N. O.
- Møllerup, Lieutenant.
- Thileſen, Premier-Lieutenant.

Det militaire Garniſons Bibliothek.

Stavanger.

Hr. Bahr, T., Kjøbmand.
- Cederbergh, A., Malermeſter, Herbergerer.
- Engelſchiøn, E. A., Procurator.
- Fauſt, J. H., Vagtmeſter.
- Helliesen, O., Borgerlieutenant, Kjøbmand.
- Houe, Peder, Kjøbmand.
- Jacobſen, C. F., Kjøbmand.
- Knivsberg, J., Kjøbmand.
- Køhler, J. A., Kjøbmand.
- Lange, A., reſiderende Capellan.
- Løvdahl, O., Toldkaſſerer.
- Laſſen, C., Mægler.
- Schanchejonaſen, G., Kjøbmand.
- Schiøtz, E. H., Sorenſkriver.
- Smith, M., Major, Søe- og Land-Krigscommiſſair, R. S. O., hædret med Kong Carl Johans norſke Kronings Medaille, M. N. O. S.
- Stang, L. L., Sorenſkriver.
- Sundt, H. G. B., Kjøbmand.
- Sømme, A., Kjøbmand.
- Terchelſen, Kjøbmand.

Hr. Weltzin, J. L., Premier-Lieutenant.
- Wieſenhuetter, G. E., Kjøbmand.
- Zetlitz, E. M., Apotheker.

Arendal.

Hr. Aall, Niels W., Kjøbmand.
- Kallwig, M., Kjøbmand.

Andre Steder i Stiftet.

Hr. Aall, J, Eier af Næs Jærnværk, R. D., R. N. O., M. N. O. S.
- Aas, G., Sorenſkriver i Veſtre Raabygdelauget.
- Aareſtrup, P. M., Sorenſkriver i Flekkefjord.
- Arneberg, U. F. C., Provſt over Raabygdelauget.
- Barth, Capitain, paa Knudsvig.
- Bernhofs, G. C., Sognepræſt til Soggendal.
- Bonnevie, A., Conſiſtorialaſſeſſor, Sognepræſt til Øieſtad.
- Bøschen, C., Sognepræſt til Haaland.
- Dahl, J. K., Sognepræſt til Klep.
- Hartmann, J. M., Sognepræſt til Lye.
- Hausmann, C. F., Sognepræſt til Lund.
- Hiorthoy, H. L., Sognepræſt til Hjelmeland.
- Holbye, M. S., Premier-Lieutenant, i Lyngdal.
- Johnſon, G., Sognepræſt til Øſtre Moland.
- Jonning, R., Paſtor emeritus, i Helleſoen.
- Krogh, F. S., Capitain paa Haagenvig.
- Laſſen, P. B., Sognepræſt til Evje.
- Licht, J., Sognepræſt til Nærſtrand.
- Lund, P. L, Provſt, Sognepræſt til Egerſund.
- Lyng, R., Præſt til Soledal.
- Løwold, C. K., Sognepræſt.
- Roſs, H. C., Sognepræſt til Vall.
- Tvedt, M. J., Klokker til Evje.
- Weiſenberg, Capitain, paa Houſchevaag.
- Ørbæk, O., Kjøbmand paa Lilleſand.

Bergens Stift.

Bergen.

Hr. Aarsæth, Knud.
- Anderſen, M., Skoleholder.
- Bech, D. M., Skolediſcipel.
- Berg, Peter.

Hr. Bohr, G., Lærer ved Realſkolen.
- Borge, M. J., Lehnsmand.
- Birkeland.
- Brun, J. N., Skolediſcipel, (2 Exemplarer).
- Chriſtie, W. F. K., Stiftamtmand, C. N. O.
- Daae, Claus N.
- Dahl, A., Capitain af Bergenſke Inf. Brigade.
- Dahl, Hans, Kjøbmand.
- Dahl, M, Prem. Lieutenant af Artillerie-Brigaden.
- Dometius, R. M., Skolediſcipel.
- Falſen, C. M., Generalprocureur, Stiftamtmand, C. N. O.
- Falch, A. O., Premier-Lieutenant, R. D., D. M.
- Fritzner, Edv., Adjunct.
- Fritzner, J.
- Glappen, L., Contoiriſt.
- Gran, Jens, junior, Kjøbmand.
- Grieg, J., Capitain.
- Grieg, J., Skolediſcipel.
- Hallager, J., Adjunct.
- Hallager, Th., Boghandler, M. N. O. S.
- Hanſen, P., Klokker.
- Heiberg, Marius, Skolediſcipel.
- Hveding, J., Skolediſcipel.
- Hyſing, H. A., Sognepræſt.
- Irgens, H. Hartvig.
- Jürgenſen, W., Skolediſcipel.
- Kobro, J., Skolediſcipel.
- Konow, F. L., Skolediſcipel.
- Krøger, Aſſeſſor.
- Landmark, J.
- Meyer, C., Skolediſcipel.
- Meyer, W. F., Farver.
- Midgaard, Niels Mathieſen.
- Moe, Ingebricht Anderſen.
- Monrad, G. H., Apotheker, M. N. O. S.
- Munthe, P., Lieutenant af Bergenſke Inf. Brigade.
- Møller, O., Skolediſcipel.
- Mørch, J. C., Toldkaſſerer.
- Nicolayſen, Lyder W., Kjøbmand.
- Olſen, A., Byefoged.
- Olſen, H. A., Handelscontoiriſt.
- Ravn, P., Lieutenant af Bergenſke Inf. Brigade.
- Reimers, Catechet.

Hr. Rein, A., Prem. Lieutenant, Adjutant ved Bergenſke gev. Muſketeer-Corps.
- Reinhardt, C., Lieutenant af Bergenſk Inf. Brigade.
- Roggen, V. B., Kjøbmand.
- Rølland, H., Skolediſcipel, (2 Exemplarer).
- Schuman, A., Borgerrepræſentant.
- Segelcke, Lieutenant af Cavallerie-Brigaden.
- Silchenſtedt, J. A., Skolediſcipel.
- Skjoldborg, O. L., Prem. Lieut. af Berg. Inf. Brig.
- Steen, S. M., Skolediſcipel.
- Stuwitz, P., Lærer ved Realſkolen.
- Sylow, C., Lieutenant af Bergenſke Inf. Brigade.
- Synneſtvedt, Th. C., Skolediſcipel.
- Tavlebo, Ole Mathieſen.
- Throneſs, Ole, Kjøbmand.
- Todſen, R., Lieutenant af Bergenſke Inf. Brigade.
- Vallem, D.
- Voſs, Joh. Fr., (2 Exemplarer).
- Voſs, J., Skolediſcipel.
- Walter, Overkrigscommisſair.
- Winding, Conrector.

Eids Præſtegjeld i Nordfjord.

Hr. Ingebrigt Anderſen Nøſtdal, Gaardbruger.
- Ingebrigt Jonſon Øvre-Lid, Gaardbruger.
- Johannes Olſen Nøklebuſt, Gaardbruger.
- Kriſtofer Stefenſen, Kaarmand.
- Lars Criſtenſen Ous, Hovedkirkeſanger.
- Nielſen, Niels, Sognepræſt.
- Ole Hanſen Lund, Gaardbruger.
- Povel Povelſen Nøſtdal, Gaardbruger.
- Rasmus Olſen Lid, Gaardbruger.
- Rasmus Olſen Kirkhorn, Annexkirkeſanger.
- Rasmus Rasmuſſen Torvig, Gaardbruger.

Indvigens Præſtegjeld i Nordfjord.

Hr. Cammermeyer, J. S., Sognepræſt.
- Lund, J. G, Prem. Lieutenant, i Skodden.
- Uchermann, C. B., Regimentsfeltſkjær, Diſtrictslæge.

Andre Steder i Stiftet.

Hr. Aſtrup, O. F., Fuldmægtig.
- Balchen, J. P., Sognepræſt til Indre Holmedal.
- Bøgh, C., Sorenſkriver i Nordhordlehn.

Hr. Collin, C. S., Prem. Lieutenant, Adjutant ved det Hardangerſke Corps.
- Daa, L., Prem. Lieut. af Nordfjordſke Muſketeer-Corps.
- Daae, J. H., Prem. Lieutenant af Sognſke Jæger-Corps.
- Daae, L., Sognepræſt i Ladvig.
- Dahl. G. H., Provſt over Yttre Sogn.
- Dahl, H. M., Capitain af det Hardangerſke Corps.
- Endieſen, R., Foged i Sogn.
- Frimann, P. H., Proprietair til Frimanslund.
- Heiberg, Sognepræſt til Selle.
- Heiberg, G. S., Provſt over Sondfjord.
- Hertzberg, M., Provſt i Hardanger, R. D.
- Hertzberg, P. H., Sognepræſt til Kvindherred.
- Hille, L. M., Proprietair til Fresvig.
- Hoff-Roſenkrone, C. H., Friherre til Roſendal, (2 Exempl.)
- Holck, Oberſtlieutenant, Chef for Sondfjordſke Corps.
- Holck, R. R., Capitain af Sondf. Muſk. Corps.
- Jenſen, O., Lehnsmand for Utværs Skibsrede.
- Jerſin, G. B., Sognepræſt til Voſs.
- Knoph, P. M., Contoiriſt paa Moldoen.
- Koren, A. v. W. S., Sorenſkriver for Hardanger.
- Kürboe, M. C., Foged over Sond- og Nordfjord.
- Landmark, M., Sorenſkriver over Sondfiord, R. W. O.
- Leganger, H., Capitain af Bergenſke Inf. Brigade.
- Lind, A., Capitain af Nordf. M. Corps.
- Lippe, J. von der, Sognepræſt til Skomvig.
- Meidel, C., Capitain, paa Fleſche.
- Morken, R. M., Hovedkirkeſanger, i Manger.
- Nitter, J., Lehnsmand i Indre Holmedal.
- Norman, P. J., Sognepræſt til Leganger.
- Pavels, J., Snedker i Gloppen.
- Pavels, P., Provſt, Sognepræſt til Gloppen.
- Rølting, B., Sognepræſt til Graven.
- Schjølberg, H. L., Lieut. af Bergenſke Inf. Brigade.
- Wolff J. H., Sognepræſt til Manger.

Yttre-Sogns Læſe-Selſkab.

Trondhjems Stift.

Trondhjem.

Hr. Arentſen, Artillerie-Sergeant.
- Bernhoft, T. B., Skolediſcipel.

Hr. Birch, P. H., Generalmajor, R. D., C. S. O.
- Blom, Prem. Lieut.
- Bugge, P. O., Biskop, C. N. O.
- Collin, Artillerie-Lieut.
- Dreyer, P. A., Stadsmægler.
- Falch, Lieutenant.
- Falsen, C., Byefoged, R. N. O.
- Ferry, C. L., Commandeur-Capitain, R. D., R. S. O.
- Frieboe, G. O., Oberstlieut., R. S. O.
- Fritzner, O., Overlærer.
- Geelmuyden, H., Kjøbmand.
- Grabow, Overkrigscommissair.
- Gram, J., S., Grosserer.
- Hagen, Lieutenant.
- Hansen, P. A., Kjøbmand.
- Hegermann, F. C. O., Oberst, R. D., R. S. O.
- Hirsch, R., Prem. Lieut. i Trondh. Rat. Jæger-C.
- Holk, Johan, Kjøbmand.
- Horneman, H., Proprietair.
- Jensen, H. A., Kjøbmand.
- Johannsen, L., Grosserer.
- Kluwer, J. H. K., Kammerjunker, Capitain.
- Knudzon, C., Consul.
- Krog, P., Prem.-Lieutenant.
- Kühle, F., Artillerie-Capitain.
- Lange, Capitain.
- Lorentzen, Lieutenant.
- Lyng, Exam. Juris.
- Lysholm, J., Kjøbmand, R. D.
- Meincke, H., Grosserer, R. D.
  Meincke, J., Grosserer.
- Menne, H., Boghandler, (5 Exempl.)
- Møller, C., Overlærer.
- Nordenstrøm, Kjøbmand.
- Nægler, E., Oberstlieutenant, R. D., R. S. O.
- Orholm, J., Bankdirecteur.
- Peterson, M. C., Bankdirecteur.
- Pleym, G. P., Capitain.
- Roll, J., Stiftsoverrets Assessor.
- Roshauw, Capitain.
- Roshauw, J. F., Kjøbmand.
- Sandborg, Lieutenant.
- Sandborg, See-Krigscommissair.
- Sandborg, A. O., Kjøbmand.

Hr. Schnitler, S. B., Conſul.
- Schultz, N. S., reſid. Capellan.
- Schreyner, M. L., Kjøbmand.
- Selmer, C., Kjøbmand.
- Smidt, Kjøbmand.
- Soelberg, E., Stiftspverrets Procurator.
- Steenhoff, Major.
- Stiboldt, E., Capit. i Trondhj. Inf. Brigade.
- Strøm, H. C., Bjergmeſter.
- Trampe, A. F., Greve af,
- Trampe, F. C., Greve af, Stiftamtmand, R. D., C. N. O.
- Wedege, Lieutenant.
- Wingaard, H., Groſſerer.

Det Kongl. Norſke Videnſkabers Selſkab.

Aafjorden.

Hr. Berg, J., Proprietair.
- Nidaros, L., Lehnsmand.
- Wibe, J. C., Sognepræſt.

Bjørnøer.

Hr. Nordmælan, E. O. Olſen, Snedker
- Næſs, J. J., Klokker.
- Susſemel, A., Handelsmand.
- Wibe, P., N., Sognepræſt.

Sælbo Præſtegjeld.

Hr. Haldor A. Qvelle, Gaardbruger.
- Hersleb, J. A., Paſtor emeritus.
- Nordbye, J. C., Lehnsmand, Forligelſes Commisſair.
- Peder Andersen, Gaardbruger.
- Peder Erichſen Juglen, Gaardbruger.
- Peder F. Kyboe, Medhjælper.
- Seſſeng, O. J., Sergeant, Gaardbruger.
- Wiederøe, F. U., Sognepræſt.

Stadsbygdens Præſtegjeld.

Hr. Brodtkorb, S. D., Juſtitsraad.
- Rønne, H. N., Provſt over Foſen, (2 Exempl.)

Hevne.

Hr. Borch, Krigsraad.
- Frobøſe, C. A., Diſtrictslæge.
- Loſſius, J., Capitain, Stabsadjutant.

Hr. Losius, A., Assessor.
- Moe, Peder, Lehnsmand.
- Parelius, R., Sognepræst.

Hitteren.

Hr. Koch, P. A., Proprietair.
- Parelius, R., B., Proprietair og Handelsmand.
- Parelius, R. R., Handelsmand.
- Ræhder, H. H., Lehnsmand.
- Valseth, A., Handelsmand.

Andre Steder i Stiftet.

Hr. Bodom, Th., Sognepræst til Ørland.
- Brodtkorb, F. A., Prem. Lieutenant.
- Brun, D., Prem. Lieut., i Surendalen.
- Eckhoff, C. M., Sognepræst til Nærøe.
- Finkenhagen, L. L., Provst, Sognepræst i Surendalen.
- Hegge, J., Foged over Nummedalen.
- Heyerdahl, H., Sognepræst i Stordalen, R. D.
- Horneman, H., Prem. Lieutenant.
- Krag, H. P. S., Sognepræst til Grong.
- Krogh, H. M., Amtmand, R. D., R. N. O.
- Lossius, H. B., Lieutenant.
- Lund, Capitain.
- Lund, J. G., Exam. Juris, Fuldmægtig, paa Nordmør.
- Mollested, J., Contoirbetjent.
- Müller, Brostrup, i Grongs Præstegjeld.
- Nielsen, O, Lehnsmand for Stordalen.
- Pohlmann Leslie, W., C., Capitain = Lieutenant, i Christiansund.
- Seyersted, F. C., Oberstlieut. i Stordalen, R. S. O.
- Sommerschildt, J., Oberstlieut., Chef for Nordf. Musketeer = Corps, R. S. O.
- Synestved, H. J. R., Capit., Veimester, R. S. O.
- Thornæs, S. R., Overrets Procurator.
- Wedeke, S. A., Contoirbetjent.

Det Romsdalske Practiske Landhusholdnings Selskab, (2 Exempl.).
Læseselskabet i Tiisfjords Sogn.
Læseselskabet i Volds Sogn.

Nordlandenes og Finmarkens Bispedomme.

Helgeland.

Hr. Christensen, A. D., Handelsmand, i Hunsbye.
- Coldevin, H. E., Krigsraad, paa Donnesgaard.

Hr. Debes, J. L., Sognepræst til Bodøe.
- Gaarder, P., Provst, Sognepræst til Alstahoug.
- Heltzen, J. A., Sognepræst til Ran.
- Holst, C., Exam. Juris.
- Knoff, O. M., Proprietair, i Teraak.
- Krogh, J. A., Sognepræst til Nesne.
- Qvale, C., Sognepræst til Vessen.
- Schrøeter, W. H., Sognepræst til Bindaln.
- Wälseth, P. F., Provst, Sognepræst til Brønøe.
- Winter, J. F., Districtslæge.

Vardøehuus.

Hr. Hansson, H. A., Tolder paa Vardøe.

Andensteds i Stiftet.

Hr. Allan, F., Sognepræst til Ofoten.
- Berg, Gunnar, Provst, Sognepræst til Ibbestad.
- Berg, J. E., Amtmand over Nordlandene, R. N. O.
- Bull, C. Sognepræst til Tranøe.
- Jakelen, C., Kjøbmand, i Bodøe.
- Junghans, B. L., Sognepræst til Skierstad.
- Kildal, Simon M., Provst i Senjen, Sognepræst til Trondenæs og Sand, M. N. O. S.
- Krogh, M. B., Biskop, R. D., C. N. O., i Belsvaag.
- Nøragger, Peder, Posterpediteur i Alten.
- Rist, H. H., forhen Sorenskriver i Salten.
- Sanrib, J., Sognepræst til Hamerøe.
- Schielderup, C. A., Sognepræst til Lodingen.
- Schytte, A., Provst i Salten, Sognepræst til Bodøe.
- Stockfleth, M. J. V., Provst, R. D.
- Surland, G. B., Sognepræst til Stegen.

Sverrig.

Stokholm.

Hr. Arwidson, A. J., Dr. Philos.
Hs. Exc. Hr. Greve Claes Fleming, Een af Rigets Herrer, Rigs Marskalk, Præsident i den K. Kammerret, R. og C. af K. M. O., Ordens Canzler.
Hs. Exc. Hr. Greve Jacob de la Gardie, Een af Rigets Herrer, Gen. Lieutenant, R. og C. af K. M. O., Ordens øverste Ombudsmand.
Hr. Porselund, V., Bibliothecar.

Upsala.

Hr. Atterbom, P. D. A., Adjunct i Philosophie.

Hr. Geyer, E. G., Professor, Ordens Historiograf, M. N. O. S.
- Schrøder, J. H., Docent i Historien og Vice-Bibliothekar, M. N. O. S.
Universitets-Bibliotheket.

Lund.

Hr. Lindfors, A. O., Mag., Prof. i Historie, M. N. O. S.

Helsingborg.

Hr. Lundahl, A. W.
- Olins, A. W.

Rusland.

Hs. Exc. Hr. Greve N. Romanzoff, Statsraad, Keiserdømmets Storcantzler, R. Seraph. Ord., St. Anna Ord. 1ste Cl.

Preussen.

Hr. Busching, J. F., Prof. ved Universitetet i Breslau.
Selskabet for Pommersk Historie og Oldkyndighed i Stettin.
Det Slesiske Selskab for fædrenelandsk Cultur i Breslau.
Den Thüringisk-Saxiske Forening for Oldkyndighed og Oldsagers Bevaring i Halle.

Tydskland.

Hr. Bøhmer, Dr. Phil., Bibliothekar og Archivarius, i Frankfurt am Main.
- Hjort, J. N., kgl. Svensk og Norsk Gen. Consul i Hamborg, R. N. O.
- Schlosser, J. F. H., Dr., Raad, i Frankfurt.
Hs. Exc. Hr. v. Stein, Statsminister.
Det offentlige Bibliothek i Frankfurt am Main.

Nederlandene.

Hr. Visscher, L. G., Professor ved Universitetet i Loven, M. N. O. S.

Storbritannien.

Antiqvarernes Selskab i Newcastle.

Edinborg.

Hr. Gillies, R. P., Advocat.
- Irving, David, Dr. Juris, M. N. O. S.
- Jamieſon, Robert, Mag., M. N. O. S.
- Laing, W. & D., Boghandlere.
- Maidment, James, Advocat.
- Repp, Th. G., Bibliothecar, M. N. O. S.

Sir Walter Scott, Baronet, M. N. O. S.
Advocaternes Bibliothek.
Bibliotheket of Writers to his Majesty's Signet.

Italien.

Hr. Ulrich, J. C., Generalconſul i Livorno, R. D.

Grækenland.

Hr. Luſignan, J., Prof. ved det Joniſke Univerſitet paa Corfu, M. N. O. S.

Aſien.

Hr. Hanſen, P., i Tranqvebar.
- Ivarſen, J., Sognepræſt til Zions Menighed i Tranqvebar.
- Voigt, C. W., Underofficeer, i Tranqvebar.
- Wolf, B., Secretair, i Calcutta i Bengalen.

Afrika.

Hr. Graaberg af Hemsø, Dr. Phil., Kgl. Svenſk og Norſk Conſul i Tripolis, R. W. O., M. N. O. S.
- Knudſen, P., kongl. Danſk Generalconſul i Tripolis.
- Mundt, C., Regimentschirurg, Chirurg paa Kyſten Guinea.

Amerika.

Hr. Andrew Lang, R. D., M. N. O. S., paa St. Croix i Veſtindien.
- Teilmann, A. C. de, Kammerjunker og Toldforvalter, M. N. O. S., paa St. Croix i Veſtindien.

Det Nordamericanſke Philoſophiſke Selſkab i Philadelphia.

Da der uden Tvivl gives adskillige Subscribenter, hvis Navne ikke ere opgivne, og desaarsag savnes i denne Liste, se beder jeg mig derom underrettet, for at deres Navne kunne vorde indforte i den Subscribentliste, som skal føies til eet af de følgende Bind. Ogsaa vil det være mig kjært at modtage de Berigtigelser, nogen maatte kunne meddele til nærværende Liste.

C. C. Rafn.

122 123 124 125 162
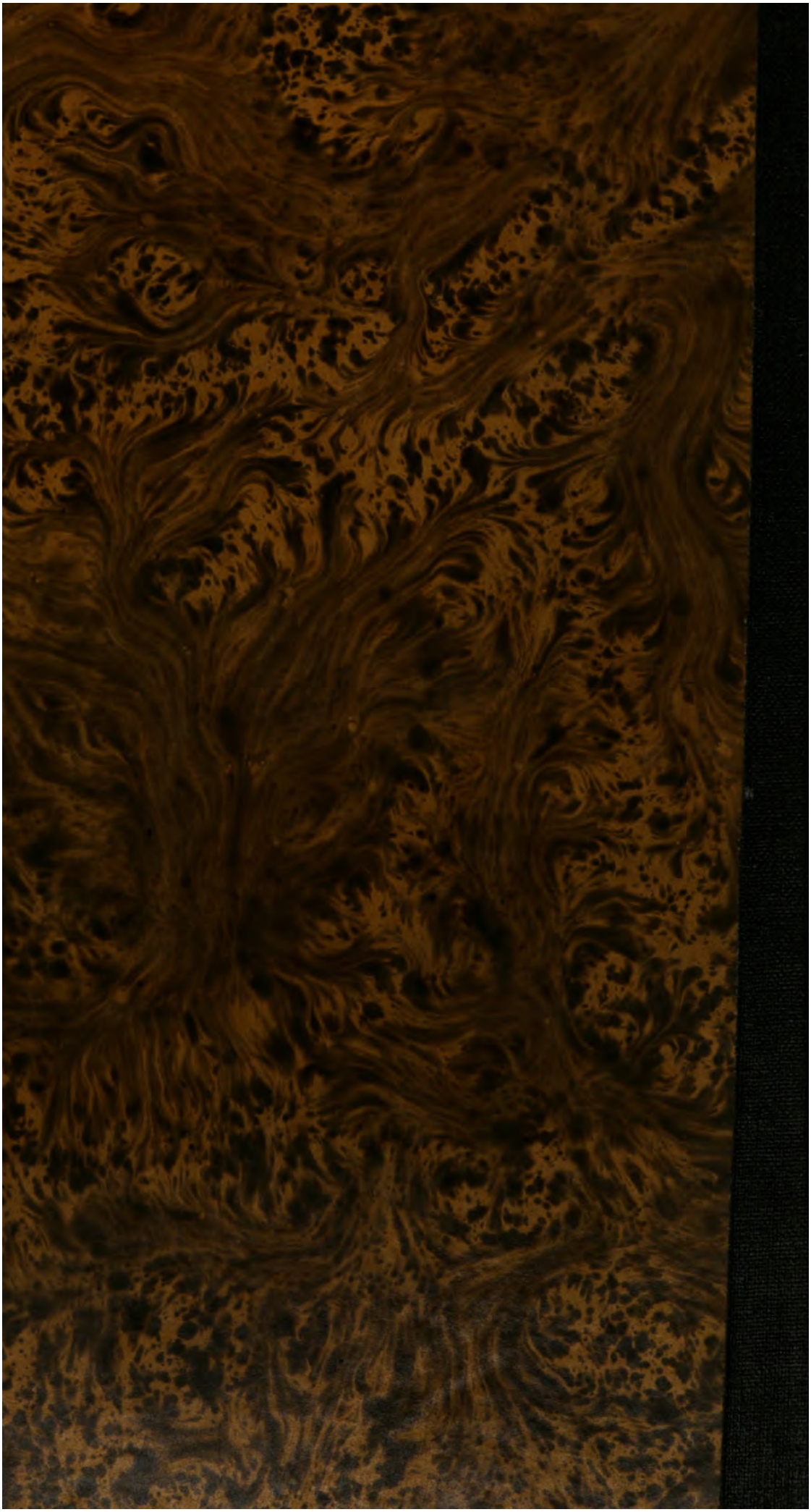
172 174